

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

4'üncü Toplantı
03 Kasım 2016 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

1.- TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

2.- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga'nın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

3.- Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş'ın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

4.- Kamu Başdenetçisi M. Nihat Ömeroğlu'nun 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

5.- Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş'un 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

6.- RTÜK Başkanı Prof. Dr. İlhan Yerlikaya'nın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın Meclis bütçesi görüşmelerinde Komisyonunda Meclis başkan vekilinin değil Meclis Başkanının olması gerektiğine ilişkin açıklaması

2.- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer'in İzmir Milletvekili Musa Çam'ı bütçe programı üzerinde yaptığı konuşmasındaki Cumhurbaşkanıyla ilgili ifadelerinden dolayı kınadığına ilişkin açıklaması

3.- İzmir Milletvekili Musa Çam'ın Cumhurbaşkanıyla ilgili söylediklerinin arkasında olduğuna ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri

- a) Türkiye Büyük Millet Meclisi
- b) Cumhurbaşkanlığı
- c) Sayıştay Başkanlığı
- ç) Kamu Denetçiliği Kurumu
- d) Başbakanlık
- e) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı
- f) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği
- g) Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
- h) Diyanet İşleri Başkanlığı
- ı) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

4'üncü Toplantı

3 Kasım 2016 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.05'te açılarak dört oturum yaptı.

Birinci bölümde yer alan bütçelerden:

TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın,

Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırga,

Kamu Denetçiliği Kurumu Kamu Başdenetçisi M. Nihat Ömeroğlu,

Tarafından, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın (1/733);

Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş tarafından, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri, Hakkında birer sunum yapıldı.

İstanbul Milletvekili Garo Paylan, Meclis bütçesi görüşmelerinde Komisyonunda Meclis başkan vekilinin değil Meclis Başkanının olması gerektiğine,

Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer, İzmir Milletvekili Musa Çam'ı bütçe programı üzerinde yaptığı konuşmasındaki Cumhurbaşkanıyla ilgili ifadelerinden dolayı kınadığına,

İzmir Milletvekili Musa Çam, Cumhurbaşkanıyla ilgili söylediklerinin arkasında olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin,

Cumhurbaşkanlığının,

Sayıştay Başkanlığının,

Kamu Denetçiliği Kurumunun,

2017 yılı bütçeleri ile 2015 yılı kesin hesapları kabul edildi.

İkinci bölümde yer alan bütçelerden:

Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş,

RTÜK Başkanı Profesör Doktor İlhan Yerlikaya,

Tarafından, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında birer sunum yapıldı.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Başbakanlığın,

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının,

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin,

Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün,

Diyanet İşleri Başkanlığının,

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun,

2017 yılı bütçeleri ile 2015 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 23.17’de toplantıya son verildi.

3 Kasım 2016 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.05

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Değerli Meclis Başkan Vekilim, Değerli Sayıştay Başkanımız, Cumhurbaşkanlığımızın Değerli Genel Sekreteri, Kamu Denetçiliği Kurumu Sayın Başdenetçisi, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 4’üncü Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizin birinci kısmında Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı, Sayıştay Başkanlığı ile Kamu Denetçiliği Kurumu bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Değerli Meclis Başkan Vekilimize söz veriyorum.

Buyurun.

II.- SUNUMLAR

1.- TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın’ın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, kurumlarımızın değerli yönetici ve mensupları, değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyor, çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

Bugün başlamakta olduğumuz Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ve 2017-2019 dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı’nın ve kurumlarımızın 2017 yılı bütçelerinin görüşmelerinin ve neticelerinin hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Öncelikle şunu ifade edeyim ki bugünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinde Sayın Meclis Başkanımız bulunacaktı, bu sunumu kendisi yapacaktı. Sabah erkenden beni aradılar, yoğun bir gribal enfeksiyon geçiriyor şu anda. Bu vesileyle kendileri katılamadılar ancak bir mesaj yolladılar. Ben Sayın Başkanımızın bu mesajını sizlerle paylaşmak istiyorum:

“Sayın Başkan ve Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bütçe görüşmelerine çok katılma arzusunda olmama rağmen, geçirdiğim ağır gribal enfeksiyon nedeniyle aranızda bulunamamamın üzüntüsünü yaşıyorum. 2015 yılı kesin hesap ve 2017-2019 dönemi bütçe görüşmelerinin ve neticelerinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Birlikte önemli çalışmalar yaptığımız eski Sayıştay Başkanı, değerli idareci Sayın Recai Akyel’e atandığı Anayasa Mahkemesi üyeliğinde hayırlı çalışmalarda bulunmasını diliyorum.

Bu arada Sayıştay Başkanlığına yeni seçilen Sayın Seyit Ahmet Baş’a başarılı bir çalışma dönemi geçirmesini temenni ediyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumunun Başdenetçisi değerli hukukçu Sayın Nihat Ömeroğlu başdenetçilik adaylığı için müracaat etmemiştir. Kendilerine bundan sonraki hayatında sağlık, afiyet ve mutluluk diliyorum.

Yine, değerli hukukçumuz Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterimiz Sayın Fahri Kasırga'ya da buradan ayrıca teşekkür ediyorum.

En kısa zamanda aranızda olmak dileğiyle tüm hazıruna sağlık ve afiyet diliyorum. Bütçemizin başarılı olmasını temenni ediyorum.”

Dolayısıyla bugün Sayın Başkanımızın yerine bütçe sunumunu ben yapacağım.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, değerli basın mensupları; 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılı'nı geride bırakmış bulunmaktayız. Bildiğiniz gibi, ülkemiz bu yasama yılında büyük bir badire atlattı, melun ve menhus darbe girişimine maruz kalmıştır. Millî iradenin tecellîgâhı olan Türkiye Büyük Millet Meclisi, FETÖ'cü teröristler tarafından bombalanmış ve silahla taranmıştır.

Genel Kurulun çalışma günü olmamasına rağmen, 15 Temmuz Cuma gecesi girişilen darbeye karşı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın İsmail Kahraman tarafından darbe teşebbüsünün ilk saatlerinde Meclisimiz açıldı, 7 değerli milletvekiliyle başlayan oturum gece boyu sürdü.

Divan Heyeti olarak toplantıda hazır bulunan 3 siyasi partinin grup başkan vekilleriyle Divan oluşturuldu. AK PARTİ Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet Muş, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Sayın Özgür Özel ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay da Başkanlık kürsüsünde yer aldılar.

Sayın Meclis Başkanımız Genel Kurulu açtıktan sonra, milletimizin darbecilere geçit vermeyeceğini, ülkemizin her yerinde darbeye karşı durarak örnek bir davranış sergilendiğini, demokrasi tecrübelerimizin eski ve kökleşmiş olduğunu, milletçe demokrasiyi özümlediğimizi ve bu isyan teşebbüsünün başarısız kalacağını ifade etti.

Akabinde toplantıda hazır bulunan 3 siyasi partinin temsilcileri, milletvekilleri ve bakanlar, darbe girişimi karşısında kararlı duruşlarını sergilediler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda toplantı devam ederken saat 23.05'te Başbakanımız Sayın Binali Yıldırım bir televizyon kanalına telefonla bağlanarak darbe teşebbüsünün FETÖ'cü bir isyan olduğunu belirtti. Aynı şekilde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan bir TV kanalına bağlanarak saat 00.26'da darbeye karşı milletimizin meydanlara çıkmasını istedi. Bütün illerde milletimiz bu çağrıya uydu, meydanlar ve caddeler darbeye karşı koyan ve önleyen halkımızla doldu.

Genel Kurulda konuşmalar sürerken, asker kıyafeti giymiş terörist darbecilerin kumandasındaki F16'lar Meclisi bombalamaya başladılar. Dikmen Kapısı girişine saat 02.42'de düşen ilk bomba yaklaşık 2 metrelik bir çukur oluşturdu. Kısa bir süre sonra da saat 02.51'de Genel Kurul Salonuna çok yakın bir noktaya, dış kulis ve Başbakanlık makam odasının bulunduğu yere ikinci bomba atıldı. Üçüncü bomba ise Genel Kurulun arka bahçesine isabet etti.

Gece boyunca F16'larla Meclisi bombalayan darbeciler helikopterle Meclisi taradılar. Saldırıları sırasında Türkiye Büyük Millet Meclisini savunan polislerimizden 14'ü yaralandı. Ayrıca o gece Hatay Milletvekilimiz Sayın Hacı Bayram Türkoğlu ve eşi de yaralandılar.

Genel Kurulun çalışma günü olmaması sebebiyle, o menhus gece birçok milletvekili arkadaşımız seçim bölgelerinde idiler. Gönülleri bizimle olan bu arkadaşlarımız da seçim bölgelerinde meydanlara çıkarak halkımızla birlikte hainlere karşı durdular, demokrasi nöbeti tuttular. Bazı milletvekillerimiz de Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde toplanan halkımızın organizesinde yer aldılar.

İç Tüzük’ün verdiği yetkiyle 16 Temmuz 2016 Cumartesi günü saat 14.00’te Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunu olağanüstü toplantıya çağırdık. Cuma gecesi işbirlikçi hain darbecilere karşı 3 siyasi partimizden milletvekilleriyle gösterdiğimiz kararlılığı, cumartesi günü de Mecliste grubu bulunan 4 partinin katılımıyla devam ettirdik. Bu toplantıda, 4 siyasi partinin katılımıyla “Demokrasiye Evet, Darbelere Hayır!” bildirisini yayımladık.

İstiklal Harbi’ni bizzat yöneterek “gazi”lik unvanı alan Meclisimiz, 26’ncı Dönemde gösterdiği kararlılıkla 2’nci defa “gazi” unvanını hak etti.

Devletimizi parçalamak, millî hâkimiyeti ve demokrasiyi yok etmek gayesiyle girişilen bu isyan hareketi çok kısa bir zamanda bertaraf edildi.

Millî birlik ve bütünlüğün sergilenmesinde büyük hassasiyet gösteren siyasi partilerimizin sayın genel başkanlarına ve saygıdeğer milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Bu meyanda, demokrasi imtihanını başarıyla veren basınımızı da tebrik ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın çağrısı üzerine meydanlara çıkarak tanklara ve asker elbisesi giymiş silahlı teröristlere karşı duran, bir ay boyunca bütün illerde meydanları doldurarak tuttuğu demokrasi nöbetiyle darbeye karşı demokrasiyi galip kılan milletimize yüce Meclisimiz adına şükranlarımı arz ediyorum.

Milletimiz, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın milletimizi daveti üzerine 7 Ağustosta “Demokrasi ve Şehitler Mitingi” tertip etti. “Zafer demokrasinin, meydanlar milletin” sloganıyla bir araya gelen 5 milyon kişi, demokrasiye inancını bütün dünyaya tekrar duyurdu. Başta 246 şehidimiz olmak üzere bütün şehidayı rahmet ve minnetle yâd ediyorum, gazilerimize acil şifalar diliyorum. Cenab-ı Allah, büyük milletimize böyle kara günleri bir daha yaşatmasın. Milletimize ve devletimize zeval vermesin.

Değerli Milletvekilleri, Meclisimiz, uğradığı melun saldırı sonrasında yalnız bırakılmadı. FETÖ’nün darbe girişimine tepkilerini dile getirmek ve desteklerini ifade etmek için Türkiye Büyük Millet Meclisini yurt içinden ve yurt dışından ziyarete gelen çok sayıda heyeti ve şahısları misafir ettik, ortak toplantı yaptık ve Meclisimizi gezdirdik.

Bu meyanda, YÖK Sayın Başkanı, beraberinde yöneticileri ile tüm üniversitelerimizin rektörleri; toplumumuzda sivil toplumun değişik kesimlerini temsil eden 538 meslek kuruluşu, sendika, dernek ve vakıf temsilcileri; Diyanet İşleri Sayın Başkanı, beraberinde yurt içi ve yurt dışı teşkilatlarının idarecileri ve 81 il müftüsü; Türkiye Barolar Birliği Sayın Başkanı ve beraberinde yöneticileri, 81 ilin baro başkanları gibi toplumun çeşitli kesimlerinden çok sayıda kurum ve kuruluş temsilcileri, kişiler ve heyetler Meclisimizi ziyaret etmişler, desteklerini iletmışlerdir.

Böylece, toplum olarak millî birlik ve bütünlük içerisinde güzel bir dayanışma örneği sergilenmiştir. 15 Temmuz darbe girişimi sırasında büyük hasar alan Türkiye Büyük Millet Meclisini Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ziyaret etmiş, bombalanan bölümleri incelemiş ve Tören Salonunda bir konuşma yapmıştır.

Öte yandan, yabancı ülke temsilcileri de bizlerle birlikte olduklarını beyan için ziyaretimize gelerek desteklerini ifade etmişlerdir. Bu süreçte parlamenter diplomasinin araçları etkin bir şekilde kullanılmıştır. Bu kapsamda, 3 cumhurbaşkanı ve 6 meclis başkanıyla görüşülmüş; 1 devlet başkan yardımcısı, 1 başbakan yardımcısı, 5 başbakan, 12 bakan ve Irak Kürt Bölgesel Yönetimi Başkanının yanı sıra 27 büyükelçi ve 35 münferit heyet kabul edilmiş, hasar gören yerler gezdirilmiştir.

Ayrıca, yurt dışında yapılan uluslararası toplantı ve konferanslar ile ikili ziyaretler kapsamında, kurduğumuz komisyonlar tarafından 11 ülkeye ziyarette bulunulmuştur.

Bu arada, 15 Temmuz darbe girişimine ilişkin uluslararası camia sağlıklı bir şekilde bilgilendirilmiştir. Gelen heyetlerin kabulü ile yaptığımız yurt içi ve yurt dışı ziyaretler arasında farklı dillere çevirisi yapılmış belgesel, kitap, doküman, broşür gibi materyallerle darbenin iç yüzü ve verdiği tahribat anlatılmıştır.

Değerli milletvekilleri, bildiğiniz üzere 15 Temmuz darbe girişimi dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Ana Binamızda ve Ziyaretçi Kabul Binasında büyük hasar meydana gelmiştir. Yapılan hasar tespit çalışmaları neticesinde taşınır ve taşınmaz varlıklarda meydana gelen toplam hasar tutarı 11 milyon 818 bin 370 liradır.

Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER), Türkiye Büyük Millet Meclisi külliyesinde meydana gelen hasarın giderilmesine yönelik olarak “Milletin Meclisini Millet Yapar” sloganıyla bir kampanya başlattı. Türkiye Büyük Millet Meclisi ile bir sivil toplum kuruluşu olan Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği (GYODER) arasında 24 Ağustos 2016 tarihinde 50 milyon liralık nakdi katkısı içeren bir protokol imzalanmıştır. Yapılacak işin projesi, ihalesi, yapımı ve ödemesi gibi tüm işlemler GYODER tarafından yürütüleceğinden, kurumumuza herhangi bir ek yükümlülük getirmemektedir.

Milletimizin hassasiyetini ortaya koyan ve bu konuda ayrı bir bütünleşme örneği sergileyen ve 31 şirketten oluşan Gayrimenkul ve Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneğinin yöneticilerine ve üyelerine gösterdikleri hassasiyet sebebiyle de teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, 15 Temmuz darbe girişimi sonrası Türkiye Büyük Millet Meclisi külliyesinde oluşan hasarı ortadan kaldırmak için özveri ve hızlı bir şekilde gece gündüz çalışıldı. Hasar gören yerlerin bakım, onarım ve tadilatı, Başkanlık Divanının kararına istinaden Ana Binanın mimari projesine uygun şekilde yapılmaktadır.

Bu kapsamda, Ana Bina, Ziyaretçi Kabul Binası ve Yeni Halkla İlişkiler Binasındaki kırık camlar tamamen değiştirilmiş ve alüminyum imalatı tamamlanmıştır.

İç bahçede ve çatıda hasar gören kolon, kiriş ve döşemelerin statik kontrolü yapılmıştır. Tadilat için proje çalışması tamamlanmış olup güçlendirme uygulaması yapılacaktır.

Devre dışı kalan 11 asansör aktif hâle getirilmiştir. Ana Binada onarım ve boya çalışması tamamlanmıştır. Çankaya, Dikmen ve Güvenlik Kapısı nizamiyelerinin mantar bariyer ve yol kesici altyapıları tamamlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi külliyesinin İnönü Bulvarı tarafında bulunan cepheye demir çit yapılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Başkan Vekili, bir hatırlatma yapıyoruz. Sunum süreniz otuz dakika; on beş dakikanız kaldı. Metne baktım da o yüzden.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum.

Metni özetlemeye çalışıyorum zaten metnin tamamını dağıttık.

BAŞKAN – Buyurun.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Türkiye Büyük Millet Meclisi külliyesinin, dediğim gibi, İnönü Bulvarı tarafına bakan cepheye demir çit yapılmış, Ana Binayla ilgili tadilatların yıl sonuna kadar tamamlanması planlanmıştır.

Ayrıca, Ana Binanın mimari projesine uygun şekilde Millî Saraylar Bilim Değerlendirme Kurulu ile Müze Kurulunun onayı doğrultusunda kulisler, Şeref Holü ve dış bahçelerle ilgili iç mimari çalışmalar devam etmektedir. Şeref Holünün sağındaki kulisin, binanın yapımındaki ilk projede olduğu gibi sağdaki kulisle aynı genişliğe getirilmesi çalışması tamamlanmıştır.

2017 yılında bu proje kapsamında, kulislerdeki mobilyalar yenilenecek, salonlar daha ferah hâle getirilecek; mevcut halılar, bahçe, Genel Kurulun her iki yanındaki bahçelere oturma grupları yenilenecektir.

Yine, aynı şekilde, demokrasiye karşı yapılan saldırıda Parlamentomuzun aldığı yarayı hiçbir zaman unutturmamak adına hasarlı bölgeye “Demokrasi Müzesi” yapılacaktır. Yeni müze için oluşturulan Müze Komisyonu tarafından çalışmalar sürdürülmektedir. Bahçeye düşen bombanın açtığı çukurun olduğu bölgeye Müze Komisyonunun kararına göre bir anıt yapılacaktır. Bombalanan iç bahçe ile dışarıdaki bahçe arasındaki yol “Demokrasi Yolu” olarak adlandırılacaktır.

Müze Komisyonunun “Demokrasi Yolu” ile iç bahçe arasındaki yol boyunca fotoğrafların da sergileneceği üç boyutlu görsel tasarım uygulama çalışması devam etmektedir. Müze çalışmaları 2017 yılında tamamlanacaktır.

Sayın milletvekilleri, bilindiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Ana Binasının projesi, 1938 yılında bir yarışmayla belirlenmiştir. İnşaat süresi birtakım zorluklar ve güçlükler sebebiyle bir hayli uzun sürmüştür. 26 Ekim 1939 tarihinde dönemin Meclis Başkanı Sayın Abdülhalik Renda tarafından binanın temeli atılmıştır. İkinci Dünya Savaşı’nın başlaması ve çeşitli güçlükler sebebiyle 1948 yılına kadar, zaman zaman inşaata ara verilmiştir. 1958-1960 yıllarında yapımı hızlandırılmış ve nihayetinde 1960 yılında hizmete açılmıştır.

Bugüne kadar, Ana Binada zaruret ve ihtiyaçlar doğrultusunda bazı değişiklikler yapılmış ve bunların en önemlisi de Genel Kurul Salonunun baştan başa değiştirilmesi olmuştur.

Meclisimizin 15 Temmuzdaki bombalanması sırasında ne yazık ki Meclis çalışmalarının yapılabileceği bir “sığınak” olmadığı gerçeğiyle karşılaştık. Ana Binanın altında olduğu bildirilen ve sığınak olarak ayrılan yerin de sığınak olmadığı ve günümüz sivil savunma normlarına göre yetersiz ve uygun olmadığı yakinen görülmüştür. Bu durumda, Meclis çalışmalarının her hâlükârda yapılabileceği, günümüz şartlarına uygun, deprem, sel, nükleer saldırı ve benzeri her türlü afet ve saldırıya karşı donanımlı ve fonksiyonel bir sığınak ihtiyacı elzem hâle gelmiştir.

Bildiğiniz üzere, eski Halkla İlişkiler Binasının A ve B Bloklarının kat yüksekliği çok düşüktü -2.40 metre civarında- binada havalandırma tesisatı yoktu, günümüz şartlarına elverişli bir sığınak bulunmamaktaydı. Benzer birçok eksiklik vardı. Kaldı ki bina 2007 yılı Deprem Yönetmeliği’ne uygun olmayıp güçlendirme tadilatı yapıldığında büyük bir maliyet gerektirmekte, iç mekânlarda oluşacak daralma sebebiyle binanın kullanım fonksiyonu ve konforu azalmaktaydı. Bu blokların, kültür varlığı olarak tescili bulunmamaktadır.

Söz konusu bina belirtilen gerekçeler ve Başkanlık Divanı kararıyla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkililerince hazırlanan teknik rapora istinaden yıkılmış ve yeni bir bina yapılması kararı alınmıştır. Yeni bina; Ana Binanın mimarisi, görünümü ve üst kot yüksekliğiyle uyumlu olarak inşa edilecektir. Yeni yapılacak binaların kat yükseklikleri ferah olacaktır. Binanın altında otopark alanları bulunacaktır.

Genel Kurulun acil durumlarda güvenli bir şekilde toplanabileceği yeni bir mekân planlanmaktadır. Sivil Savunma Yönetmeliği şartlarında en son normlara göre inşası tamamlanacaktır. Netice olarak sığınak, içerisinde su deposu, sağlık odası, jeneratör, kesintisiz güç kaynağı, soğuk hava ve kuru erzak depoları, mutfak, acil iletişim ve basın odası, toplantı salonları, yaşam alanları olacak şekilde projelendirilecektir. Münferit havalandırma, mescit ve lavabo ve benzeri müştemilatlar tasarlanacaktır.

Yapılacak binada kulislerdeki yoğunluğu azaltmak ve girişi sınırlandırmak için fonksiyonel ve çok gayeli komisyon toplantı salonları, okuma salonları, bahçeli restoran ile yasama organı eski üyeleri ve misafirler için uygun mekânlar oluşturulacaktır. İdari teşkilat hizmet birimleri ile milletvekillerimize sunulacak yeni lojistik hizmetler için fiziki mekânlar meydana getirilecektir. Yeni binadan Ana Bina yani Genel Kurula, Yeni Halkla İlişkiler Binası ve otoparklara tünelle geçişler sağlanacaktır.

Değişik mimarlık bürolarınca yeni binanın etüt çalışmaları devam etmektedir. Yapılacak yeni binaya ilişkin projenin nihai hâli öncelikle Başkanlık Divanında görüşülecek ve siz değerli milletvekillerimizin bilgisine sunulacaktır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; malumunuz olduğu üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi, milletimiz adına yasama ve denetim faaliyetlerini yürütmekte ve milletimizi temsil görevini yerine getirmektedir.

Bu meyanda 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılında en önemli faaliyetlerimizden biri Anayasa Mutabakat Komisyonu çalışmalarını yeniden başlatmak olmuştur. Bilindiği gibi, mevcut 1982 Anayasası'nda 18 ayrı tarihte değişiklikler yapılmış, geçici 19 maddeyle 196 maddeden oluşan Anayasa, 114 ayrı değişikliğe uğramış ve böylelikle yüzde 58'i değişmiştir. Böylesi insicamını ve bütünlüğünü kaybetmiş bir Anayasa Türkiye'yi taşıyacak durumda değildir.

Yeni bir anayasa hazırlanabilmesi için 24'üncü Dönemde 19 Ekim 2011 tarihinde bir çalışma başlatılmış, Anayasa Uzlaşma Komisyonu çalışmaları yirmi beş ay sürmüş ancak herhangi bir uzlaşma sağlanamadan sona ermiştir.

İçinde bulunduğumuz 26'ncı Dönemde, Meclisimizde grubu bulunan 4 siyasi partinin katılımıyla bir Anayasa Mutabakat Komisyonu oluşturulmuştur. Partilerin eşit sayıda temsilciyle katıldığı 12 üyeli bu Komisyon ilk toplantısını 4 Şubat 2016 tarihinde yapmıştır. Yapılan 3 toplantıda, Komisyonun ismi üzerinde mutabakat sağlanamadığından ve ortak bir zeminde mutabakat imkânı görülemediğinden, esasa girilemeden, maalesef, 16 Şubat 2016 tarihinde bu çalışma da sona ermiştir.

İnancım ve temennim odur ki Meclisimiz, bu dönemde yeni bir anayasa yapacak ve siyasi tarihimizde mümtaz bir yer edinecektir. Böylece, siyasi partilerimiz, seçim çalışmalarında en önemli vaatlerinden olan yeni bir Anayasa yapma taahhütlerini yerine getirmiş olacaklardır.

Diğer yandan, “yeni anayasa” gibi “yeni iç tüzük” konusunda daha önceki dönemlerde başlatılmış olan çalışmalar da ne yazık ki bir netice vermemiştir. Hatırlanacağı gibi, 24'üncü Dönemde yasama ve denetim faaliyetlerinin daha etkin gerçekleştirilmesini sağlamak gayesiyle bir İçtüzük Uzlaşma Komisyonu kurulmuş, bir süre çalışarak önemli mesafeler alınmıştır. Komisyon, 186 maddelik mevcut İç Tüzük'ün 86 maddesini aynen kabul etmiş, 65 maddesini değiştirerek kabul etmiş, 10 maddesini ilga etmiş ve 1 yeni madde ihdas etmiş fakat 22 madde üzerinde uzlaşma sağlanamadığından, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ortak bir metin sunulması konusunda mutabakata varılamamıştır.

Yeni dönemde bu konunun da üstesinden gelebileceğimizi ümit ediyorum. İnanıyorum ki Türkiye Büyük Millet Meclisi, ortak aklı, demokratik diyalog ve konuşma kanallarını kullanarak ülkemizin demokratik birikimini harekete geçirecek ve sorunlarımızı çözecektir.

Değerli milletvekilleri, 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılı'nın yasama ve denetim çalışmaları hakkında sizlere kısa bazı bilgiler vermek istiyorum.

Başkanlığa 483 kanun tasarısı sunulmuştur 26'ncı Dönemde. 409 kanun tasarısı Genel Kurul gündemine girmiş olup bunlardan 88 kanun tasarısı kanunlaşmıştır. 70 kanun tasarısı ilgili komisyonlarda, 321 kanun tasarısı ise Genel Kurul gündeminde bulunmaktadır. 4 kanun tasarısı ise Hükûmetçe geri alınmıştır.

1.345 kanun teklifi sunulmuştur. 30 kanun teklifi Genel Kurul gündemine girmiş olup bunlardan 25 kanun teklifi kanunlaşmıştır. 1.310 kanun teklifi ilgili komisyonlarda, 5 kanun teklifi ise Genel Kurul gündeminde bulunmaktadır. 5 kanun teklifi, teklif sahibi milletvekillerince geri alınmıştır.

Bazı kanun tasarısı ve teklifleri birleştirilmek suretiyle 92 kanun kabul edilmiş ve 26 TBMM kararı alınmıştır.

25'inci Dönemden intikal eden 268 ve 26'nci Dönem Birinci Yasama Yılı'nda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 5 kanun hükmünde kararname olmak üzere toplam 273 kanun hükmünde kararnameden 2'si Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca doğrudan Genel Kurulun gündemine girmiştir. 271 kanun hükmünde kararname ilgili komisyonlarda bulunmaktadır.

Denetim faaliyetleri kapsamında, 570 sözlü soru önergesi verilmiştir. Bu önergelerden 8'i mükerrer olduğundan işleme konulmamış, 17'si Gelen Kâğıtlara girmeden önce geri alınmış, 28'i ise Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiştir. İşleme alınan 517 sözlü soru önergesinin 1'i Gelen Kâğıtlara girdikten sonra geri alınmış ve 51'i cevaplandırılmış olup 458 önerge Genel Kurul gündeminde yer almaktadır. 7 önerge ise Genel Kurul gündemine girmeyi beklemektedir.

8.527 yazılı soru önergesi verilmiştir; bunlardan 17'si mükerrer olduğundan işleme konulmamış, 48'i Gelen Kâğıtlara girmeden geri alınmış, 929'u ise Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiştir. İşleme alınan 7.533 önergeden 566'sı süresi içinde, 2.253'ü süresi geçtikten sonra cevaplandırılmıştır. Süresi geçtikten sonra cevaplandırılanlar hariç olmak üzere 3.913 yazılı soru önergesinin, süresi içinde cevaplandırılmadığı Gelen Kâğıtlarda ilan edilmiştir. 801 yazılı soru önergesi hâlen işlemedir. 1.309 Meclis araştırması önergesi verilmiştir. Bunlardan 87'si Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiştir. İşleme alınan 1.222 önergeden 1'i işlem den kaldırılmış, 284'ü Genel Kurul gündeminde yer almakta olup 916 önerge, Genel Kurul gündemine alınmayı beklemektedir.

Yine, 15 genel görüşme önergesi, 14 gensoru önergesi, 2 Meclis soruşturması önergesi verilmiş, bunlar önünüzdeki metinlerde vardır.

Tutanak hizmetleri kapsamında, geçtiğimiz yasama yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunun 128 birleşim ve 742 oturumunda 1.107 saat 52 dakika çalışma yapılmış, bu çalışmalara ilişkin 53 bin 902 sayfa tutanak tutulmuştur.

Kıymetli milletvekilleri, ülkeler arası ilişkilerin gelişiminde parlamenter diplomasinin rolünün her geçen gün arttığının farkında olarak, ikili ve çok taraflı ilişkilerimizin güçlendirilmesine katkıda bulunmak gayesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi, geçtiğimiz yasama yılında da diğer ülke parlamentoları, parlamenter asambleler ve uluslararası kuruluşlarla temaslarını yoğun biçimde sürdürmeye devam etmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye olduğu 12 parlamenter asamble ile bölgesel ilişkiler, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu ile de Avrupa Birliği nezdindeki ilişkiler yeni bir hız ve ivme kazanmıştır. Daha önceki dönemlerde kurulmuş olan 129

dostluk grubu, parlamenter diplomasi ilişkilerini zenginleştirmiş ve Türkiye'nin etkinlik coğrafyasının genişlemesine katkı sağlamıştır. Bu çerçevede, Birinci Yasama Yılında toplam 243 uluslararası faaliyete iştirak edilmiştir.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Meclisimize emanet edilen tarihî mirasın korunması, yaşatılması ve tanıtılması için yürüttüğümüz çalışmalarımız da devam etmektedir. Geçtiğimiz yasama yılında, saray, müze, köşk ve kasırlarımızı yurt içi ve yurt dışından 899 bin 258 kişi ziyaret etmiş ve bu ziyaretçilere rehberlik hizmeti verilmiştir. Protokol ziyaretleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin uluslararası alanda tanıtımına katkı sağlanmış olup bu kapsamda, başta Dolmabahçe Sarayı olmak üzere tarihî mekânlarımızı 12 ülkeden önemli sayıda devlet başkanı, parlamento başkanı, başbakan ve bakanlardan oluşan heyetler ziyaret etmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak kültür sanat faaliyetlerinin hayata geçirilmesine de büyük bir ehemmiyet vermekteyiz. Türkiye Büyük Millet Meclisi başkan vekillerimizden birinin başkanlığında yürütülen Kültür Sanat Yayın Kurulu eliyle düzenlenen etkinliklerimizi bu yıl daha da geliştireceğiz. Fikirlerin serbest bir ortamda teati edilebileceği, alanında önde gelen fikir adamlarının dinleneceği programları, İstanbul'da "Dolmabahçe Sohbetleri" adıyla, Ankara'da ise "Meclis Sohbetleri" başlığı altında hayata geçireceğiz.

Tarihî mirasımızın korunup yaşatılması kapsamında, Millî Saraylar bünyesinde yer alan tarihî Hereke Halı ve İpekli Dokuma Fabrikasının restorasyon çalışmaları tamamlanma aşamasına gelmiştir. Bu tarihî mekân 2017 yılı Ocak ayında yeniden ziyarete açılacaktır. Beykoz Kasrı'nın restorasyon, peyzaj düzenleme ve tefriş çalışmaları tamamlanmış olup, önümüzdeki günlerde ziyarete açılacaktır. Ayrıca, Dolmabahçe Sarayı'nda Medhal Salon, Hususi Daire ve Değerli Eşyalar Salonları bölümlerinin restorasyon çalışmaları da tamamlanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak tarih ve medeniyet birikimimizin oluşumuna katkıda bulunan tarihî şahsiyetlerimiz de ehemmiyet verdiğimiz konulardandır. Bu çerçevede 22-25 Eylül tarihleri arasında düzenlediğimiz "Sultan II. Abdülhamid ve Dönemi Uluslararası Sempozyumu" kamuoyunda büyük bir ilgiyle izlenmiştir. Envanterimizde bulunan binlerce tarihî belge ve objenin tanıklığında, Osmanlı Devleti'nin otuz üç yılına damga vurmuş olan Sultan II. Abdülhamid, 12 ülkeden ve ülkemizden toplam 62 kıymetli bilim insanının katılımıyla ele alınmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı olarak bundan sonra da düzenleyeceğimiz etkinliklerle tarihî ve kültürel varlıklarımızı geniş toplum kesimleriyle ve ilim insanlarını buluşturmaya devam edeceğiz.

2017 yılı içinde Millî Saraylar bünyesinde Yıldız Şale Kasrı kamera güvenlik sistemi çalışması tamamlanacak, ayrıca ziyarete açık tüm mekânlarımızda elektronik rehberlik sistemine geçilecek, böylelikle ziyaret hizmetlerinin kalitesi artırılabilecektir. İstanbul Üniversitesi ile iş birliği yapılmak suretiyle 36.000 fotoğraftan oluşan tarihî Yıldız Fotoğraf Albümlerinin restorasyonu ve dijital ortama aktarılması projesi hayata geçirilecektir. Ülkemizde bulunan tarihî Yıldız Porselen Fabrikası üretim sistemleri modernizasyonu ve tevsii yapılacak, bu suretle fabrikanın üretim kalitesi artırılabilecek ve ürün çeşitliliği geliştirilecektir. Yalova'da bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisi Yalova Termal Sosyal Tesisimizin inşaatı ocak ayında tamamlanacak ve 2017 yılının ilk aylarında sizlerin hizmetine sunulacaktır. Kapalı ve açık havuzlar, sauna, hamam, süit odalarıyla parlamenterlerimize yakışır bir tesisi hizmete sunmuş olacağız. Şu an tahliye süreci tamamlanmak üzere olan Dolmabahçe Sarayı Hareket Köşkü ise Millî Saraylar Tarihî Araştırma Merkezi ve ihtisas Kütüphanesi olarak faaliyete geçirilecektir.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; 2017-2019 dönemine ait bütçe tekliflerimizle ilgili değerlendirmelere geçmeden önce, 2015 yılı kesin hesap sonuçları ile 2016 yılı bütçemize ilişkin kısa bilgiler vermek istiyorum: 2015 yılı bütçemiz, 763 milyon 216 bin Türk lirası olarak kanunlaşmış, yıl içinde yapılan aktarmalarla birlikte 800 milyon 466 bin Türk lirası olmuştur. Yıl sonu itibarıyla bu rakamın 725 milyon 757 bin Türk lirası harcanmış, yaklaşık yüzde 91 oranında bir gerçekleşme sağlanmıştır.

İçinde bulunduğumuz 2016 yıl bütçemiz, 840 milyon 29 bin Türk lirası olarak kanunlaşmış, yıl içinde yapılan aktarmalar ve ödenek ilaveleriyle birlikte Eylül sonu itibarıyla toplam ödenek 889 milyon 808 bin 869 Türk lirası olmuştur. Bu ödeneğin Eylül sonu itibarıyla 589 milyon 982 bin 189 Türk lirası, diğer bir deyişle yaklaşık yüzde 66'sı harcanmıştır.

Sayın üyeler, Şimdi de 2017 yılı bütçe teklifimizle ilgili olarak kısa bilgi vermek istiyorum.

(Oturma Başkanlığına, Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Sayın Başkan, normal süreniz doldu, ek süre veriyorum.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

2017 yılı bütçe teklifimiz, 981 milyon 589 bin Türk lirası olarak Komisyona sunulmuştur. Bütçe teklifimizin dağılımına bakıldığında;

- Personel giderleri yüzde 53,3
- Sosyal güvenlik prim giderleri yüzde 7,2
- Mal ve hizmet alımı giderleri yüzde 14,7
- Cari transferler yüzde 13,2
- Sermaye giderleri yüzde 11,4
- Sermaye transferleri ise binde 2 oranında ağırlığa sahiptir.

Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olan Kamu Denetçiliği Kurumuna, Hazine yardımı olarak 20 milyon 72 bin Türk lirası pay ayrılmıştır. Bu tutar, toplam bütçemizin yaklaşık yüzde 2'sini oluşturmaktadır.

Saygıdeğer Komisyon üyeleri, bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişme, küreselleşme, demokrasinin ve katılımcılığın artan önemi, milletvekillerinin kurumdan beklentilerindeki değişim gibi hususlar, Kurumumuzda...

(Oturma Başkanlığına, Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum efendim, lütfen toparlayın.

Buyurun.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Siz de aşağıda kesiyorsunuz.

BAŞKAN – Ben kesmedim.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Çok teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla, kurumumuzdaki anlayış, hedef, araç, yöntem ve işleyiş değişimlerinde göze çarpmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin teknolojik imkânlardan en iyi şekilde faydalanarak daha etkin, daha verimli ve daha hızlı hizmet üretebilmesi için, bu alandaki çalışmalarımıza büyük önem veriyoruz. Bu kapsamda, 2017 yılı bütçe hedefimiz, yasama yetkisini kullanan değerli milletvekillerimizin çalışma şartlarını iyileştirmek, yasama sürecini ve kalitesini geliştirmek olacaktır.

Sonuç olarak, 2017-2019 dönemi bütçe teklifimiz hazırlanmış ve 2017 yılı için 981 milyon 589 bin Türk lirası, 2018 yılı için 1 milyar 6 milyon 911 bin Türk lirası, 2019 yılı için de 1 milyar 81 milyon 670 bin Türk lirası olarak öngörülmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2016 yılı bütçe uygulamasıyla, önümüzdeki üç yıllık döneme ait bütçe teklifimizle ilgili açıklamalarda bulundum, bu çerçevede bazı proje, rakam ve bilgileri sizlerle paylaştım. Bu konulardaki detaylı bilgiler, sizlere dağıtılan kitaplarda yer almaktadır.

Konuşmama son vermeden önce, birlikte yine önemli çalışmalar yapmış olduğumuz ve şu anda Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilen değerli idareci Sayın Recai Akyel'e teşekkür ediyorum. Atandığı Anayasa Mahkemesi üyeliğinde de hayırlı çalışmalarda bulunmasını diliyorum.

Bu arada, Sayıştay Başkanlığına yeni seçilen Sayın Seyit Ahmet Baş'a da yeni atanan başkan yardımcısıyla birlikte başarılı bir çalışma dönemi geçirmelerini temenni ediyorum.

Kamu Denetçiliği Kurumumuzun başdenetçisi, değerli hukukçu Sayın Nihat Ömeroğlu, başdenetçilik adaylığına müracaat etmemiştir. Kendisine bundan sonraki hayatında sağlık, afiyet diliyoruz. Yeni seçilecek başdenetçi ve denetçilere de şimdiden başarılar diliyorum.

Sayın milletvekilleri, 15 Temmuzda yaşadığımız olağanüstü olay, bizlere çok şey öğretti. Ülke olarak demokrasi, bağımsızlık ve hürriyetin değerini uğradığımız hain saldırıyla bir kez daha anladık. Bu hain ve acımasız komplonun bir daha yaşanmaması için alınan tedbirlerin aynı kararlılıkla yürütüleceğine duyduğum inancı sizlerle paylaşmak istiyor ve aziz milletimize bir kez daha geçmiş olsun diliyorum.

Sizlere daha iyi hizmet sunabilmemiz için gereken katkı ve desteği sağlayacağınız inancıyla 2017 yılı bütçemizin hayırlı olmasını niyaz ediyor, siz değerli milletvekillerimize saygılarımı ve en iyi dileklerimi sunuyor, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir usul sözü alabilir miyim?

BAŞKAN – Konuşmalar tamamlandıktan sonra vereyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, usul.

BAŞKAN – Konuşmalar tamamlandıktan sonra üstat.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama usul istendiği zaman alınmaz mı?

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkan Vekilimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sunuşlarını yapmak üzere Cumhurbaşkanlığımız Genel Sekreteri Sayın Fahri Kasırğa'ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Kasırğa.

2.- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fahri Kasırğa'nın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli üyeler, değerli misafirler, değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin en yüksek temsil makamı olan Cumhurbaşkanlığının 2017 yılı bütçesini takdimime, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın sizlere sevgilerini ve başarı dileklerini ileterek başlamak istiyorum. Anayasa değişikliği konusunun gündemde olduğu bir dönemde yaptığımız bu çalışmanın ülkemiz, milletimiz ve Cumhurbaşkanlığımız için hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Sözlerimin hemen başında, 15 Temmuz darbe girişimini gerçekleştiren FETÖ mensuplarını lanetliyor, o gece verdiğimiz şehitlerle birlikte tüm şehitlerimizi rahmetle, gazilerimizi şükranla yâd ediyorum.

Bilindiği gibi, 15 Temmuz darbe girişiminde bulunan teröristlerin en önemli hedeflerinin başında, kişi olarak Sayın Cumhurbaşkanımız, kurum olarak da Cumhurbaşkanlığı geliyordu. Nitekim, o gece savaş uçakları tarafından bombalanan üç mekândan biri Cumhurbaşkanlığı Külliyesi olmuş, böylece külliyeimiz, gazilik vasfı da kazanmıştır. Savaş uçaklarının bombaladığı diğer bir yer olan ve yeniden gazilik unvanı alan Meclisimize ve tüm milletvekillerimize, bu vesileyle bir kez daha geçmiş olsun dileklerimi ifade ediyorum. Savaş uçakları yanında, helikopter ve tank gibi ağır silahlara sahip araçlarla yapılan saldırılar sonucu külliyeimizin çevresinde toplam 29 vatandaşımız şehit olmuştur. Türkiye, 15 Temmuzda Cumhurbaşkanımızın liderliği, Meclisimizin sağlam duruşu ve asıl önemlisi, milletimizin kahramanlığıyla âdetâ yeni bir kurtuluş savaşı vermiştir. Hamdolsun bu savaş, tıpkı 19 Mayıs 1919'da başlayıp 29 Ekim 1923'te cumhuriyetle taçlanan İstiklal Harbi'miz gibi, milletimizin fedakârlığı ve dirayeti sayesinde zaferle neticelenmiştir. Rabb'imden ülkemizi bir daha böyle bir imtihanla karşı karşıya bırakmamasını niyaz ediyorum.

15 Temmuz, hepimiz için bir milat olmuştur. Hiçbirimizin 15 Temmuz öncesindeki gibi davranma hakkı yoktur. Her birimizin milletimize karşı sorumluluğu katbekat artmıştır. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği olarak bu anlayışla hizmetlerimizi ve çalışmalarımızı yürütüyoruz, yürütmeye devam edeceğiz. Külliyeimizin etrafında son nefeslerini verenler başta olmak üzere 15 Temmuzda hayatını istiklalimiz, istikbalimiz ve demokrasimiz için feda eden, feda etmeyi göze alan vatandaşlarımıza olan borcumuzu ancak daha çok çalışarak ödeyebileceğimize inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bilindiği gibi, 2007 yılındaki Anayasa değişikliğinin ardından 2014'ün Ağustos ayında yapılan seçimle doğrudan halkın oylarıyla görevine başlayan ilk Cumhurbaşkanımız bu makamdaki ikinci yılını da geride bırakmıştır. Cumhurbaşkanının doğrudan halkın oylarıyla seçilmesi, her ne kadar basit bir Anayasa değişikliği gibi gözüktüyorsa da esasen yönetim sistemimizde köklü bir tercih farklılığının ifadesidir. Bu açıdan, 2007 Anayasa değişikliği önemli, ancak geldiğimiz noktada görüyoruz ki eksik bir hamle olmuştur. Yeni bir Anayasa ve sistem tartışmaları devam etmektedir. Tabii olarak bu sorunun çözüm yeri de anayasa yapma ve değiştirme yetkisine sahip yegâne merci olan Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Aslında Türkiye eskiden beri ama bilhassa 2011 seçimlerinden bu yana sürekli yeni anayasayı, yeni anayasa ihtiyacını konuşuyor. Bugün de meselenin yeni bir anayasayla mı, yoksa anayasada yapılacak kısmi bir değişiklikle mi çözüleceği konusu, elbette siyasetin ve Meclisin yetkisindedir. Meclisten çıkacak karar, hepimiz için bağlayıcıdır ve başımızın üzerinedir. Sorunun tespit edilip çözümü için yeni bir arayışa girilmiş olmasından Cumhurbaşkanlığı olarak memnuniyet duyduğumuzu ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Cumhurbaşkanlığının 2017 mali yılı bütçesi yaklaşık 648 milyon 500 bin TL olarak hesap edilmiştir. Bütçenin yüzde 17'sine tekabül eden 112.5 milyon TL'si personel ve Sosyal Güvenlik Kurumu prim gideri, yüzde 27,5'una tekabül eden 177 milyon TL'si mal ve hizmet alım giderleri, yüzde 1,5'ine tekabül eden 8,5 milyon TL'si cari transferler ve yüzde 54'üne tekabül eden 350 milyon TL'si sermaye gideridir.

Bu çerçevede, bütçemizle ilgili olarak aşağıdaki hususları açıklamakta yarar görüyorum. Geçtiğimiz bütçe döneminden bugüne kadar Cumhurbaşkanlığı hizmetleri her alanda sürekli daha iyiye ulaşma, kaliteyi yükseltme anlayışıyla kesintisiz bir şekilde sürdürülmüştür. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, kurumun günlük işlerinin yürütüldüğü mekânlar ile halka açık tesisler olarak iki bölümden oluşuyor. Külliye dışındaki Cumhurbaşkanlığı binalarının büyük bölümü, tarihi değere sahip, Cumhurbaşkanlığının sahip çıkması sayesinde ihya edilerek yeniden ülkemize kazandırılmış mekânlardır. Dolayısıyla, bütçede ciddi bir yekûn tutan inşa ve restorasyon faaliyetleri, Cumhurbaşkanlığının tarihi ve sosyal sorumlulukları çerçevesinde yürütülen çalışmalardan kaynaklanıyor.

Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nin önemli bir parçası olan Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi, bu yıl tamamlanarak 15 Temmuzun hemen ardından 29 Temmuz tarihinde şehit yakınları ve gazilerimiz için yapılan törenle hizmete açılmıştır. Bu merkez, yaklaşık 2.030 kişilik koltuk kapasitesi, gelişmiş ses ve gösteri sistemleri, yüksek güvenliklili giriş-çıkış imkanlarıyla, Ankara'da kamu kurumlarının ve halkımızın çok önemli bir ihtiyacına cevap vermektedir. Kongre Merkezimiz, bu kapasitesi, teknik donanımı, tasarımı ve diğer nitelikleriyle ülkemizin en prestijli kongre merkezi olma özelliğini taşımaktadır. Beştepe Millet Kongre ve Kültür Merkezi'nde açılışından bugüne kadar birçok önemli toplantı gerçekleştirilmiştir. Bunlar arasında, yargının adli yıl açılışı, üniversitelerimizin akademik yıl açılışı, engelliler ile şehit yakınları, gazilerimizin atama ve kura törenleri de bulunmaktadır.

Merkezimize olan ilgi her geçen gün artmaktadır. Bu yıl inşaatına başladığımız bir diğer önemli projemiz ise tamamlandığında Türkiye'nin en büyüğü olacak olan kütüphanemizdir. İçinde 5 milyon cilt kitabın yer alacağı, ayrıca her türlü elektronik altyapıya sahip olacak kütüphanemizin de Ankara'mız ve ülkemiz için gurur verici bir eser olacağına inanıyoruz. Kütüphanemiz tamamlandığında, başta halkımız olmak üzere, öğrencilerimizin ve araştırmacılarımızın yirmi dört saat hizmetinde olacaktır.

Kütüphaneyle birlikte, içinde sergi ve toplantı salonlarının yer aldığı çok amaçlı bir merkezi de Ankara'ya kazandırıyoruz.

Beştepe Millet Camimiz, Ankara'nın sembol mimari eserlerinden biri hâline gelmiş bulunmaktadır. Başkente gelen vatandaşlarımızın ziyaret etmek istedikleri yerler arasında Beştepe Millet Camimizin ön sıralarda yer aldığını görmekten memnuniyet duyuyoruz.

Diğer taraftan, İstanbul'daki Cumhurbaşkanlığı Tarabya Yerleşkesi'nde bulunan Huber Köşkü'nün restorasyonu devam etmektedir. Buradaki çalışmalar herhangi bir aksilik olmazsa önümüzdeki yıl tamamlanacaktır.

Yıldız Sarayı Kompleksi'nin özellikle yabancı misafirlerimize hitap edecek şekilde, tarih ve kültür mirasımıza kazandırılması çalışmaları da devam etmektedir. Bu kompleks içinde bulunan ve Sayın Cumhurbaşkanımızın İstanbul'daki kabullerini gerçekleştirdiği Mabeyn Köşkü restore edilerek yeniden milletimize kazandırılmıştır. Yıldız Sarayı Kompleksi'nde bulunan diğer tarihî mekânlar da peyderpey restore edilerek yeniden ülkemize kazandırılacaktır.

Meclisimizin de uhdesinde bulunan Milli Saraylar konusunda benzer çalışmaları olduğunu biliyoruz ve takdirle karşılıyoruz.

Diğer taraftan, önceki Cumhurbaşkanlarımız adına kurulan müze ve kütüphanelerin yapım, restorasyon ve işletme giderleri Cumhurbaşkanlığımızca karşılanmaktadır. Bununla birlikte, önceki Cumhurbaşkanlarımızın büro, güvenlik ve sağlık hizmetleri de kurumumuzca karşılanmaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayın Cumhurbaşkanımız, hem külliyede hem de yurt içinde ve yurt dışında çok yoğun çalışmalar yürüten büyük bir lider ve devlet adamıdır. 2016 yılında, şu ana kadar Sayın Cumhurbaşkanımız 24 şehrimizi ziyaret etmişlerdir. Yurt dışına 19 resmî ziyaret veya çalışma ziyareti gerçekleştiren Sayın Cumhurbaşkanımız 12 devlet başkanını da ülkemizde ağırlamıştır.

Cumhurbaşkanımız liderliğinde, ülkemiz geride bıraktığı yıl içerisinde çok önemli uluslararası toplantı ve zirvelere ev sahipliği yapmıştır.

15-16 Kasım 2015 tarihinde Antalya’da düzenlenen 10’uncu G20 Liderler Zirvesi, sonuçları itibarıyla en başarılı zirvelerden biri olmuştur. Nitekim Türkiye’nin geçen yıl G20’ye sağladığı açılımların etkilerini bu yıl Çin’de düzenlenen G20 Zirvesi’nde de görme imkânı bulduk. Dönem Başkanlığımız sırasında öne çıkardığımız kapsayıcılık ve kapsayıcı büyüme ilkelerinin Çin tarafından da benimsendiğine şahit olduk.

Terörün ve çatışmaların arttığı bir dönemde İslam İşbirliği Teşkilatı üyesi ülkelerin liderleri 13’üncü İslam Zirvesi vesilesiyle İstanbul’da bir araya gelmişlerdir. Filistin konulu karar tasarısı, 2016-2025 Eylem Planı, Zirve Nihai Bildirisi ve İstanbul Bildirgesi’nin kabul edildiği zirve ile teşkilatın dönem başkanlığı iki yıl boyunca ülkemize geçmiştir.

Aynı şekilde, yardıma muhtaç insan sayısının 125 milyonu geçtiği, her gün büyük insani trajedilerin yaşandığı bir zaman diliminde toplanan Birleşmiş Milletler Dünya İnsani Zirvesi de ülkemiz ve insanlık açısından çok önemlidir. Tarihte ilk kez ülkemizin ev sahipliğinde ve Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde İstanbul’da düzenlenen bu zirvede insani yardım sisteminin tüm tarafları bir araya gelmişlerdir. Sivil toplum kuruluşlarından hükümet temsilcilerine, devlet başkanlarından sanatçılara kadar 10 binin üzerinde delege bu zirveye iştirak etmiştir.

9-13 Ekim 2016 tarihlerinde Sayın Cumhurbaşkanımızın himayesinde İstanbul’da gerçekleştirilen ve “Enerji Olimpiyatları” olarak nitelenen 23’üncü Dünya Enerji Kongresi her bakımdan ülkemiz açısından büyük bir kazanım olmuştur.

“Milletin evi” olarak ifade ettiğimiz Cumhurbaşkanlığı Külliyesi, 2016 yılı içinde de bu vafına uygun bir program trafiğine sahne olmuştur. Millî Güvenlik Kurulu toplantıları, Bakanlar Kurulu toplantıları ile ihtiyaç duyuldukça yapılan güvenlik zirveleri, ekonomi değerlendirme toplantıları artık Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nin geleneği hâline gelmiştir. Resepsiyonlar, iftar yemekleri, ödül törenleri, heyet kabulleri gibi vesilelerle toplam 36 bin kişi Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde ağırlanmıştır. Ayrıca, randevulu sistemle vatandaşlarımızın ziyaretine açılan külliye bu yıl 6 bin kişi tarafından gezilmiştir.

Eskiden beri devam eden bir uygulama olarak, Cumhurbaşkanlığı, ülkemiz ve milletimiz açısından önemli olduğu değerlendirilen bazı etkinliklere himaye vermektedir. Himaye, sadece prestije yönelik, Cumhurbaşkanlığına herhangi bir ilave külfeti olmayan bir uygulamadır.

CİMER’e gelen e-postalar, mektup ve dilekçe yoluyla 630 bin kişi Cumhurbaşkanlığımıza ve Sayın Cumhurbaşkanımıza başvurmuş, derdine derman aramıştır. Bu başvurularla ilgili işlemler titizlikle takip edilmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; içeride ve dışarıda hassas bir dönemden geçen Türkiye, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde alınan tarihî kararlarla, yoluna güvenle ve kararlılıkla devam etmektedir. Çevremizde bulunan çatışma bölgelerindeki istikrarsızlıkların ülkemizi etkilememesini, tam tersine Türkiye'nin bu süreçten güçlenerek çıkmasını temin etmek amacıyla, Cumhurbaşkanlığı olarak, diğer kurumlarımızla iş birliği ve dayanışma içinde yoğun bir çalışma yürütüyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın temposuna uygun bir şekilde, günün yirmi dört saati, haftanın yedi günü, yılın üç yüz altmış beş günü kesintisiz çalışan bir Cumhurbaşkanlığı vardır.

Ankara ve İstanbul ağırlıklı olmak üzere, Sayın Cumhurbaşkanımızın programı çerçevesinde, ülkemizin ve dünyanın her yerinde, her türlü ihtiyaca cevap verebilecek, her türlü kriz durumunda hazır olacak bir anlayışla çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu şekilde faaliyet gösteren bir Cumhurbaşkanlığının, personelinden inşaatlarına, araçlarından görev giderlerine kadar bütçemizde yer alan tüm kalemlerde geçmişteki örnekleriyle mukayesesinin doğru olmayacağını ifade etmeliyim. Bununla birlikte, devam eden inşaat çalışmalarının tamamlanmasını müteakip bütçemiz asıl faaliyetlerimizi yansıtan düzeye inmiş olacaktır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bütçemizi, Anayasa'da ve kanunlarda belirtilen ilkelere uygun şekilde, milletimizin Cumhurbaşkanlığımızdan beklediği hizmetleri en üst düzeyde yerine getirmek amacıyla, etkin ve verimli bir şekilde kullanmak amacındayız. Kaynakların akılcı ve verimli kullanılması yanında, ülkemizin en üst temsil makamı olan Cumhurbaşkanlığının itibarını da gözeterek harcamalarımızı yapmaktayız ve yapmaya devam edeceğiz.

Türkiye'nin dünyadaki konumunun yükselişle birlikte, Cumhurbaşkanlığımızın görevlerinin de ağırlaştığını biliyor ve buna uygun bir gayretle çalışmalarımızı yürütüyoruz.

Bu bütçe yılı aynı zamanda muhtemel bir Anayasa değişikliğinin Cumhurbaşkanlığımıza deruhte edeceği görevler için de hazırlıklarımızı yapacağımız bir dönem olacaktır.

Tüm ayrıntıların ekli cetvelde yer aldığı bütçemizin kurumumuza, ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bu deruhte edeceği görevler neymiş Cumhurbaşkanlığının, bunları bir öğrenebilir miyim?

BAŞKAN – Görüşmeler sırasında sorarsınız.

Teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir de cetveller dağıtılmadı. “Tüm ayrıntıları ekli cetvelde...” diyor, cetveller dağıtılmadı.

BAŞKAN – Bütün bütçe ve cetveller zaten daha önce dağıtıldı, odalarınıza gönderilmişti.

MUSA ÇAM (İzmir) – O ayrı bir konu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Sekreter.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kurumların bütçeleri burada yazar.

BAŞKAN – Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayıştay Başkanımıza söz veriyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tamam da Sayın Başkan, çok bariz, somut bir bilgiye ihtiyacı olan soru sorduk.

BAŞKAN – Ben de cevabını verdim.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır, cevabını onlardan alabiliriz, siz niye veriyorsunuz Sayın Başkan? Siz oturumu yönetiyorsunuz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben ne dedim?

Sayın Yıldırım, çok iyi söylediniz, burayı ben yönetiyorum, siz yönetmiyorsunuz, bu bir.

İkincisi...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tamam ama burada bütçesi görüşülen kurumu savunmanız anlamına gelmez Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bir müsaade edin efendim, bir dakika, Allah Allah...

Görüşmelere ve soru kısmına geleceğiz, niye acele ediyorsunuz? Orada görüşlerinizi, sorularınızı...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hayır, biz daha somut, cetvelle ilgili bir şey soruyoruz.

BAŞKAN – Ben de onu söyledim, cetvellerin bizim tarafımızdan dağıtıldığını söyledim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bakın, daha önce...

BAŞKAN – Dağıtıldı.

AHMET YILDIRIM (Muş) – O zaman, bütün kurumların hepsinde var, bir tek neden bu konuda yok? Belki getiremedik beraberimizde ya.

BAŞKAN – Tekrar dağıtın arkadaşlar, tekrar dağıtın.

MUSA ÇAM (İzmir) – Meclis Başkanlığının var, Kamu Denetçiliğinin var. Bakın, burada var hepsi.

BAŞKAN – Müsaade edin, tekrar dağıttırıyorum.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bunu da söyleyebilirdiniz.

BAŞKAN – Ben bu kadar arzulu olduğunuzu bilmiyordum.

Sayın Baş, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

3.- Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş'ın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ - Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli Başkan Vekili, Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Başkanı ve saygıdeğer üyeleri, kurumların değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; sözlerime başlarken 15 Temmuzda gerçekleşen FETÖ'cü darbe girişimini lanetliyor, bugün bütçe çalışmaları dolayısıyla yüce Meclis çatısı altında olmaktan gurur duyduğumu ifade etmek istiyorum. Bu vesileyle şehitlerimize rahmet diliyor, gazilerimize şükranlarımı ifade ediyorum.

23.06.2016 tarihinde Sayıştay Başkanı seçimleri sırasında şahsıma göstermiş olduğunuz teveccühten dolayı teşekkür ediyor, şahsım ve kurumum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmamda sırasıyla mevzuatla Sayıştaya verilmiş olan yetki ve sorumluluklar, 2016 yılında gerçekleştirilen denetim, yargılama, görüş verme faaliyetleri, 2016 yılı Denetim Programı, 2015 yılı Kesin Hesabı ile 2017 yılı Bütçe Teklifi hakkında bilgi sunmak istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, yasalar ve ilgili mevzuat çerçevesinde Sayıştay, merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile sosyal güvenlik kurumlarının bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek, sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak, mahalli idarelerin hesap ve işlemlerini denetlemek ve kesin hükme bağlamak, kesin hesap kanun tasarılarına genel uygunluk bildirimini vermek, kamu işletmelerinin denetimini yapmak, kamu idarelerinin mali istatistiklerini ve iç kontrol sistemlerini ve performanslarını değerlendirmek,

kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlemlerini yapmakla görevli olup bu amaçlar doğrultusunda kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetleyerek sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, yeterli, zamanında bilgi ve raporlar sunmaktadır.

Sayıştay, bu kapsamda yürüttüğü faaliyetlerde kendisine verilen görev, yetki ve sorumluluklarını sürekli gelişim anlayışıyla dünyadaki gelişmeleri de izleyerek en etkin biçimde yürütmeye çalışmaktadır. Yüce Meclis adına yaptığı denetimleri dürüst, ön yargıdan uzak ve tarafsız bir biçimde, aynı zamanda genel kabul görmüş denetim standartlarına uygun şekilde yürütmeye çalışmaktadır. Denetimlerinde bilişim teknolojisinden azami ölçüde yararlanmakta, denetim ve raporlama kapasitesini sürekli geliştirme çabası içerisinde. Türkiye Büyük Millet Meclisi ve kamuoyu ile denetlenen kurum ve kuruluşların beklenti ve ihtiyaçlarını dikkate almaktadır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2015 Yılı Denetim Programı kapsamında 5018 sayılı Kanun’a tabi 45 genel bütçeli idare, 147 özel bütçeli idare, 2 sosyal güvenlik kurumu, 9 düzenleyici ve denetleyici kurum ve 5018 sayılı Kanun’a tabi olmayan 8 kamu idaresi olmak üzere toplam 211 adet Sayıştay denetim raporu genel uygunluk bildirimisiyle birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve ilgili kamu idarelerine gönderilmiştir.

Mahalli idarelere ilişkin olarak 51 il özel idaresi, 30 büyükşehir belediyesi, 33 büyükşehir bağlı idare, 51 il belediyesi, 104 ilçe belediyesi ve 39 mahalli idare şirketi olmak üzere toplam 308 adet Sayıştay denetim raporu meclislerinde görüşülmek üzere ilgili kamu idarelerine gönderilmiştir. Kalkınma ajanslarına ilişkin olarak da 26 adet Sayıştay denetim raporu Kalkınma Bakanlığına ve ilgili kalkınma ajanslarına gönderilmiştir. Kamu işletmelerinin denetimine ilişkin olarak 75 adet Sayıştay denetim raporu aralık ayı içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak, Kalkınma Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve ilgili kamu idarelerine gönderilecektir.

2015 yılına ilişkin olarak yürütülen denetimler sonucunda düzenlenen raporlardan 2015 yılı Genel Uygunluk Bildirimi 8 Eylül 2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. 2015 yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 2015 yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2015 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu genel uygunluk bildirimisiyle birlikte aynı tarihte Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur. Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporu da Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

2015 yılı denetimleri sırasında tespit edilen kamu zararlarına ilişkin olarak hazırlanacak yargılamaya esas raporlar 2016 yılı Kasım ayı sonuna kadar hüküm tesis edilmek üzere Sayıştay yargılama dairelerine sunulacak olup hüküm sonucu düzenlenecek ilamlar ilgililerine tebliğ edilecektir. Denetimler sonucu hazırlanan raporlardan Sayıştay Kanunu’nun 44’üncü maddesi kapsamına girenler yasal süresi içinde Sayıştayın web sitesinde yayımlanmaktadır. Yargılamaya esas raporlar yargılamalar sonucunda daireler ve Temyiz Kurulunca verilen kararlar Sayıştay web sitesinde ilgililerin erişimine açılacaktır.

Sayıştay, siyasi partilerin mali denetimine ilişkin olarak inceleme raporlarını Anayasa Mahkemesine sunmakta, Anayasa Mahkemesince raporlar üzerine siyasi partilerin mali denetimi yapılmakta ve karara bağlanmaktadır. Anayasa Mahkemesi tarafından verilen kararlar Resmi Gazete’de yayımlanmaktadır.

2015 yılı denetimleri kapsamında 5018 sayılı Kanun’a ekli cetvellerde yer alan kamu idarelerinden 47 genel bütçeli kamu idaresinin 45’i, 147 özel bütçeli kamu idarelerinin tamamı, 9 düzenleyici ve denetleyici kamu idaresi olmak üzere merkezî yönetim bütçesinin yüzde 99,9’u denetlenmiştir. Sosyal Güvenlik Kurumu ile Türkiye İş Kurumu olmak üzere sosyal güvenlik kurumlarının yüzde 100’ü

denetlenmiştir. 51 il özel idaresi, 51 il belediyesi, 30 büyükşehir belediyesi ve bu belediyelere bağlı 33 idarenin tamamı ile 104 ilçe belediyesi olmak üzere mahalli idareler bütçesinin yüzde 81'i olmak üzere toplamda genel yönetim bütçesinin yüzde 92'si denetlenmiştir.

5018 sayılı Kanun'a tabi olmayan ancak Sayıştay denetimi kapsamında bulunan 26 kalkınma ajansı ve 8 diğer kamu idaresinin tamamı ile 39 mahalli idare şirketi denetlenmiş ve 545 kamu idaresi için Sayıştay denetim raporu düzenlenmiştir. Ayrıca 2015 Yılı Denetim Programı kapsamında 287 kamu idaresi için düzenlenen performans denetim raporu olmak üzere toplam 545 kamu idaresi raporuyla birlikte birleştirilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin, kamuoyunun ve denetlenen kamu idarelerinin beklentilerini de dikkate alarak yapılan risk analizleri çerçevesinde 2016 Yılı Denetim Programı haziran ayı itibarıyla hazırlanmıştır. Ancak ülkemizde yaşanan 15 Temmuz 2016 tarihinde milletimize karşı düzenlenen menfur darbe girişimi nedeniyle programın uygulanması ertelenmiş olup Ekim 2016 sonu itibarıyla program revize edilerek yeniden uygulamaya konulmuştur. 15 Temmuz 2016 tarihinde FETÖ/PDY tarafından milletimize karşı düzenlenen hain saldırı nedeniyle Sayıştayın denetim alanında bulunan kamu idarelerinde meydana gelen zararların tespiti ve Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlanması için Başkanlığımızca bir komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyon çalışmalarına devam etmekte olup çalışmalar bittiğinde sonucu Türkiye Büyük Millet Meclisine arz edilecektir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de yargılama ve görüş bildirme faaliyetleriyle ilgili bilgi vermek istiyorum. Sayıştay yargılama dairelerinde geçmiş yıllar denetimlerine ilişkin olarak toplam 820 adet yargılamaya esas rapor intikal etmiş, 1 Kasım 2016 tarihi itibarıyla 495'inin yargılaması yapılarak ilamı düzenlenmiştir. Suç teşkil eden fiillere ilişkin olarak ise gereği yapılmak üzere 5 konu ilgili kamu idarelerine ve savcılıklara gönderilmiştir. 2015 yılına ilişkin olarak gerçekleştirilen uygunluk denetimlerinde 1.482 adet sorgu ile 390,3 milyon TL tutarında kamu zararı tespit edilmiş olup bunlar hakkında düzenlenen yargılamaya esas raporlar hükme bağlanmak üzere bir hesap mahkemesi olan Sayıştay yargılama dairelerine intikal ettirilmiştir. Öte yandan Sayıştay yargılama dairelerince 2015 yılında gerçekleştirilen yargılamalar sonucunda 2014 yılı ve önceki yıllara ilişkin olarak 586 adet yargı raporu hükme bağlanmış, 835,7 milyon lira tutarında tazmin kararı verilmiştir. Sayıştay dairelerince verilen hükümler aleyhine Temyiz Kuruluna yapılan başvurulardan 2015 yılından devreden 1.216 dosya, 2016 yılında gelen 1.003 dosya olmak üzere toplam 2.219 dosyadan, 2016 yılında 1 Kasım 2016 tarihi itibarıyla 904 adedi temyizden incelenerek hükme bağlanmıştır. 1.315 dosya ise derdesttir.

1 Kasım 2016 tarihi itibarıyla Sayıştay Genel Kurulunca 18 toplantı yapılmış, 27 karar alınmıştır. Rapor Değerlendirme Kurulu ise 2015 yılı raporlarıyla ilgili olarak 545 adet kamu idaresi Sayıştay denetim raporu ile 75 adet kamu işletmesi raporuna görüş vermiştir. Dış denetim genel değerlendirme raporu, faaliyet genel değerlendirme raporu, mali istatistikleri değerlendirme raporu, kamu işletmeleri genel raporu ve kalkınma ajansları genel denetim raporu da Rapor Değerlendirme Kurulunda görüşülmüştür. Daireler Kurulu genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerince mali konuda düzenlenecek yönetmelikler ile yönetmelik niteliğindeki düzenlemeler hakkında görüş vermekte olup 284 adet görüş vermiştir. Sayıştay dairelerince denetim sonrası kalite kontrol sistemi çerçevesinde denetim raporlarına görüş verilmekte olup bu raporlar nihai olarak Rapor Değerlendirme Kurulunda görüşülmektedir. Bu çerçevede Sayıştay daireleri 2015 yılı denetimlerine ilişkin olarak 545 kamu idaresine ilişkin Sayıştay denetim raporuna görüş vermiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de uluslararası ilişkiler kapsamında yapılan faaliyetler ve eğitim faaliyetleri hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

Sayıştay, dünya sayıştayları arasında bilgi ve tecrübe paylaşımını teşvik etmek amacıyla kurulan ve 192 üyesi bulunan Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatının (INTOSAI) aktif bir üyesidir. Bu çerçevede kurumumuz yine 44 üyesi bulunan Asya Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatının (ASOSAI) aktif bir üyesi olup aynı zamanda yönetim kurulu üyeliği görevini yürütmektedir.

Kurumumuz 50 üyesi bulunan Avrupa Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatının (EUROSAI) aktif bir üyesi olup aynı zamanda yönetim kurulu üyeliğini yürütmektedir. 2014 yılı Haziran ayında gerçekleştirilen 9. EUROSAI Kongresi'nde EUROSAI Birinci Başkan Yardımcılığı görevini üstlenmiştir.

Ayrıca, 2017 yılı Mayıs ayında İstanbul'da gerçekleştirilecek olan 10. EUROSAI Kongresi ile kurumumuz üç yıl süreyle yürütmek üzere EUROSAI Başkanlığı görevini Hollanda Sayıştayından devralacaktır.

Diğer taraftan, kurumumuz, bilgi ve tecrübe paylaşımı ile eğitim faaliyetleri yoluyla denetim mesleğinin geliştirilmesi amaçlarıyla kurulan ve 10 üyesi bulunan Ekonomik İşbirliği Örgütü Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatının (ECOSAI) kurucu üyesidir ve 2013 Aralık ayından itibaren başkanlık görevini yürütmektedir. 17-19 Ekim 2016 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen 7. ECOSAI Genel Kurulunda Kurumumuz Başkanlık görevine tekrar seçilmiştir. Aynı toplantıda ECOSAI Genel Kurul kararıyla daha önce gözlemci statüsünde bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sayıştay'ı da ECOSAI üyesi olarak kabul edilmiştir.

Kurumumuz uluslararası ilişkiler yanında ikili ilişkilere de önem vermekte olup bugüne kadar çeşitli ülkelerle 22 adet mutabakat zaptı imzalanmıştır.

Ülkemize tahsis edilen ve 31 Temmuz 2017 tarihine kadar sürdürülecek olan NATO Uluslararası Denetçiler Kurulu üyeliğini yürütmek üzere bir uzman denetçimiz Brüksel'de görevlendirilmiştir.

Avrupa Birliği Sayıştay'ı tarafından Avrupa Birliğine aday ülkelerin Sayıştay denetçilerine yönelik olarak düzenlenen beş ay süreli AB Standartlarında Denetim Uygulama Programı'na katılmak üzere 3 meslek mensubumuz görevlendirilmiştir.

2016 yılında diğer ülke Sayıştaylarından ülkemize gelen toplam 61 Sayıştay denetçisine düzenlilik denetimi, SAİGEP kamu harcamalarının denetimi, kesin hesap, Sayıştay Kanunu gibi değişik konularda eğitim programları düzenlenmiştir.

Ayrıca, 15 Temmuz FETÖ/PDY kalkışması hakkında, üyesi bulunduğumuz Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatına (INTOSAI) üye ülke Sayıştayları birer mektupla bilgilendirilmişlerdir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu bölümde kurumumuzun 2015 yılı gerçekleşmiş bütçe giderleri, 2016 yılına ilişkin gerçekleşme tahminleri ve 2017 yılı bütçesine ilişkin teklifimiz hakkında bilgi sunmak istiyorum.

2015 yılı kesin hesabında 175 milyon lira harcanmış olup bu harcama toplamının 121,1 milyon lirası personel giderlerinden, 14,7 milyon lirası sosyal güvenlik giderlerinden, 32,4 milyon lirası mal ve hizmet alım giderlerinden, 6 milyon lirası ise sermaye giderlerinden oluşmaktadır.

2015 yılına ilişkin olarak kurumumuzun dış denetimi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen komisyonca yapılmış olup dış denetim raporuna göre; kesin hesap cetvellerinde gösterilen gelir-gider rakamlarının doğru ve denk olduğu, ödenek üstü harcama yapılmadığı, mali faaliyetlerle ilgili olarak alınan kararların ve yapılan işlemlerin Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yürütüldüğü kanaat ve sonucuna varılmıştır.

2016 yılı bütçesiyle ilgili olarak, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefleri kapsayan Mali Durum ve Kurumsal Beklentiler Raporu hazırlanmış ve Temmuz 2016 tarihi itibarıyla yayımlanarak kamuoyuna duyurulmuştur. 225,6 milyon lira ödeneğin 213,3 milyon lirasının harcanacağı tahmin edilmektedir.

2017 yılı bütçe teklifimizle talep edilen toplam ödenek tutarı 257,5 milyon liradır. Bunun 155,3 milyon lirası personel giderlerine, 19,4 milyon lirası Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi giderlerine, 52,9 milyon lirası mal ve hizmet alım giderlerine, 28,9 milyon lirası sermaye giderlerine harcanmak üzere öngörülmektedir.

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Başkan, değerli üyeler; Sayıştay tüm çalışmalarında bağımsız ve tarafsız olarak, güvenilir ve doğru hizmet üretmeye çalışmakta, kamu kaynaklarının hukuka, kurallara, amaçlara uygun harcanıp harcanmadığını denetlemekte, sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlayarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunmaktadır.

Sayıştay, stratejik planında yer alan amaç ve hedeflere ulaşmak için Anayasa ve yasalarla kendisine verilen görev ve sorumlulukları yerine getirme azmi ve gayreti içerisinde. Bu görev ve sorumlulukların yerine getirilebilmesinde kamu idarelerinde hesap verme sorumluluğu ve şeffaflığın gelişmesine, sistemin gereksinimlerini düzgün bir şekilde karşılayacak mekanizmaların işlerliğine ve denetim bilincinin gelişmesine, Sayıştay denetiminin kamu yönetiminde arzulanan etkiyi doğurabilmesi için kalkınma planlarında öngörülen amaçlardan başlayarak stratejik planların, yıllık performans programlarının ve faaliyet raporlarının yasal gereklere uygun olarak hazırlanması ve iyi işleyen bir iç kontrol sisteminin oluşturulmasının önemli olduğunu belirtmek istiyorum.

2017 yılı bütçe teklifimizi takdirlerinize bırakıyor, yapacağınız katkılar için teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Başkana teşekkür ediyorum.

Ayrıca, yeni görevinde de başarılar ve hayırlı hizmetler temenni ediyorum.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumu Kamu Başdenetçisi Sayın Nihat Ömeroğlu'na söz vereceğim.

Sayın Ömeroğlu, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

4.- Kamu Başdenetçisi M. Nihat Ömeroğlu'nun 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Sayın Başkan Vekili, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Sayın Başkan ve üyeleri, kurumlarımızın değerli yönetici ve temsilcileri, değerli basın mensupları; Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli Başkan ve üyelerine bütçe görüşmelerinin yoğun ve yorucu çalışmalarında başarılar diliyor, sizleri kurumum ve şahsım adına selamlıyorum.

Öncelikle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Başkan Vekilimizin hakkımdaki düşünce ve değerlendirmelerinden dolayı kendilerine şükranlarımı sunuyorum.

Bugünkü sunuşumun kısaca başlıklarını ifade etmek gerekirse, 2016 bütçe döneminde yapılan faaliyetler, kurumsal yapılanma, kurumsal tanıtım, dış ilişkiler, başvurulara karşı bilgi ve istatistikler, 2016 yılı bütçe uygulamaları ile 2017-2019 dönemi bütçe tasarısı, 2015 yılı kesin hesabı, 2016 yılı bütçe uygulamaları, 2017-2019 bütçe tasarısı.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; kurumumuz ilk olarak 6328 sayılı Kanun uyarınca 14/6/2012 tarihinde kurulmuş ve 29/3/2013 tarihinde faaliyete başlamıştır.

Kurumumuzun kuruluş felsefesinin temelinde, bireye karşı sorumluluk anlayışı yatmaktadır. Kurumumuz yaptığı incelemelerde tamamen bağımsız ve tarafsızdır. Kurumumuz kamu idarelerinin verdiği hizmetin kalitesinin artırılmasına, bireylerin, devletin, birbirlerini suçlamaksızın çözüm ortak paydasında buluşmasına destek olmaya, idare, birey tüm tarafların kazanımlarına odaklanmış bir kurumdur.

Verdiği tavsiye niteliğindeki kararlar ve uzlaşma dinamiğiyle kurumumuz, demokrasi ve hukukun üstünlüğünün sağlanmasına katkı vermeye halk iradesinin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisinden aldığı destekle devam edecektir.

2016 Bütçe Döneminde Yapılan Faaliyetler, Kurumsal Yapılanma:

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; konuşmamın bu bölümünde çalışmalarımız hakkında kısaca bilgi arz edeceğim.

Bildiğiniz gibi, kadın ve çocuklardan sorumlu bir ombudsmanın bulunmasını yasamızda özellikle belirtmek suretiyle yüce Meclisimizce kadınlarımıza ve çocuklarımıza verdiği önemi ortaya koyulmuştur.

Bugün itibarıyla kurumumuzda 1 Genel Sekreter, 45 Kamu Denetçiliği Uzmanı, 2 Mali Hizmetler Uzmanı, 39 Kamu Denetçiliği Uzman Yardımcısı, 26 idari personel, 25 geçici personel, başdenetçinin yanında 5 kamu denetçisi bulunmaktadır. Bu sayısal tabloları geçiyorum efendim.

Kurumsal Tanıtım:

Kurumumuzun geniş kitleler tarafından tanınması hususunda medyanın rolü son derece önemlidir. Bilinir olmak, idarelerin kurumumuz kararlarına uymasını sağlayan etkenler arasında yer almaktadır.

Adalet Sisteminin Sorunları, iyileştirilmesi ve Güvenliğinin Arttırılması Hakkında Hazırlanan Özel Rapor kamuoyuna açıklanarak birçok haber kanalında bültenlerde ve yazılı basında yer almıştır.

Yine, eşleştirme projelerimiz, UNDP ve SIDA, İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Ajansı'yla yaptığımız projeler, UNICEF'le yaptığımız projeler bunun yanındadır.

Bir diğer yönden Kamu Denetçiliği Kurumunun kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi projesi kapsamında 30 Mayıs 2016 tarihinde düzenlenen iletişim toplantısında basın mensuplarıyla bir araya gelinmiştir.

Yine, yürüttüğümüz proje kapsamında kurumumuza yönelik farkındalığın artırılması ve kurumumuz ile STK'lar arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi için farklı illerimizde bölgesel konferanslar düzenlenmiştir. Bu çerçevede, 22 Aralık 2015 tarihinde İstanbul'da, 21 Nisan 2016 tarihi itibarıyla Hatay'da, 26 Mayıs 2016 tarihinde ise İzmir'de kamu kurumları, üniversiteler, barolar, yargı ve STK temsilcilerinden oluşan yaklaşık 150-200 kişinin katıldığı bölgesel konferanslar tertip edilmiştir. Konferanslar farklı illerde seçilen konu başlıklarında gerçekleştirilmektedir. Bunlardan "Ombudsman, Birey ve STK İlişkileri", "Belediyelerin İşlem ve Eylemlerinde İnsan Odaklı Hizmet Anlayışı ve Ombudsmanlık", "Göç ve Sığınmacılar" gibi farklı temaların ele aldığı konferanslar kitaplaştırılmakta ve Kurumumuzun kullanımına sunulmaktadır.

Kamu Denetçiliği Kurumu olarak 15 Temmuz darbe girişimine yönelik tepkimizi TV kanallarına canlı bağlanarak dile getirdik. Ayrıca darbe girişimi gecesi 00.08'de sürece yönelik ilk tepkiyi veren kurumlardan bir tanesiyiz. Bu vesileyle, 15 Temmuz darbe teşebbüsündeki şehitlerimize ve gazilerimize burada rahmet diliyorum ve bu harekete katılanları ve hareketi kınıyorum.

Fetullahçı terör örgütü mensuplarınca 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe girişiminin ardından Kurumumuz tarafından konuya ilişkin olarak 26 AB üye ülke ombudsmanlarının yanı sıra Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyinin yönetici temsilcilerine 19 Ağustos 2016 tarihinde mektup gönderilmiştir. Mektuplarımızda, söz konusu darbe girişiminin amacı, yarattığı zararlar, başarıya ulaşmış olması hâlinde oluşturacağı yıkım ile OHAL döneminde ülkemizde alınan tedbirler ve süreçte Kurumumuzca yürütülmekte olan faaliyetler açıklanmıştır. Bu mektuplarımıza son derece olumlu dönüşler gerçekleşmiştir.

Türkiye'ye sığınan barınmacıların kamplardaki durumlarıyla ilgili değerlendirmelerde bulunmak üzere TV kanallarına özel röportajlar verilmiş ve kamplar ziyaret edilmiştir.

3'üncü Uluslararası Ombudsmanlık Sempozyumu'na ait konuşmaların deşifresi yaptırılarak Türkçe ve İngilizce olarak kitaplaştırılmıştır. Maalesef bu yılki uluslararası sempozyumumuzu bu darbeye teşebbüs nedeniyle gerçekleştiremedik.

Yine, sosyal medya hesaplarımızın takip oranları 20 binden 30 binlere çıkmış ve Türkiye'de en iyi kullanan devlet kurumları arasında olduğumuzu ifade edebiliriz.

Yine, Kurumumuz çok yeni olmakla birlikte, 2014 yılından bu yana Ombudsman Akademik Hakemli Dergisi'ni ve Ombudsman Bültenlerini yayınlamaktadır.

Sayın Başkan, Komisyonun saygıdeğer üyeleri; Kurumumuz Avrupa Birliği kurum ve kuruluşları ile yakından irtibattadır. İlgili kurumların üst düzey yetkilileri tarafından Kurumumuz çalışmaları hakkında bilgi almak veya muhtemel iş birliği imkânlarını değerlendirmek adına Kurumumuza sıklıkla ziyaretler gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Başkanı, Avrupa Parlamentosu Dış İlişkiler Komitesi Başkanı, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi kuruluşlarının yüksek temsilcileri Kurumumuzu ziyaret etmişler, anılan yabancı heyetlerle gerçekleştirilen toplantılarda Kurumumuzun ve ülkemizin sorunları aktarılmıştır.

2013, 2014 ve 2015 yılı Avrupa Birliği İlerleme Raporları'nda ayrı bir paragraf Kurumumuza açılmış olup Kurumumuzun kısa bir sürede faal hâle gelmiş olması, vatandaşlarımızın haklarının korunması adına katedilen önemli bir yol olarak nitelendirilmekte ve uygulamaya ilişkin doğru yönde birçok adımın atıldığı ifade edilmektedir.

Bu ilişkiler çerçevesinde 2 uzmana Avrupa Ombudsman ofisinde, 2 uzmana da İspanya Bölgesel Ombudsmanlık kurumlarında staj yapma olanağı sağlanmıştır.

Kurumumuz, ülkemizin Avrupa Birliği'ne üyelik çalışmalarına katılım müzakerelerinin 23'üncü Faslı olan Yargı ve Temel Haklar Faslı kapsamında etkin bir şekilde katkı sağlamakta, uluslararası program ve organizasyonlara imkânlar dâhilinde iştirak ederek kurumlar arası diyalogu güçlendirmekte ve ikili işbirliği imkânlarını geliştirmeye devam etmektedir.

Bundan sonra Kurumumuza yapılan başvurularla ilgili birtakım istatistiki bilgiler var, onları ben burada geçiyorum. Global olarak söylemek gerekirse en yoğun olarak şikâyet konuları 27,73'le kamu personel rejimi, 10,93'le de eğitim öğretim olarak gerçekleşmektedir. Bu sene 31 Eylül itibarıyla 4.006 şikâyet başvurusu alınmıştır.

2015 yılından devreden 977 adet dosyayla birlikte, 30 Eylül 2016 tarihine kadar gelen 4.006 adet dosya dâhil olmak üzere toplam 4.983 adet başvurunun 3.815 tanesi kurumumuz tarafından 30 Eylül 2016 tarihi itibarıyla sonuçlandırılmıştır.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; 2017-2019 dönem Merkez Yönetim Bütçe Kanun Tasarısı'nı ve kurumlarımızın 2017 yılı bütçelerinin şimdiden hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Bu konuda, dağıtmış olduğumuz kitapçıklarda istatistiki bilgiler bulunmaktadır. 2015 yılı itibarıyla 15 milyon 368 bin TL bütçemiz vardı. Harcama ise 14 milyon 674 bin 513, 43 olarak 95,5 oranında gerçekleşmiştir.

2016 yılı bütçe uygulamaları: Kurumumuza 2016 yılında 9/3/2016 tarihli ve 6682 sayılı Bütçe Kanunu'yla 19 milyon 288 bin TL ödenek tahsis edilmiştir. Tahsis edilen ödeneklerin dökümü kitapçıkta bulunmaktadır.

2017-2019 bütçe tasarısı, 2017 bütçe planlaması çok titiz bir çalışmayla hazırlanmıştır, tasarruf anlayışı göz önünde bulundurulmuştur. Toplamda 20 milyon 322 bin TL tahsisi öngörülen ödeneklerin dağılımı, kitapçıktaki tablolarda açıklanmıştır.

Sayın Başkanımızın demin ifade ettiği gibi, Türkiye Büyük Millet Meclisinden kurumumuza Hazine yardımı şeklinde bütçemiz belirlenmekte, özel bütçe olup bağımsız olarak bunu harcayabilmekteyiz.

Kurumumuz Türkiye genelinde iletişimini güçlendiren Millî Saraylara bağlı Maslak Kasrı Mâbeyn-i Hümâyûn binasında faaliyet gösterirken İstanbul bürosunun yıl içerisinde zorunlu olarak taşınması gündeme gelmiş olup Şişli ilçesi Halaskargazi Mahallesi Matbaacı Osmanbey Sokak cepheli binaya geçiş sağlanmıştır. Yeni İstanbul büromuzun etkin bir şekilde çalışabilmesi için tadilat ve tamirat yapılması gerekmekte olup ödenek ihtiyacımız artacak ve bu sebeple ek ödenek ihtiyacı doğacaktır.

Bu vesileyle, bu binayı bize tahsis eden, kurumumuza destek olan Maliye Bakanımız Naci Ağbal'a da buradan huzurlarınızda şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri; 2017 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum ve kurumumuz hakkında kamuoyunda oluşan olumlu beklentileri karşılayabilmek için iktidarıyla, muhalefetiyle vereceğiniz katkılar nedeniyle siz değerli milletvekillerine ayrı ayrı teşekkür ediyorum ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Kamu Başdenetçimiz Sayın Ömeroğlu'na teşekkür ediyorum.

Bütçe üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.28

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.43****BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)****BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Emine Nur GÜNEY (Eskişehir)**

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 4'üncü Birleşim İkinci Oturumu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Şimdi müzakerelere başlıyoruz ama öncelikle usul yönünden Sayın Paylan'a bir söz vereceğim.

Buyurun Sayın Paylan.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, gelen bürokrat arkadaşlarımızın tanıtımı vardı. Söz vermeden onları da tanıyalım.

BAŞKAN – Tanıtımı isteyelim biraz sonra, evet, lütfen...

Buyurun Sayın Paylan.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Garo Paylan'ın Meclis bütçesi görüşmelerinde Komisyonunda Meclis başkan vekilinin değil Meclis Başkanının olması gerektiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Merhaba arkadaşlar.

Sayın Başkan, sizden bir usul sözü istedim ilk oturumda, dediniz ki: “Sunumlardan sonra vereceğim.”

BAŞKAN – Doğru.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ancak vermediniz. Aslında usul, esası keser. Herhangi bir milletvekili usulle ilgili bir söz istediğinde sunumdan sonra bir söz vermeliydiniz. Ancak, siz, maalesef, taraflı yönetim yapmaya devam ediyorsunuz yaklaşık bir yıldır.

BAŞKAN – İşleme başladığım için. İşlem sonlandığında usul yönünden size söz verdim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır efendim. Öyle değil.

Sunumlar var ve sunumların arasında bir önerim olacak. Belki hepimizin faydalanacağı bir öneri olacaktı. Sayın Başkan Vekilimiz sunumunu yaptıktan sonra bu usul sözünü verebiliriniz.

Siz dediniz ki: “Sunumlardan sonra vereceğim.”

BAŞKAN – Doğru.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sunumlardan sonra da vermediniz.

BAŞKAN – Verdim işte, şimdi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır!

BAŞKAN – Müzakerelere geçmeden verdim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle değil. Oturuma ara vermeden önce...

Ben niye usul sözü istiyorum? Usulle ilgili bir değişiklik önerim olacak. Bunu belki ara vermeden önce almış olsaydınız, arada bu da konuşulabilirdi, geri gelip bununla ilgili cevap verirdiniz. Böyledir yönetim ama siz taraflısınız. Çünkü siz, AKP’nin atadığı bir başkan vekili gibi davranıyorsunuz. Hâlbuki oraya oturunca tarafsız davranmanız gerekir. Esas budur.

Ya tarafsız davranmanız gerekir.

BAŞKAN – Komisyonun iradesiyle seçildim diye biliyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Eyvallah. Komisyonun iradesiyle seçildiniz ama seçildikten sonra Divandan oraya kim oturursa tarafsız davranması gerekir. Bu şarttır. Böyle olması lazım.

BAŞKAN – Sözüünüzü mü kestim Üstat? Söz mü istediniz de vermedim? Daha ne yapayım?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, vermediniz.

BAŞKAN – Verdim işte.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Vermediniz. Oturumun sonunda çünkü bir tartışma açılacaktı. Ya bir önerim var. Niye almak istemiyorsunuz?

BAŞKAN – Şimdi alalım önerinizi.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, Sayın Meclis Başkanımız, 2016 bütçesini geldi, burada sundu. Biz siyasi eleştirilerimizi yaptık, önerilerimizi yaptık. Şubat ayından bahsediyorum 2016 bütçesini. Ve bugün de Meclis Başkanının geleceğini bildiğimiz için ona göre hazırlık yapmıştık. Sayın Meclis Başkanı da buraya gelmeyi çok istiyordu. Arada da konuştuğumuza göre kendisi de burada olmayı çok istiyormuş, hatta günü de ona göre özel olarak ayarlanmış.

Şimdi, AKP’nin atadığı Meclis Başkan Vekilimiz burada Sayın Ahmet Aydın.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Atadığı değil, seçildiği!

GARO PAYLAN (İstanbul) – AKP Grubunun seçtiği.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – “Atama” diyorsunuz ama.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “AKP Grubunun seçtiği” diyorum. Tamam, “AKP Grubunun atadığı” diyeyim.

KASIM BOSTAN (Balıkesir) – Diyemezsiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz seçtiniz. AKP Grubunun seçtiği.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) - Genel Kurul...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır Genel Kurul seçmiyor efendim, yapmayın. AKP Grubu sizi seçiyor.

Şimdi, biz, Sayın Ahmet Aydın’ın da o koltukta tarafsız davranması gerektiğini biliyoruz ancak Genel Kurul yönetiminde de pek çok örneği var, AKP Grup Başkan Vekili gibi davrandığını pek çok kez gördüm. Yani bu, tabii ki, kolay sıyrılabilir bir şey değil ama bir insan o koltukta oturuyorsa o anda o gömleği, o frakı –neyse- giymiş olarak davranması gerekir. Herkese eşit davranması gerekir.

Şimdi, Sayın Ahmet Aydın’ın da henüz grup başkan vekilliğinden tam sıyrılmadığını bildiğimiz için... Burada da, Meclis Başkanını hepimiz seçtik, onun olmasını tercih ederiz. Meclis Başkanımız da burada olmayı çok istiyor.

Değerli arkadaşlar, gelin, bu oturumu cuma gününe erteleyelim. Cuma günümüz boş. Ve Meclis Başkanımız da inşallah iyileşir...

BAŞKAN – Meclis Başkan Vekillerinin seçimi de Genel Kurulun onayına sunulur ve Genel Kurulun onayıyla oluyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, bakın...

BAŞKAN – Ama siz makamı tartışmaya açıyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Makamı tartışmaya açmıyorum.

BAŞKAN – Açıyorsunuz efendim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz sıyrılmadınız diyorum, tarafsız davranmıyorsunuz diyorum.

BAŞKAN – Evet, makamı tartışmaya açıyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Meclis Başkan Vekilimiz de henüz tam olarak tarafsız davranmıyor. Umarım ki ilerleyen aylarda yıllarda tarafsız davranır tamamen. Bazen grup başkan vekili gibi davranıp kürsüden cevaplar verdiğini görüyoruz. Bu anlamda, o da sıyrılacaktır.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Daha cevap vermeye başlamadım Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, veriyorsunuz

O anlamda, burada, biz de hazırlığımızı Meclis Başkanına göre yaptık çünkü siyasi eleştiriler yapacağız. Meclis Başkanımız cevap versin. O da gelsin burada sunumunu yapsın, savunmasını yapsın.

Cuma günümüz boş arkadaşlar. Hayırlı cuma. Gelin bunu cuma gününe erteleyelim. O gün tartışalım diye öneriyorum.

Bununla ilgili bir usul tartışması açılmasını istiyorum.

BAŞKAN – Yani Sayın Meclis Başkanımız vekâleti Sayın Buldan’a verseydi de aynı konuşmayı yapacak mıydınız burada?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Elbette. Tabii ki.

BAŞKAN – Yapacaktınız?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kesinlikle.

Ama ne hikmet ki telefon rehberinde bir yanda Ahmet Bey’in ismini görmüş, Akif Hamzaçebi’yi bile görmemiş.

BAŞKAN – A’dan başlıyor da o yüzden.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Akif Hamzaçebi ondan önce.

BAŞKAN – Biri Ahmet, biri Akif. H, k’den önce gelir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya yapmayın. Aynı sırada.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Soyadı Aydın olduğu için.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O anlamda, önerim bu yönde arkadaşlar. Gelin, bunu, cuma günü -Meclis Başkanımız da iyileşir cumaya kadar- tartışalım diye öneriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, öneriye...

BAŞKAN – Önerinizi aldık ancak görüşmelerimiz başladı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tarafsız bir...

BAŞKAN – Burada Meclisi temsilen de Meclis Başkan Vekilimiz buradadır.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Şahsıma sataşma var. Sataşmadan söz istiyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sataşma var.

BAŞKAN – Sayın Başkan Vekilim, biz, burada sataşmadan söz vermiyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olur mu? Nasıl vermezsiniz?

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Komisyon Başkanının takdirinde.

BAŞKAN – Başkanın takdirinde.

Ben aşağıda çok söz istedim, sayın başkan vekilleri bana hiç vermedi aşağıda.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – O zaman yerimden 60’a göre bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, geçtik mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne oldu şimdi?

BAŞKAN – Müzakereler başladı, evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bari bir cevap verin.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bir şey soracaktım.

BAŞKAN – Tabii, önce size de vereyim. Sizin de usul yönünden bir söz talebiniz vardı.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Ömeroğlu’nun sunumunun 11’inci sayfasında diyor ki: “Fetullahçı terör örgütünün yargıdaki yapılanmasına dikkat çeken adalet sistemiyle ilgili özel bir rapor hazırlanmış ve bu raporu sayın milletvekillerimiz isterlerse paylaşabiliriz.” Paylaşmak istiyoruz. Bunu bu arada bize dağıtırlarsa bundan da bilgimiz olmuş olur.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bizim Bütçe Başkanlığı personeline teslim edelim ve dağıtıralım raporu.

Sayın Temizel, müsaade ederseniz, size söz vermeden önce bürokrat arkadaşlarımızı da Komisyonumuza kendilerine tanıtımalarını isteyelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, ben bir şey önerdim. Siz bana cevap bile vermediniz.

BAŞKAN – Verdim efendim. Siz dinlememişsiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ahmet Bey bir söz istedi.

BAŞKAN - Sayın Paylan, siz duymak istediklerinizi duymak istiyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Belki “Ben tarafsız davranacağım.” diyecek, belki “Davranmayacağım.” diyecek. Ona bile söz vermediniz, nasıl bir usuldür bu ya?

BAŞKAN – Efendim, çünkü siz, bir makamın temsil edilip edilmemesine bakarsınız. Bir makam burada temsil ediliyor, makam temsil edildikten sonra, Meclis Başkanımız da Başkan Vekili Sayın Aydın’ı buraya gönderdikten sonra Komisyon olarak bizim çalışmalarımızı yapmamıza mani bir hâl yoktur. O yüzden Sayın Başkan Vekiline söz vermeyeceğim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben bir sataşmada bulundum.

BAŞKAN – Evet, arka sıradan başlayalım, arkadaşlar ayağa kalkarak sırayla kendilerini tanıtırlarsa lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tarafsız Başkan!

(Bürokratlar kendilerini tanıttı.)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz bürokrat arkadaşlarımıza.

Müzakerelere geçiyorum.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi

b) Cumhurbaşkanlığı

c) Sayıştay Başkanlığı

ç) Kamu Denetçiliği Kurumu

BAŞKAN - Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yalnız, arkadaşlara gönderilen programla ilgili ekte, ayın 7'sini pazartesi günü yazmışlar. Herkes cuma günü burada çalışma olmadığı için cuma gününe çalışma koymaya çalışıyor, cuma günü burası bomboş kalabilir, onu bir düzeltin öncelikle.

BAŞKAN – Cuma günü çalışmamız yok, 7'si, pazartesi devam edeceğiz. Bu hafta cumayı boş geçtik.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Öyle mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tabii, tabii, programda boş.

BAŞKAN – Yani programda bir yanlışlık yoktur. Cuma günü program olarak boş. 7'si pazartesi günü Başbakanlık, bağlı kurumlar ve ilgili kurumlarla devam edeceğiz.

Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Peki, teşekkür ederim, bu en azından şimdi daha rahat konuşmama olanak sağladığı için.

Değerli arkadaşlar, konuşmama başlamadan önce, şu andaki çalışmamızı hepinizin de bildiği gibi Anayasa'nın 162 ve 164'üncü maddeleri uyarınca gerçekleştirdiğimizi hatırlatmak istiyorum. Özellikle, Anayasa'nın 164'üncü maddesi, kesin hesapla ilgili olarak düzenlemeleri yapıyor. Kesin hesap kanunu tasarıları ne zaman gelecek? Nasıl görüşülecek? Bunun üzerine Sayıştayın uygunluk bildirimi hangi tarihte verilecek? Bunların tarihlerine kadar hepsini bildirmiş.

Şimdi, kesin hesap kanunu tasarılarının mali yıl sona erdikten sonra en geç yedi ay içerisinde Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmesi gerekiyor; bu, tamam. Bundan iki buçuk ay sonra da veya en geç iki buçuk ay içerisinde yani yetmiş beş gün içerisinde de Sayıştayın uygunluk bildirimi vermesi gerekiyor. Bu arada, bütçe görüşmeleri de başlayacak. İkisi beraber gelecekler ve burada bütçe takvimi başlamış olacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, kesin hesap kanunu tasarılarının mali yıl bittikten yedi ay sonra, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmesinden sonra geçen bu aradaki üç aylık süre içerisinde Meclisin herhangi bir görevi var mıdır, yok mudur? Kesin hesap kanunu tasarıları buraya geldiğine göre bu tasarılar üzerinde Meclisin bir denetim yetkisi, özellikle Plan ve Bütçe Komisyonunun ya komisyon olarak ya

da oluşturduğu alt komisyonlarla... Şeyin içerisinde yazmıyor açık olarak yani bir Anayasa'nın zaten oturup da bu tarihlere kadar inmesi de ayrı bir olay ama bu süre içerisinde bu kesin hesap kanunu tasarıları üzerinde herhangi bir inceleme yapması gerekmiyor mu? Eğer bu incelemeler yapılmıyorsa ki ne zamandan beri yapılmıyor, o nedenle hiç şahsileştirmeden söylüyorum bunu, genel olarak değerlendirmeye çalışıyorum. Eğer biz, Anayasa'nın 164'üncü maddesi uyarınca mali yıl bittikten yedi ay sonra Meclise gönderilen kesin hesap kanunu tasarısı üzerinde hiçbir çalışma yapmadan bekliyorsak görevimizi ihmal ediyoruz. Burada bir görev ihmalidir söz konusu olan. Bizim denetim yetkimiz var kesin hesap kanunları üzerinde. Nerede yapıyoruz? Nerede yapıyoruz denetimimizi? Denetim adına yapabildiğimiz herhangi bir şey var mı? Bugün içerisinde 10 tane kurumun bütçesini görüşeceksiniz. Her bir tanesi için, özellikle Meclisimiz için burada oturup tam günümüzü ayırabiliriz belki de.

Burada hesaplarını denetlediğimiz Meclisin denetim sistemine bir bakın. Denetleyebiliyor musunuz? Denetleyemiyorsunuz. Çünkü, kendi denetim sisteminin içerisinde, iç denetim sisteminde daha önce belirli eğitimlerden geçmiş iç denetçilerin yaptığı raporlar Genel Sekreterliğe sunulur. Dış denetim, Sayıştayın bildireceği üç tane Sayıştay denetçisi tarafından hesap ve kendisine o hesaplarla ilgili verilen belgeler üzerinden yapılır. Bunun bir denetim olmadığını, Anayasa Mahkemesi, daha önceden yapılan başvurular sırasında kesin olarak belirlemiş, "Bu, bir denetim sayılmaz, böyle denetim olmaz." demiş. "Özellikle, kişilerin kendilerinin atadıkları ve hiyerarşik olarak kendisine bağlı kişiler aracılığıyla yaptırdıkları denetimin herhangi bir etkinliği olmaz." demiş. Daha sonra yasa değişikliği yapmışız, güya çözmüşüz, Anayasa Mahkemesine gidilmediği için de bu, yürürlükte duruyor. Böyle şey olmaz.

Meclis hesaplarını nasıl denetliyoruz? Ben sürekli olarak söyledim, geçen yıllarda da söyledim, şu anda burada bulunan kurumların bütçelerinin klasik denetim yöntemleriyle vesaireyle denetlenmesi bizim devlet sistemimiz açısından utanılacak bir olaydır dedim. Sayıştayın denetimini yapıyoruz. Sayıştay sizin adınıza bütün devleti denetliyor, siz oturuyorsunuz Sayıştayın denetimini yapıyorsunuz ama neyle yapıyorsunuz? Meclis tarafından gönderilecek denetim elemanlarıyla Sayıştayı denetliyorsunuz, Sayıştaydan gelecek denetim elemanları Meclisi denetliyor. Komik duruma düşmeyelim arkadaşlar. Zaten düşmüşüz de bu durumumuzu sürdürmeyelim.

Sürekli olarak, kesin hesap kanunu tasarılarının denetlenmesi için Mecliste bir alt komisyon kurulması gerektiğini, bunun birçok gelişmiş ülkede genellikle muhalefet partilerinden birisinden başkan seçilerek çalışmalarını yürüttüğünü ama bizim Anayasamızda henüz öyle bir olay olmadığı için şimdilik yine Meclisimizden seçilecek bir alt komisyonda veya komisyonun tamamının katılımıyla bu hesapları kesinlikle ve kesinlikle incelememiz gerektiğini –bu, son bir olgu olarak ortada kalsın–gerçekleştirelim. Yoksa denetim yapmıyorsunuz. Görevimizi ihmal ediyoruz. Bir defa daha söylüyorum: Bu, bir görev ihmalidir. Bunun altında kesin olarak hepimiz kalırız. Böyle şey olmaz. Böyle şeyin olması mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, daha önceden Meclis İçtüzüğü'ne göre Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu vardı bu Meclisin. Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu duruyor. İç Tüzük'ten kaldırılmadı ama bundan ayrı olarak 5018 ve Meclis Genel Sekreterliğiyle ilgili düzenlemelerde ayrı bir denetim sistemi getirildi.

Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu 2005 yılından beri toplanmıyor. Niye toplanmıyor? Milletvekilleri inceleyecek bütün bunların hepsini. Başka çaresi de yoktur zaten, başka çaresi de yoktur. Meclisin denetiminin Meclisin vekilleri tarafından yapılması doğal bir olaydır. yapılmış gelmiş, geleneği de var. Yapmıyoruz, denetlemiyoruz. Olayların kesin olarak kişiselleştirilmemesi gerektiğini

özellikle istirham ediyorum. Yani, ne bir kişiye dönük bir suçlama ne de bunu kişiselleştirerek “Şu şunu yaptı, bu bunu yaptı.” demek değil. Ancak, Anayasa’ya göre bir görev ihmalı olduğunu çok net olarak söylemek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, yasama organı norm kurumudur. Oluşturduğu normlar yürütme organı tarafından yürütülür, yargı tarafından denetlenir; sistemimiz bu. Peki, norm yapan kurum, normlara uymaz, kendisini denetimden muaf tutar ve özellikle de Anayasa Mahkemesinin kararlarına karşın denetlenmediği imajını vermeye başlar ise onun saygınlığı da tartışmaya açılmış olmaz mı? Bu olmaz, bunun adı demokrasi değildir.

Değerli arkadaşlar, eskiden bize sürekli olarak “Mezarlıkta ve camide hiyerarşi olmaz.” derlerdi. Demokrasilerde bir yerde daha hiyerarşi olmaz: Mecliste hiyerarşi olmaz, milletvekillerinin hepsi aynı statüdedir. Birilerinin geçici olarak başkan seçilmesi, başkan yardımcısı olması vesaire önemli değildir. O görevleri bittiği andan itibaren milletvekillidir. Milletvekillerinin hepsi kesin olarak eşittir. Dolayısıyla, Meclis içerisinde yapılan uygulamalarda milletvekilleri arasında farklılıklar olduğu intibasını uyandıran davranışlar kesin olarak sergilenmemelidir. Meclisin ayrıcalığının olduğu konusunda da birtakım şeyler sergilenmemelidir. Bunun bu şekilde sürdürülmesi, ciddi anlamda sorun yaratmaya başlamaktadır.

Bir defa daha söylüyorum: Tarihe not düştü. Meclis, özellikle de denetim hakkını kullanırken görevini ihmal etmektedir. “Bundan da haberimiz yoktu, bunu da bilmiyorduk.” deme olanağımız falan yok artık. Bunu aynı şekilde Genel Kurulda da haykıracağız. Meclis denetlemiyor, denetim işlevini yerine getirmiyor. Bu, suçlama anlamında değildir, birisini suçlamak için söylenmemektedir; bu, anayasal bir görevdir. “Anayasa o kadar detaya girmedi, bunu yazmadı.” diyerek bundan kaçınmak da mümkün değildir.

Değerli milletvekilleri, darbe teşebbüsü sırasında Gazi Meclisimiz bir daha gazi oldu, yaralar aldı. Ancak, sizi temin ederim ki darbe teşebbüsü sırasında aldığı yaralardan çok daha ağırını şu onarım sırasında aldı. Bir de baktık ki millet kazmayla, kürekle, malayla girişmiş, Meclisi tamir ediyor. Bu Meclis, tarihî değeri olan, kültürel değeri olan, tarihî ve kültürel varlıklar sınıfında sayılan ve buradaki her inşaatının, her merdivenin, her merdiven tirabzanının bir anlamının olduğu, o muhalefet kulisindeki, sorumsuz bir şekilde, anında sökülüp atılan boruların her birisinin ses kırıcı olduğu... Daha önceden orada Meclis ve Senato karşılıklı olarak olduğunda o kulis inanılmaz şekilde tıklım tıklım dolu olur, her kafadan bir sek çıkmaya başladığı zaman korkunç bir hâle gelirdi. O, Meclise onun için yapılmış. Orada ses kırıcılar var, sesi emiyor; duvarlar kapalı. Yukarıdan geçenler vesaireler de oranın kesin olarak Meclis niteliğini ortadan kaldıramıyor idi. O bombalama sırasında orada herhangi bir şey olmadı, bir zarar da yoktu. Muhalefet kulisinde bir tane loca vardı. Daha önceden yoktu diye -doğru değildi, vardı, kuruluşundan beri vardı o loca- paldır küldür, bir de baktık ki katır katır katır yıkıyorlar. Kim yıkıyor, kim yıktırıyor, neye göre yıkılıyor, bir tek Allah’ın kulu çıkmıyor ama yıkıldı. Millet vekilleri milletin Meclisi yıkılırken seslerini soluklarını çıkaramadılar. Milletin Meclisini yapacak olan millet. Neyin nesiyse GYO ortaklığı, sanki milletin bütçesini yapan, milletin Meclisinin bütçesini veren millet değil gibi, birdenbire niye bu insanlara düştü bu. Hangi teknik şartnameyle bunlar yapılmaya başlandı, hangi mahal listesiyle bunlar yapılmaya başlandı, hangi mermerlerin özelliği nereden, nasıl sağlandı? 50 milyon lira bağış yapacaklarmış, lanet olsun 50 milyon liralık bağışlarına! Türkiye Büyük Millet Meclisi 50 milyon liraya değil, 50 milyar liraya da yapar bu Meclisini, nitekim yapıyor da zaten. 50 milyon liralık bağış yapıyor diye, otomatik olarak kalkıp da bütün yapım işlemlerini bir Meclis

herhangi bir ortaklığa veya konsorsiyuma verebilir mi? O zaman her önüne gelen “50 milyon lira bağışlıyorum, ben yapacağım.” diye gelsin. “55 milyon lira bağışlıyorum.” diyene mi vereceksiniz şimdi Meclisin geri kalan kısımlarının yapılmasını?

Meclisin Halkla İlişkiler binası, eski... Ya, bu ne fırsatçılığıdır böyle? Paldır küldür, birdenbire Meclisin Halkla İlişkiler binalarına girildi. Geçen de bir Fransız televizyon ekibi gelmişti. Kendi aralarında konuşuyorlar Fransızca, birbirlerine diyorlar ki: “Asıl tahribatı saklıyorlar, saklıyorlar.” Güya burası da bombalanmış, orası yerle bir olmuş, bunlara buraları gösteriyorlarmış, oraları göstermiyorlarmış; herkesin aklına gelen bu. Zaten yeteri kadar tahrip olmuşuz, bombalanmışız, iğrenç bir durumla karşı karşıya kalmışız; ya, acelesi ne, acelesi ne?

Değerli arkadaşlar, bir defa daha söylüyorum: Biz norm uygulayan bir kurumuz. Kesinlikle ve kesinlikle, kendi uyguladığımız normlarda en azından onlara sadık kalarak, sadakat göstererek Meclisi yönetmek zorundayız. Meclisimiz zaten alt katlara falan girdiğinizde yürünmez hâle gelmiş. Sayın Başkan Vekili, sığınakların sığınak olmadığını ancak sığınılacağı zaman anladığımızı söylüyor. Değerli arkadaşlar, daha önceden buralarda sığınaklar vardır, Meclisin altında bir Meclis daha vardır. Oralar inanılmaz kötü kullanılıyor, oralar daha önceden depo olarak kullanıla kullanıla perişan olmuş. Aklımızın ucundan sanki böyle bir olay geçmiş gibi, daha sonradan gerçekten yüzümüzün kızardığı bir olgu geliverdi. Oralarda vardı, oraların sığınak özelliği vardı ama Mecliste 550 milletvekilinin sığınacağı gibi bir sığınak yoktu ve onların sığınak özelliğini, toplanılacağını... Bakanlar Kurulunun toplanacağı yer de vardı orada, yıkıldı gitti veya kendi içerisinde gitti, onu bilemeyiz ama Meclisin kendi özel durumunu, yapıldığı andan itibaren özel niteliklerini falan koruyarak Meclisi korumak bu Meclisin görevi değil mi? Yani, bir taraftan bombalarla yıkılmaya çalışılıyor, bir taraftan kazma kürekle yıkılıyor.

Meclisin üstündeki o yapı özeldir, mermerleri özeldir. Yerdeki mermerlerin her birisi belirli bir semboldür. Meclis Başkanlık Divanının bütün milletvekillerini... Hani, bütün saraylarımızı falan turistlere, şunlara bunlara gezdiriyoruz ya, milyonlarca kişiye; önce şu 550 milletvekiline Meclisin kendisini bir gezdirin. Ne ne için yapılmış, o koçbaşları ne anlama geliyor, o sonsuzluk işaretleri ne anlama geliyor, bütün bunların hepsini bir gösterin. Avizelerdeki lambaya kadar anlam çıkarılan bir eserdir orası. İsteyen geliyor, istediği gibi bir aydınlatma yapıyor. Bütün gürültü, muhalefet kulisini kullanılmaz hâle getirdiler. Eğer oradaki locanın yıkılmasının tek nedeni arka taraftaki, Atatürk’ün mareşal üniformasıyla yapılmış halı ise bu ayrı bir sorundur, o ayrı bir sorundur. Yani, bunun için Meclis yıkamazsın, Meclisin içerisini değiştiremezsin.

Meclis günde 10 küsur bin kişiye -bazen bunun 15 bin kişiye çıktığı söyleniyor- yemek veriyor; Ankara’nın en büyük esnaf lokantası. Dışarıya çıktığınız anda da Ankara’nın en büyük otoparkıyla karşı karşıya kalıyorsunuz, yer gök araba. Dünyada hangi büyük millet meclisinin alanlarına herkes kendi özel aracıyla gelip girer? Yoktur böyle bir olay. Tanıdık, yakın, akraba taallukat, herkeste birer tane kart, Meclisin içerisinde kımıldayacak yer yok.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Herkeste değil, iktidar sahiplerinin yakınlarında.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Aşağı taraflar çöküyor, aşağı taraftakiler yıkılıyor.

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen Sayın Temizel.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Sayın Başkan, Meclisle ilgili eleştirilerimizi bile, içerisinde yaşadığımız ve kendimizin de sorumlu olduğu olguyla ilgili bile on dakika içerisinde söyleyeceklerimin daha girişini bile yapamadım.

BAŞKAN – Yok, zaten ben karışmadım, şu an on sekiz dakikaya geldi yani müdahale etmedim. İlgiyle de dinliyoruz hakikaten.

Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bunu, daha özellikle Sayıştayın bu önümüzdeki süreçle ilgili çalışma yöntemleri konusunda yetkili, değerli bir arkadaşımızın...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yirmi dakika da benden verin.

BAŞKAN – Sayın Temizel, bir de Sayın Durmaz da kendi konuşma hakkından vazgeçtiğini ve onun kendi süresini de sizin kullanabileceğinizi ifade ettiler.

Bir on iki on üç dakikanız daha var.

Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Yok, hayır, ben hiç kimsenin hakkını kesin olarak almam, yoktur öyle bir olayım.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Gönüllü, ihtiyacımız var bu bilgilere.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Bitireceğim, hemen hızla bitireceğim.

Ama bu olgunun bu bütçe görüşmesi sırasında burada biteceğini filan kesin olarak düşünmememiz gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, hukukta, daha doğrusu bütçe hukukunda bir temel kural vardır: Yasaların vermediği bir görev için bir kişiye harcama yetkisi veremezsiniz. Olay budur. Dolayısıyla, birisine 1 kuruşluk bile bir ödenek veriyorsanız yasalar buna o görevi yapma konusunda bir şey vermiş mi diye mutlaka bakmanız gerekir. Bu çok önemli bir olaydır. Bu kuralı asla ve asla göz ardı etmememiz gerekiyor. Detaylarına maalesef giremeyeceğim.

Ama şurada bir üzüntümü daha belirtmek istiyorum. Türkiye, Ombudsmanlık Kurumunu kurdu ve Sayın Ombudsmanımız bir daha aday da olmayacakmış. Böylece dünyada, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelip, kürsüye çıkıp da raporunu sunmayan ilk ombudsman oldu. Ombudsmanlık Kurumunu kurdunuz. Biraz önce Sayın Çam'a gönderdiği kitabı gördüm, kıskandım niye ona önce verdi diye. Eserler yapmışlar, araştırmalar yapmışlar, Mecliste belki de çok değerlendirilecek tekliflerde bulunmuşlar. Hangisinden haberiniz oldu? Meclis adına, Meclisin itibarını arkasına koyduğunuz bir kurumdur burası. Siz onu bile yok sayıyorsunuz. Kendi kendilerine uğraşıyorlar, çırpınıyorlar, didiniyorlar, bir şeyler yapıyorlar. Ne verilen tekliflerden haberiniz oluyor, ne bir şey.

Dilekçe Komisyonuna gelen şikâyetlerle ilgili olarak bundan dört sene beş sene öncesine gidin bakın arkadaşlar. Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dilekçe Komisyonuna, bu gelecek olan iğrenç darbenin işaretleri çoktan verilmiş orada, oturmuş çalışma da yapmışlar. Mobbing uygulanarak, işkenceler yapılarak askerî okullardan kaçmalarına neden olunan binlerce öğrenci, hepsi teker teker bu Meclise başvurmuş. Sonuç olarak Meclisin aldığı karar ne biliyor musunuz? O kişilerin ödedikleri tazminatları azaltmışız sadece, bu kadar. Meclisimizin öncelikle ve öncelikle bu iç denetiminin yapılması gerekiyor.

Sayın Başkanlık bir yasama dönemi faaliyet raporu çıkardı, hepinizde var. Hiç dikkat ettiniz mi komisyonlar kaç defa toplanmış? “Plan ve Bütçe Komisyonu 41 kere toplanmış.” diyorlar, biz sadece bir bütçe döneminde neredeyse 100'e yakın toplanıyoruz, ayrı bir olay ama “41 tane” yazmışlar. Peki, İçişleri Komisyonu kaç defa toplanmış? 2.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Çok yoğun çalışıyoruz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli arkadaşlar, bir daha söylüyorum, bakın, bunlar geçirilecek bir olay değil. Bunlar bir Meclis bütçesinde konuşulmuyorsa eğer, gelecekte sorumlu olacağımız konular. Bir sürü komisyon ya 1 kere toplanıyor ya 2 kere toplanıyor, burada yaptığı toplantıların kat kat fazlasını yurt dışı gezilerde geçiriyor. Böyle bir çalışma usulü olmaz, böyle bir çalışma yöntemi olmaz. Biz en temel görevimizi, bütçe yapma ve bütçeyi denetleme görevini yerine getiremiyoruz, ihmal ediyoruz.

Maalesef, değerlendirme konusundaki sınırlamalar nedeniyle de konuları yayarak konuşuyoruz.

Daha sonraki günlerde konuşma dileğiyle, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Temizel, teşekkür ediyorum.

Müsaade ederseniz ben de sizin sözlerinizle ilgili olarak bir iki şeyi paylaşmak istiyorum.

Komisyon olarak bize Anayasa 164/ikinci fıkra kesin hesap tasarıları ve yeni yıl bütçe tasarılarını birlikte gündeme alınacağını söylüyor. Biz o şekilde hareket ediyoruz. Son derece doğru bir tespit, bir daimî alt komisyon kurulması 2012 yılından beri gündemde. Hatta tek komisyon da değil, bir kesin hesap daimî alt komisyonu, bir de bütçe daimî alt komisyonu kurulsun denildi, üç beş sefer gruplar arasında, siyasi partiler arasında da gündeme gelmesine rağmen bir türlü hayata geçirilemedi. Şu anki İç Tüzük 177, yani Hesapları İnceleme Komisyonunun kurulması ve denetimiyle ilgili madde, İç Tüzük 177 orada duruyor. Ancak, bunun yanında, bizim 1 Aralık 2011 tarihinde çıkarmış olduğumuz 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 37'nci maddesinde de hem iç denetimin hem de dış denetimin nasıl yapılması gerektiği Türkiye Büyük Millet Meclisi hesapları üzerinde, net olarak o kanunda tanımlanmış vaziyette ve şu anki denetimler de İdari Teşkilat Kanunu'nun 37'nci maddesine göre deruhte ediliyor. İç denetçiler, gene 5018 sayılı Kanun'un 65'inci maddesinde iç denetçilerin nasıl, hangi niteliklerde olması gerektiği aranıyor, o niteliklere uygun olmak üzere Mecliste istihdam ediliyorlar, onlar iç denetimi gerçekleştiriyor. Sayıştay tarafından belirlenen 3 denetçi de kanun gereği, ki istediklerinde iç denetçi raporlarını da temin ederek, ilgili denetimi yaparak gene Meclis Başkanlığına bunu sunuyorlar. Tabii, bu şey olabilir yani sistem olarak, belki mantık olarak Sayıştayın Meclisin hesaplarını denetliyor olması tartışma konusu olabilir ama şu an yapılan işlemler, dediğim gibi, Komisyon açısından baktığınızda İç Tüzük'e uygundur ama doğrusu, hakikaten daimî bir kesin hesap alt komisyonunun kurulması ve bunların incelenmesidir.

Raporlara da gelince, bu yıl içerisinde bize 5 Ekim tarihinde Sayıştayın raporları geldi. Bunların tasnifleri yapıldı, yaklaşık işte, 100 takım rapor hazırlandı ve bunların da, 11 Ekim tarihi itibarıyla bu 216 adet raporun dağıtımı yapıldı. Genel uygunluk bildiriminin de Komisyonumuza intikal tarihi 14 Ekimdir, dağıtımı da gene imza karşılığı 14 Ekimde, aynı gün diğer üyelerimize yapılmıştır.

Ben Başkanlık Divanı, Komisyon açısından ve Bütçe Başkanlığı açısından bu bilgileri vermek istedim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Temizel.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir cümle söyleyebilir miyim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, yani dedikleriniz olduğu gibi doğru, Meclisin şu anda denetimsiz olmadığını falan kesin olarak söylemiyorum. Nedense bu Meclis hesaplarının denetlenmesiyle ilgili karar 20/1/2016 tarihinde çıkmış, Anayasa Mahkemesinden çıkan kararın yayınlanma tarihi o, 20/1/2016 tarihinde. Net olarak diyor ki... Tabii, bu yasayla ilgili veya şu yapılmış düzenlemeyle ilgili kimse Anayasa Mahkemesine falan gitmemiş yeniden. “Bu, bütçe için kamu hesaplarını denetleyen kurumlar açısından daha başka kurumlara yapılanlarla aynı paralelde bir uygulama değil.” demiş Anayasa Mahkemesi. Aynen şöyle diyor: “Anayasa'nın 87'nci maddesinde

Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin uygulanmasının denetlenmesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev ve yetkileri arasında belirtilmemiştir.” Çok önemlidir. “Bu durumda Anayasa’nın 6’ncı maddesine göre yasa koyucunun kaynağını Anayasa’dan almadan dava konusu düzenlemeleri yapma yetkisi de bulunmamaktadır.” Daha önce iptal edilen, bu gerekçeyle iptal ediliyor. “Açıklanan nedenlerle, bu şekildeki bir denetim düzenlemesi -aşağı yukarı aynı, sadece daha sonradan dış denetimle ilgili Sayıştaydan bir şey alınması söz konusu olmuş- Anayasa’nın 6, 87 ve 160’ıncı maddelerine aykırı görülerek iptal edilmiştir.” diyor. Şimdi, bu iptal edilmiş, daha sonraki yapılan düzenleme aynı, şu andaki de aynı. Ha, ama yasa çıkılı dünya kadar zaman olmuş, Anayasa Mahkemesine gidilmediği için olay duruyor. Benim söylemeye çalıştığım bu. Şu anda böyle bir denetim var ama bu denetim daha önceden Anayasa Mahkemesinin verdiği kararlarla uyumlu bir düzenleme değil.

BAŞKAN – Ben de aynı şeyi söylüyorum, iptal olmadığı için yani şu anki meri kanuna göre işlem yapılıyor, feshediliyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Doğru ama bu, kamu vicdanını rahatsız eden bir konu. Biz norm koyucuyuz, başkaları için oturup da bu düzenlemeleri yaparken kendimiz için özel düzenlemeler yapamayız.

BAŞKAN - Meclis Başkan Vekilimiz gerekli notları alıyordur bu konuda.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Belki de denetimin en ağırlığını burada kendimize uygulamamız lazım.

Diğer konu: Elbette ki bu 164’üncü maddenin (3)’üncü fıkrasına uygun şu andaki olay yani ikisini, kesin hesap kanun tasarıyla beraber uygunluk bildirimini hep beraber gönderiyorsunuz Meclise. Kesin hesap kanun tasarıları, uygunluk bildirimini, bütçe tasarısı; beraberce geliyor. Ancak bunların Meclise geldiği en geç temmuz ayının sonu, temmuz ayının sonundan buraya, Meclise, gündeme alındığı güne kadar geçen süre içerisinde bu kesin hesap kanun tasarılarının...

BAŞKAN – Kanun tasarısını söylüyorsunuz.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet.

BAŞKAN - Kanun tasarısı 28 Haziran 2016’da geldi Meclise.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Güzel, işte, odur yani bütün olay o süreç içerisinde Meclisin bu denetimi yaparak buraya hazır olarak gelmesidir. Burada birkaç saat içerisinde geçer o zaman. Sayıştay uygunluk bildirimini, siz daha önceden hesapları denetlemiştiniz alt komisyon olarak, “Daha önceden denetlendi bunların hepsi.” der, el kaldırıp indirme olayına iner buraya ama orada aylarca çalışılır, böyle on dakikada geçmez bu, aylarca çalışılır. O iki buçuk ay çalışılsın. Bunu çok önemsiyoruz değerli arkadaşlar, bunu çok önemsiyoruz. Bunu ciddi anlamda burada konuşulmuş, bitmiş bir gündem maddesi olarak almazsanız, hepimiz almazsak daha doğrusu, çok seviniriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben de teşekkür ediyorum Sayın Temizel.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanım, ben de bir dakika...

BAŞKAN – Peki, buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, dün siz yoktunuz, ben bu konu üzerinde konuştum. Sayıştay tarafından bize gönderilen raporlar var, bu sene de gönderildi, gayet güzel raporlar. Biz bu görüşmeler sırasında tek tek kurumlarla ilgili Sayıştay raporlarını ele alıyoruz, görüşüyoruz, tartışıyoruz olabildiği kadarıyla. Eksik tabii ki, demin dediğiniz gibi kesin hesaplara ilgili bir komisyon

kurulması lazım, en azından alt komisyon. Bunun sorumluluğu da sizde, sizin bunu yapmanız lazım. Değerli arkadaşlarımızın bu konuyu bilmesi ya da öyle bir görevi yok, bunu sizin getirmeniz lazım öncelikle, bir.

BAŞKAN – Biz bunu bütün grup başkan vekillerine ilettik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İkincisi, en azından şunları yani o kırmızı raporlar var ya, onlar kurum raporları, onları burada gündeme getiriyoruz ama bunların, bu genel raporların, Sayıştaydan gelen bu raporların burada görüşülmesi için ayrı bir oturum gerekirdi. Bunlar görüşülmüyor, kaç dönemdir görüşülmüyor, büyük bir eksiklik. Geçen dönem de söyledim, şimdi de söylüyorum.

BAŞKAN – On yıldır buradayım, hiç ayrı görüşüldüğünü görmedim, evet. Daha öncesini bilmiyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ya, bunları yeni oluşturuyoruz. Bakın, bundan önce yoktu, 5018 yeni geldi, Sayıştay Kanunu yeni değişti. Bunları biz oluşturacağız.

Sayın Meclis Başkan Vekilim, burada bir boşluk var, bunlar önemli konular, bunlar mali konular, harcamaya ilişkin konular ve bunlarda boşluk var. Mevzuat değişti, bu 5018 sayılı Kanun, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu bu dönemde yapıldı, daha önceden çok eski bir kanun vardı, Sayıştay Kanunu da eskiydi. Şimdi mevzuat değişti ama bir boşluk oluştu, bunların giderilmesi lazım. Sayıştay tarafından bu raporlar gönderiliyor ama bizim tarafımızdan değerlendirilmiyor. Siz Başkanlık olarak işlem yapmıyorsunuz, biz de burada Komisyon olarak bunları görmezlikten geliyoruz; olmaz böyle bir şey. Bunlar demokrasiye aykırı, usule erkâna aykırı, bütçe hakkına aykırı, tamamen yanlış işler. Bunları senelerdir söylüyoruz, hiçbir şey yapılmıyor. Allah’tan korkmamız lazım, bunlar sorumluluğumuzdur, bunları halletmemiz lazım.

BAŞKAN – Bunu değerlendirelim. Yani 2012’de gelmedi Bülent Bey, doğru söylüyorsunuz. 2013, 2014, 2015; bu gelen raporlar üçüncü. Bunu önümüzdeki süreçte Meclis çalışması sırasında gündeme alalım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet yani bu dönemden itibaren yapmamız lazım, 2012’de yoktu.

BAŞKAN – Yoktu, hayır, 2012’de sunulmamıştı.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Yıldırım, buyurun lütfen.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, kurumlarımızın değerli yöneticileri, bürokratlar, değerli basın emekçileri ve Meclis emekçisi arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlayarak başlamak istiyorum.

Şimdi, hani ben Garo Bey’le aynı noktadan değil... Ama asıl Ahmet Bey’in, Sayın Başkan Vekilinin kişiliğine dönük bir eleştiri olarak algılanmamalı; yetkisinden kaynaklı; burada yapacağımız eleştiriler, talep edeceğimiz bazı bilgi, belgeler ve yönelteceğimiz sorular yetkinizle alakalı olarak sizin dışınızda oluyor olabilir. Bakın, ben personelle ilgili, yasama faaliyetleriyle ilgili, buradaki mimari faaliyetlerle ilgili soruların bir kısmını gerçekten Sayın Meclis Başkanımızın cevaplaması gerektiğini düşünürüm, yoksa hani burada bulunup bulunmamanıza dönük eleştirim sizin kişiliğinizle alakalı bir durum değil.

Ben Meclisle ilgili hususa geçmeden önce sadece bir iki dakika Cumhurbaşkanlığı bütçesiyle alakalı olarak bir hususu dikkatinize sunmak istiyorum. Yine, geçen yıl bu vakitler Genel Sekreter Sayın Fahri Kasırga Beyefendi buraya geldi, biz çok açık bir şey sormuştuk, hatırlar: Cumhurbaşkanlığı

sarayının bütçesini, maliyetini sormuştuk bütün müştemilatı ve tefrişatıyla birlikte. Haklı olarak bize şunu söylemişti, hatırlayacaktır Sayın Kasırga: “Orası ilk projelendirildiği zaman Cumhurbaşkanlığı için değil, Başbakanlık için düşünüldüğünden ötürü bunun bütçesini biz Cumhurbaşkanlığı olarak bilemeyiz, Başbakanlık söylemeli.” Yanılmıyorum değil mi Sayın Genel Sekreter? Ama sizden sonra Başbakanlık ve bağlı kurumlara ilgili görüşmeler yapılırken 5 başbakan yardımcımız ayrı ayrı geldiler, hepsine ayrı ayrı yönelttik, hiçbiri bu soruya cevap vermedi. Bugüne kadar da şu cumhuriyetin en büyük kamu yatırımlarından ve kampüslerinden birinin bütçesini, müştemilatı, tefrişatıyla birlikte maliyetini bilmiyoruz; bilmiyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Vekilim, dün akşam Maliye Bakanına sorduk, “Bilmiyorum.” dedi.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yani bu gerçekten, Plan Bütçe Komisyonunun, Meclisin yapmış olduğu iş ve işlemlerin üzerine bir meşruiyet gölgesi düşürüyor. Böyle bir şey olabilir mi? Mesela bunu da yoksa gayrimenkul yatırım ortaklığıyla ilgili bir dernek mi yaptı? Bunu yapmadığını biliyoruz. O zaman bunun bir maliyeti var ve 80 milyon insanın alın terinden, vergisinden harcanmıştır bu. Bunu öğrenmek istiyoruz, sizden ricamdır Sayın Genel Sekreter. Siz de Başbakanlığa sorun ve bize bunun maliyetini bildirin.

Cumhurbaşkanlığıyla ilgili olarak tarafsızlığın, Cumhurbaşkanının sistem tartışmasının, yaptığı faaliyetlerin artık siyasi faaliyet içerisine girdiğini, Cumhurbaşkanlığı makamının tarafsızlığının ve bağımsızlığının ülkedeki bütün insanları kapsayan yaklaşımın dışına çıktığını artık taraflı tarafsız herkes dile getiriyor. Şimdiye kadar “Yok böyle bir şey.” deniyordu. Şimdi, yedi sekiz aydır da ne deniyor? “Biz zaten sistemi değiştirmek istiyoruz.” noktasına gelindi. Bakalım, yarın bir gün ne denecek?

Şimdi, Meclis Başkanlığıyla alakalı olarak söyleyelim. Bakın, Sayın Başkan Vekilimiz, biz Meclis TV yayınlarında, özellikle yasama faaliyetlerinden ve tamamından, buradaki yürütülen işlemlerden, çalışmalarından halkımızın haberdar olmasını istiyoruz. TRT’yle yeni bir protokol yapılmasına, en azından buradaki Genel Kurul çalışmalarının tamamının tam zamanlı olarak yayınlanması gerektiğine, böyle bir protokole ihtiyaç duyuyoruz. Burada iktidarı muhalefeti, yaptığımız yasama faaliyetimizin doğruluğunu, yanlışlığını halkımızın takdirine sunmak istiyoruz. Bundan daha doğal ne olabilir? Bununla ilgili bir çalışma içerisine girilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, şunu ifade edeyim: Bakın, şu seksen üç yıllık cumhuriyet ve doksan altı yıllık Mecliste ilk kez geçen yıl muhalefet şerhimiz 2016 Merkezî Yönetim Bütçe Yasa Tasarısı’na eklenmedi. Bakın, bu, cumhuriyet tarihi ve Meclis tarihi boyunca bir ilktir. Nedeni neymiş? İçerisinde kullandığımız bazı ibareler. Bunu burada açalım. Neymiş? Muhalefet şerhimizin içerisinde “kürdistan” kelimesi geçiyormuş. O zaman hatırlatırım: 2012 yılında Cumhurbaşkanımız Diyarbakır’da ve bir hafta sonra da kendi Başbakanlığı döneminde olduğu için grup toplantısında tam on dört dakika “kürdistan” kelimesinin neden kullanılması gerektiğini savunmuştur. Atatürk’ün bunu kullandığını, Birinci Meclis zabıtlarında bulunduğunu, Osmanlı arşivlerine girilmesi gerektiğini, bunun bir coğrafik realiteye tekabül ettiğini kendisi savunmuştur, isterseniz iki dakika dinletirim. Hem Diyarbakır’da hem de... Bakın, “kürdistan” kelimesini kullandığını söylemiyorum Cumhurbaşkanının, onun ötesinde, bu kelimenin neden kullanılması gerektiğini savunmuştur. Şimdi, Cumhurbaşkanı kullanınca hak reva da HDP bunu kalkıp Merkezi Yönetim Bütçe Yasa Tasarısı’ndaki muhalefet şerhine yazınca mı sorun oluyor? Hiç başka yere çekmeyelim. Zaten siyasi partiler, çok partili siyaset hayatı bundan ötürü var Sayın Aydın. Biz sizinle aynı düşünmediğimiz için, toplumsal süreçlere, siyasal süreçlere sizden farklı baktığımız için ayrı bir partide örgütlenmişiz, ayrı programlara sahibiz, ayrı seçim stratejileri yürütüyoruz, ayrı yasama faaliyetleri yürütüyoruz. Ben sizin gibi düşünseydim, sizin hoşlanacağınız ve konjonktürel olarak değişen kelimeleriniz üzerinden siyaset yapsaydım, ben de sizinle aynı partide olurdum.

Bakın, bunun dışında bir hususu daha dikkatinize sunayım; bu da hilkat garibesidir: HDP’li 2 milletvekilinin verdiği soru önergeleri ve Genel Kurulda yapmış olduğu konuşmalar mahkemelere konu olmuş, fezleke düzenlenmiştir; Iğdır Milletvekili Sayın Mehmet Emin Adıyaman ve Hakkâri Milletvekilimiz Sayın Nihat Akdoğan. Allah aşkına, Genel Kurulda yapılan bir konuşma nasıl fezleke konusu olur veya verilen bir soru önergesi nasıl fezlekeye konu olabilir? Siz bu yasama faaliyetine “Demokratik bir yasama faaliyetidir.” diyebilir misiniz? Bu Meclisin demokratik bir işleyişe sahip olduğunu iddia edebilir misiniz? Bu, benim açımdan, demokratik teamüller açısından düşünüldüğünde utanç verici bir şeydir. Beğenirsiniz beğenmezsiniz, soru önergesine siz kendi zaviyenizden cevabınızı verirsiniz, ilgili bakanlık cevabını verir ama bu mahkeme konusu yapılabilir mi? Veya daha sonra Cumhuriyet Halk Partisinin verdiği –sayı beni yanıltmış olmasın- toplam 5 tane soru önergesi ise iade edilmiştir içeriğinden ötürü. Böyle bir yasama faaliyetinden söz edebilir miyiz değerli arkadaşlar? Bunun evrensel hukuk normlarına tekabül ettiğini iddia edebilir miyiz? Siz böyle bir ülkeden, böyle bir Meclis ve yasama faaliyetinden gurur duyabilirsiniz ama ben gurur duymuyorum. Gurur duyulacak şüphesiz faaliyetler ve siyasi iş ve işlemler vardır ama onlar bunlar değildir. Bu nedenle çok partili hayat vardır, bu nedenle farklı düşünenler farklı örgütlenirler.

Bir diğer husus değerli arkadaşlar: Bakın, sadece iktidarın hassasiyetlerinin gözetildiği Genel Kurul oturumlarını Sayın Aydın ve Sayın Bahçekapılı’nın veya özel oturumlarda Meclis Başkanımız Sayın Kahraman’ın oturumlarında sadece AKP’nin ve siyasi iktidarın hassasiyetleri üzerinden bir Genel Kurul yönetimiyle karşı karşıyayız biz. İsteddiği zamanlarda söz verme, istediği soru önergelerini kabul etme veya konuşmanın Genel Kurul konuşmalarına müdahale etme, daha ötesi, bizim günlerce çalışarak yazdığımız 50 sayfalık muhalefet şerhimizin kabul edilmemesi. Ben, böyle bir ülkeden, böyle bir işleyişten, böyle bir yasama faaliyetinden imtina ediyorum, doğru bulmuyorum, gurur duyulacak bir faaliyet olduğunu da düşünmüyorum.

Bir diğer husus Sayın Aydın, onu ifade edelim: Kanun hükmünde kararnamelerle ihraç edilen kamu personeli şu anda Meclise giremiyor. Düşünün, mağdur olduğuna bazılarımız inanabiliriz, bazılarımız inanmayız. Şu anda kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilen on binlerce kamu personeli bir muhalefet partisinin milletvekili tarafından davet edilse, adı yazılsa bile alınmıyor. Peki, bunlar hak arama süreçlerini nerede arayacaklar?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Doğru değil...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bitireyim Ergün Bey.

Gidip illegal faaliyet mi yürütürler? Başka bir örgütlenme içerisine mi girsinler? Onlar mağdur olduklarını düşünüyor. Bizden de bazıları mağdur olduğunu düşünebilir, bazıları mağdur olmadığını düşünebilir ama gelip burada milletvekilleriyle görüşmek, şu milletin iradesinin merkezi olan şu Mecliste bazı milletvekillere veya bakanlara veya parti yöneticilerine kendi dertlerini anlatmalarına nasıl bir engel olabilir? Biz buradan kapıyı kapatırsak bunlara hangi kapıları açmış oluruz? Biz illegal yöntemlere sevk mi edelim bunları? O zaman çokça eleştirdiğimiz farklı örgütsel faaliyetler içerisine mi sokalım bunları? Gelmeliler, bakın, ihraç edilmiş olsalar da gelmeliler. Bu, onun vatandaşlık hakkıdır çünkü biz onların oylarıyla buraya geliyoruz. Böyle bir şeyin kabul edilebilir bir tarafı yoktur.

Bir diğer husus Sayın Başkan Vekili: Bakın, bazı personel disiplin cezasıyla -özellikle sözleşmeli personel- işten çıkarıldıklarını nasıl öğreniyorlar biliyor musunuz? Ya Meclis girişinde ya da yemek kartı basarken öğreniyorlar. Biz bu kadar hukuktan yoksun muyuz ya? Biz tebligattan bu kadar yoksun muyuz? Yapılmış olan bir disiplin soruşturması varsa sonucunu nasıl bildirmeyiz biz yazılı olarak? Nasıl kart basarken bunu öğrenmiş olabilir? Böyle bir şey söz konusu olabilir mi? O zaman, ben alınan

kararların hukuki olmadığına, siyasi tarafgirlik üzerinden verilmiş kararlar olduğuna kanaat getiririm çünkü başlatılan bir soruşturmada savunma vardır, muhakkikin savunma üzerinden yürüttüğü işlem vardır, alınan karar vardır, kararın tebliğatı vardır ya.

Bir diğer husus, şimdi, Sayın Bakan, Sayın Temizel değindiği için ben kısa geçeyim: Bakın, bu “GYODER” denilen kurum 50 milyon liraya burada zarar görmüş olan bölümleri yeniden yapacak. Milletin Meclisini millet yapıyormuş! Ben de iddia ediyorum, bu benim iddiam, bir bilgiye dayanmıyor; onlar bir şekliyle şu kamu kaynaklarından 150 milyon lira çıkarmadan o 50 milyon lirayı buraya harcamazlar. Demek ki bunun karşılığında farklı bir yerden bir taahhüt aldılar. Farklı bir yerden daha fazla kâr ve avantaj elde edebilecekleri bir iş ve söz verildi ki bunlar gelip yapıyorlar. Kim kime getirip 50 trilyon lira -eski parayla- harcasın? Niye harcasın? Veya Sayın Temizel’in ifade ettiği üzere, bu Meclis bu kadar âciz midir ya? Bütçesi işte bunun çok çok üzerinde bir bütçe ve buranın, hani, mimarisinin, dokusunun uyumluluğu üzerinden yürüyüp yürümediğini de biz hepimiz çok yürümediği düşüncesiyle izliyoruz. Eski bina zarar görmediği hâlde, 15 Temmuz darbe girişiminde, o faşist darbe girişiminde zarar görmediği hâlde yıkıldı, fırsat yakalandı, yıkıldı. Madem yıkıldı, sizden özel istihdamıdır bir milletvekili olarak, hiçbir şey yapılmasın. Yapılacaksa bir kültür park falan yapılsın. Hiçbir şey yapılmasın isterim ben. Yani, ihtiyaç varsa bile daha pasif noktalarda, daha pasif mekânlarda binalar yapılabilir. Bırakın, orası da öyle kalsın çünkü biz siyasi iktidarın, bakın, mimari bakış açısının çarpık olduğunu mevcut Halkla İlişkiler Binası’ndan biliyoruz, AVM gibi bir bina. Sizin içinizi siniyor mu Sayın Başkan?

BAŞKAN – Sindiğini söyleyemem, evet.

AHMET YILDIRIM (Muş) – O zaman, biz, yerine yapılacak binanın da bizim içimize sinmeyecek bir mimariyle açığa çıkabileceği kaygısını taşıyoruz. Ya, AVM gibi, Allah aşkına! Meclise ilk kez gelenlerin büyük bir çoğunluğu “Ya, burası mı gerçekten?” diye söylüyorlar. Bir de, düşünün, 2010’lu yıllarda yapıldı orası değerli arkadaşlar. Çok daha özgün, çok daha Ankara’nın veya bu ülkenin tarihî dokusuna uygun bir şey pekâlâ yapılabilirdi, kaldı ki çok mütevazı bir bütçeyle de yapılmış değil orası.

Ben, son olarak da personelle ilgili bazı sıkıntıları sizin bilginize ve bu bilgiler üzerinden bu sorunların giderileceği inancıyla aktarmak istiyorum.

Bakın, bizim danışman arkadaşlarımızın, Meclisin büyük bir çoğunluğunu oluşturan ve milletvekilleriyle birlikte gelip milletvekilleriyle birlikte giden birinci, ikinci danışman ve “ilave personel” olarak adlandırılan –ki çok yakışık almayan bir kelime, “ilave”, böyle eklektikmiş gibi-personelin hiçbir iş güvenceleri yok, kıdem tazminatı hakları yok. Sayın Başkanım, bazıları gelip 4-5 dönem burada milletvekiliyle birlikte çalışan -yirmi yıl yani- emekliliği buradan hak edebilecek kadar çalışan personel var. Ya, bunların kıdem tazminatı ve emeklilik haklarının olmaması kabul edilebilir mi? Hiçbirimizin içine siner mi?

Yine, şu kamuda, şu ülkede görevde yükselme sınavının olmadığı ender kurumlardan biri burası. Ya, bir yardımcı hizmetli memur olabilir, bir memur şef olabilir, şef olan müdürlüğe yükselebilir, daire başkan yardımcısı daire başkanı olabilir. Aldığı eğitim yaptığı çalışmalara göre neden biz bunun önünü açık tutmuyoruz? Pekâlâ, görevde yükselme sınavları diğer kamu kurumlarında, bakanlıklarda, kuruluşlarda olduğu üzere burada da yapılabilir.

Hani, bu siyasi iktidarın çok sıklıkla gündeme getirdiği bir diğer hususu dikkatinize sunmak istiyorum. Çalışma yaşamında “Eşit işe eşit ücret” diye... Girelim, birçok departmanda -şu Meclisin departmanında- aynı büroda, aynı çay ocağında, aynı yemekhanede, aynı restoranda çalışan ve üç

ayrı özlük hakkına sahip olan, maaşları arasında bazen 2 kata kadar varan farkların olduğu personel profiline sahibiz biz. Nasıl eşit iş, nasıl eşit ücret? Daha çoğunlukla da az ücret alanların daha fazla emek sarf ettiği, daha fazla ter döktüğünü çok iyi biliyoruz.

Ben, özellikle, son olarak Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili bir iki dakikamı kullanıp konuşmamı sonlandıracağım.

Sayın Başkan Nihat Ömeroğlu, özellikle size söylüyorum: Bakın, görev süreniz sona erdi, günahıyla sevabıyla, teşekkür ediyoruz. Bu çalıştığınız süre içerisinde 5 denetçiyle çalıştınız değil mi? Peki, soruyorum: Bunların tamamının bir şekilde yolunun AKP'yle kesişmiş olması tesadüf müdür veya siz bunlarla çalışırken... Bakın, isimlerini söyleyeyim size, kimi milletvekili, kimi kadın kolları, kimi MYK üyeliği yapmış olan...

BAŞKAN – Sayın Ömeroğlu mu seçmiş onları?

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama geleceğim. Bakın, söylüyorum, bunlarla çalışmaları özellikle denetim faaliyetleri açısından, ombudsmanlık açısından...

BAŞKAN – Hayır, yöntemi bilmediğim için sordum ben.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kim seçti?

AHMET YILDIRIM (Muş) - ...tarafsızlık ve bağımsızlık ilkesine hanel getirip getirmedğini soruyorum ben.

Muhittin Mihçak, Abdullah Cengiz Makas. Mesela Abdullah Bey, hem AKP'nin parti tüzük ve programının hazırlanması hem de grup müdürlüğünü yapma görevi. Mehmet Elkatmış; kaç dönem milletvekilliği yaptı. Serpil Çakın; AKP kadın kolları teşkilatında ve MYK'da görev almış. Zekeriya Aslan; eski Afyonkarahisar Milletvekili. Yeni seçilenler aynı saikle. Tek tek isimlerini sayabilirim veya belki olmayabilir, hani bu tevatürse kendisinin affına sığırım, Şeref Malkoç'un da sizin yerinize Başdenetçi olacağı söyleniyor. O da eski, hem milletvekilliği yaptı hem de AKP adına Yüksek Seçim Kurulunda görev aldı.

SALİH CORA (Trabzon) – AK PARTİ'de milletvekilliği görevi yapmadı.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Refah Partisinde milletvekilliği yaptı, arkadaşları AKP'de devam etti, kendisi de partiniz adına Yüksek Seçim Kurulunda uzun yıllar görev yaptı. Yok, olabilir, şüphesiz olabilir, koşulları taşıyan herkesin hakkı.

Peki, ben de sorarım: Ya, Allah aşkına, bu ülkede yolu CHP'yle, HDP'yle, MHP'yle kesişmiş ve bu işi yapabilecek liyakatte hiç kimse yok mudur?

MUSA ÇAM (İzmir) – Yoktur.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yani ben de buradan...

MUSA ÇAM (İzmir) – Yoktur.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şüphesiz onlar hak etmiştir, partiniz aday göstermiştir veya kendileri aday olmuştur.

BAŞKAN – Mutlaka vardır; olmaz olur mu yani. O kadar da kendini ufalama Musa Ağabey. Mutlaka vardır.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yok görüyorlar. Sonuç ortada. Görenler yok görüyor demek ki.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, şimdi bu çünkü çok kutsal bir görevdir. Yargının yükünü, yüksek yargının yükünü hafifletmek üzere, Sayın Başdenetçimiz, kurumunuz kurulmuştur...

BAŞKAN – Son sözlerinizi alabilir miyim lütfen.

AHMET YILDIRIM (Muş) – ...ve bu, yaptığınız işin üzerine halel getiriyor tarafsızlığına, bağımsızlığına. Vereceğiniz kararlarda maalesef, siyasileşme eğiliminin açığa çıkacağı kaygısını ben de uyandırmıştır. Bu yeni seçilen 5 üye arkadaşın da aynı kuldardan geliyor olması bu kaygımızı artırmıştır.

Süremi aştığım için kimse kusura bakmasın.

Tekrar teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sağ olun, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Günal, buyurun lütfen.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan Vekili, Genel Sekreter, tekrar Sayın Başkan diye gideyim, değerli bürokrat arkadaşlarım, çok kıymetli milletvekillerimiz ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, bugün Millet Meclisiyle başladığımız için birçok şeyi de arkadaşlarımız gündeme getiriyorlar. Birkaç kelimeyle, hem Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hem Sayın Aydın değindiler biraz 15 Temmuz gecesine, arkasından tadilatlar, tamiratlar geldiği için.

Öncelikle şunu belirtmek istiyorum: Milliyetçi Hareket Partisi olarak her zaman, sadece 15 Temmuzla ilgili değil, bizim temel ilkemiz, milliyetçilik ve demokrasiyi ikiz kardeş olarak görmektir. Bu çerçevede de demokrasiyi milletin kendi kendini yönetmesi olarak gördüğümüz için de her zaman bu konuda tavrımız net olmuştur. 15 Temmuz gecesi de olay başladığı andan itibaren Sayın Genel Başkanımız başta olmak üzere partide bu tavrımızı sürdürdük. İlk destek açıklamasını da ilk resmî basın açıklamasını da yapan Milliyetçi Hareket Partisi ve Genel Başkanı olmuştur. Bu kapsamda milletimize tekrar geçmiş olsun diyoruz, şehitlerimize rahmet diliyoruz.

Bu vesileyle -o gün akşam Mecliste olan arkadaşlarımızın olarak, ön sırada oturan Sayın Kalaycı dâhil olmak üzere bir 10 milletvekilimizle biz de buradaydık- bir an önce sığınak meselesinin çözülmesi gerektiğini biz söyleyemiyorduk utancımızdan ama siz bugün söylediğiniz için biz de gündeme getirebiliyoruz çünkü öyle bir şeyi görmüş olmaktan dolayı açıkçası ben utanç duydum, milletvekili arkadaşlarımızın dışında kimseyle de bu konuyu paylaşamadık. Madem bugün gündeme geldi. Bir an önce, bize yakışır şekilde -Sayın Temizel'in de baştan söylediği gibi- yapılması gerekiyor. O gün acıklı durumumuzu maalesef görmüş olduk.

Tabii, bundan sonrasında yapmış olduğumuz çalışmalarda, Dışişleri Komisyonunun yapmış olduğu ziyaretlerde bir şeyi daha gördük, yabancı heyetlerin ziyaretlerinde de aynısını yaşadık. Buradan çıkardığımız, şerden çıkan hayır olarak bir uzlaşma, diyalog zemini ve diğer partilerin de dikkate alınmasının özellikle yurt dışı temaslarda benim “parlamentar diplomasi” dediğim şekilde daha etkili olduğunu, ülkemiz açısından da bu birlik, beraberlik ruhunun ve bunun gösterilmesinin önemli olduğunu gördük. Aksi takdirde, maalesef diyaloglarda eksiklikler oluyor, iç politikaya yönelik birtakım tartışmaların dışarıda farklı algılandığını ve bu açıklamalardan dolayı da ülkemizin itibarıyla ilgili de farklı algılar oluştuğunu gördük.

Meclis Başkanlığı olarak özellikle size yeri gelmişken söyleyelim. Bu tip çalışmalarda çok cimri davranılmadan gerekli heyetlerin oluşturulmasında katkıda bulunmanızı -Başkanlık Divanına kibar bir şekilde bu kadar söyleyebiliyorum- arz ediyorum efendim çünkü onun çok faydalı olduğunu gittiğimiz ziyaretlerde gördük. Bu gibi çalışmaların yapılması gerektiğini, ben döndüğümde de arkadaşlarla görüştüm; ilk Londra temasından sonra -önceki haftalarda değişik ülkelere değişik arkadaşlarımız gitti-

Dışişleri Komisyonu Başkanımızla, bütün partilerin dış işlerinden sorumlu genel başkan yardımcısıyla ve Sayın Dışişleri Bakanıyla görüştüğümüzde de ilettim. Böyle bir şeyin aslında, normalde, gelenek hâline getirilmiş olması gerektiğini söyledim. Bu vesileyle, buradan da, bu şerden de bir hayır çıkarmış olalım diye de size de bu vesileyle hatırlatmış olayım.

Binanın tadilatlarıyla ilgili şeyler... Hakikaten burada siz söylediniz ama henüz daha proje yok, ortada bir şey yok, bir anda yıkımı paldır küldür yapılırca biz de anlamadık. Geldik baktık, etrafına çekilmiş tenteler ama. Sonra sizin söylediğimize bakıyoruz, bu projelere bütçeden ne ayırıyoruz, ne yapıyoruz... “Daha henüz projeler için çalışmalar yapılıyor.” diyorsunuz ama yıkımını hemen yapmışız. Yani ona göre nasıl yapacağız, altı nasıl olacak, üstü nasıl olacak, bize bunlarla ilgili herhangi bir şey gelmedi.

Neden öyle söylüyoruz? Elimizde bir hilkat garibesi Halkla İlişkiler Binası var yani kimse kusura bakmasın. 2 defa, 3 defa burada iptal ettik, geldi gitti, geldi gitti -siz de biliyorsunuz- yani yeniden yapıldı alelacele. Şimdi, fonksiyonel olarak ve yapının dış görünümü olarak baktığımız zaman... Bak, bütün söylediklerinizde “Ana Bina’yla uyumlu olarak” demişsiniz. Peki, orada niye düşünmedik şimdi. Yine bir hilkat garibesıyla karşılaşmayalım Sayın Başkan. Siz, bunu lütfen, Başkana ve Başkanlık Divanındaki arkadaşlara iletin yani bizim sözcümüz olarak. Maalesef, burada bir sorun var, aceleyle yaparsak yine aynı şeyle karşılaşabiliriz. Buraya dönmesin diyorum. Maalesef, biraz sıkıntı var.

Ama en önemli -biz geçen sene de söyledik, Sayın Başkan da söyledi- yeni binada bir sürü komisyon odası oldu ve en fazla çalışan komisyon burası. Hatta hatta, az önce Sayın Temizel söyledi, bir komisyona... Bazı komisyonlarımız... Sayın Başkan da bize meşru olarak savunuyor, o da notunu alsın, birazdan savunur. “Ya bu komisyonlar toplantı yapmıyor mu?” diyoruz. “Görüşünü bildirdi.” Görüşü de o saniyede topluyor hepsinden birer yazı, hatta bazen imzalar fotokopi oluyor, onu da biliyoruz yani daha önce, tartışmayalım şimdi ama. “E yaptım efendim, toplanmayacak.” “Ne var?” Başkanın yazdığı şey: “Yoğun mesai nedeniyle toplantı yapamıyorlar.” Ya, yoğun mesai işte görünüyor, dönem sonunda faaliyet raporu yazıyorsunuz, hangi komisyonu...

BAŞKAN – Ama, Meclis Başkanlığının komisyonun görevinde böyle bir denetim yetkisi yok.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, düğmenizi kapatır mısınız, daha ben konuşuyorum yani.

BAŞKAN – Pardon.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Öyle, açık düğmeyle müdahale olmuyor yani.

Şimdi, denetim yetkisi değil, bakın, yani aynı gün sabah alıyor. Ben de gerçeği söylüyorum: “Çok yoğunuz, çalışıyoruz, sizin gönderdiğiniz tali komisyon raporlarını görüşemeyeceğiz.” Gerekçe? “İş yoğunluğu nedeniyle.” Ama, bakıyoruz 1 ya da 2 toplantı yapmışsın altı ayda. Bu, biraz –affedersiniz- burada milletvekilleriyle dalga geçmek gibi bir şey oluyor sonuç itibarıyla.

Onun için, hem toplantı odası olarak, çalışma ortamı olarak söylüyoruz. Mademki torba kanunları getirip diğer komisyonların yerine de -yanlış bir şekilde- Plan ve Bütçe Komisyonunu ikame ediyorsanız, hiç olmazsa çalışma ortamının da buna göre biraz düzgün olması gerekir diyoruz.

Ben Gayrimenkul Yatırım Ortaklığına girmiyorum, arkadaşlar söyledi, not almıştım ama. Hakikaten o konuda da biz, her zaman, devletin bir ihtiyacı varsa bunu gerekli yerlerden, hele hele Türkiye Büyük Millet Meclisinin karşılamasında çok büyük sorun olmaz. Arkadaşlar belki bir şey göstermiş olabilir ama onların o hayır işleme niyetlerini başka yerlerde değerlendirebiliriz. Çok fazla yerimiz var yani. Meclise belki bir jest yapmış olabilirler. Onlar yine bazı eserler yapabilirler.

Anayasa çalışmalarıyla ilgili çok hızlı geçmiş, Sayın Başkan yazmış belki metni siz okumak durumunda kaldınız; o zaman kendisine iletin. Sanki hiçbir şey yapılmamış gibi bir şey söylemişsiniz. 60 maddelik bir uzlaşma var. 7 maddelik yeni bir uzlaşma var. Yani oradan çıkan bir şeyler var. O zaman bunları görmezden gelip...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ben biraz özetlemek durumunda kaldım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok yok, metnin içinde yok Ahmet Bey, ben baktım. Hani sizin söylediğiniz değil, siz doğru okumuşsunuz ama.

Diyor ki: “Yapıldı, toplandı, bir şey çıkmadı. Toplandı, bir şey çıkmadı.” Öyle değil yani. Öncekinde 60 madde, sonra yeni 7 maddelik bir acil şey var dediniz onda da partiler çalıştı, uzlaştılar. Ha, yeniden gelir, başka maddeler olur, o ayrı bir konu. Onların üzerinde durmak lazım.

KHK’larla ilgili de 271 tanesi bekliyor diyoruz, defalarca tartıştık. 2011 yılında bu çıktığı zaman daha çok tartıştık. Anayasa’da çok net bir şekilde söylüyor. Şimdi olağanüstü hâl KHK’ları olduğu için onu konuşuyoruz ama normal şartlarda, maalesef, bu iş kadük oluyor ve Meclisin denetim yetkisi yok, sıfır. Yani “gündemde duruyor” demek zaten komedi. 271 tane, 268 önceki dönemden duruyor dediğinizde bizim zaten bir şey söylememize gerek kalmıyor yani.

Peki, niye duruyor? Niye gündeme girdi, niye bekliyor? Ee, efendim, eskiden bekleyen de var. Yani onun üzerine devam ediyoruz. Maalesef, bu KHK’larla ilgili, olağan dönem KHK’larla ilgili de sorunumuz devam ediyor. Bari, ya bunu gündemden çıkaralım başka bir düzenleme yapın, şu kadar süre görüşülmeyenler düşer falan deyin, onu da maddeye sokalım veya bunları geldiği zaman Meclis Genel Kurulunda görüşmemiz lazım.

İhraçlarla ilgili de bir iki cümle söyleyeyim Meclise gelmişken. Yani o arada, öyle bir zamanda personel değişikliği yapılıyor ki FETÖ’den dolayı ihraç edilenler ile diğer görevden alınanlar birbirine karışıyor. Meclisin bu arkadaşların itibarına dikkat etmesi lazım. Zaten kurtulmak istediğimiz adam vardı deyip bu arada kimse sesini çıkaramıyor. Varsa da, görevden almalar, soruşturma devam etsin ama onunla ilgili değilse de aynı anda yapıldığı zaman, bu sefer arkadaşlara farklı bakılıyor. Herkes “Ya bu da mı FETÖ’den alınmış?” diye gözüne bakıyor. Sadece bizde değil, diğer kurumlarda da var ama Meclisi şu anda görüştüğümüz için, onları kendi kurumları içerisinde söyleyeceğiz.

Bir de, son bir şey: Denetim konuşuldu ama bizim kaç tane iç denetçimiz var, hangi denetimi yaptılar, hangi birimleri denetlediler, denetim yapılıyor mu? Ki eksikti, geçen dönemlerde de konuştuk ama. Son durum nedir? O konularla ilgili bilgi verilirse... Ayrıntıya girmeyeyim, siz söyleyince bir şey olursa yine konuşuruz.

Cumhurbaşkanlığıyla ilgili Sayın Genel Sekreter tam şey yapamadı, “Dağıttık.” dedi ama. Bütçe sunuş konuşmalarında herkes bütçesinin ne olduğunu da kısaca arz ettiği için, siz sadece “Ekinde var.” dediğiniz için söylüyoruz. Konuşmanın içerisinde hiçbir gelir-gider rakamı geçmediği için arkadaşlarımızın size bahsettiği oydu. Tabii ki o dokümanları biz alıyoruz ama genel anlamda da en azından özetileyle ilgili, bütçede yer alan harcamalarla ilgili bir bilgilendirme bekliyoruz.

Açıkçası, o konularda, hem sizin bütçede hem de Meclisin bütçesiyle ilgili hususlara baktığımız zaman bazı şeyler geçiyor. Meclisle ilgili de bir tane burada madde vardı onu sorayım, ondan sonra geçeyim.

“Hane halkına transferler” diye bir şey gördüm. Nedir, pek anlamadım? Yani bayağı da önemli bir miktar. Arkadaşlar bana o konuda bir bilgi verebilirse inceleyip de memnun olurum.

Açıkçası 72, 70 küsur derken, şimdi 102 olmuş, “112 olacak” diyor, devam ediyor. Dolayısıyla, bu neymiş, onu merak ettim.

Aynı şekilde, Cumhurbaşkanlığının bütçesinde de -şimdi Sayın Genel Sekretere soralım- pek almadı aklımız ama. 2016 gayrimenkul sermaye üretim gideri 122’den 313’e çıkmış. Bu aktarma nereden yapılıyor? Bir de bütçe disiplini diyoruz, bütçe hakkı diyoruz, bir sürü şeyden bahsediyoruz. Bakın, 122’den 244’e değil, 313’e çıkmış yani yüzde 100 değil, 3 misline neredeyse yaklaşık bir şey var; 2,5 mislinden fazla. 2017 ve 2018’de de devam ediyor artarak. Yani yine bu sene de devam ediyor. Demek ki 2017, 2018’de de yeni inşaat yapılacak bir şeyler mi var, ne proje var, onu pek bilemedik çünkü 2019’da duruyor, yavaşlıyor, az koymuşlar veya sonra revize ederiz diye mi düşündüler.

Bir de, burada, örtülü ödenek zaten şeyde yer almıyor ama 2015’e baktığımız zaman, yedek ödenekten 150 milyon gizli hizmet gideri diyor. Sayın Genel Sekreterim, bilen varsa arkadaşlardan... Yani tam da 150 gidiyor yani eksiksiz gidiyor. Normalde 3 milyonluk bir şey varken, biliyorsunuz hizmet gideriyle, ödeneklerle ilgili bölümün altında 150 milyonluk bir şey gözüktüyor ve de net duruyor yani gizli hizmet giderleri diye bir şey var. Şu anda da onunla ilgili bir ödenek yok. Başlangıç ödenekleri de 3 milyon civarında olan bir şeyin altında görünüyor arkadaşlar. Bunu da tam çözemedik. Yani görev giderlerinin altında olan bir kalem. Görev giderleri arasında gizli olan olmaz ya. Örtülü ödenek ayrı bir kalemdir. Burada başka bir şey mi var, nedir, bir proje mi var? Açıkçası onu da merak ediyorum.

Bu kapsamda, bütçenin içerisindeki bazı şeylere dikkatli bakmak gerekiyor açıkçası. Tanımına bakıyorum. Buradan yeniden görev giderleriyle ilgili diyor ki sadece: “Bu ödeneğin 3.300 liralık yıl içerisinde başka tertiplere aktarılmış 3.495’ten, ayrıca 150 bin ek ödenek alınmıştır, 150 milyon.” Başka da bir açıklama, açıklama kısmında da yer almıyor. Dolayısıyla, o konuda bilgi verilebilirse sevinirim.

Şimdi, bir iki dakika da... Bu Sayıştayla ilgili kısımları dün Sayın Maliye Bakanına da ilettik ama açıkçası bazı kibarca yapılan tespitler bile burada görülüyor. Her seferinde aynı şey. Sayıştay buraya, bize kısa özetini veriyor. Bakıyoruz genel uygunluk bildirimini, asıl üzerinden baktığımız, sonra diğerlerine de tek tek kurum olarak bakıyoruz ama.

Değerli arkadaşlar, Sayıştay kibarca yukarıdan aşağıya mevzuatı sıralıyor. Yapılanı söyleyeyim bizim almamız gereken şey buradan, arkasından da yetkileri sayıyor, diyor ki ödenek üstü giderlerle ilgili örneğin, şunları şunları şunları yazıyor, hükümleri yazmış, sonra da diyor ki çok kibar bir şekilde: “Hükümlerine yer verilmek suretiyle de muhtemel ödenek üstü gider oluşumlarının önüne geçilmesini amaçlamıştır.” Dün de Maliye Bakanımıza aynı cümleyi okudum.

Şimdi, buradaki amaç bu olduğuna göre, bu yetkiler verildiğine göre, netice itibarıyla her seferinde ama artarak giden, önceki sene 15, 18 derken şimdi yine 31,2 milyar -yani eski parayla katrilyon- yine ödenek üstü harcama var.

Açıkçası bunları niye okuyorum? Sizlere bir daha, bir daha söylüyorum değerli arkadaşlar. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirinde. Şimdi biz kabul etmedik bunu, ne olacak? Diyelim ki okeylemedik. Yapmış harcamayı. Ne olacak? Bunun sorumlusu kim? Ashında, birtakım müeyyideler de var da. Her seferinde aynı şey devam ediyor. Konuşuyoruz, yine devam ediyor. Yedek ödenek aktarma yetkisi vermişiz, nereye gittiği belli değil. Dün okudum. Yani ilk 15 kurumun -burada Sayıştayın raporlarından okudum- ortalaması yüzde 63 yani kendi ödeneğinin yüzde 63’ü kadarını -ki yüzde 100 küsurunu da yapanlar var- farklı ödenek miktarlarını başka yerlere başka kalemlere aktarmış. Yani yüzde 108 düşünün yani. 100 lirası var, aktarıp döndürdüğü şey 108 lira olmuş. Bizim verdiğimiz, tahsis ettiğimiz alanla bir anlamı kalmıyor.

Sayın Sayıştay Başkanı, bunları bize biraz daha, demin Sayın Temizel'in, Sayın Kuşoğlu'nun dediği gibi... Bunları eğer tartışabilirsek. Biz burada sadece ana şeyi görüyoruz. Sizin Genel Kurulda yaptığımız tartışmayı aslında, o sunumun benzerini bize burada, Plan ve Bütçe Komisyonuna en azından Sayıştay olarak yapmanız lazım çünkü bazı şeyleri biliyoruz. Burada "rapor değerlendirme kurulu" değil de "raporları kuşa çevirme kurulu" diyorum yıllardır. Ee, zaten buraya gelen, bize gelen de üç satırlık bir kurumdur. "Efendim, hesaplar şeye uygun." Bu klasik, derneklerle yaptığımız denetim kurulu faaliyet raporu gibi, geçen senekini alıp, yılını değiştirip üzerine yazıp, arkadaşlar getirip Genel Kurula sunar. Aynı şekilde, biz de ne yapıyoruz? "Efendim, incelendi, mevzuata aykırılık görülmedi." Peki içinde bir sürü performansla ilgili var, rakamlarla ilgili var, harcamalarla ilgili var. Sizin uyardığınız kibar hâli bile ciddi şeyler içeriyor yani baktığımız zaman. Şimdi, bunu nasıl yapacağız? Yani mahalli idarelerle ilgili örnek söylemişsiniz. E İçişleri Bakanlığı hiç doğru dürüst denetim yapmamış o zaman. Mahalli idareler genel raporuna bakın arkadaşlar, bu mavilerin içerisinde bir tane de o var, faaliyet değerlendirme raporuyla beraber. Baktığımız zaman görüyorsunuz ki içinde doğru dürüst, bunların istediği gibi hiçbir şey yapılmamış gibi. Yani ne rakamsal analiz var, sadece faaliyet raporu gibi yani sunuyorlar ya hani şunu yaptık, bunu yaptık diye reklam amaçlı, onları almış, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü bunu yapmış, onun yaptığını da arkadaşlar bu şekliyle irdelemişler. Yani göstermelik oluyor denetimlerimiz o zaman. Parlamento adına denetim yapan kurumdan bizim daha geniş bilgi almamız gerekiyor.

İnşallah, hep söylüyoruz ama Sayın Başkan da "Olsun, komite kurulsun." diyor, bir türlü kurulmuyor. İllaki komite kurulması gerekmiyor. Nasıl bazı kanunlar görüşülürken geliyor bakanlar, ilgili bürokratlar, oturuyoruz, ön bilgilendirme yaptırıyor Başkan bize, anlatalım çabuk geçsin diye. Peki bu bütçede benzer şeyi niye yapmıyoruz? Yani özellikle Sayıştayla ilgili kısımda, bize bunların biraz daha ayrıntılı olarak ve gerekirse kapalı oturum şeklinde gelip veya bir şekilde bizim adımıza denetim yapıldığına göre biraz daha ayrıntılarını... Az önce Sayın Temizel'in söylediği zaman süresince belki komisyon kurulmasa bile fiilen bunun yapılması lazım. İllaki resmî olarak komisyonun kurulmasını beklemememiz lazım, bu bizim elimizde olan bir şey Başkanım.

BAŞKAN – Şöyle bir şey yapalım muhterem, bundan sonra diyelim ki bütçe sunumunun ertesi gününü, zaten Sayıştayın da yılda 2 kez gelip –altı ayda bir- Komisyonumuza bilgilendirme yapması gerekiyor. Bir tanesini sunum ertesine alalım ve buradaki bu...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ertesine değil Başkanım, öncesine. Yani bizim derdimiz bütçe sunumunun çok öncesine almamız lazım.

BAŞKAN – Hayır canım yani o anlamda söylemiyorum. Birini 5'inde yaptıysan, 26'sında da öbürünü tartışabiliriz.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ama o da yine tam şey olmuyor yani tamamını...

BAŞKAN – Onu takvimin içerisine koyalım yani. Tamam bunu kendi aramızda konuşalım.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Başkan, şöyle somutlaştıralım: Ahmet Bey de not alırsa bunun en kolay şeyi, bize ekimde sunmadılar mı, ekimin başında en azından? O arada bir on beş günlük süremiz var, siz tamamlayıp Meclise sunduktan sonra en azından bütçenin görüşülmesine kadar geçen sürede...

BAŞKAN – On gün.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yani on-on beş gün, o arada yapabiliriz yani en azından biz de çalışmış olalım, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmeden de bunları yapmış olalım, iyi olur. Biz de biraz aklımızdakileri sorup hem de bir ön çalışma yapmış oluruz. Ya fiilen bunu yapabiliriz, bunun için alt komisyon kurduk, işte İç Tüzük’ü değiştirdik demeye gerek yok.

BAŞKAN – Bizim beklediğimiz, daimî alt komisyonların...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Ha o da iyi olur ama yani en azından bunu yapmamız lazımdı yani.

Teşekkür ediyorum, tekrar hayırlı olmasını diliyorum bütçenin.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür ediyorum.

Sayın Koçer...

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli hazirunu ve Komisyon üyesi arkadaşlarımı saygıyla selamlıyorum. Sayın Meclis Başkan Vekilimizin ve Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterimizin yapmış olduğu konuşmalarda vurgu yaptığı gibi, 15 Temmuzda Cumhurbaşkanlığımıza ve Türkiye Büyük Millet Meclisine başta olmak üzere, birçok kurum ve kuruluşumuza yönelen darbe girişimini ben de buradan şiddetle yeniden lanetliyorum. Gerçekten, demokrasimizin gereği olarak faaliyet gösteren ve Türkiye’nin prestiji olan bu iki kurumumuza yönelen saldırıyı kabul etmek mümkün değil. Bu anlamda, başta Cumhurbaşkanlığımız olmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisimizin bu anlamda saldırıya uğramış olmasını bir kez daha buradan şiddetle kınıyorum. Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterimizin konuşmasında ifade ettiği ve belki de Cumhurbaşkanlığı bütçemizin benim için en anlam ifade eden tarafı, Sayın Cumhurbaşkanımızın milletle buluşması ve milletle beraber olduğu organizasyonların, toplantıların, yemeklerin yapıyor olması.

Gerçekten, yıl içerisinde, baktığımız zaman birçok şehit ailemizin, gazi ailemizin, STK başkanlarımızın, meslek odası başkanlarımızın, avukatların, birçok meslek mensubunun, muhtarlarımızın Cumhurbaşkanlığında misafir edildiği, milletin kendi evi olduğunun ifade edildiği bir süreci yaşıyoruz. Ben, 2017 bütçesinde bu sayının artırılması taraftarıyım, çok daha fazla kişi, kuruluş ve milletimiz Cumhurbaşkanlığında diliyorum ki ağırlansın. Orada millî birlik ve beraberliğin tesisi olan ve cumhurun başı olan Cumhurbaşkanımızla buluşsun diliyorum. 2017 bütçesinde buna daha fazla yer verilmesini diliyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Turlar düzenleyelim oraya, turlar, gezi turları düzenleyelim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Milletimiz oraya severek geliyor, isteyerek geliyor ve burada sevgisini Sayın Cumhurbaşkanımıza da gösteriyor. Bu anlamda, bunun artırılmasına itiraz edecek kimse göremiyorum. Her kesimden tüm vatandaşlarımız da orada ağırlansın.

Türkiye Büyük Millet Meclisimizle ilgili olarak şu anda bugün bizler buradayız, yarın başka arkadaşlarımız olacaktır. Bizler geçiciyiz, kurumlar kalıcı. Burada, milletvekillerimize yönelik hizmetlerin aksamadan devam etmesi açısından gerek 15 Temmuz sonrası inşaat faaliyetlerinin gerekse milletvekillerimizin istifade ettiği diğer hizmetlerin en iyi şekilde ve en süratli bir şekilde yerine getirilmesi, eksiklerin tamamlanması noktasında bunun hızlanmasını en azından talep ediyorum milletvekilleri adına. 2017 bütçesi içerisinde de daha iyi şartlar içerisinde, milletvekillerimizin çalışmasına yönelik, Meclis hizmetlerinin ve faaliyetlerinin yürütmesine yönelik yeni... Bu konuda, Meclis bütçesinin de daha etkin bir şekilde kullanılmasını özellikle buradan talep ediyorum.

Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlığımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi, bunlar Türkiye'nin prestiji olan kurumlar. Birçok ülkede gittiğimizde buraları ziyaret ediyoruz. Cumhurbaşkanlığı binalarını, Parlamento binalarını, buralarda gördüğümüz birçok şey bizde var ya da bizde yok gibi şeylerde de bulunuyoruz. Burada ne kadar çok para harcadığı değil Türkiye'nin prestijine yakışıp yakışmadığı ve bizim 80 milyonluk ülkenin böyle bir binasının, böyle bir yatırımının olup olmadığının konuşulmasında fayda var diye düşünüyorum. Bu anlamda da ben ülkemizin bu kurumlarının, başta Cumhurbaşkanlığı olmak üzere, Başbakanlığımız, Türkiye Büyük Millet Meclisimiz gibi kurumlarımızın en prestijli ve dünyaya örnek olabilecek kurumlarla, çağdaş ortamlarda ülkemizi geleceğe taşıyacak çalışmalar içerisinde olmasını temenni ediyorum ve bu anlamda, hazırlanan 2017 bütçemizin başta Türkiye Büyük Millet Meclisimize, Cumhurbaşkanlığımıza, Sayıştayımıza, Kamu Denetçiliğine hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Koçer.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Sayın Meclis Başkan Vekilim, Sayıştay Başkanım, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri ve Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanı; hepinize saygılar sunuyorum. Bürokrat arkadaşlara ve basın mensuplarına da ayrıca saygılar sunuyorum. Bu dönem ilk defa katılıyorlar Sayıştay Başkanı ve Meclis Genel Sekreteri. Onlara da hayırlı uğurlu olmasını diliyorum görevlerinin.

Ağırlıklı olarak Meclisle ilgili konuştu arkadaşlarımız. Ben onun için Cumhurbaşkanlığı bütçesiyle ilgili konuşmak istiyorum.

Sayın Genel Sekreterim, Cumhurbaşkanlığı bütçesi -şöyle çıkardım, halkın da dikkatini çekiyor, kamuoyunun dikkatini çekiyor- önemli bir artışa sahip. 2006 yılında Meclis bütçesi 340 milyon liraymış değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı bütçesi 32 milyon liraymış, Meclis bütçesi Cumhurbaşkanlığı bütçesinin 10 katından fazla. 2007'de de öyle; Meclis bütçesi 380 milyon lira, Cumhurbaşkanlığı bütçesi 33 milyon lira. Sonraki yıllarda bu artagelmış ve bu dönemde, bakıyorum, en son, mesela 2016'da 840 milyon lira Meclis bütçesi, 434 milyon lira Cumhurbaşkanlığı bütçesi. Bunlar başlangıç ödenekleri ama harcamalar bazında baktığımız zaman, 2016'da, 889 milyon Meclis, 735 Cumhurbaşkanlığı. Şimdi, 2017 için de Meclis 981 milyon lira istiyor harcama için, Cumhurbaşkanlığı bütçesi 648 milyon lira. Gerçekleşmeyle beraber -bunlar başlangıç ödenekleri- başa baş gelecek. Yani, geçmiş yıllarda, bütün cumhuriyet döneminde, Meclisin 10 katı daha düşük bir bütçesi olan Cumhurbaşkanlığı, neredeyse başa baş gelmiş vaziyette ki Mecliste -geçen defa da söylemiştim- 5 binden fazla kişi çalışıyor, 550 milletvekili var; burası da bir temsil makamı, yasama erki ama Cumhurbaşkanlığı bütçesinde anormal artışlar var.

Tabii ki bunlarla ilgili olarak bir şeyler söylememiz, konuşmamız lazım. Şimdi, Sayıştayın Cumhurbaşkanlığıyla ilgili yazdığı bir rapor var 2015 yılıyla ilgili. Değerli arkadaşlar, gördünüz mü bu raporu, değerlendirdiniz mi? Tam bir rezalet bir rapor, böyle bir raporun olmamasını dilerdim. Sayın Sayıştay Başkanı, böyle bir rapor olmaz. Dün Maliye Bakanına söyledim, o da “Evet, yanlış bir iş yapılmış” dedi. Sayıştaya, biz her sene Meclis olarak ödenek bazında kurumlara bütçe tahsisi yapıyoruz. Burada bize gelen Sayıştay raporunda bir bilanço ve harcamalar bazında tek tek faaliyet sonuçları bildirilmiş. Bu şekilde olmaz bu iş ama şuna da bakın Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterim ve Genel Sekreter Yardımcım -arkada da İdari ve Mali İşler Daire Başkanı var- siz Genel Sekreter ve

Genel Sekreter Yardımcısı olarak bu konuları bilmiyor olabilirsiniz, muhasebeyle ilgili bu konuları ama İdari ve Mali İşler Başkanımızın bilmesi lazım ve sizlerin de, üçünüzün de sorumluluğu var, yıllar sonra da bu sorumluluk söz konusu. Şimdi, buradaki harcamalara bakıyorsunuz, mali tablolara bakıyorsunuz; gerçekten rezalet, skandal. Bir bilançonun aktifi, pasifi böyle olmaz. Dönen varlıklar, adı üzerinde, aktifte varlıklar vardır. Varlık, negatif olarak eksiyle başlamış, böyle bir şey olmaz, böyle bir mali tablo olmaz yani dünyanın hiçbir yerinde olmaz, bakkal defteri bile böyle olmaz. Sayıştay Başkanımız burada, konuları çok iyi bilen birisi. Böyle bir mali tablo olmaz, dünyanın hiçbir yerinde olmaz yani en basit muhasebeciye götürün, bunu böyle tutmaz. Cumhurbaşkanlığının burası, anlamak mümkün değil.

Şimdi, burada, bakıyorum... Ki binalar vesaire de yok burada. Sayıştay raporu da hatalı ama bunlar tesadüfen önümüze gelmiş. Şimdi, burada, bakıyorum faaliyet sonuçları tablosuna; personel giderleri 67 milyon ama bunların bir kısmı kadrolu, ayrıca 29 milyon liralık da bir sözleşmeli personel var, ayrıca 4/B’li sözleşmeli personel bunlar, 29 milyonluk harcamaları var, bir de diğer personel var. Sayın Genel Sekreterim, geçen sefer de sordum, geçen dönem, 900 küsur personel olduğunu söylediniz. Kaç personeliniz var sözleşmeliler ve bu diğer personelle birlikte? Bunu tam olarak bir öğrenelim. Şimdi, bu faaliyet sonuçları tablosuna göre toplam olarak 875 milyon lira harcama yapmış görünüyor Cumhurbaşkanlığı. 875 milyon lira harcama yapması mümkün değil aslında ama öyle ilginç kalemler var ki sormadan geçemeyeceğim.

Bakın -personel dışında- mesela “enerji alımları” denmiş, 17 milyon liralık enerji alımı var, yakacak alımı 3 milyon 200 bin lira, ayrıca akaryakıt ve yağ alımı var 4 milyon 330 bin lira, elektrik alımı var ayrıca, 9 milyon küsur lira. Bunlar yanlış işlenmiş.

Mehmet Bey bahsetti: Gizli hizmet giderleri. Örtülü ödenekse burada olmaması lazım, örtülü ödenek burada olmaz. 150 milyon lira yuvarlak bir kalem, böyle bir gider de olmaz. Gizli hizmet gideri... Anlarım, tamam, devleti yönetenin, Cumhurbaşkanının böyle bir harcaması da olabilir ama böyle bir gider buraya yazılmaz, örtülü ödenekse hiç yazılmaz zaten, olacak şey değil.

Mesela, temizlik hizmeti alım giderleri 21 milyon; 21,5 milyon lira temizlik gideri var.

Taşıt kiralaması giderleri... Sayın Genel Sekreterim, 8 milyon 767 bin liralık taşıt kiralaması gideri var. Cumhurbaşkanlığının Meclis kadar taşıtı var, 200 kadar taşıtınız var. İlave olarak 8 milyon 767 bin liralık taşıt kiralaması gideri yapıyorsunuz, anormal bir şey. Bu sene de 46 taşıt alacaksınız, taşıt almak istediğinizi bütçelemişsiniz. Bunun 26’sı da binek otomobili, çoğu da binek otomobili ve ilave olarak da taşıt kiralaması var.

Temsil ve tanıtma giderleri 30 milyon 648 bin lira.

Şimdi, bakın, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan transferler 5 milyon 850 bin lira. Cumhurbaşkanlığının böyle bir transfer yapması mümkün değil mevzuata göre. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlara, dernek, vakıflara transfer, Cumhurbaşkanlığı bütçesinden yapılıyor, olmaz. Bunun bir mevzuata dayalı olması lazım, bir mevzuatının olması lazım.

Bakın, hemen altında, hane halkına yapılan transferler 3,5 milyon; bu da olmaz, bu da yasal değil. Bakın, Cumhurbaşkanı bazı şeyleri takdir edebilir, der ki: “Şu kuruluşa, şu derneğe, şu vakfa, şu kişiye yardım yapılınsın.” Ama, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı vardır, o Bakanlık bütçesinden yapılır. Bu, şöyle bir şey: Padişah, hani, kese altın atıyor ya birilerine, onun gibi bir şey oluyor bu. “Bazı vatandaşlara yardım yapılınsın.” 3,5 milyon lira hane halkına yardım yapılmış. Cumhurbaşkanlığı talimat verir, onlar ilgili bakanlıklar tarafından yerine getirilir. Böyle olmaz, Cumhurbaşkanlığı bütçesinden olmaz bu işler. Bu, bütçe prensiplerine, kanuna, mevzuata aykırı bir konu.

Şimdi, amortisman giderleri 442 milyon lira. Nereden kaynaklanıyor bu 2015'teki 442 milyon lira amortisman gideri diye baktım. Tabii, açıklama yok ama şurada, 600 hesap kodunda 409 milyon liralık bir bağış ve yardım alınmış Cumhurbaşkanlığı tarafından, bir yerden bağış ve yardım almış. Ne bu, biliyor musunuz? Sonra araştırmaya çalıştım, tam olarak bilmiyoruz ama uçak. Başbakanlıktaki uçağı, Cumhurbaşkanlığı uçağını Başbakanlık envanterinden Cumhurbaşkanlığı envanterine almışsınız galiba. 409 milyon lira, ilave olarak diğer taşıtların da giderleriyle beraber 442 milyon lira amortisman gideri yazılmış bu dönem. Peki, Başbakanlıktan alınan, bağış ve yardım olarak gösterilen bunu nasıl yüzde 100 amortisman ayırıyorsunuz? Böyle bir usul yok ki. Yüzde 100 amortisman ayırma şartları belli. Nasıl böyle bir amortisman ayrılır ya? Yani, Cumhurbaşkanlığının örnek olması lazım, bu işleri en iyi şekilde bilen kurum olması lazım personeliyle, yaptığı işlerle. Şimdi, bu olay, olabilecek bir şey midir? Tamamen mevzuata aykırı, yanlış işler bunlar.

Daha birçok konu var. Onları derseniz daha sonra da size söyleyebilirim. Bazı şeyleri ayrıca anlatmak da istemiyorum. Yani bütçemizde bir artış var ama yanlış yerlere yapılan harcamalar bunların çoğunluğu.

Ayrıca, şunu da söyleyeyim: Sayın Cumhurbaşkanımızın... Devletin başıdır cumhurbaşkanları, ülkenin başındadır, toplumu ve devleti kucaklaması gereken kişilerdir ve devletli ilgili olarak devlete ve topluma sahip çıkması gereken kişilerdir. Yani Lozan gibi bu ülkenin bir anlaşmasını Cumhurbaşkanının tenkit etmemesi gerekir, kamuoyunda bir siyaset malzemesi yapmaması gerekir. Yanlış olabilir, yanlışlık da olabilir ama bütün bunların daha farklı ortamlarda daha farklı şekillerde görüşülmesi gerekir. Ayrı bir tartışma konusu ama siyaset malzemesi yapılmaması gerekir. Kalkıp faize karşı olduğunu söylüyor, muhabbeti olmadığını söylüyor ama faizle ilgili olarak beş yıl daha, bütün kişilere faizden muaf, "Bir kuruş bile vergi alınmayacaktır bunların faiz gelirlerinden." diyen bir kanunu hiç tereddütsüz imzalıyor, bizler bunları tenkit ediyor muyuz?

Sayın Başkanım, Sayıştay Başkanı da bilsin, şimdi, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde şöyle bir şey var: Kanuna göre, biliyorsunuz, Maliye Bakanlığı tarafından merkezi yönetim bütçe kanunu bize gönderiliyor, bu da 2017 eki, burada da bağlı cetveller var. A cetvelinden T cetveline kadar ekler burada duruyor. Mesela, taşıtlar T cetvelinde yer alıyor, Cumhurbaşkanlığının talep ettiği taşıtlar ama Cumhurbaşkanlığı ilave olarak bir E cetveli düzenlemiş, burada yer almıyor E cetveli. T cetveli yer alıyor, Cumhurbaşkanının talepleri ama E cetveli ayrı. E cetvelinde de yapılması gereken harcamalar yer alıyor. Niye ayrı bir E cetveli? T cetveli Maliye Bakanlığından gelenler içerisinde yer alıyor, öyle olması lazım, doğrusu da odur ama E cetvelinin sizin bütçe teklifinizde ayrıca yer alması değil, buna eklenmesi gerekir, Maliye Bakanlığından gelen E cetvelinin içinde olması lazım. Niçin ayrı olsun? Bu usulsüz, usulsüzdür. "Cumhurbaşkanlığının E cetveli" diye ayrı bir E cetveli olmaz, kurumların ayrı ayrı E cetvelleri yok, T cetvelini bunun içine alıyoruz. Diğer cetvellerde de Cumhurbaşkanlığının talep ettiği ödenekler var ama E cetveli ayrıca yer alıyor. Bakın, 2017 Cumhurbaşkanlığı bütçesi, E cetveli, şöyle bir talepte bulunuyor. Bu, Maliye Bakanlığının verdiği bütçe kanunu tasarısında yer alması gereken bir konudur, bunun böyle olması usulsüzdür, doğru değildir.

Biraz da Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili olarak konuşayım müsaadenizle. Kamu Denetçiliği Kurumu gerçekten çok önemli bir kurum. Bu dönemde de kamu denetçiliği daha da fazla önem kazanıyor. Normalde hani vatandaş mahkemeye gider, mahkemede hakkını arar ama Kamu Denetçiliği Kurumu, mevzuatın dışında geleneğe ve genel olarak hukuka uygun olanları da ayrıca inceler, vatandaşın devlet karşısında naçar olmaması, sıkıntıya girmemesiyle ilgili olarak gerekenleri yapar, çok önemli bir kurum.

Sayın Ömeroğlu sunumunda resen takdirle ilgili yani bazı konuların resen incelenmesi yetkisi verilmesini istiyor, doğrudur, o gerekli. Birçok ülkede, mesela Fransa’da İçişleri Bakanı ile Kamu Denetçisi, Ombudsman tartışıyorlar, “O dediğiniz doğru değildir, bunu öyle ortaya koyamazsınız, doğrusu budur.” diyebiliyor, tartışabiliyorlar. Bizde böyle bir şey yok. Kamu denetçiliği çok önemlidir, vatandaşın vicdanıdır, devlet karşısında toplumun, vatandaşın vicdanı olmak zorundadır. Bu çok önemli bir kurum, bunu canlandırmak zorundayız. Onun için o yetkiyi de, resen inceleme yetkisini de vermek durumundayız, daha fazla yetki vermek durumundayız ve Meclise bağlı olması Kamu Denetçiliği Kurumunun, Ombudsmanın bağımsız olabilmesi içindir, bu bağımsızlığı da kendisine tanımak zorundayız.

Fakat Sayın Ombudsmanım, sizinle ilgili de bir eleştirim var. Şimdi, bu kurumunuzdan 21 denetçinin vardı, 19’u ihraç edildi bu FETÖ soruşturması dâhilinde ama bunu usulüne göre yapmadınız. 21 uzmandan 19 uzman ve uzman yardımcısı ihraç edilmiş 667 sayılı KHK’ya göre. İhraç işleminin birim amirinin teklifi ve atamaya yetkili amirin onayıyla yapılması lazım ama usulüne göre yapılmamış. Bununla ilgili bir komisyon kurmuşsunuz, komisyon da “Evet, bu yanlıştır, bu işlemin düzeltilmesi lazım.” demiş ama şimdiye kadar düzeltilmemiş. Bunun düzeltilmesi lazım. Haksız yere ihraç etmelerin, bu arada at izi, it izi meselesi, bunların, bu yanlışlıkların yapılmaması lazım, hukuksuzlukların olmaması lazım, hele Ombudsmanlıkta hiç olmaması lazım bu yanlışlıkların.

Sayıştayla ilgili olarak da demin söylediğim gibi, Sayın Başkan, bundan sonra bu Sayıştayın gönderdiği, en azından genel değerlendirme raporu gibi, dış denetim faaliyet raporu gibi raporların burada değerlendirilmesi şarttır. Bundan sonra o usulü de başlatalım, bir geleneğimiz yazılı olmasa da olsun, oluşsun çünkü çok gerekli.

Çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı uğurlu olmasını diliyorum bütçelerin.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, birleşime 14.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.27

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.32

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 4'üncü Birleşim Üçüncü Oturumu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Söz sırası Sayın Kalaycı'da.

Buyurunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Meclis Başkan Vekilim, Sayın Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreterlerim, Sayıştay Başkanım, Kamu Başdenetçim, kurumlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Benim öncelikle Sayın Meclis Başkan Vekilimizin yaptığı açıklamalarla ilgili bazı ilavelerim olacak. 15 Temmuz melun darbe girişimiyle ilgili gerekli açıklamaları yaptı Sayın Meclis Başkan Vekilimiz. Ben söylediklerine değil de söylemediklerine değinmek istiyorum ki bu sadece Ahmet Bey, sizin yaptığınız bir konu değil, genelde AK PARTİ'den tüm arkadaşlar aynı konuyu sürekli söylüyorlar. Yani, nalıncı keseri gibi, dik duruşu, yapılan darbeye karşı duruşu sadece kendinize yönelik sözlerle söylüyorsunuz. Eğer bir ilk duruş da, darbeye karşı dik duruşta bir sıralama yapacaksak o zaman herhâlde Sayın Genel Başkanım Devlet Bahçeli'yi birinci sıraya almak lazım. Yani, sorun şu değil: Allah'a şükür, bu millet Cumhurbaşkanıyla ve en kırsal kesimde oturan vatandaşıyla darbeye karşı dik duruş göstermiştir çünkü bu darbe girişimi, Türkiye Cumhuriyeti devletini işgal girişimiydi. Türk milleti, tarihinde de olduğu gibi hiçbir zaman özgürlüğünden taviz vermemiştir. Burada da gerekli dik duruşu göstermiş ve darbeyi bertaraf etmiştir. Sadece şunu ifade edeyim yani o akşam ben de kendisinin yanında olduğum için Sayın Genel Başkanım Devlet Bahçeli'nin, daha ortada hiç kimsenin ne olup bitiyor açıklaması yokken Sayın Genel Başkanım Sayın Başbakanımızı aramıştır ve şu notu iletmiştir özel kalemine: “Bu bir darbe girişimidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bunun karşısındayız ve Hükümetimizin yanındayız.” Yani, ilk zaten basın kuruluşlarımız da bunu televizyonlarda alt yazı olarak geçti. Onun için herkesin hakkını teslim edelim diyorum.

Bütçe görüşmelerinin yanı sıra, kesin hesapları da görüşüyoruz biliyorsunuz. Baştan tartışmalar oldu, görüşler oldu. Ben çoğuna katılıyorum. Dünyada Sayıştay denetim raporlarının görüşüldüğü, karara bağlandığı yer parlamento komisyonları. Yalnız, verimli bir görüşme yapabiliyor muyuz? Yapamıyoruz. Sayın Komisyon Başkanımızın ifade ettiği gibi, bir özel komisyon oluşturulması gerekiyor. Yalnız orada da, o görüşe katılıyorum ama ayrı bir komisyon olması daha da doğru olur düşüncesindeyim. Niye? Plan ve Bütçe Komisyonu zaten iş yoğunluğu çok fazla olan bir komisyon. Yani, alt komisyonlar oluşturup bütçe, kesin hesap ayrı ayrı görüşülsün yerine, “hesap inceleme komisyonu” adı altında ayrı bir komisyon oluşturulmasının daha doğru olacağını düşünüyorum ki dünyada da birçok örneği var. En

son komisyon üyeleri olarak, Sayın Başkanımızın da katıldığı, İngiltere’de komisyonların ve Sayıştayın görevleriyle ilgili incelemeler yaptık. Orada da gördük ki Sayıştayın raporları ayrı bir komisyonda görüşülüyor ve etkili bir şekilde de sonuç alınıyor.

Evet, Sayıştay denetimiyle ilgili daha önce de dile getirdiğim bazı hususları burada da dile getirmek istiyorum. Kamu yönetiminde hesap verilebilirlik ve saydamlık ilkelerinin önemi her geçen gün artmaktadır. Vatandaşların kendilerinden toplanan vergilerin nerelere, ne kadar harcandığından gitgide artan ölçüde haberdar olma istekleri, daha kaliteli kamu hizmeti beklentileri de Sayıştayların önemini artırıyor.

Ülkemizde Sayıştay, 154 yıllık mazisiyle, bağımsız statüsüyle hukuk devletin temel taşlarından biri olma özelliğini taşımaktadır. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkının kullanımına ve denetim görevini yerine getirmesine katkılar sunması gereken, çok önemli anayasal bir kuruluşumuzdur. Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına, dolayısıyla Türk milleti adına denetim yapmakla görevlidir. Sayıştay denetiminin konusu kamu gelirleri, kamu giderleri ve kamu malları olup 78 milyon üzerinde hakkı olan bir konudur.

2003 yılında çıkarılan ve kamu maliyesi reformunun temelini oluşturan 5018 sayılı Kanun’da, Sayıştay tarafından yapılacak uluslararası standartlara uygun dış denetime ilişkin hükümler de yer almıştır ancak Sayıştay Kanunu’nun buna uyumlu hâle getirilmesi AKP iktidarınca yıllarca geciktirilmiştir. Nihayet, uluslararası standartlara uygun, çağdaş denetimi öngören 6085 sayılı Sayıştay Kanunu 2010 yılında çıkarılmış ama AKP iktidarı başlangıçta reform diye takdim ettiği bu kanunu bir türlü kabullenememiştir, bu kanunu çıkardığına âdeta pişman olmuştur. Sayıştaya savaş açmış, Sayıştayı etkisiz hâle getirmeye ve susturmaya dönük peş peşe girişimlerde bulunmuştur. Kamu kaynaklarının kullanımında yıllardır performans denetimi yapan Sayıştay, yüzeysel, performans ölçümü yapan bir kuruma indirgenmiştir. Sermayesindeki kamu payı yüzde 50’nin altında olan şirketleri Sayıştay denetiminden çıkarmak için 2011 yılında değişiklik yapılmış ancak Anayasa Mahkemesinden dönmüştür. 2013 yılında yine benzer bir düzenleme yapılmış, yine Anayasa Mahkemesinden dönmüştür. Bu yıl kamu paylarının doğrudan Sayıştayca denetlenmemesi için yeni bir düzenleme daha yapılmıştır.

Esas büyük girişim 2012 yılında yapılmıştır. 6353 sayılı Torba Kanun’la Sayıştayı tümüyle işlevsiz ve etkisiz hâle getirmeye dönük kapsamlı bir düzenleme yapılmıştır. Bu da Anayasa Mahkemesinin 27 Aralık 2012 tarihli kararıyla iptal edilmiştir. Bununla da kalmamış, hemen akabinde, 2013 yılında AKP’li milletvekillerin tümünün verdiği bir kanun teklifi gündeme getirilerek Sayıştay üzerinde bir baskı oluşturulmuştur.

Sonuç itibarıyla diyeceğim şu: Sayıştay, AKP iktidarının yoğun baskısı altında görev yapmaktadır. Sayıştay susturulmuştur. Sayıştay denetimine susturucu takılmıştır. Kamu idarelerine ilişkin Sayıştay denetim elemanlarının emekle hazırladığı denetim raporlarının içeriği daraltılmış, kamu zararına ilişkin tespitleri çıkarılmış olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmektedir. Sayıştay raporları Türkiye Büyük Millet Meclisine sözde gelmektedir. Bu raporlar üzerinde Sayıştayın adı olduğu için ve üzerinde “denetim raporu” yazdığı için resmen denetim raporudur ama içeriği maalesef rapor mahiyetinde değildir.

Bir de şunu söyleyeceğim: Sayıştayın KİT Komisyonuna gönderdiği raporlar ile Bütçe Komisyonuna gönderdiği raporların içeriğine baktığımız zaman, çok farklı olduğunu görüyoruz. Ben bugünkü kuruluşlarımızın denetim raporlarıyla ilgili ne denmiş sizlere -ki okumuşsunuzdur- söylemek istiyorum. Diyor ki: “Kamu denetçiliğinin 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.” Yani, önemsiz yönleri de var mı, onu bilmiyorum da başka da bir tespit yok.

Yine, Cumhurbaşkanlığıyla ilgili denetim raporuna bakıyorum, orada da benzer ifade: “Ekte sunulan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir olduğu kanaatine varılmıştır.” deniyor. Şimdi, ekteki tablolara bakıyoruz -ki bazı arkadaşlarımız da gündeme getirdiler- bazı harcamalarla ilgili, bazı gelirlerle ilgili hakikaten, eski bir denetim elemanı olarak benim dahi çözemediğim hususlar var. Zaten ilk bakışta, ki basına da yansıdı, Cumhurbaşkanlığı sanki zarar etmiş gibi görünüyor Sayın Genel Sekreterim. Yani, geliriyle giderine baktığınız zaman 875 milyon 661 bin 961 lira gideri var, gelirine bakıyorsunuz, 426...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdiñ geçti)

BAŞKAN – Tekrar açıyorum, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Daha başındayım ya...

BAŞKAN – Siz devam edin.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şimdi, diyeceğim şu: Hani bu amortisman mevzuu gündeme getirildi, ben tekrarlamayayım ki bazı yine soru işaretleri, en azından izah edilmesi gereken harcamalar var. Yani, bunlar raporda, en azından analiz olarak bu tabloların içeriğinde neler var, kabaca ifade edilse bu tartışmalara gerek kalmayacak. Bu tartışmalar sonucu gerek Cumhurbaşkanlığı makamımız gerek Türkiye Büyük Millet Meclisi gerekse kamu idareleri yıpratılıyor yani saygınlığı zedeleniyor. Yani, daha net, daha açık bilgiler yer alsa, Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen raporlarda bu konulardaki bilgilere ulaşılabilse ben inanıyorum ki bu tartışmaların birçoğunun yapılmasına gerek kalmayacak. KİT Komisyonuna giden raporlara bakın, bunların ayrıntılarını görebilirsiniz; kalem kalem, nerede ne harcama yapılmış, hangi gelirler elde edilmiş, bunlar görülüyor. Yani, şu kesinlikle olamaz: Hesabını veremeyeceği bir harcamayı idare herhâlde yapmıyordur, hesabını verebileceği harcamaları yapıyordur. Yani, bunları da kabaca burada belirtmenin...

Şimdi, kamuoyunun yıllardır merak ettiği Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’yle ilgili harcamalar... Yani, Sayıştay olarak hiç olmazsa bunun rakamını raporunda ben görebilmeliyim çünkü kamuoyunun beklentisi var, kamuoyu sorguluyor. Belki de hakikaten, biraz önce dediğim gibi, boş yere gereksiz tartışmalar yapılıyor. Yani, sağlıklı bilgiye ulaşamayınca her yöne çekebilirsin. O nedenle ben açıkçası kendimi de bir mensubu olarak gördüğüm Sayıştay denetim raporlarında bu hususların yer alması gerektiğini savunuyorum.

Şimdi, Değerli Başkanım sorayım. Kişisel değil benim sorularım Sayın Başkanım. Yani, idare üzerinde, biraz önce ifade ettim, bir baskı oluştu, buna hepimiz burada şahidiz, burada yoğun tartışmalarını yaptık. Sayıştay anayasal bir kurum. Yani, görevini eksiksiz yapabilmeli. Hakikaten, denetçi arkadaşlarımız yoğun mesai sarf ediyor, raporlar hazırlıyor ama Meclise gelen rapor farklı. Şimdi, Anayasa’da ya da kanununuzda “Meclise gidecek raporların kamu zararıyla ilgili tespitleri çıkarılır.” diye bir hüküm mü var? Ama çıkarıyor, kurulda çıkarılıyor. Bunları bize iletmeyeceksiniz de kime ileteceksiniz? Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapıyor, bizim adımıza denetim yapıyor; bize bilgi vermekten imtina ediyor. Yani, bu tespitlere bize gönderilen raporlarda yer vermeniz gerekiyor ve gerek bilançoyla ilgili gerek gelir gider tablolarıyla ilgili en azından belli başlı harcamalar nedir, gelirler nedir, bunun bir analizinin yapılmasında da ben yarar görüyorum, bunun hiçbir mahzuru da yok. Hiç olmazsa raporlar biraz daha dolu gelir.

Sayın Meclis Başkan Vekilim, Meclisle ilgili de birkaç hususu ifade etmek istiyorum. Biliyorsunuz, bizim en önemli fonksiyonlarımızdan birisi denetim. Bunu da yazılı ve sözlü soru önergeleri, Meclis araştırma önergeleri, gensoru gibi araçlarla yapıyoruz. Yalnız, özellikle soru önergelerimizle

ilgili verilen cevaplarda ciddiyeti göremiyoruz Sayın Başkanım. Şimdi, Meclis Başkanlığı olarak, açıkçası soru önergelerimiz üzerinde büyük hassasiyet gösteriyorsunuz İç Tüzük'e uygun olsun diye, geri çevirdikleriniz de oluyor ama gelen cevaplarla pek ilgilenmiyorsunuz. Aslında, idarelerin milletvekillerinin önergelerine cevap vermemesi Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılmış bir saygısızlıktır. Yani, bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisi de etkin rol almalı yani bu önergelere gerektiği şekilde cevap verilmesi konusunda kurumları uyarmalı çünkü dediğim gibi, bu doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığıyla ilgili. Yani, ben bir soru soruyorsam... Nasıl ki "İç Tüzük'e uygun değil; şu ifadeyi çıkar, bu ifadeyi çıkar." diye bana diyorsun, karşı kuruma niye cevap verilmiyor? Ya da iki cümlelik bir cevap geliyor, ayrıntıya yer verilmiyor. Bunları görmesi lazım Meclis Başkanlığımızın.

Şimdi, bir de personel mevzusunda en son İdari Teşkilat Kanunu'nda da Sayın Başkanımız Süreyya Bey'le yoğun mesai sarf ettik, Türkiye Büyük Millet Meclisi diğer kamu idarelerine örnek bir kurum olsun istedik. Şimdi, baktığımız zaman, aynı işi yapan, aynı hizmeti yapan fakat statüleri farklı olan personel arasında ücret yönüyle, sosyal haklar yönüyle çok farklı uygulama var biliyorsunuz. Şimdi, genel idare hizmetlerinde çalışan, yardımcı hizmetler sınıfında çalışan, 4/C'liler ve gittikçe de yaygınlaşmış olan taşeronlaşmada baktığınız zaman, aynı kadrolarda aynı işi yapanlar farklı maaş alıyor, farklı özlük haklarına sahip. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisine yakışmıyor yani bu konuda örnek uygulamaları buradan başlatmamız lazım. Yine, bu Teşkilat Kanunu'yla ilgili Komisyon olarak yaptığımız çalışmada biz şu kararı almıştık, geçmişte de Mecliste örneği var, 1990'lı yıllarda yapılmış: Yardımcı hizmetler sınıfındaki arkadaşların genel idare hizmetleri sınıfına alınması. Bu konuda -tüm partiler burada- ortak karara da vardık Sayın Başkanım. Ama, dendi ki yani "Bunu kanuna yazmayalım, Başkanlık Divanına yetki verelim, Başkanlık Divanı bunu yapsın." dendi ama bakıyoruz yok, bugüne kadar -ki kanun çıktığında 2011 miydi- dört beş senedir maalesef bu düzenleme yok. Aynı şekilde, 4/C'li arkadaşlarımız mağdur. Bugün hangi birimize gidersek gidelim karşımıza 4/C'ye tabi personel çıkıyor. Bu, tabii genel olarak kamunun bir sorunu ama Meclisin bana göre bu konularda öncülük etmesi lazım, bu haksızlığı yapmaması lazım. Yani, aynı işi yaptırıyorsunuz, birine farklı, birine farklı ücret ve sosyal haklar veriyorsunuz. Bu konuda, en azından Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu eşitsizliği, bu adaletsizliği giderecek bir uygulamayı yapmamız gerektiğini düşünüyorum.

Taşeron çalışanlarıyla ilgili zaten görüşümüz belli. Yani, maalesef, kölelik sistemi dediğimiz bu sistem, tüm kamuda olduğu gibi, Mecliste de çok yaygın hâle geldi. Yani, bir emek sömürüsü var burada. Taşeron çalıştırma uygulamasına Meclis olarak en azından son vermeliyiz. Hükümetin bu konuda verdiği sözler, "Kadroya alacağız." sözleri maalesef bugüne kadar gerçekleşmedi ama Meclis olarak biz bunu her an yapabiliriz yani 4/C'li arkadaşları, taşeron işçileri, yardımcı hizmetler sınıfında çalışan arkadaşlarımızı bu haksız uygulamadan kurtarmamız doğru olur diyorum çünkü bu iş emekliliğe de yansıyor biliyorsunuz, emekli aylıklarında çok önemli düşüş de yaşıyorlar. Yani, herkes yaptığı işin karşılığı ücreti alsın. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, Başkanlık olarak bu konuda gerekli kararların alınıp uygulamaya geçirilmesini talep ediyorum. Her sene de söylüyoruz ama maalesef bu konuda bir sonuç alabilmiş değiliz.

Kamu Denetçiliği Kurumuyla ilgili de genelde ifade edilen görüşlere katılıyorum. Tabii, etkin bir kurum olması hepimizin arzusu ama bugüne kadar maalesef bir yandan tanıtım sorunumuz var, bir yandan da Kamu Denetçiliği Kurumunun aldığı tavsiye kararlarına idarenin ilgisiz kalması bu çalışmalardan etkin bir sonuç almamızı engelliyor. Bu anlamda önemli bir kurum, çok önemsiyoruz, yargının yükünün hafifletilmesi anlamında etkin çalışması gereken bir kurum ama bugüne kadar -ki kurulalı dört beş sene oldu- maalesef mesafe kaydedemedik. Yani, Ombudsmanımız var, sadece kanunu

çıkardık, uygulamaya geçirdik diye övünüyoruz ama uygulamada aldığı kararlara ne derece uyuluyor, bu konuda maalesef... Aldığı kararları bile kamuoyu tam bilemiyor, idare de bu alınan kararlara uymuyor.

Son olarak, ben de bu FETÖ soruşturmalarıyla ilgili Mecliste yapılan ihraçlara ve görevden almalara değineceğim. Yani, hakikaten Komisyonumuzda çalışan, yıllarca burada birlikte çalıştığımız bazı uzman arkadaşlarımız da açığa alındı. Şimdi, bunlar bize geliyor, bu konuyla hiçbir ilişkilerinin olmadığını söylüyor. Genel uygulamada diğer kamu idarelerinde yapılan uygulamalardan da benzer şikâyetleri alıyoruz. Burada en büyük eksiklik şu: Yani, kişilere bu FETÖ'yle irtibatı, iltisakı nasıl sağlandı, bu bilginin verilmemesinden kaynaklanıyor. Densin ki "Arkadaş, sende byLock çıktı.", "Pensilvanya'daki teröristbaşının çağrısıyla Bank Asyaya para yatırmışsın." ne bileyim "Himmet yardımı yapmışsın." ne bileyim "Sohbetlerine düzenli katılmışsın."; bunlar söylenmeli. Şimdi, kişi diyor ki: "Hiçbir şeyim yok." E, burada beraber çalıştığımız arkadaşlar. Bunların eğer hakikaten bir masumiyeti varsa bizlerin Komisyon üyeleri olarak beraber çalıştığımız uzmanların haklarını aramamız gerekiyor ama biz de bilemiyoruz, bu konuda sağlıklı bir bilgilendirme yapılmadığı için biz de bilemiyoruz. Bu konuda varsa yanlışların bir an önce düzeltilmesini, gerek Komisyondaki gerekse de Meclisteki arkadaşlarımızın eğer masumsa görevlerine bir an önce dönmelerini istiyoruz tabii ki.

Ben bütçelerimizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Tekrar teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Kalaycı.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

Süreniz on dakika.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Meclis Başkan Vekili, değerli bürokrat arkadaşlarım, basın mensupları, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bir hazırlık yapmıştım bugünkü bütçeyle ilgili ama arkadaşlarımız çok önemli konuların hemen hemen tamamını konuştular, tekrar yapmak istemiyorum. Ama, daha başka bir sebepten dolayı konuşmamın şeklini değiştirdim.

Sayın Cumhurbaşkanının Genel Sekreteri Sayın Kasırga sunduğu raporda "Bu şekilde faaliyet gösteren bir Cumhurbaşkanlığının personelinden inşaatlarına, araçlarından görev giderlerine kadar bütçemizde yer alan tüm kalemlerde geçmişteki örnekleriyle mukayesenin doğru olmayacağı..." diye bir paragraf kullandı. Daha da öteye geçerek dedi ki: "Bu bütçeyle aynı zamanda muhtemel bir anayasa değişikliğinin Cumhurbaşkanlığımıza deruhte edeceği görevler için de hazırlıklarımızı yapacağımız bir dönem olacaktır." Öyle anlaşıyor ki bu iş bir sonuca ulaşana kadar Türkiye her yerde bu konuyu konuşacaktır yani Başkanlık sistemi, parlamenter sistem ne oluyor, Türkiye nereye gidiyor?

Değerli arkadaşlarım, ben bu konularda düşüncelerimi size arz etmek istiyorum. Ülkeler yani demokratik ülkeler, demokrasiyle yönetilen ülkeler kendi siyasal kültürlerini, toplumsal gerçekliklerini dikkate alıyorlar, alışkanlıklarını dikkate alıyorlar ve en uygun olan hükûmet modelini seçiyorlar, demokratik sistem içinde bu şekilde gidiyor. Tabii, Türkiye'de demokratik sistem ne kadar var yok, bu tartışma konusudur çünkü defalarca demokrasiye müdahale edilmiştir Türkiye'de, her şey alt üst edilmiştir. En son 15 Temmuzda böylesine bir darbe girişimi yapılmış. Peki, deminden beri konuşulanları yani darbe girişimlerini, müdahaleleri bir tarafa bırakalım; diğer zamanlarda nasıl işliyor? Hani, değiştirelim dediğimiz parlamenter sistemi nasıl işletmişiz? Deminden beri dinlediğimiz, mesela Sayıştayla ilgili söylenenler, Sayıştay gerçekten Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan

bir kurumdur, çok, idarenin eksikliklerini, hatalarını, yanlışlarını örten bir kuruma dönüşmüştür. Keza, yeni olan Kamu Denetimi Kurumu, o da öyle. Yani, son derece önemli bir kurum, çok büyük umutlarla şey yapılmış ama yasanın kendisine yüklediği şeyleri yapmamış Sayın Başkan. Yani, 2015 raporunuz nerede, Meclise geldi mi? Öyle diyor yasa. Geldi mi, ne oldu? Görmedik. Dolayısıyla, parlamenter sistemi işlemez hâle getiren de aslında biziz.

Değerli arkadaşlarım, ülkeler kendi siyasal kültürlerine göre, alışkanlıklarına göre, toplumsal gerçeklerine göre hükümet modelleri seçiyorlar ve bir de ihtiyaçlara göre. Şimdi, önümüzdeki dönemde Türkiye'nin en önemli ihtiyacına bakın. Şu anda Türkiye'nin en önemli sorunu nedir? İçten, dıştan düşmanlar var, şu var, bir sürü şeyler konuşuyoruz, işte, daha dün darbe tehlikesi atlattık falan ama bunları topladığınız zaman en temel sorun barışın tesis edilmesidir. Toplumun giderek parçalara ayrışması, kutuplaşması ve bir toplumsal çatışmanın eşiğinde hatta yer yer içinde olmamızdır. Dolayısıyla, önümüzdeki dönemde Türkiye'nin en temel ihtiyacı -sistem üzerinde konuşurken- "İç barışı nasıl tesis edeceğiz?" sorusudur. İki tane cevap verilebilir: Biri, bugün Hükümet kanadının verdiği gibi, tek adam gelecek, yetkiyi metkiyi paylaşmayacak, tek bir şey dayatacak, herkesi aynı yapacak ve ayrılıklar sorununun bütününi ortadan kaldıracak. Bu, yaklaşım tarzıdır. Bir başkası da ortak akılla yani muhalefeti falan susturmadan, farklılıkları tek tipleştirmeden, ortak akılla, uzlaşmayla bu barışı tesis edeceğiz ki ondan sonra yolumuza devam edelim.

Değerli milletvekilleri, 1982 Anayasası gerçekten problem yani "Türkiye'de parlamenter sistem niye işlemiyor?" sorusunu sorduğumuzda hemen karşımıza çıkan -öncesinde nasıl işliyordu, ayrı bir tartışma konusu ama- 1982 Anayasası ciddi bir problem. Hele hele şu anda, işte, "Bu, bildiğiniz Cumhurbaşkanı gibi değildir." Niye bildiğimiz Cumhurbaşkanı gibi değildir Sayın Genel Sekreter? Avrupa ülkelerinde -sanıyorum 14-15 tane- parlamenter sistemle yönetiliyorlar ve Cumhurbaşkanı halk oyuyla seçiliyor. O cumhurbaşkanları seçildikten sonra "Aman, hemen ben başkan olacağım, yetkiler az geliyor." diye bir şey söylemiyor. Dolayısıyla, seçilme şekline bakarak Cumhurbaşkanı bütün bunları yapabilir demek anlaşılır bir şey değil. Ama, 1982 Anayasası'nda ciddi bir problem var tabii. Kenan Evren'e göre hazırlanmış, toplumu tekrar tekrar, yeniden dizayn etmek için yapılan bir müdahaleden sonra hazırlanmış bir anayasa ve bu Anayasa'da normal parlamenter sistemdeki Cumhurbaşkanlığı makam ve yetkilerini aşarak Cumhurbaşkanına sorumsuz olmasına rağmen büyük yetkiler verilmiştir. Şimdi, biz oturup bunu düzelterek yerde, "Parlamenter sistemde Cumhurbaşkanlığı temsili bir kurumdur, dolayısıyla temsili bir kurum sorumsuzdur. Bu kurumun yetkileri ne olacak, neler yapacak?" diye bunu tekrar yazacağımız yerde "Hayır, bu doğru değildir, bu yanlış bir sistemdir; biz Hükümet şeklini ya da rejimi değiştireceğiz." diyoruz.

Değerli arkadaşlarım, ya siz demokrasiyi bütünüyle seçime -ciddi bir şekilde söylüyorum, Adalet ve Kalkınma Partili üyelere söylüyorum- ve sandığa indirgediniz; demokratlığı da çoğunlukçuluğa. Ya böyle değil değerli arkadaşlar; bu şekilde, yani demokrasiyi bütünüyle seçime ve sandığa indirmek, diğer denge mekanizmalarını, kuvvetler ayrılığını göz ardı etmek, gerçekten, aslında demokrasinin yani temsili demokrasinin içini boşaltmaktır. Bu durum, Sayın Cumhurbaşkanının yani Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra 1982 Anayasası'nın yetkileriyle yetinmeyerek fiili yetki kullanmaya başlamasından sonra iş, gerçekten, sarpa sardı. Yani neredeyse defakto, korsan bir başkanlık sistemiyle karşı karşıyayız.

Dün de ifade etmiştim, değerli arkadaşlarım, bu neoliberal dönemde, otuz seneden beri dünyada özelleştirmelere bahane bulmak için çok da iyi işleyen kamu kuruluşları, KİT'ler -her neyse- ciddi bir şekilde zarar ettiriliyor, kötü yönetiliyor, hatta yönetilemez hâle getiriliyor ve ondan sonra deniliyor ki: "Devlet yönetemiyor." Niye yönetemiyor devlet? "Efendim, yönetemiyor işte. Özelleştirelim." Yapılan

şey aynen bu. Biraz evvel ifade ettim, böyle bir Sayıştayın... Yani mali denetimin bu şekilde yapıldığı ya da yapılmadığı bir demokratik sistem, bir parlamenter sistem işlemiyor. Ama bu, sistemden filan kaynaklanmıyor yani bu bizden kaynaklanıyor. İşte, kamu denetçisi görevini ya da bu kurum görevini yapmazsa elbette bu işler yanlış gidiyor, aynen bu şekilde. Adalet ve Kalkınma Partisi zaten sorunlu olan temsili demokrasinin sorunlarını çözmiyor; bunları çözeceği ve bu sorunları ortadan kaldıracacağı yerde tam tersini yapıyor, sorunları büyütüyor, sonra da bu sorunları sistemin değişmesinin gerekçesi olarak gösteriyor. Bu gerekçeleri siz yaratıyorsunuz, ondan sonra da diyorsunuz ki: “Sistem değişti.”

Şimdi, Meclisi işlevsiz hâle getirmiş vaziyetteyiz. Bakın, deminden beri konuşuyoruz, yani bütçe açısından konuşuyoruz, bu bütçe. Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçe yapıyor mu,? Vatandaşın kendisine tevdi etmiş olduğu bütçe hakkını, vatandaşın bütçe hakkını burada koruyor mu, yapıyor mu? Yapmıyor. Peki, Meclis denetim görevini yapıyor mu? Yapmıyor. Kamu Denetçiliğinin durumu ortada, Meclisin, işte, milletvekillerinin diğer denetim araçlarını kullanarak yaptıkları şeyler ortada. Meclisin denetimle görevli olan komisyonlarının -İnsan Hakları Komisyonu, Dilekçe Komisyonu gibi- yaptığı şeyler yaptığı ortada. Bunları yapmazsanız elbette Meclis işlemez. Ondan sonra da dersiniz ki: “Bu işlemiyor.”

Değerli arkadaşlarım, “Koalisyonlardan çok çektik.” diye bir şey söyleniyor, “Koalisyonlardan çok çektik.” Evet, yani, gerçekten koalisyonlardan çok çekmişsek bu problem nereden kaynaklanmış, bunlara bakılıp bunlar giderilir. Bunlar giderileceği yerde “Koalisyonlardan çok çektik, dolayısıyla hiç koalisyonlara moalisyonlara, uzlaşmaya ihtiyaç kalmadan başkanlık sistemini çözelim.”

Türkiye’nin devasa sorunları, örneğin iç barış meselesi tek bir akılla çözülemez değerli arkadaşlarım, ortak akla ihtiyaç var, Türkiye böyle bir toplum yani. İşte, bazı arkadaşlar kızacaktır. Evet, çoğulcu bir yapımız var, farklı bir yapımız var, toplumun çok farklı talepleri, hatta birbirine zıt talepleri olan toplum kesimleri var; dolayısıyla, bunların arasında uzlaşma sağlayacağız. Yoksa bu görüşlerden bir tane görüşü “Türkiye’nin bu devasa sorunlarını çözecek.” diye yetkilendirip “İşte, başkanlık da budur.”, “Başkanlık” adı altında bir yere gidemeyiz. Bunları yapmak yerine, temsili demokrasinin çok ciddi çıkmazları var, sorunları var, bunları gideririz.

Adalet ve Kalkınma Partisi on dört seneden beri iktidar; on beşinci seneye girdik, değil mi? Yani 3 Kasımı şey yaparsak on beşinci seneye giriyoruz. Niçin demokrasimizin, parlamenter sistemin sorunlarını, hele hele 12 Eylülün eklemiş olduğu, 82 Anayasası’nın ve darbe yasalarının bize yüklemiş olduğu sorunları çözmiyoruz? Niye barajları kaldırmadınız, temsil sorununu çözmediniz? En önemlisi, niye siyasal kültürle ilgili bir şey yapmadınız? Türkiye’de siyasal saflaşmalara bakın değerli arkadaşlar, yani ideolojiler üzerinden yapılmıyor, kimlikler üzerinden yapılıyor, yani dinle yapılıyor, etnik yapıyla yapılıyor, kültürel yapılıyor. Bunlarla bir yere gidilemeyeceğini bilmiyor musunuz, niye bunları yapmadınız? Niye yargının sorunlarını temelden çözmediniz, Meclisin denetim fonksiyonlarını işletmedik, yapmadık?

Koalisyonlar niçin kötü olsun değerli arkadaşlar? Biraz evvel ifade ettim, Türkiye’nin çok ciddi radikal problemleri var ve bu problemlerin en temelinde toplumsal kutuplaşmalar vardır, saflaşmalar vardır, hatta düşmanlıklara kadar gidiyor ve bu düşmanlıklara kadar gidiş de, maalesef, bu çıkılan yolda en tepede, siyasetin tepesinde kurulan dil sayesinde oluyor. Hayır, parlamenter sistemle, yani farklı siyasi partiler uzlaşarak, konuşarak, farklı toplum kesimlerinin çıkarlarını ve taleplerini temsil eden farklı siyasal partiler oturarak, ortak akılla Türkiye’nin temel sorunlarını çözebilirler. Ortak akılla ve taşın altına ellerini birlikte koyarak çözebilirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bekaroğlu, süreniz doldu. Tekrar ek süre veriyorum, buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Keşke 7 Hazirandan sonra böyle bir yola gidilebilseydi, Türkiye'nin bu en temel sorunlarını çözebilseydik. Maalesef bunlar yapılmadı.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bu başkanlık sisteminin dünyada iki tane ciddi sakıncası var ve bu sakınca Türkiye'de çok yakın bir tehlike olarak duruyor. Bunlardan bir tanesi siyasal karar süreçlerinin tıkanmasıdır. “Amerika’da tıkanmıyor.” diyeceksiniz. Amerika’da bambaşka bir siyasal kültür ve yapı var. Siz diyorsunuz ki: “Asla üniter yapıdan vazgeçmeyeceğiz.” Bakın, başkan ile parlamento arasında karşılıklı olarak ciddi vetolaşmalar oluyor. Başkan parlamentonun çıkardığı yasaların hepsini veto ediyor, parlamento başkanın icraatlarının tamamını veto ediyor; hükümet kilitleniyor, devlet kilitleniyor, hatta bütçe çıkaramıyorlar ama Amerika’da bir şey olmuyor. Niye bir şey olmuyor değerli arkadaşlarım? Çünkü Amerika federal bir sistem ve işlerin büyük çoğunluğu federal parlamentolarda, hükümetlerde hallolduğu için hiçbir problem ortaya çıkmıyor. Ama gidin, Amerika’dan esinlenerek Arjantin’de, Brezilya’da, Meksika’da, Şili’de neler oldu, tarihe bakın; bütün bu başkanlık sistemleri diktatörlüklere çıktı, askerî darbelerle boğuştu, çok büyük bedeller ödediler. Böyle büyük, ciddi bir sakınca var yani “Biz geldik, çözdük.” filanla olmaz.

Başka bir şey daha var değerli arkadaşlarım: Otoriterleşme. Yani, Amerika’da olmuyor çünkü Amerika’da devlet yetkililerinin büyük çoğunluğu federal yapıdan dolayı bir defa delege edilmiş, dağıtılmıştır.

Başka bir şey var: Amerika’da çok prestijli, ciddi, bağımsız, tarafsız bir yargı var, işliyor. Bana birisi çıksın, söylesin, Türkiye’de böyle bir şey var mı?

Bakın, bir mutlak iktidar arayışıyla karşı karşıyayız. “Hızlı hareket edebilmek.” deniliyor, “Devleti güçlü hâle getirmek.” deniliyor. 2023 hedefine, 2071 hedefine varmak için böyle bir şey gerekiyor değerli arkadaşlarım. Yani, bu çok ciddi bir otoriter dili ifade ediyor. Bu “tek başlılık” dediğimiz şey gerçekten yani bir taraftan masum gibi görünüyor, diğer taraftan çok ciddi bir tehlikeyi, riski karşımıza koyuyor. Amerika’da olmuyor, baştan kurulurken bunlar konuşulmuş, düşünülmüş ama Türkiye’de böyle bir şey yok, kuvvetler ayrılığı, böyle şeyler yok maalesef, yani böyle bir geleneğimiz de yok. Değerli arkadaşlarım, bu ciddi bir başkanlıktan çok Adalet ve Kalkınma Partisinin, sizin istediğiniz bu sistem bir hiper başkanlık.

Bakın, başkanlık kararnamesi, arkadaşlarım, nasıl çözecek? Kilitlenmeye karşı başkanlık kararnamesi. Peki, nerede? Yasama yetkisini nasıl kullanacak, nasıl olacak? Yasama organını feshetme nedir arkadaşlar? Karşılıklı feshetme var. Hiçbir zaman farklı farklı şeylerden oluşan milletvekilleri bir araya gelerek karşılıklı feshetme yetkisi kullanamaz; sürekli şekilde bunu başkan kullanacak, bu son derece tehlikeli. Üst kurulları, yargı üst kurullarının hepsini başkan... Bu tekçi yapı oldu, bu otoriter bir yapıya doğru gitti değerli arkadaşlarım. Bu, olağanüstü bir hâl devletine, olağanüstü hâlden olağanüstü hâl devletine doğru Türkiye’yi sürükler, bu son derece tehlikelidir. Arkadaşlar, bu bir mutlak iktidar arayışı. Yani, biz bir teknik anayasa meselesi, hukuk meselesi olan hükümet şeklini bir şekilde yani böyle bir rejim meselesine, gerçekten, toplumun paramparça olması meselesine çevirmişiz ve hiçbir konuyu, hiçbir şeyi konuşmuyoruz, tartışmıyoruz.

Bakın, Türkiye’de 1876’dan bu yana parlamenter demokrasiyi yaşatmaya çalışıyoruz, şöyle ya da böyle yüz kırk senelik bir tecrübemiz var. Her şeye rağmen, beğenmediğimiz 1982 Anayasası’nda bile Anayasa’da hukuk devletinden söz ediliyor, sosyal devletten söz ediliyor, insan haklarına dayanan devlet ilkelerinden söz ediliyor ki Kamu Denetçiliği Kanunu’nda kamu denetçilerine bunları denetleme görevi de yüklenmiş.

Şimdi, yüz kırk yıllık tecrübeyi çöpe atacaksınız ve Meksika'dan, Şili'den, Venezuela'dan, Arjantin'den ciddi esinlenerek yeni bir başkanlık arayışına gideceksiniz. Bu bizi nereye götürecek değerli arkadaşlar? Bunun yerine başkanlık sistemini onarabiliriz, bu mümkündür. Demokrasi, seçim ve oyla sınırlıysak, bir yandan seçim ve seçilmişliği yüceltirken öbür taraftan da seçim sistemlerine hiç dokunmazsak gelinecek yer budur. Yani, öncelikle Siyasi Partiler Yasası'nı niye değiştirmiyoruz değerli arkadaşlarım? Niçin gerçekten milletin temsilcileri buraya gelmiyor? Niçin seçim barajlarını kaldırmıyoruz? Bütün bir millete vekil seçecek kadar oyu olabilen partiler, insanlar niye Meclise gelmiyor? Seçim sisteminde gerçekten temsili yani temsilde adaleti niye sağlamıyoruz? Sonra, yani sadece temsilde adalet değil, gerçekten adil seçimleri niye yapmıyoruz? Siyasi partilere hazine yardımı meselesini niye çözmüyoruz? Kamu kaynaklarını seçimlerde kullanma meselesini niye çözmüyoruz? En önemlisi, "Niçin parlamenter sistem işlemiyor?" dediğimizde niçin bizim denetim meselemizi çözmüyoruz? Bakın, dünden beri burada denetim meselesini şey yapıyoruz, herkes başını sallıyor, denetimle ilgili yapılan eleştirilere tamamen insanlar katılıyor. Niye böyle? Niye biz bunu halledemiyoruz, niçin gerçekten yargı meselesini çözmüyoruz? Niçin bir kesin hesap komisyonunu çözmüyoruz? Bir de, bu tip komisyonlarda, denetim yapan komisyonlarda Meclis çoğunluğuna göre hareket edilmemesi gerekiyor. İktidarda, Hükümette Meclis çoğunluğu tamam ama denetimde Mecliste grubu bulunan bütün siyasi partilerde eşit üyeler olursa hiç böyle problem çıkmaz, Dilekçe Komisyonunda, İnsan Hakları Komisyonunda, kesin hesap komisyonunda bunlar olsa bu problemler çıkmaz. Niçin biz sivil toplum örgütlerinin ayrıca denetim mekanizmalarını açmıyoruz? Niçin basın... Ya, şimdi, bütün bunların hiçbirisini yapmayalım, her şeyi ciddi bir şekilde göstermelik hâle getirelim, parlamenter sistemi işlemez hâle getirelim, ondan sonra "Başkanlık yapılacak." Dünya kadar sakıncası var ama söylemiş olduğum iki tane sakıncayla ilgili hiç kimse de söylemiyor.

Değerli arkadaşlarım, son cümlelerim: Bakın, bir medeniyet kurma şeyinden gidiyorsunuz. Yani medeniyet kurma... Nasıl bir medeniyet kurduğunuz, işte, 2023, 2071 hedefleri... Ya, idealizm olsun, böyle hedefler olsun, bir şey demiyoruz ama bunlar gerçekçi olacak. Siz nasıl bir medeniyet kurmaya çalışıyorsunuz? Yani şehirler, falan, o konulara girmiyorum, ilgili bakanlıklar gelince konuşacağız. Ya, şu Mecliste yaptığınız bina, şu yeni Halkla İlişkiler binası bile nasıl bir medeniyet? Kafanızda, muhayyilenizde nasıl bir medeniyet var, bu açık bir şekilde ortaya çıkıyor.

On dört yıldan beri bu ülkeyi yönetiyorsunuz, on dört yıldan beri. Allah aşkına, çıkın, "medeniyet" dediğiniz o şey neyse onun adına bana bir şey gösterin; medeniyet... "Şunu, şunu şunları yapıyoruz." diye bir şey gösterin. "Saray yaptık, orası şey hâline geldi, işte, herkes oraya geliyor, ziyaret ediyor." filan, o hâle geldi. Bu nasıl bir medeniyet? Bu sorunun cevabı yok.

Son cümleler şu: Bakın, değerli arkadaşlarım, siz 2003'te, 2002'de kurulduğunuzda -katılır, katılmaz, ben katılmamıştım, o düşünceler bana göre yanlış ama- bir hikâyeniz vardı, bir ütopyanız vardı, bu topluma bir şey teklif ediyordunuz: "Biz bu ülkeyi -işte, adaleti- şuradan şuraya taşıyacağız. Ve orada bu ülkede yaşayan bütün farklılıklar, muhalif de olsa, şöyle de olsa, böyle de olsa, kendilerine yer bulacaklar, kendi hikâyelerini yapabilecekler, yazabilecekler." Böyle bir şey teklif etmiştiniz, bunu kaybettiniz değerli arkadaşlarım. Bunun sebebi de -işte, biraz evvel arkadaşınız yüceltti- bu resmî belgede yüceltilmiş, bir tek adama bütün iradeyi teslim etmenizdir. Siz gerçekten ütopyanızı, siz gerçekten hikâyenizi kaybettiniz. İşte, böyle sahte hikâyelerle, tek bir adama, bütün iradeyi oraya teslim ederek çözmeye çalışıyorsunuz. Çözülmeyecek değerli arkadaşlarım. Bu son derece sakıncalıdır. Ortak meselelerimiz var, büyük meseleler bunlar, çok deve dişi gibi meseleler. Bunları çözemezsek biz, ileriye göremiyorum ben, siz de göremiyorsunuzdur muhtemelen. Bunları çözmek için biz oturalım, bütün toplum kesimlerinin katkısını sağlayacak, uzlaşma sağlayacak... Bakın, şu zemin bizim zeminimizdir, bu zemin olmazsa hiçbir siyasi görüş, hiçbir farklı ideoloji, din, hiçbir şey olmaz. Dolayısıyla bu

zemini koruyacak bir uzlaşma yapmamız lazım, toplumsal barış yapmamız lazım. Bir kesimi diğer kesime dayatarak, onları yenerek toplumsal barış sağlanamaz değerli arkadaşlarım, bu dönemde hiç sağlanamaz.

Ne yapacaksınız arkadaşlar? İki yüz, üç yüz sene evvel olduğu gibi, gelip insanları yeni bir sürgüne mi göndereceksiniz? Etnik temizlik, kültürel temizlik, dinsel temizlik, böyle bir şey mi yapacaksınız? Yapmayacaksınız. Hepimiz birlikte burada yaşayacağımıza göre, ortak aklı işletmeliyiz; ortak akıl işletmenin şeyi de parlamenter sistemdir. Parlamenter sistemin eksikliklerini, yanlışlarını ortadan kaldırabiliriz. Bunun için dünyayı yeniden keşfetmeye gerek yok. İki gündür burada konuşulanları bile yapsak parlamenter sistemi mükemmel şekilde işletiriz. Zaten mükemmel dedim ama dünya da cennet olmayacaktır, elbette eksiklikler olacaktır. Ama, işletebiliriz ve bu toplumu, cumhuriyetin 93'üncü yılı diyoruz, nice 93'üncü yıllara taşıyabiliriz. Ama, sizin kilitlendiğiniz bu tek adam otoriterizme meyilli bu sistemle Türkiye'de iç barış tesis edilemez arkadaşlar. Burada söylüyorum, on sene sonra, yirmi sene sonra kim yaşar kim kalır bilmiyorum ama bunu burada ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, ikinci süreniz de tamamlandı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Sayın Taşcı, buyurun.

Süreniz on dakika.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Sayın Başkan, çok kıymetli Büyük Millet Meclisimizin Başkan vekili ve bütçesini incelediğimiz 4 kurumun başkanları ve yetkili arkadaşlar, değerli Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi arkadaşlarım ve kıymetli basın; tekrar, çalışmamızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Öncelikle, 4 kurumla ilgili zaten şu ana kadar söylenen hususlara ilave olarak, her bir kurumun güzel çalışmalarını ve öneri anlamında yapılması gerekenlere ilişkin kanaatlerimi paylaşmak istiyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçemizin görüşülmesinde tabii ki buradaki teknik çalışmalar; harcamalar, gelir ve gider kalemleri bazında önümüzde.

Bu bütçeyi görüşürken yeni bir anayasayı konuşmadan geçemeyeceğiz. Türkiye'nin çok acil yeni bir anayasa ihtiyacı bulunduğu açıktır. Biz 26'ncı Dönemde toplumumuzun ihtiyacı olan yeni bir anayasa talebine cevap vermeyi Millet Meclisi olarak bekliyoruz. Dolayısıyla, tüm siyasi partilerin yeni anayasayla ilgili millete de sözü vardır. Bunun için de bir fırsatı, güzel bir dönemi birlikte yaşıyoruz.

15 Temmuzda hain saldırı sonrası Türkiye'deki sorunların birikmesi ve yeni çözüm önerileri noktasında en önemli kilit nokta yeni anayasanın yapılması olmuştur. Hak ve hürriyetlerin teminatı olan, Türkiye'ye özgü, toplumla uzlaşan, tarihi köklerimize ve içtimai yapımıza uygun, günün şartlarına cevap veren, kalıcı nitelikte yeni bir anayasa yapmak milletimize vereceğimiz en büyük hizmettir. Beklentimiz odur ki, inşallah, bu yeni anayasa hayata geçecek.

Yeni anayasa gibi İç Tüzük konusunda da yapılacaklar var. Bu konuda önceki dönemlerde başlatılmış çalışmalar var ve bir neticeye kavuşamamış. Dolayısıyla, daha önce Mecliste grubu bulunan siyasi partilerin katılımıyla İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu kurulmuş, bir süre çalışılarak önemli mesafeler alınmış, sonuç olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına ortak bir metin sunulamamıştır. Bu konunun üstesinden gelebileceğimizi ümit etmekteyim.

Değerli arkadaşlar, 26'ncı Dönem Birinci Yasama Yılında Meclisimizin, Büyük Millet Meclisinin idari kadrolarının vermiş olduğu bilgiye bakıldığında, Genel Kurulun 128 birleşim ve 742 oturumunda 1.107 saat 52 dakika çalışma yapılmış. Bu çalışmalara ilişkin 53.902 sayfa tutanak tutulmuştur. Bu tutanak tutulması istenilen ihtisas komisyonları ve Meclis araştırma komisyonlarında 1.113 saat 57 dakika çalışılmış olup bu çalışmalarda toplam 21.410 sayfa tutanak tutulmuştur.

Bunu niçin söylüyorum? Bu kadar zaman, emek ve kamu kaynağının harcadığı bu yüce çatıda biz nitelik ve verimlilik anlamında hem yasama organından hem buradaki bürokrasiden hem de bu süreçte misafir olarak gündemli bir şekilde buraya, bu çatıya başvuran ve gelen insanlardan Türkiye'nin sorunlarına çözüm üretilmesi noktasında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin idari kadrolarının, başta Başkanımız olmak üzere, ciddi anlamda bu yeni dönemde çözüm beklediğimizi, bu çözümle ilgili de bu konuda önerilerimiz olacaktır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi gerçekten milletimizin tek umudu olan, milletin iradesiyle oluşmuş bir çatıda STK ile kurumun ilişkilerinin güçlendirilmesini önemsiyoruz. Burada yasama ve denetim faaliyetlerine ilişkin konu odaklı nesnel araştırmalar yapmak ve milletvekillerinin talep ettikleri konulara ilişkin bilgi ihtiyacını karşılamak üzere, bu çatı altında, idare bünyesinde, Araştırma Hizmetleri Başkanlığı var. Bu başkanlığın uzman kadrolarının ciddi bir şekilde milletvekilleri tarafından daha fazla aktif şekilde kullanılmasının önemli bir konu olduğunu düşünüyorum. Bu bağlamda bürokrasideki, buradaki zenginliği Başkanlığımızın milletvekillerine açmasını veyahut da buna ilişkin bilgi sunma ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Buradaki birikimin milletimizin hayrına olacağını ifade etmek isterim. Çünkü çalışmalara baktığımızda gerçekten bu dairenin 355 çalışma yaptığını görüyoruz; 16'sı rapor şeklinde, 32'si bilgi notu şeklinde, 75'i kısa bilgi notu şeklinde doküman, derleme ve diğer Avrupa Parlamento Araştırma Dokümantasyon Merkezi aracılığıyla da çeşitli parlamentolarla da ilgili bilgi talebi karşılanmış gözüküyor. Dolayısıyla, Meclisimizin, özellikle milletvekillerinin zaman sorununu da göz önüne aldığımızda, Meclisimizden daha fazla istifade etmesi noktasında, Meclis idaremizin bu konuda milletvekillerini aydınlatmasını talep etmekteyim.

Yine, geçmişten günümüze uzanan kurumsal hafızasıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşmiş kurumsal kimliği, deneyimi, dinamik yeniliklere açık personeliyle kendi geleneklerini üretebilmiş güçlü bir yapı olarak ortada varlığını devam ettirmektedir. Bize milletvekili olarak rakamlar verildi, bu yüce çatı altında günlük ziyaretçilerden ve buradaki çalışma ortamına kadar sorunların çözümüne ilişkin, buradaki bu trafiği azaltmaya yönelik çözümler getirilmesi noktasında gelen ziyaretçilerin hangi taleple geldiklerini ve toplumsal taleplere duyarlılığın az olduğuna ilişkin bu konuda da yeterince veri vardır. Bu konuda bu tespitler doğrultusunda çalışma üretilmesi gerekir. Milletvekillerimizin gerek iktidar gerek muhalefet kulislerinde daha kaynaşmasını sağlayacak, milletvekillerimizin ülke meselesine ilişkin kanaatlerini öğrenebileceği zamana ve ortama ihtiyaç vardır. Bu bağlamda, özellikle ziyaretçilerimizin belli saatlerde ziyaretini tamamladıktan sonra Meclisimizin kenarında bulunan kulislerdeki buluşma ortamlarının daha sağlıklı bir şekilde oluşması hâlinde ciddi anlamda birbirimizi daha iyi anlayacak ve birbirimizle ülke meselesine ilişkin saygı çerçevesinde birbirimizi dinleme fırsatı bulacağız diye düşünüyorum.

Sürenin çok kısıtlı olması nedeniyle, dört yıllık bir seçilmiş milletvekilleri olarak, çok önemli, çok kıymetli bir zamanı milletin menfaati için, milletin hayrı için bir araya gelerek uzlaşma kültürünü sağlamamız gerekiyor.

Bakınız, burada çok ciddi çalışmalar yapılıyor. Şimdi, muhalefeti dinliyoruz, eleştiri var, evet, ciddi anlamda idarenin istifadesine sunulacak sözler var fakat uygulama noktasında bu konudaki samimiyetimizi doğru işlerde de doğru şeyleri paylaşarak ülkenin buradan beklentisini yükseltecek ve milletin memnuniyetini artıracak, herkesin sorumluluk anlayışı içerisinde, doğru bildiğine inandığı hususları net bir şekilde, cesur bir şekilde ifade etmesini arzu ediyoruz.

Yani, kısaca şunu demek istiyorum: Şimdi, Büyük Millet Meclisimizin bu kadar özverili çalışmasının yanında, beklentilerimiz de var; o da milletvekillerimizin sosyal aktiviteye ilişkin, eğer yeni binanın yerine yeni bina yapılacak ise, bunun dinlenmeden tut, sportif faaliyetlere kadar insanları, misafirleri kabul etme ortamlarına kadar, bu konuda milletvekillerimizin kanaati, önerisi, düşünceleri alınarak, çok verimli bir şekilde, bu kampüsün çok rahat bir şekilde, fikir üreten ve üretilen fikirler doğrultusunda uygulama kabiliyeti yüksek, buradaki her bir bireyi, her bir vatandaşı bir fırsat olarak okuyan bir Meclis idaresinin milletvekilleriyle beraber oluşacağını düşünüyor, burada muhalefet milletvekillerimizin de sürece samimi katkı vermesini bekliyorum.

İkinci kurumumuz olan, bütçesini konuştuğumuz, evet, Cumhurbaşkanlığı. Evet, arkadaşlar, eskiden öğrenciliğimiz yıllarında Cumhurbaşkanlığıyla ilgili televizyonlarda, özellikle tek kanalın olduğu yıllarda Cumhurbaşkanımızın resmini ve onun kabullerini izler idik. Bugün geldiğimizi noktada, Türkiye’de gerçekten bir değişim dönüşüm yaşanıyor. AK PARTİ iktidarında, Cumhurbaşkanlığı seçimi yapılmadan önceki dönemde, daha fonksiyonel hâle getirilmesi noktasında, ciddi anlamda, seçilen kişilerle de bağlantılı olarak bir süreci yaşadık; akabinde ve milletin reyiyile Cumhurbaşkanımızın seçimi söz konusu oldu, yüzde 51’i yakalayarak milletin desteğiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşcı, tamamlamanız için ek süre veriyorum.

Buyurun.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Sayın Başkanım, ikinci kurumdayım, biraz...

MUSA ÇAM (İzmir) – Evet, bence de biraz tolerans olması lazım size.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Size olduğu gibi, evet.

Bu Cumhurbaşkanlığımızın -özellikle şu vurguyu yapmak istiyorum- evet, “milletin evi” ifadesi gerçekten milleti heyecanlandırıyor, umutlandırıyor. Bunu sadece sözde bırakmıyor, milletin reyiyile seçilmiş bir Cumhurbaşkanı bugün büyüme oranlarına baktığımız zaman, bütçe oranlarına baktığımız zaman, aldığı bütçeyi nereye harcamış? Az önce Bülent Bey teknik olarak ciddi öneriler yaptı, katılıyorum, yani tespitleri teknik anlamda doğrudur. Evet, onlar idare tarafından okunur ve gerekleri yapılır ancak Cumhurbaşkanlığı bütçesinin bugüne kadar maalesef siyaseten, kurumsal anlamda buranın tartışılır olmasının ben ciddi zararlar verdiğini, çok şükür şu son süreçte ki sıcak yaklaşımı da ben doğru buluyorum, tebrik ediyorum, teşekkür ediyorum. Neden? Çünkü Cumhurbaşkanlığı bu süreçte, bu yeni konseptle beraber muhtarlarımızla, sporcularımızla, STK’yla, kanaat önderleriyle, ekonomi dünyasının kurumlarıyla, şehit ve gazileriyle, engellileriyle, bütün her konuya ilişkin gündemi belirleyen ve o konuda paydaşlarını çağıran ve milletin evine, Cumhurbaşkanlığı makamına her arzu edenin istediği zaman girebildiği, Cumhurbaşkanımızla buluşabildiği... Gerçekten eskiden “Cumhurbaşkanlığına kim gitti, kim Cumhurbaşkanıyla görüştü?” diye bir soru sorsak, böyle bir şey yok, ekranlarda gördüğümüz bir kurumu milletin buluşturduğu bir Cumhurbaşkanımızı ve Cumhurbaşkanlığını... Burada bakıyorsunuz idari yapıya, evet, maliyetlerle ilgili konu ortada ama bakıyorsunuz her konuya ilişkin masa masa daire oluşturulmuş, uzmanlar oluşturulmuş büyük makro gözle bakanlıkları da paydaş kabul edip bakanlıklarla paydaş çalışan bir Cumhurbaşkanlığı kurumu görüyoruz. Uluslararası işler

dairesi başkanlığı kurulmuş, strateji başkanlığı kurulmuş, geleceği okuma anlamında ve dünyayı kendi bakış açımızla kıymetlendirme gibi hassas çalışmalara öncülük etmiş bir Cumhurbaşkanlığı ve Sayın Cumhurbaşkanımızın bu vizyonu ve kadrosu, milletin kadrosuyla beraber, gerçekten tüm siyasi partilerin de önünde milletten aldığı sorumluluğu hakkıyla yerine getiriyor. Dolayısıyla bunu...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bakanlıklarda aynı özelliklere sahip bürokratlar yok mu bu ülkede?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Nasıl efendim?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bütün özellikler bu dediğiniz yerde daha etkin kişilerde de bu kadar bürokratomız ve buna bağlı yıllarca çalışmış personel var, bunlar hizmet sunamıyorlar mı?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Şimdi, öyle bir şey demedik biz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, bunlar istenildiği zaman her şekilde ulaşılabilecek bilgiler ve bu bilgileri kullanma hakkı var. Demin siz anlattınız ki sanki yepyeni bir yapı oluştu, olmayı yeniden bir yapıyla değiştirilmiş gibi anlaşıldı.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Hayır, bu Cumhurbaşkanlığımızın bünyesinde tüm konuların daha önceki Cumhurbaşkanlığının idari yapısını, Anayasa'dan almış olduğu yetkiyi nasıl kullandığını geçmişi hep beraber biliyoruz. Şu anda da Cumhurbaşkanımızın başkanlığında, kurumsal anlamda nasıl icrai bir faaliyet yürütüldüğünü... Bakın, çalıştaylar yapıyor, enerji çalıştay, yani dünyadaki saygınlığı artıracak her türlü kurumsal gücü ve desteği görüyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Enerji Bakanlığında onu yapacak elemanlar yok mu?

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Efendim, Enerji Bakanlığı bunun dışında değil, saf dışı değil.

Efendim, zamanımdan...

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Taşcı.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Biz soruyoruz, siz böyle bir şey dile getirdiniz de. Mevcutta yok mu bu?

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Sayın Tamaylıgil, ben kanaatlerimi söyleyince...

BAŞKAN – Sayın Taşcı, siz devam edin.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Böyle bir usul yok ki yani hatibe soru sormak gibi bir usul yok ki, hatip istediğini söyler.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Ben bir vatandaş olarak, bir milletvekili olarak şunu söylemek zorundayım: Daha önce ekranlarda izlediğimiz, çalışmalarına katılamadığımız bir kurumun, seçilmiş Cumhurbaşkanıyla beraber milletin bütün kurumlarını, milleti, STK'ları içine alarak büyük Türkiye hayaliyle, işte 2021 hedeflerine doğru birlikte yürüdüğümüzü, dolayısıyla bu süreçteki sizin de eleştirdiğiniz katkılarının desteğiyle beraber daha iyi günlere gideceğimizi söylüyorum.

Şimdi, Sayıştayla ilgili konuya geldiğimizde: Burada Sayıştayın raporlarına 2000 yıllarından itibaren baktığımızda raporların ciddi anlamda artış gösterdiğini hatta -sayıyı tam olarak bilmemekle beraber- 500'e yakın kurumlarla ilgili raporu inceledik. Gerçekten, evet eleştiriye konu rapor var mıdır? Vardır ama raporlarda ciddi anlamda kurumların çalışmalarını tetkik eden ve bize, özellikle Meclise ciddi katkı sunan raporlar için ben öncelikle yeni seçilen Başkanımıza ve yönetimine teşekkür ediyorum ve burada şunu öneriyorum: Sayıştay Meclis ilişkileri sadece belli günlerde Plan ve Bütçe Komisyonundaki toplantılarla sınırlı kalmamalı.

Bir hususun altını çizmek isterim; hiçbir milletvekilimizin -Meclisteki hangi partiden olursa olsun- kamu kurumlarından istifade noktasında bir talebi olsun ki kamu kurumları ilgisiz kalsın. Böyle bir şey yok. Dolayısıyla ben Sayıştaya gittiğimde raporlarla ilgili müzakere yapma imkânı bulabiliyorum. Her türlü bilgiye ihtiyaç duyduğumuzda kamu kurumlarının Meclisin emrinde olduğunu canlı görüyorum. Dolayısıyla biraz bizim çalışmamız gerekiyor. Bu konuda ödevimize sadece sözlü olarak değil, biraz mesai noktasında mesaimizi artırırsak biz Sayıştaya da böylece katkı yapmış oluruz eleştirilerimizle.

Burada zararlar konusu dile getiriliyor. Bu, bir iddiadır. Zararlarla ilgili bu konu yargıya konu edilmektedir ve dolayısıyla Sayıştay bu süreci kendi içerisinde yürütmektedir. Benim burada önerim denetim fonksiyonunun etkin yerine getirilmesine bizim de talebimizle daha fazla katkı yapacağını... Çünkü Sayıştayımızın uluslararası kuruluşlardaki yönetim kurulu üyeliği ve başkanlık görevini ve bu kurumun AB kurumlarıyla olan trafiğini yakından bilen birisi olarak, gerçekten orada yönetim kurulu üyesi olarak, başkan olarak mevcut Sayıştayımızın görev alması bu kurumun dışarıda da saygınlığını çok net bir şekilde bize gösteriyor çağın gerektiği şekilde.

Bakınız, 5018’le beraber performans denetiminin de süreç ilerledikçe iki yıl önce bu Mecliste Plan ve Bütçe Komisyonunda bürokrat olarak bu süreçte “Sayıştay raporları niçin gelmiyor?” gündemi, konusu tartışılırken şükür ki bugün böyle bir tartışmanın gündemden çıktığını görüyoruz. Bugün raporların zayıflığı, daha güçlü olması gerektiği... Burada şunu söyleyebiliriz: Denetim sisteminin mantığında “önleyici denetim” dediğimiz sistemin daha aktif hâle gelmesi lazım. Yani idareleri yönlendirecek, bilgilendirecek, hataları minimize edecek şekilde bu kurumlarımızın daha aktif bir şekilde katkı vermesini diliyorum bu konulara çünkü süreç geçtikten sonra denetimin de çok fazla bir anlamı olmuyor.

Şimdi, Sayıştayla ilgili görüşmemden sonra bir de ombudsmanlık kurumuyla ilgili birkaç hususu belirterek tamamlamak istiyorum.

Sayın Başkanım, evet, AK PARTİ iktidarı döneminde -bunu söylemek zorundayım- yani 1990’lı yıllarda gündemimiz çok farklıydı. Kamu kurumlarının sorgulanması, değişimi, dönüşümü çok ağır giden bir süreçti. Yani kurumlar kurulmuş ve dokunamıyorsunuz, değiştiremiyorsunuz. Bakınız, Bilgi Edinme Yasası bu iktidar döneminde çıktığında evet yani gerçekten cesur bir kanundu, tartışılabilir.

Şimdi, ombudsmanlık kurumunu hukuk fakültesinde biz okurken teorik anlamda “Bu nasıl bir kurum, nasıl işliyor?” diye buna ilişkin araştırma yaptık. İşte Norveç, İsveç, Danimarka, Finlandiya gibi ülkelerde bu kurumun varlığını, nasıl işlediğini merak ederken ve biz bu dönemde bu kuruma sahip olduk. Öncelikle bu kurumu yerden yere vurmak yerine bu kurumda ne eksik anlamında bizim ciddi anlamda kafa yormamız lazım. Bu konuda kurumdaki bilgiler ciddi anlamda, öncelikle bir defa Meclisin böyle bir kurumda öncülük yaptığını görüyoruz, yüce Meclisin böyle bir kurumda büyük bir emeği var, böyle bir kurum oluşuyor. Kurumun kurumsal yapısına, kanunlarına, inceleme şekline baktığımızda gerçekten bunlardan ciddi anlamda habersiz olduğumuzu, bu anlamda ombudsmanlık kurumunun öncelikle bir algı yönetiminde ciddi bir şekilde bir değişim olması gerektiğini düşünüyorum. Aslında çok ciddi işler yapıyor. Burada kişisel başvurulardan tüzelkişilerin başvurusuna kadar bunlarla ilgili... Fakat nihai noktada vatandaşımızı bilgilendirme noktasında kurum çalışanlarımızın daha fazla bilgi ve gündemi yakalaması noktasında çalışmalara ihtiyaç var diye düşünüyorum. Ancak burada kurumun temel kanaatimce sorunu birkaç hususta talep var, o da kurumun resen inceleme, araştırma yetkisi sahibi olması.

Yine, 6328 sayılı Yasa, yetki ve fonksiyon noktasında yetersiz. Bunun ana sorun olarak çözülmesi noktasında Meclisimizin bir çalışma yapması gerektiğini düşünüyorum.

Yine, AB'deki uygulamaya baktığımızda bizim tabii ki bunu birkaç uygulama örneklerinden yola çıkarak böyle bir kurum oluşturduk.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Taşcı ek süre de tamamlandı, lütfen bitirin.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Evet.

AB'deki bu kurumlara baktığımızda buradaki ombudsmanların kanunların anayasaya aykırılığına ilişkin başvuru hakkından tutun da dava açmasına kadar çok ciddi yetkileri var. Dolayısıyla yıllardır beklediğimiz ve milletimizin gerçekten yargının yanında ciddi bir çözüm beklediği konunun sadece incelemeye sınırlı olmaması, uygulamaya kabil bir şekilde kararlarının uygulama noktasında ciddi anlamda Meclise bir desteği olduğu, ihtiyacı olduğu açık. Bunu tartışalım, hep beraber bu yasama döneminde ombudsmanlık kurumunu, oradaki ciddi çalışmayı, ciddi uzmanların birikimini yani bir şey yapmıyor gibi, sonuç odaklı nasıl çalıştırılabilir hâle getiririz bu anlamda sizlerin hep beraber, birlikte desteğine ihtiyaç var.

Bu temennilerimle bu kurumun aslında çalışmalarına baktığımız zaman ciddi anlamda yurt dışında özellikle 15 Temmuzdaki yaşanan hadisenin algılanması noktasında ciddi çalışma yaptığını görüyorum. Yani Türkiye'deki bu hadiseyi anlatma noktasında bile büyük faaliyeti olan, yurt dışından gelen heyetlerle, meslektaşlarıyla ciddi çalışma yapan kurumun ana itibarıyla yetki sorununu çözme noktasında Meclise önemli görev düştüğünü düşünüyor, bu dört kurumumuzun da bütçesinin milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Taşcı.

Sayın Aksu, buyurun.

Süreniz on dakika.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) –Teşekkür ederim.

Sayın Meclis Başkan Vekili, Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekteri, Sayıştay Başkanı, Kamu Başdenetçisi, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve bürokratlar; öncelikle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime bütçesinin görüldüğü bu anda millî iradenin tecelligâhı Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan hain saldırıyı bir kez daha lanetleyerek başlamak istiyorum.

Daha evvel ifade edildi ancak bir kez daha ben de ifade etmek istiyorum: Milletvekili olarak denetim anlamında yapabildiğimiz sınırlı şeyler var, bunlardan bir tanesi de soru sorma hakkı. Ancak milletvekillerinin sorduğu soruları bakanlar çok ciddiye almıyorlar. Bizim sordüğümüz soruları Meclis Başkanlığımız zaman zaman beğenmeyerek, yoruma açık olduğu şeklinde ifadelerle iade edip düzeltilmesini isteyebiliyor. Oysa bakanlıklardan gelen gayriciddi cevaplara karşı herhangi bir yaptırım yok. Bu sebeple Meclis Başkanlığımızın bu konuya bundan sonraki süreçte hassasiyet göstermesini bekliyoruz.

Bilindiği gibi Kamu Denetçiliği Kurumu 14/6/2012 tarihli 6328 sayılı Kanun'la kuruldu. Dört yıl aşkın bir süredir de faaliyette. Ancak kurum bize göre bir ombudsman olarak kendisini tanıtamadı. Yargı istatistiklerine bakıldığında son on yılda açılan dava sayılarındaki artış oranlarının en çok idari yargıda olduğu görülmektedir. Bu durum aslında idarenin yaptığı işlemlerin sıhhati hakkında olumsuz bir intiba vermektedir. Hâl böyleyken kurumunuza müracaatlar oldukça yetersiz görülmektedir. Toplam müracaat sayısı sadece 4.006'dır. Bunun sebebi kuruma ilişkin farkındalık oluşturulamaması

muhtemeldir. Ancak kurumun görüntüsü veya siz yöneticilerin idarenin yanında daha çok görünme durumu mu vatandaş müracaattan alıkoymaktadır, bunun sebebi gerçekte nedir? Bununla ilgili bir araştırmanız muhakkak olmuştur ama netice itibarıyla bu imajın düzeltilmesi şarttır.

Merak ettiğim bir husus da şudur: Yapılan müracaatlar acaba konu dışında -bölgesel, kurumsal veya mesleki olarak yapılan başvurular anlamında ifade ediyorum bunu- bir analize tabii tutuluyor mu? Bu analizlerden idarenin kendisini düzeltmesi yönünde bir rehberliğiniz oluyor mu ve bunlarla ilgili bir sonuç alabiliyor musunuz? Bunlar da bu kurumla ilgili hem kamuoyunun hem de bizim merak ettiğimiz şeylerdir. Yani kurumun yaptırım gücü nedir? Gerçekten yargıdaki yükün hafifletilmesi anlamında bir katkısı oluyor mu veya ne anlamda oluyor?

Bize göre ombudsmanlık sisteminin, uygulamadaki eksiklikler de dikkate alınarak ahlaki kirlilik ve yolsuzlukla mücadelede başarı sağlamak, vatandaşlık bilincinin gelişmesine katkı vermek, yargının yükünü hafifletmek, vatandaş mağduriyetini kısa sürede gidermek suretiyle demokratik gelişime katkı sunacak bir iklimi oluşturması, Türkiye'nin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca -bildiğim kadarıyla- teşkilat yapısına ilişkin olarak da alt düzenleyici işlemlerle düzeltilemeyecek yasa değişikliği gerektiren bazı eksiklikler de bulunmaktadır. O nedenle önümüzdeki dönemde bu hususlar dikkate alınarak bir yasa değişikliğinin yapılmasında fayda vardır.

Değerli milletvekilleri, günümüzde toplumsal barışı ve demokratik sistemin varlığını tehdit eder boyutlara ulaşan, devlet kurumlarına olan güveni sarsan ve toplumsal tahribata neden olan rüşvet, yolsuzluk ve usulsüzlüklerle kararlı ve etkin mücadele suretiyle temiz siyaset ve temiz yönetimin gerçekleştirilmesi elzemdir. Ülkemizde Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay ve bütün kurum ve kuruluşlarda denetimle görevli en az birer birimin bulunmasına rağmen yolsuzlukların önlenmesinde ve idarenin denetim yoluyla geliştirilmesinde yeterince etkili olunamamaktadır. Denetim birimleri arasında koordinasyonun ve bu birimlerin bağımsızlıklarının yeterince sağlanamaması, uluslararası denetim standartlarının yerleştirilememesi, kamu hesaplarında mali saydamlığın, hesap verme sorumluluğunun ve performans yönetimi gibi çağdaş anlayışların bulunmaması denetim sistemimizi zayıflatan en önemli unsurlardır. Bu çerçevede bağımsızlık ilkesinin tüm denetim birimlerinde yerleşmesi için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Denetim personelinin mesleki eğitimi, denetim raporları sonuçlarının takibi, millî denetim standartlarının belirlenmesi ve denetim birimleri arasında iletişim ve koordinasyonun sağlanması gereklidir.

Sayın Sayıştay Başkanı konuşmasının sonuç bölümünde Sayıştay denetiminin kamu yönetiminde arzulanan etkiyi doğuramadığını ifade etmektedir. 2003 yılından bu yana denetim sistemini etkisizleştirmek adına birtakım yasal ve idari düzenlemeler yapıldığı bilinmektedir. Anlaşılan Sayıştay da bu rüzgârdan etkilenmiştir. “İyi işleyen bir iç kontrol sistemi olursa denetimler etkin olabilir.” denilmektedir. O hâlde iç kontrol sisteminin iyi işlemeyen yanlarının ilgili yerlere iletilmesi ve sonuç alıcı düzenlemeler yapılması gerekir. Aksi hâlde Sayıştay bu anlamdaki görevini layıkıyla yapmamış sayılacaktır.

Burada en önemli husus Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştayın denetiminin siyasallaştığı algısıdır ki bu durum kurumun ve yapılan denetimlerin etkinliğini ve saygınlığını azaltmaktadır.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Türk devletine, vatanına ve milletine ihanet eden, vatandaşına kurşun sıkan kim varsa kamuda yeri yoktur ve temizlenmelidir ancak bunların tespiti yapılırken insanların kendileriyle ilgili suçlamaları bilmesi de haktır. Resmî açıklamalar bu konuda hassasiyet gösterildiği yönünde ancak ciddi mağduriyet iddialarının da olduğu bilinmelidir.

Bu düşüncelerle, her bütçesini görüştüğümüz kurumlarımızın bütçesinin hem kurumlarımıza hem ülkemize hem de milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Her birinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aksu.

Süreye riayetinizden ayrıca teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam, buyurun.

Süreniz on dakika.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Saygıdeğer Başkan Vekili, Cumhurbaşkanının Genel Sekreteri, Sayıştay Başkanımız ve Kamu Başdenetçisi Sayın Nihat Ömeroğlu; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi selamlıyorum.

2017 yılının bütçesinin tüm kurumlara hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum. Ülkemize barışın ve kardeşliğin egemen olması için de bir katkı yapmasını diliyorum.

Şimdi, tabii, Sayın Komisyon Başkanımız son derece toleranslı bize, on dakikanın üzerinde bir süreci tanıyor, kendisine teşekkür ederim ama takdir edersiniz ki 4 kurumun bütçesini görüşüyoruz, ortalama her kurum için iki buçuk dakika düşer yani. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesine iki buçuk dakika, Sayıştaya iki buçuk dakika, Cumhurbaşkanlığının bütçesine iki buçuk dakika, Sayın Kamu Başdenetçiliğine de iki buçuk dakika. Bu olabilecek bir iş değil tabii yani. Burada belli ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma tarzı, biçimi, yasa yapma, kanun yapma tekniği açısından baktığımızda başarılı bir çalışma yapmıyoruz arkadaşlar. O zaman, bizim, hem bütçe dönemlerini burada, komisyonlarda hem de aşağıda Genel Kurulda çalışma biçimini ve şeklini yeni baştan gözden geçirip daha verimli, daha kaliteli bir çalışma tarzını da oturtmamız gerekiyor.

Buraya katılan çok değerli bürokrat arkadaşlar, basınımızın değerli temsilcileri var. E, bakıyoruz, konuşuyoruz, konuşuyoruz, bu kısa süre içerisinde çok fazla verimli olmadığımızı görüyoruz. O nedenle, Meclisteki çalışma koşullarının ve komisyonun çalışma biçimlerini, her gün 2 bakanlık olacağını... Şimdi, öğleden sonra sizler gideceksiniz, Başbakanlık, MİT, Diyanet Başkanlığının bütçesi gelecek buraya. Biz, tahmin ederim ki gece bire, ikiye kadar buradayız, gideceğiz. Yarın yok Allah'tan ama önümüzdeki haftadan itibaren her gün, pazartesi, salı, çarşamba, perşembe, cuma günleri arka arkaya gece ikide bitecek, sabah onda tekrar buradayız. Bu insani değil, gayriinsani bir çalışma biçimi. Dolayısıyla önümüzdeki günlerde bütün bunların hepsini, Meclisin çalışmasını, Parlamentonun ve Komisyonun çalışma şeklini yeni baştan gözden geçirmemiz gerekiyor.

Evet, 15 Temmuzda Türkiye bir uçurumun kenarından döndü. Hep birlikte büyük bir mücadele verdik. Bu ülkedeki sağduyu, iktidar, muhalefet, bütün partiler el ele vererek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin bombalanmasına rağmen burada çok doğru bir duruş göstererek Parlamentonun çalışmasını sağladılar. Bu nedenle, bu arada hayatını kaybeden 241 arkadaşımız, yaralanan onlarca arkadaşımız açısından üzüntümüz büyük. Ama sadece taziye dilemek, 241 vatandaşımıza Allah'tan rahmet dilemek, ailelerine sabır dilemek, yaralılara geçmiş olsun dilemek sorunu çözmiyor arkadaşlar, çözmez. Neden oldu, niçin oldu?

Devletin kimi raporlarına göre, Sayın Kamu Denetçiliğinin hazırlamış olduğu raporda da, burada da görüyoruz yani çok önceden yargıda ağabeylerin, imamların nasıl örgütlendiğini, 2015 yılında ve daha önceki süreçlerde yapılan kimi toplantılarda bunların nasıl örgütlendiğini -şu gördüğümüz kitapta bile- görmek mümkün arkadaşlar. MİT'in raporları var, Millî Güvenlik Kurulu raporları var. Bütün bunlar ortadayken bunun önlenememiş olması gerçekten hayret edici bir şey. Ama bu cemaat sızmadı arkadaşlar.

Bakın ne diyor Sayın Cumhurbaşkanı? Türkçe Olimpiyatları'nda diyor ki: Erdoğan Fetullah Gülen'e seslendi: "Bitsin bu hasret." diyor. Bülent Arınç: "Gülen bize yol gösteriyor, önümüzü aydınlatıyor." Yine Sayın Cumhurbaşkanı: "Ne istediler de vermedik?" Sayın Çelik, eski Millî Eğitim Bakanı: "Cemaat devlete sızmış... Buna kargılar bile güler." Arınç yine: "Başbakan selamlarını gönderdi, 'Bir emirleri olur mu, öğren.' dedi." Pensilvanya'ya gitmiş. Bugünkü Adalet Bakanım diyor ki: "Gülen'e çete dersiniz haksızlık edersiniz." Yine eski Enerji Bakanımız Sayın Yıldız diyor ki: "Bu yapıyı on bir yıldır biz yarattık." Gazeteci Sayın Selvi diyor ki: "AKP döneminde cemaat 15 kat büyüdü." Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı diyor ki: "Hoşgörünün, diyalogun mimarı Fetullah Gülen Hocamız."

Arkadaşlar, şimdi, bunların hepsi söylenmiş ve bunlar sızmamışlar. Devlette bilgisi, becerisi, yeteneği olan ne kadar bürokrat varsa ne kadar asker, hâkim, savcı, yargıç varsa hepsini tasfiye edip sadece alını secdede değişiyor diye liyakati olmayan, bilgisi olmayan, becerisi olmayan insanlar devlete özel olarak yerleştirildi, ağabeyler, ablalar, imamlar, hepsi böyle adım adım buraya geldi.

Dolayısıyla, şimdi hiç kimse "Ben suçsuzum, ben günahsızım." deme hakkına sahip değildir. Bu yaşananlardan tümünden, son on dört yıl da dâhil olmak üzere, AKP Hükûmeti suçludur ve sorumludur arkadaşlar. Bundan hiç kimsenin kaçmaması gerekir ama bütün bunlara rağmen hepimizin, iktidarıyla, muhalefet partileriyle yan yana durup bu mücadeleyi yükseltmesi gerekir. Ama yanında durmak demek, "Yenikapı'ya gel, benim dediklerimi yap." Hayır, böyle bir şey yok arkadaşlar, böyle bir şey yok veya "Ben ne yaparsam alkışla, ben ne yaparsam onayla." Kanun hükmündeki kararnamelerle onlarca, binlerce insanı, suçsuz insanı tasfiye et. Yok öyle!

İşte, daha geçtiğimiz günlerde yine Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bir ton insan, sıvacısından boyacısına varıncaya kadar tasfiye edildi, danışmanına varıncaya kadar. Kimdir, nedir, neyin nesidir, sıvacı ne yapmış, nasıl darbe teşebbüsünde bulunmuş, sekreter ne yapmış, danışman ne yapmış? Bunların hiçbirisini bilmiyoruz. Dolayısıyla bunların ince elenip sık dokunması gerekir.

Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonlarına -Sayın Zekeriya Temizel önceden söyledi- gerçekten baktığımızda, bir yasama döneminde Adalet Komisyonu 11 kez toplanmış, Anayasa Komisyonu 7 kez, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu 7 kez, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu 3 kez, Çevre Komisyonu 3 kez, Dışişleri Komisyonu 32 kez -sadece uluslararası sözleşmeleri imzalamak için toplanmış, küçümsemiyorum ama odur- Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu 11 kez, İçişleri Komisyonu 2 kez -Türkiye kan gölüne dönmüş, insanlar cayır cayır ölüyor, İçişleri Komisyonu 2 defa toplanmış arkadaşlar- İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu -o kadar insan hakları ihlalleri var- 8 defa, Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu 16 kez, Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor -eğitim yerlerde sürünüyor- 6 kez, Millî Savunma Komisyonu 13 kez, Plan ve Bütçe Komisyonu 41 kez -bu komisyon- ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu 5 kez, Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Komisyonu 10 kez, Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu 4 kez.

Bütün işler torba kanunlarla bu Komisyondan geçiyor. Olmaz... Diğer komisyonların da toplanıp hepsinin kendisini ilgilendiren konularda mutlaka çalışması gerekirken bütün her şeyi torba kanun içerisine sokarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Plan ve Bütçe Komisyonunu çalıştırmak hem verimlilik açısından hem de kalite açısından da doğru olmadığını bir kez daha söylemek isterim.

Sayın Başkan, benden önce de birçok milletvekili arkadaşım söyledi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan arkadaşlarımızın arasında statü farklarının olduğunu, ücret farklarının olduğunu, aynı işi yapan insanların birbirinden farklı ücretler aldığını biliyorsunuz. Danışmanından hemen kapıda bekleyen çaycısına varıncaya kadar, odacısına varıncaya kadar çok farklı ücretler alıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisine bu yakışmıyor. Aynı işi yapan insanların farklı ücretlerle burada istihdam edilmesini, kiminin 4 bin lira alırken kiminin 1.800 lira almasını kabul etmek mümkün değil arkadaşlar. Bunlarla ilgili düzenlemenin yapılması gerekir. Ücret adaletsizliği var, milletvekili personeli tazminatları var. Milletvekili yardımcı personelin, açıktan atanan personelin maaşlarına işsizlik sigortası kesintisi yapılmamasını... İşten ayrıldıklarında işsizlik maaşı alamıyorlar arkadaşlar, olabilir mi? İşe yeni başlayan personelle ilgili, 666 sayılı Karamame'ye tabi olmasından sonra kuruma başlayan personelin özel hizmetleri sorunu var. Sayın Bülent Arınç döneminde kaldırılan servislerle ilgili problemler hâlâ çözülebilmiş değil. Yardımcı hizmetler sınıfındaki sorunlar dağ gibi almış başını gidiyor arkadaşlar. Dolayısıyla Türkiye Büyük Millet Meclisinde bu anlamda ciddi bir düzenlemenin yapılması gerekiyor.

Sayıştay Başkanımız, Sayıştay, en önemli konu.

Sayın Başkan, hayırlı uğurlu olsun, size oy verdim, oy verdik, başarılar dileriz ama Sayıştay da bundan sonra AKP'nin arka bahçesi mi olacak yoksa gerçekten vicdanlı, adaletli kamu kurum ve kuruluşlarını, vatandaşın topladığımız o vergilerin doğru yerlerde kullanılıp kullanılmadığını en ince ayrıntısına kadar takip edecek, yetkilisi kim olursa, sorumlusu kim olursa olsun yakasına yapışıp hesap soracak birinin orada olması gerekir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, ek süre veriyorum.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – On dakika oldu mu?

BAŞKAN – Bitti.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dolayısıyla size bugün için söyleyecek bir sözümüz yok.

Çok Değerli Nihat Ömeroğlu, geldiniz gidiyorsunuz, aday değilsiniz, bundan sonraki yaşamınızda da başarılar dileriz ama çok daha önemli işler yapabildiniz. Gerçekten Türkiye’de denetim mekanizmasını çok ciddi anlamda oturtup giderken de çok daha iyi -mutlaka iyi anılacaksınız- ama geride bıraktığınızda oturmuş bir sistemin varlığından çok daha iyi bir şekilde bahsedilmesini çok arzulardık, isterdik ama inşallah bundan sonra...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani duyular doğruysa Şeref Malkoç gelecekse yani kişiliğine söyleyecek bir sözümüz yok ama bu kadar AKP kökenli insanların doldurulmasını da gerçekten kabul etmek bir şey değil.

Gelelim Sayın Cumhurbaşkanlığına... Sayın Bekaroğlu söyledi, on dört yıldır AKP Hükümette. Biriniz kalkın deyin ki: “On dört yıldır Hükümetteyiz, biz bu kadar iş yaptık, siz elimizi kolumuzu bağladınız, şunu engellediniz, şunu yaptırtmadınız.” deyin, ben çıkayım burada –burası birinci kat- ikinci katın üstünden kendimi yere atayım arkadaşlar. Böyle bir şey yok. Peki, nedir o sistem değişikliği? Bu sistem değişikliği 2007-2014 yılları arasında Sayın Abdullah Gül Cumhurbaşkanırken neden yapılmadı, niçin yapılmadı da şimdi ile sistem değişikliği, sistem değişikliği...

Anayasa'nın 103'üncü maddesine göre Cumhurbaşkanının ettiği yemine sadık kalması gerekirken 7 Haziran 2015'ten önce Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yaklaşık 25-30 ilde temel atma ve açılışları bahane ederek miting yaptı. Miting alanlarında "400 milletvekili verecek misiniz, başkanlık sistemini getirecek misiniz, Anayasa'yı değiştirecek misiniz?" diye ayrılmış olduğu partiye oy istedi. Anayasa'nın 103'üncü maddesi buna cevaz vermiyor. Bunlar yapıldı. Sonra hükümet kurdurtmamak için elinden geleni yaptı, 1 Kasım seçimlerinden sonra çoğunluğu sağlandı.

Peki, Sayın Cumhurbaşkanının elini kolunu bağlayan mı var arkadaşlar? Çıkıyor, her gün muhtarlara, ona, buna, şuna, herkese onlarca saat nutuk atıyor arkadaşlar. Var mı elini kolunu bağlayan bir şey? Yok. Peki, nedir o zaman, nedir arkadaşlar?

Barbat hâldeki eğitim sistemini düzeltecek projeleriniz var da uygulamak için sanki mevcut sistem size engel mi çıkartıyor arkadaşlar? Üretimi artıracak, ekonomiyi canlandıracak, yoksullukla boğuşan 40 milyon insanın refah seviyesini yükseltecek yeni projeleriniz var da sanki bu sistem ona izin vermiyor mu arkadaşlar? Dünyada saygın, ağırlığı olan bir dış politika izleyeceksin de sanki sistem buna engel mi oluyor arkadaşlar? Her gün onlarca genci toprağa veriyoruz. Sorunu çözüp bu çocukların ölümünü engelleyecek işler yapacaksınız da sanki sistem engel mi çıkartıyor arkadaşlar? Herkese eşit adalet dağıtan bağımsız bir yargı tesis edeceksiniz de sanki sistem buna uygun değil mi? Mimari estetiğe özen gösterecek çok güzel şehirler kuracaksınız da sanki sistem buna izin vermiyor mu? Bu ülkede insanların huzur içinde yaşaması için çok değerli projeleriniz var da hayata geçirmenize sistem müsaade etmiyormuş gibi göstermeye çalışıyorsunuz. Bu bütün yetki, bütün güç on dört yıldır ellerinizdedir. İtiraz eden, söz geçirebilen tek bir kurum, tek bir güç kalmamış. Ne istiyorsunuz, ne yapmak istiyorsunuz? Başkanlık olursa bugün yapamadığınız neyi yapacaksınız? Ne yapacaksınız da kim size engel çıkartıyor? Elinizi tutabilecek, size engel çıkaracak tek bir kurum, tek bir kişi kalmamışken başkanlık niçin gerekli? Sorulara verebileceğiniz tek cevap yok. attı bu soruların sorulmasına tahammül bile edemiyorsunuz.

Hepimiz biliyoruz ki bu bir sistem tartışması değil, bütün dünya, bütün insanlık, kediler, kuşlar, ağaçlar, bütün canlılar artık biliyor ki, yapılmak istenenin, bu ülkenin tek bir vatandaşının yaşam standardının yükselmesiyle, var olan sorunların çözümüyle zerre kadar yakından ve uzaktan ilişkisi yok. Kendinden başka, partili arkadaşları, yıllarca beraber yürüdüğü eski yol arkadaşları dâhil, kimsenin görüşüne, düşüncesine, aklına zerre kadar itibar etmeyen, tek doğrunun kendi doğrusu olduğunu düşünen bir adamın hırsı, arzusu, isteği yerine getirilsin diye bir çaba var. Eğer derdiniz gerçekten sistem değişikliği olsaydı "Başkanlık olmuysa bari partili Cumhurbaşkanlığı olsun" der miydiniz? Koca koca insanlar, tek bir insanın arzusu, isteği yerine getirilsin diye, televizyon televizyon ekranlarda, köşe yazılarında kendilerini paralıyorlar. Üstelik bu yaptıklarına da büyük bir pişkinlikle "Başkanlık sistemi tartışmaları" diyorlar televizyonlarda. Sanki onların önerilerinin, hassasiyetlerinin, itirazlarının bir kıymeti varmış, dikkate alınacakmış gibi, sabah, akşam bu konuyu tartışmaktan da geri durmuyorlar. Sanki yapılmak istenen toplumu ilgilendiriyormuş, ülke sorunlarının çözümüne bir katkı sunacakmış gibi tartışıyorlar, konuşuyorlar televizyonlarda. Böyle olmadığını hepimiz biliyoruz. Kendini ülkenin tek sahibi, tek akıllısı, tek vatanseveri, tek lideri gören ve hepimize "Ben sizin efendinizim, hepinizin yerine en doğrusunu düşünürüm, bu durumu yasal statüye kavuşturalım." diyen bir adama "Zaten bizim aklımız, fikrimiz yok, bizim onurumuz, haysiyetimiz yok, bağımsız kurumlara gerek yok..."

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Toparlıyorum.

"Al sana, tek başına bizi yönet..."

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Çam, sınırları zorluyorsunuz.

MUSA ÇAM (İzmir) – “...bütün yetki de, bütün güç de sende olsun” demek, bunu tartışmak bir sistem tartışması değil. Bu, olsa olsa, kölelerin, efendilerinin yetkilerini, kendilerine nasıl davranıp davranmayacaklarını, ne yiyip ne yiyeceklerini, nasıl yaşayıp nasıl yaşamayacaklarını tartışmalarına benziyor.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Böyle bir üslup yok Sayın Başkan, böyle bir üslup olmaz, ben böyle bir üslubu kınıyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kölelerin bu tartışmaları efendilerinin nezdinde ne kadar anlamsızsa, ne kadar değersizse, bugün “başkanlık sistemi” diye yapılan tartışmalar da o derece anlamsızdır. O kimse için esas olan o tek şey sahipliğin yasalarla pekiştirilmesidir. Köleliği büyük bir heyecanla benimsemeleri, buna entelektüel bir hava katma çabaları, kendilerine reva görülen kölelikten bu kadar gurur duymaları hakikaten kabul edilebilir bir durum ve davranış biçimi değildir. Tekrar edeyim: Bu bir sistem değişikliği değil, bütün yetkiyi tek bir kişiye devredip etmeme meselesidir. Sistem tartışması havası vererek “Başkanlık sistemi çok gerekli.” diyenlerin gönüllü köleliklerine taraftar toplama çabasından başka hiçbir şey değildir.

Basketbol Federasyonu Başkanının seçimlerinde bile iki adaydan birini saraya çağırıp “Sen aday olmayacaksın, filan aday olacak.” diyecek kadar her alanda “efendi”, “sahip”, “tek söz sahibi” olmayı kafasına koymuş biri için meselenin sistem olmadığı açık, aşikâr ve net. Bağımsız yargıyı, bağımsız medyayı, sivil toplumu, Parlamentoyu devre dışı bırakıp bütün yetkiyi tek bir adama devretmek isteyenler sizler ve buna karşı çıkan ise bizler.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Halk karar verir Musa Bey, siz, biz yok!

MUSA ÇAM (İzmir) – Devretmek isteyenler çoğunluktaysa yapacak bir şey yok. Her fırsatta “Azınlığın çoğunluğa tahakküm etmesine izin vermeyeceğiz” diyenler zerre kadar belirtisini göstermeden tek bir adamın bütün toplum üzerinde tahakküm kurması kabul edilebilir bir iş değildir. Bireyin, toplumun, ülkenin yararına bir durum çıkarmayacağı ortadayken “Başkanlık sistemi çok yararlı.” demek, kölelik için “Çok konforlu, sen de gelsene” demekten başka hiçbir şey değildir. Köle ruhlu olmak da bir yere kadar anlaşılabilir bir durumdur. Fakat köleliği yaygınlaştırmaya çalışmak, başkalarını da ikna etmeye çalışmak günümüz dünyasında görülmüş bir şey değildir. Gerçekten bu da çok zor bir iştir. Bütün suç sadece efendilik taslayanda değil, köleliği bu kadar büyük bir gururla benimseyip yaymaya çalışanlara da söyleyecek bir sözümüz yok.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son sözüm şudur, Sayın Bekaroğlu konuşmasında söyledi: Şu an için çok acil ve çok kaçınılmaz olması gereken iki temel yasa var; Siyasi Partiler Kanunu ve Seçim Kanunu’dur arkadaşlar. Bakın, Siyasi Partiler Kanunu değişmediği sürece milletvekillerinin kaderi liderin iki dudağı arasındadır arkadaşlar. Bunu değiştirmemiz gerekiyor. Milletvekilleri, bizler, aşağıda, Genel Kurulda daha Mecliste neyin geçip neyin geçmediğini takip etmeden sadece gelip el kaldırıp indiren milletvekili arkadaşlarımız var. Ama milletvekilleri, siyasi partiler demokratikleşmiş olsa, ön seçim mekanizması olmuş olsa, milletvekili özgürce seçilmiş olsa, liderlerini değil, milletvekili daha özgür olarak oy kullanacaktır.

İkincisi: Seçim barajı. Yüzde 10 seçim barajı dünyanın hiçbir ülkesinde yok arkadaşlar. Antidemokratik seçim barajının değiştirilmesi ve kullanılan her oyun ama her oyun Parlamenteoya yansması gerekir.

Sayın Başkan, hoşgörünüzü suiistimal ettiğimi biliyorum, sizden özür diliyorum, saatimi de aştığımı da biliyorum. O yönden, örtülü ödenek ve bütçe konularına çok fazla giremedim. Zamanınızı biraz fazla aldığım için de kusura bakmayın.

Nejat Bey, teşekkür ederim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, bir dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Koçer, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, sırayla söz verilmiyor mu?

BAŞKAN – Bir dakika.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Gaziantep Milletvekili Abdullah Nejat Koçer 'in İzmir Milletvekili Musa Çam 'ı bütçe programı üzerinde yaptığı konuşmasındaki Cumhurbaşkanıyla ilgili ifadelerinden

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, burası teknik bir komisyon, burada yapmış olduğumuz değerlendirmelerin bütçenin esasına uygun olması icap eder.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman ben de aralarda bir dakika söz isteyeceğim.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Lütfen sözümü kesmeyin Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir dakikaları biz de istiyoruz Sayın Başkan.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Tabii ki verebilir.

BAŞKAN – Sataşmadan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman öyle söyleyin, “sataşmadan dolayı” deyin.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Burada yapılan konuşmalarda, özellikle Komisyonun ruhuna uygun, usul, üslup açısından da yakışır bir biçimde olmasını ben temenni ederim.

Sayın Musa Çam'ın Sayın Cumhurbaşkanımızla ilgili sarf ettiği sözlerden dolayı ben kendisini kınıyorum. Böyle bir üslubun Plan ve Bütçe Komisyonunda yer almaması gerektiğini... Birçok arkadaşımız eleştiri yapıyor, onları izliyoruz, dinliyoruz, rahatsız da olmuyoruz. Ancak kişilik haklarını zorlayan bu eleştirileri de ben buradan kınamak zorundayım. Tüm Komisyon üyesi arkadaşlarımı bütçe görüşmeleri sırasında bu kurala uygun davranmaya davet ediyorum. Eleştiri tabii ki mümkün, olabilir, her bütçe kalemi olabilir, ancak kişilik haklarına saldırı eleştiri olarak kabul edilemez. Özellikle bunu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Aydemir, buyurun.

Süreniz on dakika.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi

b) Cumhurbaşkanlığı

c) Sayıştay Başkanlığı

ç) Kamu Denetçiliği Kurumu

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisimizin çok değerli Başkan Vekili, Cumhurbaşkanımızın Sayın Genel Sekreteri, Sayın Sayıştay Başkanımız, Kamu Başdenetçimiz, Meclisimizin Genel Sekreteri, saygıdeğer Plan Bütçemizin üyeleri, basınımızın güzide mensupları ve bürokratlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve 2017 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı’nın hayırlı olmasını diliyorum.

Bu görüşmeleri vesile kılarak maksadım 15 Temmuz bağlamında birkaç not düşmektir, bunu yapacağım inşallah.

Ama ondan önce, ben de aslında çelebi meşrepli olduğumu bildiğim Sayın Çam’ın maksadı aşan ifadelerini, özellikle Sayın Cumhurbaşkanımız bağlamındaki inciten ve sahici olmayan tespitlerini doğru bulmadığımı kayda geçmek istiyorum. Kendi içinde çok ciddi tenakuzlar var. “Neyi istiyorsunuz da yapamıyorsunuz?” gibi bir tespit yapıp sonrasında da “Daha fazlasını yapmak için başkanlık isteniyor.” gibi garip, anlaşılmaz bir kayıt düşüyor. Bunu hakikaten anlaşılmaz bulduğumu ifade ediyorum.

Evet Değerli Başkanım, “Millet yenilmez, Türkiye bölünmez.” imanını ve inancını seslendiren ve bu yolda tarihî bir kararlılık dillendiren AK davanın bir temsilcisi olarak, 15 Temmuzda yaşanan müessif darbe girişimi karşısında millî vakar ve metanetle, küresel ezberleri bozan bir duruş sergileyen, millî iradeye ve Çanakkale ruhunu yeniden diriltten destansı dirilişe öncülük eden Sayın Cumhurbaşkanımıza saygılarımızı ve bir kez daha bağlılığımızı sunuyoruz. Cumhurbaşkanlığı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin görüşülmesi vesilesiyle, 15 Temmuzda dünyaya millî iradenin ne olduğunu belleten, tarihin ender kaydettiği bir bütünlük göstererek hain girişim karşısında yüce milletimizin bir ifadesi olarak tek vücut olan Gazi Meclisimizi ve onun muhterem mensuplarını selamlıyorum.

Sayın Başkanım, takdir edilecektir ki, 15 Temmuz gecesi “Egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir.” gerçeğini bir kahramanlık edası içinde vurgulayan Türkiye Büyük Millet Meclisinin manevi atmosferi içinde keyfiyetin kemiyetten daha önemli olduğunu asrın idrakine belleten bu millî irade ruhu her türlü övgü ve takdirin üstündedir. Her postal sesi duyulduğunda, her tank gürültüsü işitildiğinde şapkasını alıp millî iradeye sırtını dönenlere inat, 1960-1971-1980 gibi kara tarihlerin aksine, tüm gücünü milletinden, ilhamını millî ve manevi değerlerinden alan ve yüce milletimizin başkomutanı olarak 15 Temmuzda millî dirilişe öncü olan Sayın Cumhurbaşkanımızı, o gün bombalar altında millî iradenin hiçbir şekilde sindirilemeyeceğini göstererek toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisimizin değerli üyelerini, tüm olumsuz şartlara rağmen yürütmeyi ayakta tutarak işleten Sayın Başbakanımızı, darbe girişimi karşısında siyaseti değil millî birliği öne çıkaran partilerimizi tarih birer millî irade kahramanları olarak kaydetmiştir. Meydanlarda demokrasi ruhunu paylaşarak geceli, gündüzlü nöbetlerle iradesine sahip çıkan aziz milletimiz, tarih yazan büyük bir millet olarak küresel hafızadaki müstesna konumunu tescillendirmiş, küresel akla demokrasi dersi vermiştir. Eğer o gece, 15 Temmuz gecesi, milletimizin AK lideri, başkomutanı Sayın Cumhurbaşkanımızın dirayetli çıkışı, millî iradeye sahip çıkan tarihî devlet adamı üslup ve kararlılığı olmasaydı bugün bu muazzaz çatı altında bütçeyi görüşemeyecek, hepimiz vesayet çizmeleri altında eziliyor olacaktık. O gün Sayın Cumhurbaşkanımızın kefenini cebine koyarak millet önünde yürüyüşü olmasaydı, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanamayacak, milletin geleceğine kefen biçmeye çalışan hain güruhu bu yüce millete vesayet esareti yaşatacaktı. Bugün bu görüşmeler vesilesiyle, millet yolunda nefislerinden geçerek canlarını feda eden 241 şehidimizin ruhu önünde, 15 Temmuz gecesi millî şahlanışa öncü olarak zulmeti aydınlığa çeviren, millî diriliş destanının müellifi Sayın Cumhurbaşkanımızın kaydettiği millî irade kararlılığına sahip çıkmaya, söz ustası bir şairimizin ifadesiyle, “Felek her türlü esbabı, cefasını toplasın gelsin, dönersem kahpeyim millet yolunda bir azimetten.” imanını muhafaza etmeye bir kez daha millet adına ahdediyor, şehitlerimizi

rahmetle anarak millet iradesine sahip çıkan Sayın Cumhurbaşkanımız şahsında yüce milletimizi selamlıyor, Cumhurbaşkanlığımızın, Türkiye Büyük Millet Meclisimizin ve diğer kurumlarımızın 2017 yılı bütçelerinin hayırlı olmasını diliyorum.

Son olarak, bir yönüyle, Erzurum’u da ifade eden Cumhurbaşkanlığımız Genel Sekreteri Sayın Fahri Kasırğa Bey için bir paragraf açmak istiyorum. Bulunduğu her pozisyonda aziz milletimizi tarif eden duruşuyla iftihar ettiğimiz Sayın Kasırğa 15 Temmuzdaki hain girişime karşı yiğit ve vakur vakfesiyle de yüreğimizi kabartmış, ismini tarihimize altın harflerle yazdırmıştır. Bu vesileyle, kendisine şükran hislerimizi ifade ediyor, Komisyonumuza çalışmalarında başarı diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

Sayın Tamaylıgil, buyurun.

Süreniz on dakika.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli Meclis Başkan Vekilimiz, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterimiz, Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanımız, Sayıştay Başkanımız; hoş geldiniz. Hepinizi, tabii, saymamız bile bir dakika alıyor ama emeği geçen ve temsile yetkili olarak burada bulunan değerli temsilcilerimiz olduğunuz için de hepinizi ve tabii, diğer bürokrat ve basını da selamlayarak konuşmama başlamak istiyorum.

Şimdi -Musa Çam Bey’in konuşma notundan- Sayın Kamu Denetçimiz Nihat Bey, bir kitabın varlığını dile getirmiştiniz ve o kitabı biz istediğimizde de, teşekkür ederiz, şu an elimize ulaştı. “Önemli Not” diye başlangıcında bir önemli notunuz var, diyor ki: “Bu özel rapor, ilgili özel rapor komisyonu tarafından hazırlanmış ve adalet sistemimizin sorunları iyileştirilmesi ve güvenilirliğinin artırılması hakkında bir özel rapor olup 27 Haziran 2016 tarihinde hem basına açıklanmış hem de üst düzey makamlara resmen gönderilmiştir.” diyor. Şimdi, bu kitabın -çoğumuzun elimize geldi- 462’nci sayfasına bakıyorum. Bu 462’nci sayfanın -yani kitap elime yeni geldiği için- başlangıcı, genelde başı “yargıda gizli, yasa dışı yapılanma ve genel değerlendirmeler” olarak başlıyor. Tarih 27 Haziran 2016. Bu rapor hazırlanmış, kitap hâline dönüştürülmüş ve resmî makamlara gitmiş. Bize gelmedi, basına da duyurulmuş ama içeriğinde ne var? Yani tek tek başlıklarını okumuyorum, zaman alacak, sürem on dakika, Başkan hemen kesecek. Geniş bir değerlendirme yapılmış ve önemli de bir uyarı var, bu tespitler var.

Şimdi, son dönemde, 2016 yılında hem 241 vatandaşımızı acı bir olay, bir darbe teşebbüsüyle kaybettiğimiz bir süreç ve bir tarih hem de aslında demokrasiye ve millete karşı bir darbe girişimi. Böyle bir konuda bu kadar önemli bir makam bu kadar önemli bir çalışma yapıp bir rapor hazırlıyor ve ilgili makamlara... Çünkü kendiniz de not düşünüyorsunuz, “Resmî makamlara iletili.” diyorsunuz. Şu kitabı alanlar kim ise bu konuyla ilgili size ulaşıp bu değerlendirmelerin takibi noktasında herhangi bir sorgulamada bulundular mı Sayın Başdenetçi? Bakınız, neredeyse bir ay öncesinden önemli bir tespit ve uyarı var burada. Bu konuyla ilgili ne yapıldı? Yani bir “darbe teşebbüsü” diyoruz, bunu takip ve bununla ilgili bir Komisyon kuruyoruz ama burada bir tespit yapılmış. Biz bu Kamu Denetçiliği Kurumunu özel bir denetim açısından ve raporlama açısından eleştirilen veya katkı sağlanacak yönleriyle baktığımızda ortaya koymamız gereken çalışmasıyla beraber değerlendiriyoruz ama burada çok önemli bir tespit var. Şimdi, ben bunu sorgulamak istiyorum. Buradaki resmî makamlar kimdi? Kimlere bu bilgiler gitti ve bu bilgilerden ne derece yararlandı? 27 Haziranda bu gönderilmiş ve basına da sunulmuş.

Tabii, yine devam ediyorum. Bu çok önemli, kamu denetçiliği aslında çok önemsedğim bir kurum. Yine, konuşma notlarından aldığım rakamlara baktığım zaman gerçekten kamu denetçiliğiyle ilgili olarak halkın ne derece bilgi sahibi olduğu veya çalışmaların netice alabilmesi açısından tespit ve tavsiye aşamasının ötesine giderek sonuç alıcı hangi noktalara geldiğimizin de bizler tarafından bilinmesi gerektiğine ben inanıyorum. Şimdi, burada 4 bine yakın dilekçe var. Türkiye’de her yıl kadın haklarıyla ilgili yüzlerce, binlerce ihlal oluyor, yüzlerce kadın hayatını kaybediyor; son bir ay, iki aya baktığınız zaman vahşi cinayetlerle karşılaşılıyor; kadın haklarıyla ilgili gelen dilekçe sayısı 5. Bu rakamı gördüğüm zaman böyle bir kurumun Türkiye’nin gerçekleri ve bu gerçeklerle ilgili olarak yaptığı çalışmalarda temel felsefesiyle ne kadar etkin karşılık bularak işlev gösterdiğini de sorgulamaya zorunlu hissediyorum. O yüzden buradaki bu iki konu... Yine, dediğim gibi, işte, zaten daha çok e-mail’le gelen dilekçe var. Bu da şunu gösteriyor: Genel kullanıcı açısından tabana yaygınlaşmış bir bilgi ve bilgilendirme ve tanıtım yok ama sonuç açısından bir de burada şunu görmek isterdim. Çünkü siz vergi davalarıyla ilgili de kararlar veriyorsunuz veya taşıma ücretleriyle ilgili kararlar veriyorsunuz. Burada verdiğiniz tavsiye kararlarının nihai açıdan, idari karşılığını bulması açısından hangi yüzdelikte sonuçlandığını da öğrenmek isterim eğer Meclise bağlı olarak beraberce çalışan bir yapı ve kurum içerisinde değerlendirdiğimizde.

Şimdi, bir de tabii ki son dönemde mağduriyetlerle ilgili söylemler de var. İdari uygulamalardan kaynaklanan mağduriyetlerle ilgili söylemler de var. Bu mağduriyetlerle ilgili size başvuran oldu mu Sayın Başdenetçi? Yani bu mağduriyetlerle ilgili başvuranlar, başvuru içerikleri, bunlarla ilgili değerlendirmeniz ve bir çalışmanız oldu mu? Onun da bilgisini sizden öğrenmek isterim.

Şimdi, ileriye doğru giderek Meclis Başkanlığımıza gelmek istiyorum. Biz hepimiz, parlamenter rejimde seçilerek burada -ki ben de eski bir milletvekilim- hem yasama faaliyetlerinde hem denetimde hem de bizi seçen ve vekâlet vermiş olan halkın iradesini ortaya koyup onların taleplerini halk adına, millet adına yerine getirmekle görevimizi ifa etmeye çalışan kişileriz. Şimdi, Meclisimize baktığımızda Meclisimiz, hepimizin karşısında “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” diyerek milletin iradesinin önemini ortaya koyan bir yapıdır. Şimdi, Sayın Meclis Başkanımız seçildikten sonra -milletin iradesiyle ilgili olarak değerlendirmelere baktığımda- bir davetiye yolladı. Davetiyein içeriğine bakıldığında -herhâlde buna Meclisteki yönetici arkadaşlarımız cevap verir- bir iftar davetiyesi içeriğinde “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” denen o logonun içeriğinden bunun kaldırıldığını gördük. Bunun öncesi Sayın Meclis Başkanı bir konferans, panel bir yere gitti. Bu devletin temel tanımı olan laik, demokratik, sosyal hukuk devleti tanımı, anayasal tanımının üzerinde bir Meclis Başkanı olarak değerlendirmelerde bulundu parlamenter rejimin, bir Gazi Meclisin ve onun getirdiği temel devlet ve üzerine yemin edilen Anayasa’ya aykırı olarak. O bitti, rahatsızlıklar başladı. Meclis Başkanımız seçildikten sonra Parlamentodaki bütün milletvekillerinin veya temsilcilerin başındaki Meclis Başkanıdır. Herkes aynı düşünmek zorunda değildir. Kimi farklı bir düşünürü sever, kimi farklı bir ideolojinin temel ilkelerini kabul eder. Zaten hepimiz aynı olsaydık, tek bir parti olurduk. Biz hepimiz farklı düşünceleri temsil ediyoruz, siyasete farklı bakıyoruz, çözümleri farklı üretiyoruz. Ama benim gençlik yıllarımda devrim ilkesinde devrim olarak gördüğüm önemli kişilere hakaret etme hakkını Meclis Başkanının kendi uhdesinde bulmasını da kesinlikle kabul etmiyorum. Şimdi, böyle bir yönetim anlayışı... Yani hep diyoruz ya “Siz çoğulcu değil, çoğunlukçusunuz.” Güç neredeyse o gücü kullanmayı Meclis Başkanlığında da ortaya koyan prototip bir rol model ortaya çıkıyor. Bu yanlış, bu yanlış. Biz özveri, anlayış, paylaşım, birlikte hareket etme, demokrasinin temel şartları, hukukun temel şartları, hukukun gerekleri ve onun vermiş olduğu yetkiler dâhilinde hareket etmek zorunluluğunu unutmamalıyız; hangi makam, hangi mevki, hangi noktada olunursa olunsun. Bunu unutmamak gerekiyor, bunu iyi bilmek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Tecrübeli olan, önemli devlet görevlerinde yer almış kişilerin daha da iyi bilmesi gerekiyor. O yüzden...

Mikrofonu açabilir misiniz?

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Lütfen toparlayalım Sayın Tamaylıgil.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet, yani ben de hak verilen, konuşma süreleri uzatılan arkadaşlarım kadar süremin kısaca uzatılmasını sizden talep ediyorum, yine Meclisimizi konuşuyoruz çünkü.

Şimdi, değerli Meclis Başkan Vekilimiz burada. Lojmanla ilgili bir gelişme. Onun cevabını da iyi ki siz buradasınız, verebilirsiniz diye düşünüyorum. Şimdi, Meclis yerleşkesinde 3 tane lojman. Bu 3 lojmanla ilgili 142 bin lira harcanarak bir mantolama ve tamirat olduğu ve daha sonra da 42 bin lira harcanıp bu 3 lojmanın yıkıldığına dair iddialar var. Yani neyi ne için yapıyoruz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Geçen döneme ait galiba bu.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Evet. Siz bu iddianın herhâlde cevabını rahatlıkla... Yani nasıl bir uygulama yapıyoruz? Biz binalarla ilgili... Şimdi Meclisimizdeki milletvekili eski odalarını yıkıyoruz. Şimdi, burada onu anlatmamın örneği buydu. Geçmişte böyle bir uygulama yapıldı, neye istinaden tamir edildi, neye istinaden yapıldı? Şimdi niye yıkıyoruz, yerine ne yapacağız? Bundan... Son şu anda kullandığımız milletvekili odaları ve binası bana, İstanbul'daki özel hastanelerin 10 tanesine gidin, 8'iyle aynı modeli ortaya koyuyor, direkt olarak o. Belki daha zor şartlarda çalışılan, dar kapsamlı bir Meclis odasıydı ama Meclisin kendi yapısını anlatan çok daha niteliklere sahipti. Bir gün geldik, her taraf dümdüz olmuş, buldozerlerle gitmiş, cami yıkılmış.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Cami yıkılmadı.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) - Sevgili Başkan, üzerindeki yapıyla, etrafındaki yapıyla baktığınızda, burası uluslararası mimari ödül almış bir yer. Böyle bir mimari ödül alan yer hangi dayanakla ve hangi istekle... Diyorum ya, bir lojmanı tamir ettirdiniz, yıktırdınız. Şimdi burada böyle uluslararası ödül almış bir binayı tekrar yıkıp onun yerine yeniden farklı bir model oluşturmak... Oluşturduğunuz model de ortada, otoparklarında bile suların aktığı bir bina. Şimdi, bunların bir stratejisi, bir planı, bir kullanım kolaylığı, sağlayacağı faydalar, bütün bunların dikkate alınması gerekiyor.

Bakın, Bülent Bey ya da Sayın Temizel söyledi, muhalefet kulisindeki o yükseltinin yıkılması bile burada daha önceki mimariyi gerçekleştiren yetkililerden izne tabidir. Öyle kafanıza göre... Ben kendi Genel Merkezimde Genel Sekreterken yaptığım tadilatla bile binayı yapan mimarı çağırarak, onunla beraber, onun izniyle yaptırды. Burada hukuksuz işlem bile yapılmıştır yapılan o işlemler açısından baktığınızda.

Hadi, şimdi ışıkların rengi değişti. Bir geldik, hastane ışığı gibi floresanlar konmuş, içeride sarı ışık. Yani, bunlar kime, neye göre, nasıl yapılıyordu? Sonra değiştirildi. Yapılan işlerin bir planlaması, programlanması ve buna bağlı olarak değerlendirilmesi lazım.

Soru önergeleri kısmına gelmek istiyorum. Soru önergeleri, hem bizim arkadaşlarımızın hem de farklı partilerden sorulduğu zaman... Biraz önce Sayın Ahmet Bey de söyledi ama benim burada soru önergeleriyle ilgili en çok söyleyeceğim konu şu: Partilere göre ayırım, verilmeyen sözlü ve yazılı soru önergelerinin cevabı, kendi şahsımın da yaşadığı pek çok başlık var. Ama, bakın, bir kadın cinayeti datası, istatistik bilgisiyle ilgili İçişleri, Adalet, Aile Bakanlığı, hepsi ayrı ayrı datalar veriyorlar. Şimdi,

Meclis soru önergelerini cevabıyla beraber öyle almalı, takip etmeli ve değerlendirmeli ki biz sonuçta yasama kadar denetimi de yerine getiriyorsak, o denetimin de asli olarak, tam olarak yerine getirildiğini görmemiz lazım.

Yine şunu söyleyeyim: Aşağı yukarı dört beş senede, yine kadın eşitliği ve kadınlar üzerinde önemli etkinlikte çalışan bir kurumun ortaya koyduğu bir gerçek var ki şiddetle ilgili, 200-250'yi aşkın kadınla ilgili soru önergesine bile cevap verilmediğine dair değerlendirmeler çıkıyor. O yüzden, soru önergelerini önemli görüp denetim açısından çok etkin bir şekilde kullanmak gerekiyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, on beşinci dakikaya girdik, lütfen toparlar mısınız.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam, bir iki dakikayla bitiriyorum.

BAŞKAN – Tabii ki.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, ben Sayın Cumhurbaşkanlığının bütçesiyle ilgili de söylemek istediklerimin öncesinde, dün de kısaca paylaşmıştım ama bakın, önemli bir ekonomi gazetemiz bundan bir ay önce bir anket yaptı. Bu anketin içerisinde de karşımıza çıkan tabloda sorunlar nedir, sorunların çözümü... Ki bu, Türkiye'nin pek çok bölgesinden iş adamının katılımıyla da ortaya çıkmış olan bir sonuç. Burada sorulan sorular içerisinde “İşler nasıl?” “Durgun, yüzde 50'nin üzerinde.” “Ne zaman açılır?” “Bir, iki, üç yıl; yüzde 30, 40, 50.” “Peki, çözüm ne?” Hukuk devleti, hukuk devletiyle ilgili sorunların çözülmesi; yüzde 70”

Yani, hiç kimse “Ya, Türkiye'nin ekonomisi kötü gidiyor, burada içeride ve dışarıda yaşanan gelişmeler bizim ülkemizi etkiliyor, işlerimizin açılması için bunların düzelmesi gerekir ama çaremiz başkanlık seçimi.” demiyor arkadaşlar. Bazı şeyleri değerlendirirken, Türkiye'nin gerçeği, gündemi ve dünyanın gelişmelerine bakarken öncelediğiniz gündemlerle, tartıştığınız gündemlerle Türkiye ve dünya gerçeğini birbirine bağlaştırmamız gerekiyor. Böyle bir şey yok. Bundan sonra da sevgili arkadaşlarımız çıktılar, kendi değerlendirmeleridir, sarayla ilgili olarak pek çok değerlendirme yaptılar, işte “Milletin evi oluştu.” dediler, “milletin evi” değerlendirmesini yaptılar. Şimdi, bakın, biz bir demokrasiyiz ve “güçler ayrılığı” diye bir ilkemiz var; yasama, yürütme ve yargı birbirinden ayrı. “Milletin evi” diyorsunuz, yargı yılı açılışı orada, eğitim yılı açılışı orada. Değerli arkadaşlar, biz demokrasi üzerine bir geleceği sorgularken uygulamalarla bu eleştiriler çıktığında neden bunları duymazdan geliyorsunuz?

Diğer taraftan, ortaya çıkan büyüklük. Mevcut binanın içerisindeki odaları ve kapladığı alan bugün Buckingham'dan veya Beyaz Saray'dan çok büyük. Artı bir şey daha söyleyeyim. Rakamlar, süre çok uzadı diye... Size bir gün, önümüzdeki günlerde Almanya, Fransa, Rusya ve İngiltere'deki örtülü ödenek örneklerini vereceğim, zamanım yetmiyor, bir de size hani aslında “White House” dedikleri beyaz evdir, beyaz saray değil, biz saray hoşumuza gidiyor diye “saray” diyoruz. Oradaki Clinton'ından, Reagan'ından, Bush'undan Obama'sına kadar, içtikleri özel masraflarına kadar hangi masrafları, nasıl ödediklerini... Yani diyorsunuz ya “Daha çok kişi gelsin, üç olmasın beş olsun.” Uygulamanın ne olduğunu da size örnekleriyle anlatmaya çalışacağım.

Müsahahanız için, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Rica ederim. On sekiz dakika söz aldınız.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Şenal Sarıhan, buyurun efendim.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan ve değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şu ana kadar pek çok konunun dile gelmiş olması nedeniyle bunları yinelemeyeceğim ancak kamu denetçiliği üzerinde bazı görüşlerimi ifade etmek istiyorum. Ondan önce de bir arkadaşımız tarafından ifade edilen, Kamu Denetçiliği Kurumunun esas olarak AKP iktidarı döneminde şekillenmiş ve yasal yapıya kavuşmuş olduğu yolundaki savına ilişkin şunu söylemek isterim: İnsan hakları alanındaki çalışmaların bir ürünüdür kamu denetçiliği. Bu konuda yıllarca verilmiş bir mücadele vardır ve bunun olgunlaşmış durumudur. 2002 nasıl Medeni Yasa, Türk Ceza Yasası gibi yasal düzenlemelerin hemen yürürlüğe girdiği bir süreçse bu yasa da, Ombudsmanlık Yasası da verilmiş olan insan hakları mücadelesinin bir ürünüdür. Bunları kendimize aitmiş gibi göstermek yerine, hepimizin ürünü, hepimizin yaptığı olarak sunmanın çok daha birleştirici ve çok daha ilerletici bir kavram olacağı inancındayım.

Yine, biraz önce bir arkadaşımız Sayın Cumhurbaşkanından söz ederken “AK Başkan”, “AK Lider” gibi bir kavram kullandı. Bunun da Cumhurbaşkanlığının, evet, bugün somut durumu gerçekten AK PARTİ’nin lideri durumundadır ama böyle bir değerlendirmenin, böyle bir ifadenin de Cumhurbaşkanının kendi sorumlulukları ve görevleri yönünden doğru bir niteleme olmayacağı düşüncesindeyim.

Şimdi, kamu denetçiliği konusundaki görüşlerimi, biraz önce Sayın Bihlun Tamaylıgil de ifade ettiler, tam da benim değinmek istediğim konulara değindiler ama biraz farklı açıdan bakarak düşüncelerimi aktaracağım.

Öncelikle teşekkür ederim kamu denetçiliği alanında çalışan arkadaşlarımıza. Yeni bir alandır, eksikleri olması doğaldır, bunun daha gelişmesi, daha ileriye taşınması hepimizin önünü aydınlatacak bir düzenlemedir. O sebeple kimi konulardaki düşüncelerimi paylaşmak istiyorum.

Şimdi, biliyorsunuz, anılan yasanın amaç maddesinde der ki: “Kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturarak idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak.” Şimdi, alan bellidir. Bu, yargıya gitmeden halka hizmet edecek, halk ile idare arasında aracılık yapacak, sorunların çözümüne yardımcı olacak bir kurumdur. Fakat daha önce İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda ve Mecliste de ifade ettiğimiz gibi, kurumun tanınırlığı ve bilinirliği konusunda son derece ciddi bir eksiklik vardır. Hatta öyle bir tablo karşımızdadır ki 2013 yılındaki başvurular ile bugünkü başvuruları karşılaştırdığımızda 2013 yılında 7.638 başvuru yapılmışken, 2015’te bu rakam 6.055 iken bugün 4.006’dır. 4.006’nın 977’si de bir önceki yıldan aktarılmış olan yakınmalardır. Şimdi, bu yakınmalarla ilgili verilen kararlara ilişkin birkaç rakamı sizinle paylaşmak istiyorum. Değerli arkadaşlar, başvurulara yönelik olarak 1.700 gönderme kararı verilmiştir, incelenmezlik kararı 1.426’dır, geçersiz başvuru 38’dir, kovuşturmaya yer olmadığı kararı 349’dur, ret kararı 159’dur, tavsiye kararı 45’tir yani kurum, yapılan başvurularla ilgili görüş ve öneri sunabilme olanağını 45 dosya yönünden bulabilmiştir. Şimdi, burada iki soru sorabiliriz kendimize. Bir: Halk bu kurumun hangi başvuruları inceleyeceği konusunda bilgi eksikliğine sahiptir. Peki, bu konuda sorumlu kimdir? Bu konuda sorumlu biziz. Bu konuda sorumlu olan idaredir. İdarenin daha aktif, kurumun tanıtılması konusunda daha yoğun bir çalışma yapması gerekir.

Başka bir durum, biraz önce değerli arkadaşım da atıf yaptılar: Kamu personel rejimi konusunda 1.111 başvuru olmuştur fakat ülkedeki en büyük ihlaller arasında olan kadın haklarını 5 diye anımsattı arkadaşım, ailenin korunması konusunda 12, çocuk hakları konusunda 97 başvuru olmuştur, oysa ihlalin en yoğun olduğu alanlardır ve yargı önünde çok uzayan süreçlerle çözülen alanlardır. Bu konuda kamu denetçiliğinin vereceği tavsiye kararları kesinkes yargıya ve bize, yasamaya da yol gösterici nitelikte olabilecek kararlardır. Bununla ilgili çalışmanın mutlaka yapılması gerekir. Buna niye değindim?

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, normal süreniz bitti.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Ne çabuk, daha on dakika olmadı.

BAŞKAN – Beş dakika efendim Komisyon dışı üyelerin süresi. Şu anda altı dakika oldu.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Peki, o zaman bana da beş dakika daha lütfen.

BAŞKAN – Tabii ki. Lütfen toparlar mısınız.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, bütçenin ayrıştırılması yönünden baktığımızda, bütçede tanıtım çalışmaları konusunda herhangi bir sayılama, herhangi bir rakam görülmemektedir. Daha çok genel idari hizmetler ve kamu personelinin personel hizmetlerine ayrılmış bir bütçe vardır.

Bir başka konu, bölge olarak bakıldığında bu çalışmalara, ihlallerin en çok iddia edildiği basın alanında, parlamento alanında, bize gelen ihlallerin en yoğun olduğu alan doğu ve güneydoğu olmasına rağmen burada en yoğun başvuru Marmara Bölgesi’ndendir, doğunun ve güneydoğunun başvuruları yoktur. Şimdi, bu başvurumama durumunda demin dedim ki “Tanınmıyor, bilinmiyor olması olasılığı vardır.” Ama başka ve daha tehlikeli bir olasılık vardır. O nedir? O olasılık da umut etmemek, çözüm beklememek yani devletin kurumlarından vazgeçmek ki bu, yurttaşlar için son derece tehlikeli, son derece ayrıştırıcı, onları son derece çaresiz bırakan bir alandır.

Yine, son cümlemi ifade ediyorum, temmuzdan bu yana pek çok siyasi partiye ve hepimize, bütün milletvekillerine son uygulamalara ilişkin sayısız, yüzlerce, binlerce başvuru gelirken bu başvurulardan herhâlde hiçbirinin -öyle bir rakam yok- kamu denetçiliğine gitmemiş olması üzerinde de düşünmek gerekir.

Teşekkür ederim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Kandemir, buyurun.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Çok Değerli Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, değerli kurum başkanlarımız; tabii, aslında doğrusu çok da söz almaya niyetli değildim fakat bu sistem tartışmaları içerisinde bir şey fark ettim ki sanki böyle bir hayalet var zihnimizde ve tartışmanın zeminini bunun üzerinden, bu hayaleti esas alarak yapıyor, rasyonel değerlendirmeleri bir kenara bırakıyoruz. Mesela bir iki şey var, ilginç ve hayretle dinledim, özellikle Sayın Çam’ın konuşmasını. İşte, köleliği benimsemek, köleliğe çağrı yapmak, kölelik düzeni oluşturmak vesaire gibi çok çok tehlikeli kavramları o kadar kolayca kullandı ki Sayın Çam, hayretler içerisinde dinledim. Birincisi: AK PARTİ tek başına “Ben bir değişiklik yapacağım, bir sistem değişikliği yapacağım ve bu sistem değişikliği üzerinden devleti yeniden dizayn edeceğim.” demiyor, “Halka gideceğim.” diyor. Halkın tercih edeceği bir sistemin kendi kendine, kendini inkâr ederek köleliği kabul edeceği ön bakışı, ön yargısı bir defa önce milletin kendisine haksızlık ve çok üstenci bir bakış. Kendisinin doğruları söylediğini, kendisini merkeze koyarak doğrularını kendisinin vazettiğini düşünen bir anlayış. Şaşırarak dinledim, üzülerken dinledim. Biz bir sistem tartışması yapıyoruz. Hiç kuşkusuz dünyada her iki sistemin de, parlamenter sistemin de başkanlık sisteminin de olumlu ve olumsuz örnekleri var. Tek başına parlamenter sistem pür bir demokrasi üretmiyor, tek başına başkanlık sistemi eğer düzgün kurgulanmamışsa doğru bir netice vermiyor olabiliyor. Güney Amerika örneklerinden bahsediyoruz. Bu Güney Amerika örneklerinin tamamında ya denetim sistemi doğru kurgulanmamış ya da seçim sistemi farklı. Öte yandan, parlamenter sistem öyle neticeler vermiş ki Mussolini’yi doğurmuş, Hitler’i doğurmuş, Bolşevik Devrimi’ne yol açmış yani diktatoryal neticeler getirmiş beraberinde. Dolayısıyla, siyah ve beyazdan bahsetmiyoruz. Bu sistem değişikliğini rasyonel bir

şekilde tartışmak, rasyonel datalarla, verilerle ortaya koymak lazım. Bu anlamda bu sistem tartışmalarına da yeni gelmiş de değiliz zaten. Tek başına sadece Sayın Cumhurbaşkanının çevresinde bu tartışmayı yürütmek de başta bize haksızlık, millete haksızlık, tarih içerisinde bu tartışmaları yapanlara haksızlık. Bütün sağ siyasi partiler, merhum Türkeş, merhum Erbakan, merhum Demirel, merhum Özal, hepsi bu tartışmaların içerisinde olmuş. Bütün sağ siyasi hareket başkanlık tartışmalarıyla ilgili bir şeyler söylemiş, yeni bir tartışmadan bahsetmiyoruz. Dolayısıyla, geldiğimiz noktada bu tartışmanın bu kadar hararetlili bir şekilde toplumun gündemine gelmesi yeni bir şey değil aslında. Fakat dünyadaki gelişmeler, bir anomali durumunun oluşmuş olması yani Cumhurbaşkanının direkt halk tarafından seçilmiş olması elbette bu tartışmanın sıcak bir hâle gelmesini gayet normal kılıyor benim durduğum yerden. Ben bu kadar sert, uçlarda, milletin tercihlerini daha baştan mahkûm eden yaklaşımların doğru olmadığını düşünüyorum. Hiç kuşkusuz, durduğumuz yerden rasyonel datalarla birtakım eleştiriler yapabiliriz ama bu eleştirilerin sınırını, her iki sistemin de artılarının ve eksilerinin var olabileceğini, dolayısıyla Türkiye'nin gelecek vizyonu, mevcut konjonktürle, dünyadaki tartışmalarla birlikte sağlıklı bir şekilde yapmanın yolunun hep beraber bu tartışmaya rasyonel katkı vermekten geçtiğini düşünüyorum. Bakın, İngiltere son dönemde bu tartışmaları yapmıştı, parlamenter sistemin ana kurucularından bir tanesi. Geçen dönem İngiltere Parlamentosundaki koalisyondan yaşanan sıkıntıdan hareketle orada da başkanlık sistemi tartışmaları vardı ve çok yoğun bir şekilde yapıldı toplumda. Dolayısıyla, bunlardan korkmamak lazım ve bunu baştan mahkûm etmemek lazım, hele hele indirgemeci bir anlayışla tek bir kişinin çevresinde o bütün tartışmayı, fırtınayı oluşturup kendi kafamızdaki hayaletlere bu tartışmayı kurban etmemek lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kandemir.

Sayın Gizligider...

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şu anda Cumhurbaşkanlığımızın, Meclisin ve Sayıştayın bütçeleri üzerine konuşuyoruz. Elbette Cumhurbaşkanlığı bütçesi ne zaman konuşuluyor olsa başkanlık tercihi, alternatifi ve bunun üzerine olan eleştiriler, bunun üzerine olan tartışmalar gündeme gelir. Ama sanki bir şeyi unutuyoruz, özellikle Cumhuriyet Halk Partili milletvekillerimizin beyanında ben bir şeyin eksik olduğunu düşünüyorum; o da şu: Bu sürece nasıl geldik yani kronolojik olarak nasıl geldik? 2007 yılını unutmadık. 2007 yılında AK PARTİ iktidarının ilk döneminde gereksiz bir gerilimle cumhuriyet mitingleri vesair “Yüzde 95 bile oy alsanız asla iktidara gelemesiniz, siz yönetemezsiniz.” diyen rektörlerin olduğu bir dönemde biz aynen Sayın Demirel gibi, Özal gibi geçmişte yapıldığı üzere Cumhurbaşkanı seçmek istedik hâlihazırdaki Anayasa’ya göre -yani bizim de tasvip etmediğimiz Anayasa’ya göre- ve bununla ilgili her parti gibi AK PARTİ de adayını çıkardı Sayın Gül’ü ve hiç olmamış bir şekilde hatta ben o dönemin kitabını da buldum, hâlâ duruyor bende hukuk fakültesinde anayasa hukukunu okurken hem Erdoğan Teziç’in, hem Ergun Özbudun’un konuya dair sanki o günleri tahayyül ederek yani belki de bilmeden “böyle olursa” diyerek, örnekleyerek anlattığı bir 367 krizi, bir 367 rezaletiyle işte “İçeride kaç kişi var, stenografları da mı sayalım?” gibi saçma sapan bir gündeme oturduk ve bunun üzerine AK PARTİ MKYK bir karar aldı ve kilidi kim çözer demokrasilerde? Millet çözer. Bu anlayışla 2007’de referanduma gittik ve sorduk “Nasıl yapalım biz bu işi?” dedik. Bu oyunun kurucusu millettir ve millet yüzde 69 -küsurları boş verelim- yaklaşık yüzde 70 bir oyla dedi ki: “Ben seçeyim, siz bu işi yapamıyorsunuz.” Aslında bunun da ne yazık ki, birçok örneği olmuştu, 1980 ihtilaline gerekçe olarak sayılan birkaç nedenden biri olarak da Cumhurbaşkanının seçilememesi mesela sayılmıştı. Dönemin şarkıcılarının ismi veya aktörlerinin ismi ne yazık ki Millet Meclisinde, Genel Kurulda Cumhurbaşkanı adayı olarak sayılmıştı,

yazılmıştı, öyle bir süreç geçti yani millete şunu sormuş olduk: Nasıl yapalım biz bu işi. Millet de dedi ki: “Ben seçeyim.” Neyi seçti aslında? Yine o Anayasa’ya göre Cumhurbaşkanı, her kimse, ismi her neyse, her kimse, daha sonra da kim olacaksa devletin başı yani devletin başkanı. Yani aslında devletin başkanını millet seçti. Bunun ardından da Cumhurbaşkanımızın şahsı üzerinden yürüyen, özellikle son bir yıldır, bir buçuk yıldır yürüyen bir süreç ama şunu unutuyoruz galiba: Allah hayırlı uzun ömür versin ama Sayın Cumhurbaşkanımız da bir fâni. Bu kadar çaresizlik içinde olunmamalı bence muhalefet tarafından, bir gün belki onlar da kazanabilir.

Bir de şunu dillendirmek isterim. Bu, şahsının talebi olamaz Sayın Cumhurbaşkanımızın, şöyle olamaz: Zaten şu anda Türkiye’de ne yazık ki bir güçler ayrılığı ilkesi yok. Bu sistemle de mümkün değil, söyleyeceklerimiz birbirimizi kandırmak olur. Niye mümkün değil? Çünkü yürütme yasamanın içinden çıkıyor. Yasama çalışmasının yani kanunlaştırma çalışmasının çok önemli bir kısmı tasarılar, ibaret, tekliflerin de çok önemli bir kısmı –hepimiz biliriz ki, bu bir gerçektir- bireysel olarak olmaz, yine parti gruplarıyla istişare ederek bir veya birden fazla milletvekilinin teklifi şeklinde bu yasama faaliyetine katkısı şekliyle olur. Dolayısıyla, yasama, şu anda, yürütmenin fiilen emrinde olmuştur. Biz bunu ayıralım istiyoruz ve bence o yüzden muhalefetin çok ciddi bir desteği asıl burada gerekli. Hâlihazırdaki sistemle... Şu an ismini hatırlayamayacağım, galiba Fransa Parlamentosundan böyle tarihe düşmüş bir nottur, diyor ya: “Çok muhalefet milletvekili dinledim, birçoğu fikrimi değiştirdi ama oyu hiçbirini değiştiremedi.” Bunu aşmamız gerekiyor galiba. Bu noktada, bu çalışmanın uzun vadeli olarak geçmiş liderlerle de defaatle dillendirildiği şekliyle önümüzü açmasını istiyoruz. Aslında istediğimiz şu arkadaşlar, kıymetli milletvekilleri; bir belediye seçimini düşünelim, 4 parti girmiş olsun –şu an 4 parti var ya ona binaen söylüyorum Mecliste temsil edilen- biri yüzde 25 alsın, biri yüzde 24 alsın, biri yüzde 23 alsın, biri yüzde 22 alsın belediye başkanı bellidir değil mi? Ortağı yoktur, çeyreği yoktur. Belediye başkanı belli, sorumluluğu belli ve diğer partiler de buna saygı gösterir ve ondan sonra muhalefet görevini ifa eder. Ama biz gördük ki hani, Sayın Başbakanın son açıklamaları bence bu anlamda çok önemliydi “bölünür” açıklamasıyla ilgili olarak tevîl gerekti ve o tavzihi de yaptı. Yüzde 41 aldık hükümet kuramadık. Ola ki bizlerden nesiller sonra genel başkanlar yine anlaşılmazsa, partiler arasında yine bir uyum sağlanamazsa ne yapacağız? Yine böyle bir süreci mi yaşayacağız? Ya da şöyle bakalım, bırakalım partilerin isimlerini, doksan yıllık cumhuriyette geriye doğru bakalım: Hangi parti olursa olsun 1970’li yıllar, 1990’lı yıllar bir ivme kazanamadık yani bunun ekonomik olarak da yansması ortada, sosyal olarak da yansması ortada, güvenlik itibarıyla da olumsuz neticelerini hep beraber yaşadık. Yani burada amacımız bu.

Bir de bu milletin evi meselesi bizim için çok önemli. Tabii, burada amacım direkt CHP’ye sataşmak değil ama sataşma oradan geldiyse de küçük bir karşılık vermek istiyorum: Bir Nevzat Tandoğan meselesi var sembolize edilmiş hem il başkanı hem vali ve Kızılay ya da Ulus Meydanı -her iki şekilde de şey var- bu meydana sokulmayan da bir Âşık Veysel Şatıroğlu var üzerindeki kıyafeti beğenilmediği için, şapkası olmadığı için, takım elbisesi olmadığı için. Şimdi, ben 29 Ekimde o milletin evindeydim. İnanın, toplumun her kesiminden voleybol Eczacıbaşı Bayan Takımından tutun, aktörlere kadar, dizi oyuncularına kadar, tiyatroculara kadar, sporculara kadar ve bunların da siyasi görüş olarak direkt bizimle bir ilişki kurulamayacağını bildiklerim de var, her kesim vardı. Milletin evi bu. Şalvarlısı da vardı orada smokinlisi de vardı, papyonlusu da vardı, kravatlısı da vardı. Ve öyle güzeldik. Bizim istediğimiz bu, milletin evinden kastımız sadece toplumun belli bir kesimine ya da bizim gibi düşünenlerin olduğu bir topluluğun sembolize edildiği bir “saray” deyin adına, “Cumhurbaşkanlığı köşkü” deyin, her ne diyecekseniz, bir “bina” değil, bir “yapı” değil.

Bir de bu muhtar meselesine ben çok takılıyorum da, tabii, güzel bir âdet başladı, önce eleştiriliyordu Sayın Cumhurbaşkanını, sanırım dün yine Sayın Kılıçdaroğlu tarafından bir muhtarlar toplantısı yapıldı, bence son derece faydalı, muhtarlar çok önemli. Bu da iyi bir yol olarak siyasete girdi diye düşünüyorum.

Bir de şunu samimiyetle paylaşmak isterim, bırakalım siyasi duruşunu, Sayın Cumhurbaşkanımızın eğer o yüreği olmasaydı ve o gece “Ben de meydanlardayım.” demeseydi çok net söyleyeyim, bu taraf hayatta değildi, o tarafın da çok önemli bir kısmı hayatta değildi. Aynı zamanda, sadece vefa borcumuz değil -ben şahsi duygumu söylüyorum- can borcumuz var. Bu liderliktir, karşıdaki Yunan adalarını gösterenlere cevabını biliyorsunuz ve çok zor şartlarda bir yolculuk, âdeta ölüme meydan okuyarak bir yolculuk ve oradayken, havalimanındayken üstünden F16’lar geçiyor ve böyle bir lidere tüm ülke olarak sahip olduğumuz için bence şükretmemiz lazım, bu benim şahsi kanaatim.

Bu köle sıfatını hiç yakıştıramıyorum. Niye yakıştıramıyorum? Milletin iradesi var. Zaman zaman o liderden yana, zaman zaman öbür liderden yana veya herhangi bir diğer partiden yana kullanır ve buna hepimiz saygı gösteririz. Hiçbir köle, bir nidayla, bir hitapla, bir televizyon görüntüsüyle kurşunların önüne kendini atmaz. Asıl köle kimdir? Bana göre market kuyruklarına girenlerdir ya da akaryakıt kuyruklarına girenlerdir. O yönüyle o gün bu millet, kim hangi siyasi fikirden olursa olsun o F16’lara kafa tutan millet geleceğimizi kurtarmıştır, nesillerimizi kurtarmıştır, şerefimizi ve haysiyetimizi de kurtarmıştır. Bakın, Sayın Genel Sekreterle biz İsviçre’de geçtiğimiz hafta Parlamentolararası Birlik Toplantısı’nda bir sunum yaptık. 140’ı aşkın ülke vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum, toparlarsanız lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Teşekkür ediyorum.

Bunların çok önemli bir kısmı da bizim sunumumuza katıldı ve PAB tarihinde olmamış bir şekilde görüntülü olarak da sunumlar yapıldı. İnanın, oradaki başka ülkelere ait milletvekilleri gözyaşları içinde bu sunumumuzu dinledi, genel sekreterler keza öyleydi. Yani o gün millet... İki saat içinde rezil ettiler ülkemizi ve sabaha bu millet tekrar ayağa kaldırdı. O yüzden bu köle sıfatı, içinde cumhuriyet olan bir partinin milletvekiline yakışmaz. Şıklığıyla, nezaketiyle ve zarafetiyle tanıdığımız milletvekilimiz herhâlde kastı aşan bir cümle kurdu diye düşünüyorum.

Yine, milletvekilliği çalışmasına ilişkin hepimizin itirazları var, bizden önceki milletvekillerinin vardı, eğer bu iş böyle giderse bizden sonraki milletvekillerinin de olacak. Artık bu işi değiştirmemiz lazım. Şu İç Tüzük meselesi ne olur, hakikaten ciddi şekilde bir ele alalım. Hep konuşuyoruz hep konuşuyoruz, her Plan Bütçe konuşmasının Meclise dair gündeminde ne yazık ki var. İnşallah bu işi bir çözeriz. Gerçekten milletvekili gibi çalışmayı, gerçekten... Mesela iş bitimi, sanki inşaat ustalarının anlaşması gibi, iş bitimi şeklinde bir çalışma saatinin hiçbirimize yakışmadığını ve verimli olmadığını hepimiz biliyoruz. Gerçekten herkes bel fıtığı olmuş durumda, herkes aynı zamanda sinirleri bozulmuş durumda olabiliyor. Sabahın 05.00’ine kadar bir çalışma, 06.00’sına 07.00’sine kadar bir çalışma. Bizi çeken fotoğrafçılar, medya iki sefer üç sefer nöbet değiştiriyor, biz oradayız ve ondan sonra hiçbirimize yakışmayan görüntülerin şahidi oluyoruz. Bu konuda da bence hem muhalefet hem iktidar partisi birlikte şu İç Tüzük meselesini acilen, ivedilikle, derhâl, behemehâl ele almalı ve bu işi artık noktalamalıyız diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Toparlar mıyız lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Evet efendim, aynen diğer milletvekillerimize tanınan süreyi ben de talep ediyorum. Toparlamaya ilişkin ek süreler verilmişti.

BAŞKAN – “Toparlayın” dedim, süreyle ilgili bir şey söylemedim. Bir müddet sonra “Bir dakikaya toparlar mısınız.” diyeceğim.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Çok sağ olun, çok nazıksınız Sayın Başkanım.

TBMM binamıza ilişkin beklentimiz büyük. Bizden elli yıl, yüz yıl sonra da bıraktığımızda bir eser olarak kalmasını arzu ediyoruz nasıl şu anda altmış yıllık bir binayı hakikaten gözlerimizi okşayan estetik bir bina olarak hepimiz misafirlerimize gezdirirken hakikaten mutlu oluyoruz. Bunun da aynı şekilde sağlanması gerektiğini düşünüyorum.

Keza, Kamu Denetçiliğine ilişkin de barodan gelen bir meslektaşınız olarak da bir katkı yapmak isterim Sayın Başkanım.

Zor bir iş yaptınız çünkü kurucu bir heyet olarak başladınız. Başta binanız yoktu, iki kez bina arayışı oldu, ardından şu anda yine bir yerdesiniz. Şunu çok net söyleyeyim: Meslektaşlarımızın kararlarınızda herhangi bir siyasi saik gözetmeden ve doğrusu, vatandaşın yana daha fazla inisiyatif kullanan bir iradeyi takdir ettiğini söyleyeyim ve buna dair birkaç yönetmelik çalışması olduğunu biliyorum yani kamu denetçilerinin kararlarının ardından o konuya dair birkaç yönetmelik değişikliği de geldi. Yani bir nevi mevzuata da bir katkı sağladınız ama biraz daha gitmemiz gereken yol var, biraz daha sürelerin kısılmasıyla ilgili galiba biraz daha çaba sarf etmemiz gerekiyor. Bunun takdirini de sizlere sunuyorum, bu noktada katkınızı bekliyoruz.

İnşallah, ümit ediyorum, önümüzdeki dönemde yani bir sonraki yıl itibarıyla “Cumhurbaşkanlığı bütçesi” demeyeceğiz, inşallah, “başkanlık bütçesi” diyeceğiz eğer millet öyle istiyorsa. Çünkü bu yapı aslında hangi parti iktidarda olursa olsun darbelere de açık, görünen ve görünmeyen darbelere açık, bürokratik oligarşinin kendisine göre alan açma girişimlerine açık. Bunun artık Türkiye’de son bulması gerekiyor. Yani milletin seçtiği siyasi irade gerçekten milleti yönetebilmeli ve öbür tarafıyla da siyasetin aciz içinde görünmesine sebep oluyor. Çünkü bir düzenleme yapıyorsunuz, elbette yargının denetim hakkı vardır, bu başka bir boyut ama bürokrasi farklı bir noktada uygulama yapıyor. Sonra, yönetmelik düzeyinde kanunlar çıkarıyoruz. Yine bu bizim yasama faaliyetimize ilişkin bir yumuşak karın, neredeyse yönetmelik düzeyinde kanunlar çıkarıyoruz yani fıkralar artık z’ye kadar filan iniyor. Bu, Meclisin mehabetine de yakışmıyor, uluslararası noktada da yasama faaliyetinin azizliğine, yüceliğine de yakışmıyor ama bu yine sistemle alakalı oluyor. İnşallah, burada herkesin katkısı lazım. Elbette eleştiriler bize yol gösterecektir, yön gösterecektir. Bizim göremediğimiz noktada, iktidarın göremediği noktada başka ışıklar sunacaktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Toparlarsanız lütfen.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Çok teşekkür ediyorum.

Ama elbette bu meselenin şahsi bir mesele olmadığını lütfen unutmayalım. Hepimiz ölümlüyüz. Sayın Cumhurbaşkanımıza da, Allah hayırlı uzun ömür versin tekrar ediyorum, ölümlüdür ve isteği kendisi için değil çünkü mantıklı da değil kendisi için istemesi. Yani zaten yürütmenin emrinde bir yasama var. “Bunu ayıralım, bunu değiştirelim.” diyen bir Cumhurbaşkanı, bunu kendisi için istiyor olamaz. Bu görüşlerimi sizlerin takdirlerine sunuyorum. Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün tabii ki Meclis, Cumhurbaşkanlığı, Sayıştay, Kamu Denetçiliği Kurumu gibi yani önemli kurumların bütçeleri olduğu için bu süre için alınan karara pek uymadık ve yirmi dakikanın altına da pek inmeden şey yapıyoruz ama almış olduğumuz karar on dakikadır. Yani burada bunu şey yapmayacağım ama ikinci bölümde süreleri alınan karar doğrultusunda kullanıracam bunu da bilgilerinize sunuyorum.

Sayın Ayar, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sataşmadan söz istiyorum.

HİKMET AYAR (Rize) – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sataşmadan size söz vereceğim

GARO PAYLAN (İstanbul) – Demin Başkan Vekili hemen söz verdi.

BAŞKAN – Şöyle: Ben söz verdiğim için işlem başladı. Nezaketen dönüp şeye söz vermem lazım. Hani Hikmet Bey’e söz vermeden önce Sayın Kuşoğlu istemiş olsaydı verirdim. Ama sizin bu sahiplenme duygunuz beni çok etkiliyor Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hak neyse o olacak.

BAŞKAN – Sizi tebrik ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sağ olun.

BAŞKAN – Hakkınızı teslim etmem lazım.

Sayın Ayar, eğer müsaade ederseniz Sayın Kuşoğlu’na söz vereceğim.

HİKMET AYAR (Rize) – Buyurun.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Hikmet Bey size de teşekkür ederim.

Sayın Gizligider konuşması sırasında nezaketli bir konuşma yaptı ayrıca teşekkür ediyorum. Onlarca yıl önce cereyan etmiş bir hadiseyi hatırlatarak Cumhuriyet Halk Partisiyle ilgili bir eleştiride bulundu ama Sayın Gizligider şunu da unutmayalım: Hiçbir dönemde suçu kanıtlanmamış, hain olduğu tespit edilmemiş, bir mahkeme kararı olmayan bir Müslüman’ın cenaze namazının kıldırılamayacağı ya da Müslüman mezarlığına defnedilemeyeceğiyle ilgili bir olay olmamıştı, bu dönemde oldu. Bunu da hatırlatırım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Ayar...

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

(Gürültüler, karşılıklı konuşmalar)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Ayar konuşuyor.

HİKMET AYAR (Rize) – Herkesi, Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz, milletvekili arkadaşlarım, Cumhurbaşkanlığımızın çok değerli Genel Sekreteri, Sayıştay Başkanımız, Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanımız, bütün hazırun; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Esasen konuşma almayacaktım ancak bazı konuşmacı arkadaşlarımızın Sayın Cumhurbaşkanımız hakkında ileri geri konuşmaları nedeniyle söz alma gereği gördüm.

Değerli arkadaşlar, esasen iyi bir dinleyiciyim.

BAŞKAN – “Bazı arkadaşlar” dediğiniz zaman yani toplumun bütününe şey yapmış oluyorsunuz, direkt isim verirsiniz daha rahat olur.

HİKMET AYAR (Rize) – Onu buradaki bütün hazırun biliyor kimler olduğunu.

İyi bir dinleyiciyim. Eleştirilerden de rahatsız olmam, istifade etmeye çalışırım, nitekim çok istifade ettiğim konuşmalar oldu, notlar aldım. Kendilerine teşekkür ediyorum.

Ben Sayın Kandemir ve Sayın Gizligider kadar diplomatik konuşamayacağım onun için baştan özür diliyorum.

Her fırsatta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a saldırmayı marifet zanneden bazı arkadaşlarımız var yine “bazı” diyorum. Çok kısa olarak: Boşuna uğraşmasınlar, buradan size ekmek çıkmaz bundan önce olduğu gibi. Ama bu arkadaşlarımı anlamaya çalışıyorum. Recep Tayyip Erdoğan takıntısı olan bu arkadaşlarımızı galiba da anlıyorum. On dört senedir, 10 defa, yanılmıyorsam Sayın Muharrem İnce’nin de dediği gibi: “Çıkmışsınız yenmiş sizi, çıkmışsınız yenmiş sizi.” Dolayısıyla, Recep Tayyip Erdoğan takıntınız bu olsa gerek diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Bütçe bağlamında konuşursak.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Karışmayın Sayın Başkan, müdahale etmeyin hatibe.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, bütçe görüşmeleri sırasında Sayın Bekaroğlu.

MUSA ÇAM (İzmir) - Sayın Başkan, hatibe müdahale etmeyin, özgürce konuşun.

HİKMET AYAR (Rize) – Her defasında millet size değil de Recep Tayyip Erdoğan’a inanıyor ve onu seçiyorsa, onu tercih ediyorsa bunun kabahati Recep Tayyip Erdoğan’ın değil.

Değerli arkadaşlar Sayın Cumhurbaşkanımız 10 Ağustos Cumhurbaşkanlığı seçimi kampanyasında nasıl bir Cumhurbaşkanlığı yapacağını anlatarak millettten oy istemiştir. Millet de o söylenenlere oy vermiştir. Hem de 13 partili bir bloka rağmen millet yüzde 52 oy vermiş ve seçmiştir Sayın Cumhurbaşkanımızı. Seçilirse nasıl bir Cumhurbaşkanlığı yapacağını anlattığı gibi tam da öyle Cumhurbaşkanlığı yapıyor. Şunu da belirtiyim ki, hani çok tartışıldığı için, Başkanlık sistemini Recep Tayyip Erdoğan kendisi için mi istiyor? Kendisi için niye istesin? Başkanlık sistemi geldiğinde bugünkünden daha fazla yetkisi olmayacak ki. Başkanlık sistemi Recep Tayyip Erdoğan’a gerekli değil, zaten fiilen yapıyor, uyguluyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu doğru.

MUSA ÇAM (İzmir) – Anayasa’yı çiğniyor yani.

BAŞKAN – Anayasal haklarını kullanıyor ya da. İki arasında fark var.

HİKMET AYAR (Rize) – Başkanlık esas, Recep Tayyip Erdoğan sonrası için ve Türkiye için gereklidir arkadaşlar. Başkanlık sistemi Türkiye için gereklidir. Yalnız buna takılan arkadaşlara bir şey daha hatırlatmak istiyorum: Gelecekte hiç mi ümitleri yok? Başkanlık seçimlerini kazanma ihtimali görmüyorlar mı? Oysa bu takıntılar yerine “Biz nasıl kazanırız”ın hesabı içerisinde olsalar belki daha iyi olacaktır, kendileri için.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Muhtarlardan başladılar bakalım.

HİKMET AYAR (Rize) – Evet.

Değerli arkadaşlar, kaldı ki başkanlık sistemi –benden önce de söylendi- Sayın Cumhurbaşkanımız söyledi diye gelmeyecek. Bizler Türkiye Büyük Millet Meclisinden 367’nin üstünde bile bunu geçirsek yine gelmeyecek, millet isterse gerçekleşecek. Bunu da beyan ettik, bunu da açıkladık. Buna rağmen neden hani demokrasi diyorduk, demokratik kurallar diyorduk. Millet ne istiyorsa o olacak diyor, sözü uzatmıyorum hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayar, teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tebrik ediyorum Sayın Ayar’ı çok doğru bir şey söyledi: “Cumhurbaşkanı fiilen başkanlık yapıyor.”

BAŞKAN – Cumhurbaşkanı Anayasa’nın kendisine vermiş olduğu yetkiler doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı görevini yerine getiriyor.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Devlet başkanlığı yapıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, değerli başkanlar, genel sekreterler, bürokratlar, tabii ki basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, sabahtan beri dinliyorum arkadaşları, herkesi anlamaya çalışıyorum. Hepimiz elbette memleketin iyi olmasını istiyoruz ancak bir de insanlık tarihi var. Yakın tarih var, uzak tarih var. Şimdi, insan öğrenen bir varlıktır. Yaptığı hatalardan veya geçmişlerinin yaptığı hatalardan, dünyadaki örneklerden, bunlardan öğrenir. Bir çocuk bile sobaya eli değdiğinde eli yandığında bir daha o sobanın yanına gitmez. Hata yapılır, hata sonra bir daha tekrarlanmaz. Yani Einstein’ın lafıdır: “Ancak ahmaklar aynı şeyleri yapıp farklı sonuçlar beklerler.” der. Yani hata yaparız, hatadan öğreniriz ve daha iyisini buluruz, insanlık bunun arayışı içinde. Nasıl daha iyi olur, nasıl daha iyi yönetilir? Devletler de böyledir. İdari yapılar, elbette devlet sistemleri insanlık tarihi boyunca olmuş ve son bin yıla baktığımızda hep devlet modellerinde idari modelin nasıl olması, nasıl daha demokratik olması konusunda ve merkezde toplanan o gücün nasıl bir şekilde denge ve denetim mekanizmalarıyla, başka güç mekanizmalarıyla dengelenmesi ve denetlenmesi arayışları olmuş. Krallar, padişahlar, sultanlar elbette olmuş, imparatorluk süreçleri olmuş, Orta Çağ’ı yaşamışız, Yeni Çağ’ı yaşamışız. Yakın zamanda veya beş yüz yıl önceden, altı yüz yıl, yedi yüz yıl önceden başlayarak bu güce karşı denetleme arayışları olmuş, parlamentolar oluşturulmuş, kralın yetkilerini sınırlama, sultanın yetkilerini sınırlama arayışları olmuş. Osmanlı’nın da son yüz yılında bu arayışlar var, cumhuriyet tarihimiz boyunca da bu gücün nasıl bir yerde toplanıp nasıl denetlenebileceği konusu tartışılmış. Tabii ki tabiriyle denk yasama, yürütme, yargı işte, kuvvetler ayrılığı. Ortaokul vatandaşlık dersi bilgisinde benim kuşağım öğrenmiştir, 12 Eylül darbesi sonrası konuldu. Yasama, yürütme, yargı: Bunlar bağımsızdır, birbirini dengelerler ve denetlerler, hiçbirisi birbirinin üzerine tahakküm kuramaz.

Şimdi, burada yargı var. Şimdi, ben yargının vücut diline bakıyorum, gerçekten bizle eşit mi? Hep beraber sorgulayalım arkadaşlar. Yani şu yürütmeyi, böyle netameli yürütmeyi bu yargı denetleyebilir mi bu vücut diliyle? Ben sanmıyorum. Vekil arkadaşlar geliyor böyle ensesine atıyor... Samimiyet güzel bir şey, iyi bir şeydir ama “yargı” dediğimizde burada en önemli unsur yargıdır belki de. Yani ben hep başa koyarım. Yargı olmazsa, hukuk olmazsa o ülkede bir arada yaşama unsuru ortaya konulamaz. Bir numaradır yargı. Ama gerçekten o vücut dilini dahi -Sayıştay Başkanımıza hayırlı olsun, görevinizden

başarılar diliyorum, yeni Başkansınız- göremiyorum. Maalesef, hiçbir yargı dünyamızda yüz yıldır da bunu bir türlü beceremedik. Yargı hiçbir zaman bağımsız olmadı, gücün tahakkümünde oldu, gücün vesaitinde oldu, o dönem kim güçlüyse onun yargısı oldu.

Şimdi, “kuvvetler ayrılığı” dedik: Yasama, yürütme, yargı; buradayız. Biz neyi tartışıyoruz? Gücün tek adama mı doğru gideceği, her şeye tek adam mı karar verecek yoksa bunu dengeleyen, denetleyen, güçlü, karakterli, dikkate alınan, buradaki tartışmaların esas alındığı bir parlamento olacak mı? Ama bakın, şimdiki pratik... Hani hep Sayın Cumhurbaşkanı veya sizler diyorsunuz ya: “Fiili durum var.” Fiili durumda ne yaşıyoruz arkadaşlar? Bir olağanüstü hâli yaşıyoruz. Bir darbe geçirmiş bir ülkenin milletvekilleri ve vatandaşları olma utancını yaşıyoruz bütün dünyada. 2016 dünyasında bir darbe girişimi yaşadık, hain bir darbe girişimi yaşadık. Bunun utancını yaşıyoruz öyle değil mi? 2007’de de o darbe girişimi olduğunda, postmodern darbelerde veya 1998’deki postmodern darbelerde hep bunun utancını yaşadık. 1998’de dendi ki: “Bir daha darbe yok.” AK PARTİ geldi “Biz vesaiti devirdik.” 2007’de darbe girişimi oldu. Niye? Çünkü bu yapıyı demokratikleştiremedik, evrensel standartlarda, darbe olmayan ülkeler ne yapmışsa biz onları yapamadık. Gücü merkezî olarak tuttuk, “O merkezî güce kim sahip olursa o tokmağı çalar, diğer güçlere de tahakküm kurar.” dedik. Maalesef devletle imtihanını kaybetmiş bir AKP’yle karşı karşıyayız. 2002 yılı iddialarına baktığımızda “Gücü dağıtacağım, ademimerkeziyetçi bir devlet kuracağım, vesayet yapılarını kıracağım, YÖK’ü kaldıracağım, Millî Güvenlik Kurulunu kaldıracağım, bütün vesayet yapılarını darmaduman edeceğim.” diyen AKP bugün o vesayetin şahikasını yaşıyor ülkemize. YÖK tahkim edildi. En güçlü anında bütün üniversiteler üzerinde çok ciddi bir tahakküm kurdu, öğretim üyeleri inim inim ağılıyor, seçilmiş rektörler atanmıyorlar, rektör seçimleri kaldırıldı -Avrupa’da rektör seçimleri kaldırılan tek ülkeyiz- öğretim üyeleri bir bilim üretmiyorlar, vesayet altında üniversitelerimiz. Millî Güvenlik Kurulu tahkim edildi, güvenlikçi devlet anlayışı tahkim edildi, yargı üzerinde baskılar var, yargı devre dışı. Kanun hükmünde kararnamelerle Parlamento devre dışı, Parlamenteoya artık millet bakmıyor. “Millet” dediğimiz bakmıyor. Herkes saraydan Sayın Cumhurbaşkanı ne diyecek buna bakıyor, ona göre siyaset belirleniyor, tek adamın aklı. Oysa hepimiz biliyoruz ki, insanoğlu hatalar yapar. Sayın Cumhurbaşkanı yakın zamanda dedi: “Aldatıldım, Allah bizi affetsin.” Evet, insanlar aldanabilir de hakkı da vardır ama sistemler aldanmazlar. İyi bir sistem oturtursanız sistem denge denetimini yapar ve sistemler aldanmazlar. Sistemi aldatmaya çalışan da ayıklanır, atılır. Dengenin bir mekanizması yargı, yasama, yürütme, basın... Bakın, basın işlemiyor, basın diye bir şey bırakmadık geriye. 4’üncü güç, bütün bu güçleri denetleyen 4’üncü güçtür basın bütün medenî dünyada, bu güçü de bırakmadık. Son basın dediğimiz Cumhuriyet gazetesi veya pek çok basın kuruluşu, İMC TV kapatıldı; muhalif denebilen, Hükümeti eleştirebilen son basın kuruluşları da kapatıldı veya kapatılmaya çalışıyor, kayyumlar atanıyor. E, bu nasıl bir demokrasi? Bunu bu kadar tıkayalım, sonra diyelim ki: “Tek adamı başkan yapacağız, o bizi kurtaracak, ülkeyi alıp götürecekt.” Yok, arkadaşlar...

Bakın, Daron Acemoğlu’nun Nobel Edebiyat Ödülü’ne aday bir kitabı var Ulusların Düşüşü diye, hepinize tavsiye ederim. Sayın Genel Sekreterim, gerçekten hepinize tavsiye ederim. İnsanlık tarihinde bakın, Latin Amerika’da olsun, İnkalarda olsun, Çin’de olsun, Afrika’da olsun, Orta Doğu’da olsun, Avrupa’da olsun, bütün medeniyetler kurumsal yapılarını güçlendirdikleri zaman yükselmişler; denge denetim mekanizmaları, Parlamentolar güçlü, yargısı varsa, denetleyen yani gücü dengeleyebilen, denetleyebilen yapılar güçlü olduğu zaman yükselmişler. İradeler tek adama doğru aktığı zamansa hep zayıflamışlar ve inişe geçmişler, hep bunun istisnası da yok. Bu kitap bunu anlatıyor.

Yani, bizse bakın, iddiamız neydi? Efendim, bu vesayetçi yapıyı kırmakken şimdi geldik maalesef statükonun tekrar tahkim edildiği bir ülkede yaşamının utancını yaşıyoruz. Mesele Başkanlık sistemi veya efendim, parlamenter sistem değil, mesele bütün bu yapıların işleyip işlemediğidir. Fiili

durumda işlemiyorsa fiilî olmayan, resmî durumda da bunları işlemeyecektir; ayinesi iştir kişinin. O açıdan, iradeyi tek adama vermekle bunlar işlemez arkadaşlar. Parlamento işleyecek, basın işleyecek, yargı işleyecek, karakterini bulacak, -Sayıştay örneğinde verdiğim gibi- gelecek burada dengesini, denetlemesini yapacak, çatır çatır bütün usulsüzlükleri, yolsuzlukları koyacak. Ama, eğer ki o gücü yoksa, o gücü kendinde hissetmiyorsa bunu yapamaz yargı.

Değerli arkadaşlar, şimdi, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz de, Sayın Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterimiz de sunumlarında... Niye böyle olduğunu da söyleyeyim, niye biz bir türlü güçlenemiyoruz? “Küllîye” tabirini kullandılar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Külliyesi ve Cumhurbaşkanlığı Külliyesi. İşte, bu vesayetin, bu fay hatlarının nasıl oluştuğunu biraz anlatacağım. Ve “millet” tabir ediyorsunuz, “milletin evi, milletin evi” güzel bir şey. Ama, o millet tabirinin bir içi var, bir de içinde olmayanlar var, olanlar ve olmayanlar. Hep böyle olmuş, hep bir muteber, makbul vatandaş tanımı yapılmış cumhuriyetin kuruluşunda da maalesef böyle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İlave süre veriyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi de bu yapılıyor çünkü Sayın Cumhurbaşkanı bunu bir kültürel devrim olarak söyledi, aslında bir devrim değil. Tekrar o milletihâkime, milletisadık ve “milletiyoklar” anlayışına dönüş olarak bunu tabir edebiliriz. Bunu da niye böyle söylüyorum, onu da söyleyeyim. Çünkü, “millet” diye tabir ettiğiniz arkadaşlar, eğer ki 80 milyon olsaydı, oraya “Küllîye” ismini koymazdınız. Türkiye Büyük Millet Meclisi henüz küllîye olmadı sanıyorum resmiyette ama küllîye diye tabir ediyorsunuz, bunu zikretmezsiniz. Bakın, ne diyor Türk Dil Kurumu, küllîyeyi nasıl açıklıyor? Türk Dil Kurumundan sizden bakın, az önce tıkladım. Türk Dil Kurumunda diyor ki küllîye için: “Bir caminin çevresindeki cami ile birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebil, kitaplık, hastane gibi yapıların bütünü. Örnek, Fatih Külliyesi.” diyor. Şimdi, ben bakıyorum, ben bu tanımın içinde miyim, değil miyim? Yok, değilim. Bir Hristiyan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak ben o küllîye tanımının içinde değilim, bir Musevi de değil, bir ateist de değil, bir Alevi de değil, bir Şafii de değil arkadaşlar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şafii var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Pardon, özür dilerim, Şafii var.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Alevi de var, Alevi Müslüman değil mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, burada tartışmaya girmeyelim, Alevi’nin bir ibadet yeri var, cemevi diye kendini tanımlamış o anlamda ve kendini orada ibadet eden... Kim nerede kendini ifade ediyorsa orasıdır onun ibadet yeri, siz buna karışamazsınız.

Şimdi, böyle bir isim koyduğunuz anda millet olarak neyi tabir ettiğinizi ortaya koymuş oluyorsunuz. Yani, milletihâkime olarak ortaya koymuş oluyorsunuz ve diğerlerine de şunu telkin ediyorsunuz: Osmanlı’nın yaptığı gibi “Osmanlı’da her şey çok eşitti.” denir ya. Değildi. Bir de “milletisadık” diye bir tanımı vardı veya milletler sistemi vardı, işte Ermeni milleti, işte Müslüman, Ermeni, Katolik milleti; milletler sistemi vardı Osmanlı’da. Ve iddia şu ki şu anda: “Küllîye” diye tabir ettiğiniz zaman bir ülkenin Cumhurbaşkanlığını veya Millet Meclisini, burada bir ayrımcılık yapmış oluyorsunuz. Bunu yapmaktan men ederim sizleri, yapmayın. Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’ni soruyorum, ruhsatını “külliye” diye mi aldınız Sayın Genel Sekreter? Yani ruhsatı külliye midir? Bunu sormuş olayım, Genel Sekreter başka bir şeyle ilgileniyor.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ruhsatı Başbakanlıktır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ruhsatı nedir diye soruyorum size.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Başbakanlıktır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Külliye” diye bir ruhsat verilebiliyor mu Türkiye’de? Yani “Burası külliye” diye bir ruhsat var mıdır? Türkiye Büyük Millet Meclisinin ruhsatı külliye oldu mu Sayın Başkan Vekilimiz, ki siz Külliye diyebiliyorsunuz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Diyebiliriz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Diyemezsiniz, siz Başkan Vekilisiniz. Ruhsata göre konuşulmaz mı? Neyse ruhsatımız, adımız odur.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ruhsatta Meclis binası geçer.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yok, yok sınıfları vardır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, yapmayın, sınıf olarak tabir varsa geçebilirsiniz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tabii ki, daha resmiyette öyle bir şeyde yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi, bu anlamda yüzyıl önce de bu tanımlama yapılmış. Eşitlik bir ütopya, evet, buna katılıyorum, eşit olmak bir ütopya. Dünyanın hiçbir yerinde de tamamen eşitliğin olduğu bir ülke yok ama eşit olmaya çalışan ülkeler var ve bu yolda çabalayan ülkeler var. Devletin merkezi de bu eşitliğin göstergesi olmalı.

Değerli arkadaşlar, bu eleştirimi böyle söylemiş olayım bu yok sayılanlar anlamında. Siz yok sayabilirsiniz ve seçimler anlamında da dersiniz ki: “Biz çoğunluğuz arkadaş, biz seçimlerde getiririz, biz çoğunluk olarak bu kararı alırız.” “Külliye” ismi koyalım mı diye sorarsınız millet de size “Külliye” diye koyun der.” ama haksızlık yapmış olursunuz. Yalnızca oyla baktığınız zaman her şeye oy demek, demokrasi demek değildir. Hani Sayın Abdullah Gül de aynı şeyi söyledi...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Gültan Kışanak da oyla geldi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – ...demokrasi yalnızca sandık demek değildir.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Yanlış.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değildir ama siz sandığa indiriyorsunuz ve sandığa indirmediğiniz anda da seçilmiş diktatörler vardır dünya tarihinde hâlâ da vardır seçilmiş diktatörler. Bu yola tevessül etmeyelim arkadaşlar.

BAŞKAN – Evet, Sayın Paylan, toparlar mısınız lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değerli Başkanım, yirmi üç dakika konuşanlar oldu.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Niye onun üzerine aldınız? Gültan Kışanak da yüzde 70’le seçilmişti.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Terör örgütüyle bağlantısı olmayacaktı beyefendi.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yoktu, hiç öyle bir soru yok.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Savunulmayacak öyle teröristler, kusura bakmayın.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, dün de konuştuk... Ya, savcının söylemediğini siz nereden uyduruyorsunuz? Savcının iddianamesinde, soruşturmasında olmayan...

HAMZA DAĞ (İzmir) – PKK terör örgütü değil tabii! Gececeksiniz bunları.

AHMET YILDIRIM (Muş) – O senin subjektif görüşün.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Subjektif görüşüm!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Senin subjektif görüşün. Ben yargı üzerinden, hukuk üzerinden konuşurum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hani bariş süreci bozulmayacaktı.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yalan yalan boy boy, havuz medyası üfördü ve savcı o yönlü bir soru bile sormadı.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Neyini üfördü ya? Gözümüzle gördüğümüz şeyleri mi...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Havuz medyasının yazdığı hiçbir şey sorulmadı. Siz her şeyi millete bağladınız. 10 kişi konuştu, Gültan Kışanak da yüzde 70’le seçildi diyoruz. Eğer milletten oy almak her şey kadirimutlaksa Gültan Kışanak da seçildi.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Terör örgütüyle bağlantısı olmayacak.

AHMET YILDIRIM (Muş) – O zaman sizin de Fethullah terör örgütüyle bağlantınız vardı, hâlâ var.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hâlâ var, hâla var!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, söylediğimiz her lafın altında kalırsınız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sizi dışarıya alayım, orada konuşun.

Sayın Paylan, siz devam edin.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Milletse millet, terörse buyurun on dört yıl terör örgütüyle iş birliği yaptınız, yardım, yataklık yaptınız terör örgütüne.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Her lafın altında da kalırsınız, hiç merak etmeyin, sadece uzamasın diye bir şey söylemiyoruz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sadece üfürürsünüz siz ve boy boy havuz medyasına yalanlar dizersiniz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bu söylediğinizi içinize sindirecek...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Hani milleti ya... Az önceden beri arkadaşlarınız “Her şey millet.” dedi, “seçim” dedi.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Millet tabii kardeşim, yüzde 52’yi saymıyorsun açıkçası.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Seçim her şeyi aklayıp paklıyordu hani. Terör örgütüyse on dört yıldır iktidarınız terör örgütüyle çalıştı işte.

BAŞKAN – Sayın Paylan, devam edin lütfen.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ya müdahale edin ya da...

BAŞKAN – Sayın Paylan, siz devam edin yani siz başlarsanız susarlar, başlamazsanız susmazlar.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Söylediği bu işte tabii yalan haberler üzerinden konuşuyor.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Terör örgütü bile diyemiyorsun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Nerede, yargı kararın var mı senin Hamza Bey, var mı yargı kararın?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bir sürü yargı kararı var ya.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yok, hiçbir karar yok ya.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bir sürü, göreceksin şimdi yargı kararını.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ya, yargı kararı olan biri nasıl seçilir?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Terör örgütü...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Seçme, seçilmenin ilkeleri, kriterleri vardır ya.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çok zor bir şey değil, merak etme.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tabii, siyasallaşmış hukuk komisyonu olarak yargı üzerinden kararlar çıkarırsınız.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Millet kararını vermiş sizin terör örgütüyle bağlantınızın olduğunu be!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Kim vermiş?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Bütün millet vermiş.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bütün dünya da sizin IŞİD terör örgütüyle bağlantınızın olduğunu söylüyor, bütün dünya söylüyor.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Siz söylüyorsunuz sadece, HDP söylüyor, Ahmet Yıldırım söylüyor sadece.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tabii, Hamza Dağ söylüyor işte.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Ben söylüyorum, evet.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bakın, buradan girerseniz işin içinden çıkamazsınız, altında kalırsınız.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hiçbir lafın altında kalmayız.

BAŞKAN – Arkadaşlar, böyle bir müzakere usulü yok, söz isteyin, vereyim size.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Başkan, o girdi, o girerse biz de gireriz.

BAŞKAN – Tamam, söz isteyin, vereyim diyorum.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Mevzuyu açan sizsiniz ya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Orayı susturun.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Niye sabahtan beri seçim söylüyorsunuz işte. Yüzde 70’le geldi, Cumhurbaşkanının hiçbir zaman alamadığı oy oranıyla geldi, seçimse seçim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Benim süremi baştan alır mısınız Sayın Başkan.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yarın yapalım. Hadi, niye kayyum atıyorsunuz, seçime gidelim, irade var. Feshedelim, seçime gidelim, yeniden Diyarbakır’da seçim yapalım.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yapalım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Seçimle alamadığınızı niye zorbalıkla alıyorsunuz?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sayın Başkanım, cevap vermek zorunda kalıyorum.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika...

HAMZA DAĞ (İzmir) – Eğer Sayın Paylan devam ederse rahat olur, yoksa cevap vermek zorunda kalıyoruz yani beyefendiyle tek taraflı konuşmak zorunda kalıyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, serbest kürsü dedik bugün, sıkıntı yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Süreyi baştan alır mısınız?

BAŞKAN – Sayın Paylan, süreyi zaten aştınız, buyurun devam edin.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yirmi üç dakika konuşan da oldu, beş dakikadır tartışma yürüyor biliyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın arkadaşlar, bakın, az önceki tartışmada Hamza Dağ da bunu gösterdi. Şimdi, ben de örneğini o yönden verdim. Devletler eğer ki demokratik olmazsa, birilerini yok sayarsa birileri de ona karşı itiraz ederler. Bakın, sizin kesimin de yani mütedeyyin kesiminde yok sayıldığı yıllar oldu. Her kesimin yani bu Türkiye Cumhuriyeti tarihinde sosyolojik anlamda, kimliksel anlamda, ideolojik anlamda yok sayılmayan bir kesim yok gibi, yok sayılmayan kesim yok. Yok sayılmayan kesimler dünya örneklerinde vardır bakın. Bazıları mücadele ederler, demokratik mücadeleler verirler, gelirler derler ki: “Arkadaşlar, bu düzeni demokratikleştirelim.” Eğer ki buradaki yapı kaskatıysa, hiçbir talebi duymuyorsa her talebi terör diye indirgiyorsa o yapılar isyan ederler.

12 Eylül 1980 darbesinin işkencehanelerinden geçenler isyan etmişlerdir, yok sayılanlar. “Türk’üm diyeceksin, Türk’üm diyeceksin.” diye isyan... O Gültan Kışanak, Hamza Dağ, sizin az önce söylediğiniz, 12 Eylül işkencehanelerinden geçmiştir ve “Türk’üm diyeceksin.” diye işkenceden geçmiştir. Milletvekiliniz Bülent Arınç demiştir ki: “O işkenceleri ben görsem ben daha önce Gültan Kışanak’a kızardım, şimdi artık kızmıyorum, o işkenceleri ben görsem ben dağa çıkardım.” Demek ki bir devlet demokratikleşmiyorsa o devletin yok saydıkları ya sessizliğe bürünürler -ama haksızlık etmiş olursunuz, hakka inanan bir insansınız- ya da isyan ederler. İsyân ve inkâr kısır döngüsünde yüz yıl geçirdik, yüz yıl. Devletin kuruluşundaki hatalar, Şeyh Sait isyanından beri o isyan ve inkâr sarmalından bizi çıkaramadı.

BAŞKAN – Sayın Paylan, üç dakika süre vereceğim, lütfen toparlayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, öyle değil, benim altı dakikam gitti.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – Öyle bir şey yokken...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Şahap Bey, siz gelmeden önce diğer arkadaşlarınız da tümüyle gündemden bağımsız konuştular, kaldı ki bu gündemle de ilintili. Bakın, Başkan da uyardı Şahap Bey.

ŞAHAP KAVCIOĞLU (Bayburt) – O hâlde bunları niye o zaman...

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin.

Ya Sayın Yıldırım, Sayın...

Buyurun siz Sayın Paylan, bitirin lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O isyan ve inkar sarmalından çıkmanın yolu vardı. Barış sürecini yaptık, barış sürecini manipüle ettiler, bu devletin içindeki, bu darbeyi hazırlayanlar ettiler, anlattım defalarca.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Asıl darbeci sizsiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz darbecisiniz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Çanak tuttunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Darbeye çanak tutanlar sizsiniz yapmayın.

Ya Sayın Başkan, eğer ki böyleyse ben konuşamam, müdahale ettirtmeyin ya. O zaman ara verin, bir sakinleşsin arkadaşlar.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Sen “darbeci” diyorsun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ara verin, bir sakinleşsin arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Paylan’ın insicamını bozuyorsunuz, söyleyeceklerini de unutuyor, yapmayın.

Buyurun.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Manipüle edenlerin tamamı eğer darbeciye...

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Demokratikleşme paketlerini silip sanki bunlar hiç yaşanmamış gibi yani vatandaş tanımını AK PARTİ yeniden yapmamış, toplumsal o buluşmayı yeniden toplumun tüm farklı kesimlerini sisteme...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmaya çalıştınız.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – ...entegre etme gayreti içerisinde olmamış gibi gayrimüslimlerle ilgili, Alevilerle ilgili, Kürtlerle ilgili, mütedeyyin vatandaşlarla ilgili sanki Türkiye’de hiçbir şey olmamış gibi konuşuyorsunuz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Gelinek nokta, hepsi geri alındı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sorun şu: Maalesef işte büyük bir heyecan yaşıyorduk.

ERKAN KANDEMİR (İstanbul) – Yapmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, AKP yüzde 50’lik veya yüzde 45’lik, yüzde 40’lık neyse sosyolojisini barışa, çoğulculuğa ikna etmişti iki yıl öncesine kadar. Bakın, iki yıl önce anketlerin yüzde 75’i, 80’i “Barış süreci sürsün, analar ağlasın, yeter ki kan dökülmesin.” diyordu. Bugün baksanız, AKP, MHP ideolojisinin esiri olmuştur. Ne istiyorsa onları yapıyor ve bu şekilde yol alıyor. Bu, yanlış. Bugün sorsanız yüzde 75-80 “Sonuna kadar savaş.” diyebilir. Liderlik, siyaset böyle bir yerden geçiyor.

Ben son süremi de ombudsmanla ilgili kullanmak istiyorum, sayın kamu başdenetçisiyle ilgili kullanmak istiyorum.

Sayın Başkanım, çok sataşma oldu, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Buyurun, iki dakika.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, Değerli Kamu Başdenetçisi; bakın, geçen sene sizinle şu tartışmamız oldu. Siz dört yıldır -geçen sene üç yıldır- Kamu Başdenetçisisiniz. Ama, dört yıldır, bakın, bu kadar insan hakları ihlallerinin olduğu, bu kadar hak ihlallerinin olduğu bir ülkede dört kere gündeme gelemediniz aldığımız kararlar. İnsanların “Ya ne iyi, kamu başdenetçesi şununla ilgili şöyle bir karar almış ve devlet içinde şöyle bir yaptırım uygulamış. Ben de gideyim kamu başdenetçisine başvurayım.” diyebileceği dört tane haberinizi yok. Baktım da yani yok, ne yazık. Bu kadar hak ihlallerinin olduğu, hukuk sisteminin oturmadığı bir ülkede bireyi devlete karşı savunmanız gerekirken, bu kadar gadre uğrayan birey varken siz gündeme gelmiyorsunuz. Niye? Çünkü, devletçisiniz.

Geçen sene Hrant Dink’le ilgili “Türk düşmanı” diye attığınız imza -siz karar verdiniz ona- “Hrant Dink’in ölümüne yol açtı.” dedim. “O cinayette sizin de payınız var çünkü millî mutabakat cinayeti.” dedim. Siz dediniz ki: “Ben o imzaman arkasındayım.” Bugün ne çıktı? “Fetullah o cinayeti yapmış.” Hayır, yalnızca cemaat değildi, pek çok aktör vardı, millî mutabakat cinayeti idi. Siz de o millî mutabakatın bir parçasıydınız. Devletçi bakışınızla 7 yazılık o seriyi, Hrant Dink’in “Barış ve Kardeşlik” yazısını “Türk düşmanı” olarak yaftaladınız ve o cinayette, o millî mutabakat cinayetinde payınız var. O yüzden insanlar size gelemeler, o yüzden devletçi bakışınızla dört yıldır ombudsmanlık makamını yükseltmediniz.

Bakın, şubat ayında doğuda, güneydoğuda pek çok olay olurken denmiş ki: “Orada pek çok insan hakları ihlalleri var, niye gitmiyorsunuz?” Efendim, demişsiniz ki: “Şimdi oraya gidecek durum yok. Oralar biraz sakinleştiği zaman gitmeyi düşünüyorum.” Gittiniz mi Sayın Ombudsman? Orayı gördünüz mü, gezdiniz mi? Sanmıyorum. O kadar insan hakları ihlalleri olan bir yerde, bir ülkede, herhangi bir ülkede ombudsman oraya koşar, bakar ne oluyor? Bakın, ne oldu? Bir yıldır şehirler bombalandı, binlerce insanımızı kaybettik. Şimdi diyorlar ki: “Onlar Fetullahçıydı. Roboski’yi bombalayan Fetullahçıydı. Cizre’yi, Sur’u, Silopi’yi bombalayan Fetullahçıydı. O uçaklarla oraya

gidip bombalayanlar, tankla bombalayanlar Fetullahçıydı.” Niye bakmadınız Sayın Ombudsman? 21 denetçinin 19’u cemaatçi çıktığı için görevden alınmış. Yani, millî mutabakata bakar mısınız? Acaba, bu millî mutabakatta bir yeri yaftalamak doğru mu? Yoksa, bu bir devlet anlayışı mı? Bu anlamda böyle bir ombudsman bir daha gelmesin diyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen toparlayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Böyle bir ombudsman bir daha gelmesin arkadaşlar. Devletler güçlüdür, birey zayıftır. Kim gadre uğruyorsa -kimliğine bakmadan söylüyorum, 79 milyon vatandaşın herhangi birisi- bir ombudsman onun yanında olur ve örnek olur, devlete karşı onu korur ve bunu da örnek olarak ortaya koyar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir dakika Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bitirdim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, siz bitirin.

BAŞKAN – Sağ olun.

Değerli arkadaşlar, soru işlemine geçeceğim. Soru sormak isteyen arkadaşlar lütfen sisteme girsinler.

Sayın Bekaroğlu, on beş dakikadır toplam süremiz.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – On beş dakika ben mi konuşuyorum?

BAŞKAN – Toplam süremiz Sayın Bekaroğlu. Siz nasıl kullanırsanız arkadaşlarımızla anlaşsınız.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Soruyorum.

Eski cumhurbaşkanları ve başbakanlar için ne kadar harcama yapılıyor yılda? Kaç korumaları var? Kaç araçları var? Kaç TL harcanıyor?

Bu “Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneği” diye bir reklam panolarına yazı asıldı. Yani, bu Mecliste gerçekten böyle panoların asılması, reklam yapılması doğru mu? Bu derneğin kurucuları kimdir, yöneticileri kimdir? Bunlar ne iş yaparlar? Hangi işle uğraşırlar? Niçin Türkiye Büyük Millet Meclisine 50 milyon TL bağlıyorlar? Yeni yapılacak binalarla bunların bir ilişkisi var mı?

Başka bir konu: Bu soru önergeleriyle ilgili milletvekillerinin, siz de rakamlarla şey yaptınız... Burada Meclis Başkanının bir yaptırımı yok, niye bunları takip etmiyor? Niçin soru önergelerine cevap verilmiyor?

Bir de defalarca soruldu, bin defa soruldu, bir kere cevap verin bu iş bitsin. Deniliyor ki, soruluyor sürekli şekilde: Bu Cumhurbaşkanlığı binasının ve etrafındaki binaların, külliyesinin maliyeti ne kadardır? Çok zor bir şey midir yani kayıtlarda vardır. Denilsin ki 3 milyar, 5 milyar. Bu çok zor bir şey değil. Bunu açıklarsanız çok memnun oluruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Diğer sorular kaldı.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Benim sorum Sayıştay Başkanına.

Öncelikle hayırlı olsun, başarılı çalışmalar dilerim.

Tabii, yapılan denetim ve incelemeler sonucunda yıllar itibarıyla ortaya çıkmış olan ve dava sürecine geçmesi konu olan tespitler muhakkak ki var. Bunlarla ilgili bize ulaşmış herhangi bir bilgi yok. Bu konuda hangi başlıklarda -varsa böyle davalar veya suç duyuruları tespitleriniz sonucunda- hangi kurumlarla ilgili kaç tanedir ve sonuç alınmış olanlar var mıdır? Sonuç alınmak üzere bekleyen kaç tane böyle dosya vardır diye soru sormak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Meclis Başkan Vekilimize sorum Sayın Başkanım.

Grupta milletvekili danışmanlarının ve çalışanların özlük haklarını iki bütçedir söylüyoruz, yeteri kadar dinleniyor ama sonuç elde edilmiyor. Bu yasama yılında yüce Meclise yakışır bir şekilde bu emekçilere hak ettiği önem ve değeri, emeklerinin karşısındaki örgütlenme haklarını ve özlük haklarını vermeyi planlıyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Önce Cumhurbaşkanı Genel Sekreterine sormak istiyorum. Bugüne kadar muhtarlar toplantısına katılan muhtar sayısı kaçtır? Bunları hangi kriterlere göre belirliyorsunuz? Muhtarların geliş, gidiş ve konaklama masraflarını hangi bütçeden karşılıyorsunuz?

Başbakanlık eski örtülü ödeneğini yöneten Maksut Serim’in şu anda saraydaki görevi nedir?

Meclis Başkan Vekilimize sormak istiyorum. Kanun hükmünde kararnameyle görevden alınan danışmanların kaçı AKP milletvekilleriyle çalışıyordu?

Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışan bir sıvacının, garsonun, kart görevlisinin darbeyle ilgili ne bağlantısı var? Bu kişiler bugüne kadar hangi faaliyetlerde bulunmuştur? İşe başlayışları nasıl ve ne zaman olmuştur? Bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Konuşmam sırasında sorduğum sorular geçerli ama onunla bağlantılı olarak -sürem yetmemiştii- bu darbe girişimi sonrası Cumhurbaşkanlığı personelleri arasından kaç kişi işten çıkarıldı ya da FETÖ örgütüyle bağlantısı olduğu tespit edildi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Meclis Başkan Vekili, sunumunuzda da söylediniz, soru önergelerimize zamanında cevap verilmiyor. Biliyorsunuz, az önce de anlatmaya çalıştım; yasama, yürütme, yargı dengeli olması için birbirine saygısı olmalı ve bir yaptırımı da olmalı bunun. Yani, yürütmeye soru soruyoruz ve cevap alamıyoruz. Ya cevap alamıyoruz ya çok geç cevap alıyoruz. Çünkü, güncel konularla ilgili soru soruyoruz. Diyelim ki bir yerde bir saldırı olmuş, bir yerde yıkım olmuş, hak ihlali olmuş, üç ay sonra lütfen ya cevap veriyorlar ya cevap vermiyorlar. Siz de istatistikleri bildirdiniz. Bununla ilgili ne tip tedbirler aldınız, alıyorsunuz? Bir yaptırım düşünüyor musunuz? Gerçekten bütün milletvekillerinin hakkını, hukukunu koruyacak ne yapıyorsunuz, ne açıklama yapıyorsunuz merak

ediyorum. Çünkü, burada da bütçe görüşmelerinde Sayın Başkanla cebelleşiyoruz. Ya bakanlara sorular soruyor burada, yazılı cevaplar ya geliyor, ya gelmiyor, ya çok geç geliyor, keyfekeder. Bununla ilgili, lütfen, ne tedbir aldığınızı bildirin.

Taşeron işçiler konusunda gerçekten bir beyanı oldu mu Meclis Başkanının veya Başkanlık Divanınızın? “Taşeronu bu yıl biz Meclisten kaldıracacağız.” diyebiliyor musunuz? Çünkü, Hükûmetiniz olarak da gerçi siz tarafsızsınız ama...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Tarafsız olduğumu kabul ediyorsun yani?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tabii, tabii, şimdi göreceğim cevabınızda.

Hükûmet olarak da vaat vardı “Kamuda taşeronu kaldıracacağız.” diye. Bunu Meclisten başlatacak mıyız ivedilikle?

Diğer bir soru...

Tamam, bu kadar.

BAŞKAN – Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Konuşmam sırasında Sayıştay ve ombudsmanlık kurumuna sorduğum sorular geçerlidir. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığında oluşturulan birimlerin işlevi nedir? Bu normal Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği Teşkilat Kanunu’nda olan birimlerden daha sonra yeni ilave birimler oluşturuldu son yıllarda. Bunların Başbakanlıkla veya diğer bakanlıklarla, kamu kurumlarıyla ilişkisi, fonksiyonu ve etkinliği anlamında sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu, “Soramadığım bir sorum var.” diyordunuz.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Benim de bir sorum daha var.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben Garo’ya devrediyorum.

BAŞKAN – Garo Bey, siz buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Kamu Başdenetçisi, görevinizden sonra Cumhurbaşkanlığına başkanışman olacağımıza dair haberler geçiyor medyada. Bununla ilgili gelecek planlarınızı öğrenebilir miyiz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Soru işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi, görüş ve eleştirilere, sorulara cevap vermek üzere söz vereceğim.

Toplam süre kırk beş dakikadır.

Meclis Başkan Vekilimiz, size on beş dakika, Sayıştay on, Cumhurbaşkanlığı on ve...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – On beş dakika yetmez ama.

BAŞKAN – Yetmeyen kısımlarını da yazılı olarak alacağım her zaman olduğu gibi.

Buyurunuz.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, tabii, bugün sabahtan beri gerçekten çok katkı verici, çok değerli açıklamalar oldu. Ben tüm gruplara, tüm milletvekillerine teşekkür ediyorum. Zaman zaman amacını aşan birtakım açıklamalar olsa da biz konumuzla bağlantılı olarak, özellikle Meclisimizi ilgilendiren konularda zamanın elverdiği ölçüde bu soruları cevaplandırmaya çalışacağız. Gerek son sorduğunuz sorular gerekse de tüm sözcülerin konuşmalarında bahsettiği konulara ilişkin aslında verecek cevaplarımız var ama dediğim gibi, zaman sınırlı. Bakalım, ne kadar yetiştirebilirsek.

Öncelikle şunu ifade edeyim: Tabii, Sayın Paylan -Sayın Yıldırım da sonra onu destekledi- ta başta işte, “Keşke Meclis Başkanı burada olsaydı. Başkan vekili niye var? Olmaması gerekir. Toplantıyı erteleyelim.” dedi.

Şimdi, Sayın Paylan, değerli arkadaşlar; Meclis gerek komisyon gerek Genel Kurul, tüm çalışmalarını Anayasa’ya ve İç Tüzük’e uygun olarak yapmak zorundadır. Dolayısıyla, burada İç Tüzük’ün 14’üncü maddesini açıp bakarsanız, çok açık ve net bir şekilde “Başkan ömrü olduğu zaman herhangi bir başkan vekilini görevlendirebilir.” diyor ki Başkanımızın ben sabah Komisyonumuza olan açıklamasını da okudum sizlere. Ağır bir gribal enfeksiyon geçiriyor. Benim için de sürpriz oldu. Sabah saat dokuzda benim bu toplantıya geleceğim, açıkçası, bildirildi. Yoksa, Başkan kendisi arzu ediyordu, bütün bu sorulara bizatihi kendisi muhatap olmak istiyordu. Yoksa, bunun başka bir nedeni yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben de o çok istediği için söylüyorum. “Hakkınız yok.” demiyorum.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Yine, tabii, özellikle İç Tüzük’ten kaynaklanan birtakım sıkıntılar, Anayasa’dan kaynaklanan sıkıntılar dile getirildi. Bizler de daha verimli ve daha kaliteli bir çalışma ortamını arzuluyoruz ve bu bağlamda da şunu gördük ki aslında bütün gruplarda ve tüm milletvekillerinde hem yeni bir Anayasa’yla hem yeni bir İç Tüzük’le ilgili ortak bir arzu, ortak bir istek var. Hem Meclisin daha verimli çalışması hem daha güçlü, daha gelişmiş bir Türkiye için bu değişiklikleri de diliyoruz ve umuyoruz, en kısa zamanda birlikte çözeriz. Çünkü, şu anda geçerli oylara baktığımızda yüzde 97 oranında bu Mecliste bir temsil var, çok ağırlıklı bir temsil. Yani, milletin yüzde 97’si şu anda bu Mecliste, bu Parlamentoda temsil ediliyor. Arzu ederiz ki bu Parlamento millete vermiş olduğu taahhütlere uygun bir şekilde yeni Anayasa’yı bu dönem hep birlikte geçirsin. Yine, İç Tüzük’le ilgili de daha verimli bir çalışma esasını getiren bir İç Tüzük’ü de kabul edelim diye arzu ediyoruz.

Özellikle başta bütün konuşmacılar Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın dış denetiminden bahsettiler haklı olarak.

Değerli arkadaşlar, şimdi, 6253 sayılı Kanun ile 5018 sayılı Kanun’da Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Sayıştayın denetlenmesiyle ilgili hükümler çerçevesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın dış denetimi diğer kamu kurum ve kuruluşların dış denetimine göre usul ve yöntem açısından farklılık göstermektedir.

5018 sayılı Kanun’un 69’uncu maddesi gereğince 2006 yılından bu yana “Türkiye Büyük Millet Meclisi adına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı tarafından görevlendirilen ve gerekli mesleki niteliklere sahip denetim elemanlarından oluşan bir komisyon tarafından hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılmaktadır.” diyor.

Yine, 5018 sayılı Kanun’un 69’uncu maddesindeki hüküm 6058 sayılı Sayıştay Kanunu’nun 79’uncu maddesinde aynen kabul edilmiştir. Anayasa Mahkemesinin 28/02/2013 tarihli Kararı’yla 6085 sayılı Kanun’un Sayıştayın denetlenmesi başlıklı 79’uncu maddesi iptal edilmiş ancak 5018 sayılı

Kanun'un 69'uncu maddesindeki "Sayıştayın denetlenmesi" başlıklı hüküm aynen devam etmektedir. Dolayısıyla, Sayıştayın denetlenmesi 5018 sayılı Kanun'un 69'uncu maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde yapılmaktadır.

Yine, burada dile getirildi, Hesapları İnceleme Komisyonu daha önce vardı, Sayın Temizel özellikle bütün arkadaşlar hatta ifade ettiler, Sayın Kuşoğlu, Sayın Günal, Sayın Kalaycı, Sayın Aksu, Sayın Yıldırım ve diğer konuşmacılar da ifade etti. Evet, bu komisyonun da bir kararı var aslında, Hesapları İnceleme Komisyonu 22/11/2006 tarihli toplantısında Meclisin 2005 yılı hesaplarını incelemiş ve aynı tarihli komisyon 110 sayılı 23 numaralı Kararı'yla ibra ederek Genel Kurula sunulmasına karar vermiş, 14/12/2006 tarihli son toplantısında ise Hesapları İnceleme Komisyonunun 113 sayılı 24 numaralı Kararı'yla millî saraylar, köşk, kasırlar inceleme denetim raporlarını kabul ederek faaliyetlerine son vermiştir. Komisyon faaliyetlerinin sona ermesinin ardından 340 klasörden oluşan arşivi Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphane ve Arşiv Müdürlüğüne teslim etmiştir. Yürürlükte bulunan 01/12/2011 tarihli ve 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 37'inci maddesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin dış denetiminin nasıl yapılacağını düzenlemekte, bu hükümler doğrultusunda İç Tüzük'te yer alan Hesapları İnceleme Komisyonunun kurulması imkânı şu an bulunmamaktadır ama bunu telafi edici başka birtakım çözümler bulunabilir mi? Burada sizler bunu istişare ettiniz, çok değerli fikirler ortaya çıktı. Bunun neticesinde önümüzdeki dönemde bir şeyler yapabilir miyiz? Ortak vereceğimiz karar olur diye düşünüyorum, bakalım ona, görelim.

Yine, binalarla ilgili çokça soru geldi baştaki konuşmalardan da anladığımız üzere. Özellikle, muhalefet kulisindeki locayla ilgili soruları yine Sayın Temizel dile getirmişti bunu. Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Saraylar Bilim ve Değerlendirme Kurulunun onayına istinaden ve milletvekillerinin talepleri doğrultusunda ana binanın yapımındaki ilk projede olduğu gibi... Aslında o loca projeye aykırı yapılmış sonradan, projeye aykırı yapılmış.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Hayır, kesinlikle, ilk projeler de orada duruyor.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – İlk proje hâline getirildi şu anda ve orada muhalefet kulisi de iktidar kulisiyle aynı genişliğe, ışıklandırma ve havalandırma imkânına kavuşturulmuş oldu, çok daha rahat bir çalışma ortamı oldu. Yine -özellikle onu da ifade ettiniz oradaki bölümde yer alan halıya dokunmuş Atatürk posteriyle ilgili- 1994 yılında Azerbaycan Cumhurbaşkanı Haydar Aliyev tarafından dönemin Meclis Başkanı Hüsamettin Cindoruk'a hediye edilen halı üzerine işlenmiş Atatürk posterini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlarına verilen hediyelerin sergilendiği yine muhalefet kulisinin oradaki o mekâna konulmuştur.

Ahmet Yıldırım'ın özellikle "İdari Teşkilatı Görevde Yükselme Sınavı neden açılmamaktadır?" gibi bir sorusu olmuştu. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Görevde Yükselme Yönetmeliği 28/06/2013 tarihli ve 28691 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmıştır. Görevde yükselmeyle ilgili sınav 4/C'den 4/A'ya yani kadroya geçilmesi için 10/05/2015 tarihinde yapılmış ve sınavı kazanan kişiler kadroya atanmıştır. Yapılan sınav sonucuna göre yardımcı hizmetler sınıfından 32 kişi genel idari hizmetler sınıfına 09/06/2014 tarihinde atanmıştır. Bundan böyle gene ihtiyaç olursa tekrardan görevde yükselme sınavı açılabilir.

"Danışmanlardan işsizlik sigortası prim kesintisi neden yapılmamaktadır?" Kurumumuzda 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'na göre sözleşmeli personel statüsünde çalışan kamu kurumlarından istihdam edilen danışmanlar 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'na tabi değildirler. Bu nedenle işsizlik sigortası kesilememektedir.

Yine, yeni binayla ilgili, özellikle, çokça soru geldi. Bütün arkadaşlarımız buna değindi. Bizim de arzu ettiğimiz tabii ki Meclisimizin daha verimli çalışmasını sağlayacak, gerçekten kendini yenileyebilecek ki bu milletin temsil makamıysa millete uygun, millete yakışır, onuruna yakışır bir şekilde bütün ihtiyaçları karşılayacak bağlamda ele alınması gerekir diye düşündük. Yeni bina ana binanın mimarisi, görünümü ve üst kod yüksekliğiyle uyumlu olarak inşa edilecek, kat yükseklikleri ferah olacaktır. Binanın altında otopark alanları bulunacaktır. Genel Kurulun acil durumlarda güvenli bir şekilde toplanabileceği yeni bir mekân planlanmaktadır. Yapılacak binada kulislerdeki yoğunluğu azaltmak ve girişi sınırlandırmak için fonksiyonel ve çok gayeli komisyon toplantı salonları, okuma salonları, bahçeli restoran ile yasama organı eski üyeleri ve misafirler için uygun mekânlar da oluşturulacaktır. Bir kısım milletvekillerimizden de bu öneriler de geldi. İdari teşkilat hizmet birimleri ile milletvekillerimize sunulacak yeni lojistik hizmetler için fiziki mekânlar meydana getirilecek. Yeni binadan ana bina yani Genel Kurul ve yeni halkla ilişkiler binası ve otoparklara tünellerle geçişler sağlanacaktır. Değişik mimarlık bürolarınca yeni binanın etüt çalışmaları devam etmektedir, planlanan bu ama bu etüt çalışmaları devam edecektir. Yapılacak yeni binaya ilişkin projenin nihai hâli öncelikle Başkanlık Divanında görülecek ve siz değerli milletvekillerimizin de inşallah ilgisine ve önerilerine bu sunulacaktır, bunu daha sonraki süreçte hep birlikte göreceğiz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Mevcut halkla ilişkiler binası ne olacak?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Onunla ilgili henüz şu anda alınmış bir karar yok, mevcut hâliyle devam edecek.

Yine, bizim bu ana binada olan, Genel Kurulda olan pek çok alanı, kurumu, Bilgi İşlem Başkanlığı, İç Denetim Birimi Başkanlığı, müşavir odaları, İşletme Yapım Başkanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Hukuk Hizmetleri, Milletvekili Hizmetleri Başkanlığı, Araştırma Hizmetleri gibi İş Sağlığı Güvenliği, santral gibi pek çok burada bulunan birimi de oraya taşıyarak bu ana binayı aslında rahatlatacağız. Bu bağlamda burada da ifade edildi. Plan ve Bütçe Komisyonunda zannediyorum teknik çalışmalar yapıldı sesle ilgili, diğer kayıtlarla ilgili çalışmalar herhâlde tamamlandı gibi ama daha rahat bir çalışma imkânı sağlayacak yeni alanlara da sizler de bizler de kavuşmuş olacağız eğer burayı daha da rahatlatabilirsek.

BAŞKAN – Sayın Paylan’ın da bu konuda önemli önerileri de var.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Kesinlikle, bu önerilerin hepsini de zaten çok kayda değer görüyorum, bunları arkadaşlar da not etti, bizler de not ettik. Yani, bizim amacımız bu Meclisi gerçekten eğer “Egemenlik kayıtsız şartsız millettir.” diyorsak gerçekten de böyle. Burayı çok daha kullanışlı, çok daha verimli ve bu bağlamda da hakikaten bize yakışır, yaraşır bir çalışma mekânına kavuşturmamız lazım. Kaldı ki aslında yıkım kararının asıl gerekçesi, biliyorsunuz, az önce de ifade ettik yani bir sığnağımız dahi yok. Sayın Temizel ifade etti ama sığınak demeye bin şahit lazım. Son, modern, teknik anlamda bütün ihtiyaçları karşılayacak bir sığnağımız yok. Kaldı ki bu kararları alırken Başkanlık Divanında bu noktada Sayın Başkamıza yıkımla ilgili oy birliğiyle geçen bir karar da verildi. Bütün Başkanlık Divanı üyelerinin imzası mevcut.

Yine, GYODER’le ilgili bu bağlamda “GYODER’e ihtiyacınız mı var?” Değerli arkadaşlar, tabii ki devlet bunun çok daha âlâsını yapabilecek güçte. İhtiyacımız yok ama öyle bir süreç yaşadık ki 15 Temmuz sonrası, millet bir bütünlük içerisinde olmak istedi, gerçekten ona da ihtiyacımız vardı ve güzel bir birlik ve beraberlik sağladı yani anlamlıydı, burada “Milletin Meclisini Millet Yapar.” sloganıyla çok şirket geldi, “Biz katkı sunmak istiyoruz.” dedi. Yani, biz buna yapamadığımız için değil, buna herkesin dâhil olması lazım. Milletten bu birliğini, beraberliğini sürdürmesi lazım. Kaldı ki buna ilişkin protokol imzalanırken yine şu anda bütün Başkanlık Divanı üyeleri davet edildi, o gün ben

de il dışındaydım, pek çok arkadaşımız il dışındaydı ama bakın, bu protokolde Tufan Köse'nin imzası var, Cumhuriyet Halk Partisi Meclis İdare Amiri; Zihni Açıba'nın -yine Meclis Başkanlık Divanı üyesi- Milliyetçi Hareket Partisinden imzası var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bizden yok değil mi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ben de yokum. Yani, burada olanlar sizden de davet edildi, bütün Başkanlık Divanı üyeleri davet edildi, ortak bir şekilde “Bizim de bu çorbada tuzumuz olsun. Biz de darbeye karşı milletle yürek yüreğe birlikte olmak istiyoruz.” diyen bu arkadaşlarımız çok da güzel projeler hazırlıyor inşallah.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mimarlık olarak denetimi olacak mı?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Tabii ki bunun denetimi olacak. Az önce ifade ettim yani bu ana binayı gölgede bırakmayacak, bununla uyumsuz olmayacak, bu konuda mutlaka yarışmalar da yapılacak, bunlar denetime tabi olacak, Meclisin denetimine tabi olacak, gereken her şey yapılacak.

BAŞKAN – Beğenmediğiniz mevcut halkla ilişkiler binası da yarışmadan çıkmıştı Sayın Paylan.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Mevcut bina da pek çok “Benim.” diyen uzmanın, mimarın, hocanın içinde bulunduğu yarışmalar sonucu ortaya çıktı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz karar vermişsiniz.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Biz karar vermedik.

BAŞKAN – Hayret bir şeysiniz Sayın Paylan yani.

Sayın Başkan Vekilimiz diyor ki: “Uzmanlar karar verdi.” Siz diyorsunuz ki: “Siz verdiniz.”

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz seçersiniz, uzmanlar seçenek sunar, siz seçersiniz.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Dolayısıyla, sponsor olarak onların varlığı bu süreçte aslında birlik beraberlik adına güzel de bir şey oldu diye düşünüyorum.

“Soru önergeleri neden iade edilmektedir? İade işlemleri hangi mevzuata göre yapılmaktadır?” Çok doğru, sordunuz. Sayın Yıldırım, Sayın Paylan yine başka arkadaşlarımız da var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sorularımıza cevap verilmiyor.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Onu da cevaplandıracağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzük'ünün 96'ncı maddesinde soru önergesinde bulunması gereken unsunlar belirtilmiş. 97'nci maddesinde de soru önergesine konu edilemeyecek hususlara çok açık bir şekilde yer verilmiştir. Yine, anılan maddelerde belirtilen şartlara uygun olmayan soru önergelerinin Meclis Başkanınca iade işlemine tabi tutulacağı açıkça belirtilmiştir. Diğer yandan İç Tüzük'ün 67'nci maddesinde kaba ve yaralayıcı ifadeler içeren metinlerin Başkanlıkça kabul edilemeyeceği hükme bağlanmıştır. Yine, Anayasa'nın 138'inci maddesinde yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili soru sorulamayacağı belirtilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından Anayasa ve İç Tüzük'ün anılan emredici kuralları dikkate alınarak soru önergelerinde yer alan hangi ifadelerin hangi kurala aykırı olduğu belirtmek suretiyle iade işlemleri yapılmaktadır yani iade edilirken neye dayanarak, hangi maddeye dayanarak iade edildiği zaten ifade ediliyor. Başkanlığın bu işlemleri geçmiş yasama meclislerine de mal olmuş düzenli bir işlemdir. Buna vaki başka bir soru vardı, onu da bulacağız.

Soru önergelerine bakanlıklardan tarafından verilen cevaplardaki gecikme ve eksiklikler haklı olarak dile getirildi. Soru önergelerine cevap verilemediği, verilen cevapların şekli ve içeriği açısından uygun olmadığı gerekçesiyle Başkanlığımızca çeşitli girişimlerde bulunulabilmektedir. Bu kapsamda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı imzasıyla Başbakanlık, Başbakan yardımcılıkları ve bakanlıklara ve/veya Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilişkilerinden sorumlu Başbakan yardımcılığına çeşitli tarihlerde yazılan yazılar ile soru önergelerine verilmesi gereken cevapların süresi içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına uygun olacak şekilde resmî yazışma kuralları dikkate alınarak soruları tam olarak karşılayan yeterli ve tatminkâr nitelikte hazırlanması rica edilmiştir. Dolayısıyla, bu konudaki sizden gelen talepleri biz Başbakanlığa da Başbakanlık yardımcılıklarına ve ilgili tüm bakanlıklara bunu defaatle bildirmişiz, tekrar bildireceğiz. Tekrar eğer bu noktada sıkıntı varsa biz üzerimize düşen...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, buradan yasa geçirmezsiniz iki gün, o zaman olur yani onlara gönderirler cevapları.

BAŞKAN – Sayın Başkan, süreniz bitiyor -bitti daha doğrusu da- buyurun.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Hane halkına yapılan transferleri Sayın Günel zannediyorum sormuştu değil mi? Bütçede hane halkına yapılan transferler tertibinde 102 milyon 700 bin TL ödeneğin 100 bin TL’si yasama organı eski üyeleri ile bunların bakmakla yükümlülerinin tedavi giderleridir. Yani, toplam 102 milyon 700 bin, bunun 100 bin TL’si bu. Şu an itibarıyla tedavi yardımından yararlanan yükümlü sayısı 11.412 kişidir. 2 milyon 700 bin TL’si ise 3671 sayılı Kanun’un geçici 8’inci maddesi gereğince Emekli Sandığına temsil tazminatı ödenmeyen yasama organı eski üyeleri ile dışarıdan atanan bakanların kendilerine, dul ve yetimlerine ödenen temsil tazminatlarından oluşmaktadır. Dolayısıyla, hane halkına yapılan transferler de bunlar.

Sermaye giderlerindeki artışın sebeplerini yine siz sormuştunuz Sayın Günel. 2016 yılında sermaye kalemi 45 milyon 575 bin TL iken 2017 bütçe teklifinde 111 milyon 909 bin TL olmuş, 66 milyon 334 bin TL artmıştır. Bu artışın en önemli sebebi A ve B bloğun yerine yapılacak yeni bina için konulan 50 milyon TL ödenek artışıdır.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Projeye eklediniz mi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – İşte, peşinen koymuşuz, daha bunları yapacağız, yapılacak, yıkıldı, yapılacak yani.

Yine, “Kaç iç denetim yapıldı?”, “Kaç iç denetçi vardır?” 2015 yılında 11 tane denetim yapılmış, 11 uygunluk ve sistem denetimi yapılmış. 2016 yılında 4 iç denetim faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Yine, 2 tane iç denetim faaliyeti de sürdürülmektedir. Sayın Günel, siz sormuştunuz bunu da.

Sayın Kalaycı, yine çok arkadaşımız sordu, siz de sordunuz “Hizmet alım yöntemiyle çalıştırılan personelin mali ve sosyal hakları.” demiştiniz. İdari teşkilatımızın Ankara ve İstanbul birimlerince sunulmakta olan hizmetlerde hizmet alım yöntemiyle toplam 1.261 -bunun 608’i Ankara, 653’ü İstanbul- personel çalıştırılmaktadır “taşeron işçi” olarak tabir ettiğimiz. Bu çalışanlara görev yaptıkları unvanlara göre asgari ücretin yüzde 20 ile yüzde 80’i oranında fazla ücret ödenmektedir. 6552 sayılı Kanun’la 11/09/2014 tarihinden itibaren yapılan sözleşme süresi üç yıla çıkarılmış, sözleşme gereği kıdem tazminatı uygulaması getirilmiştir. Hükûmetin, bu personelin kadroya alınmasına ilişkin karar alması durumunda, kurumumuzda da ilgili mevzuat çalışmasında gereği yapılacaktır. Yani sadece belli bir kuruma ilişkin yapamayız, bu genel sistemi bozar.

Yine 4/C'lilerin kadroya geçirilmesi ile yardımcı hizmetler sınıfındaki personelin genel idari hizmetler sınıfına geçirilmesi, sizden gelmişti. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 1.344 kişi 4/C'li olarak çalışıyor. 295 kişi yardımcı hizmetler sınıfında çalışıyor. Baktığımızda, tüm Türkiye'de 25 bin kişi var 4/C'li. 1.344 kişi şeyde. Yine yardımcı hizmetler sınıfında 110 bin kişi varken 295 kişi.

BAŞKAN – Sayın Başkan, toparlar mısınız lütfen.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Türkiye Büyük Millet Meclisinde sadece mesleki bir düzenleme tek başına uygun olmaz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne zaman kadroya geçireceksiniz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Kamu çalışanları arasında farklı uygulamalara sebebiyet vermemek için toplu sözleşme kapsamında alınacak kararın aynen Türkiye Büyük Millet Meclisinde uygulamasının daha uygun olacağı düşünülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (İstanbul) - Sisteme devam...

BAŞKAN – Evet, süreniz bitti Sayın Başkan.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Bitiriyorum efendim.

Bazı önemli sorular daha vardı Sayın Başkanım, arkadaşlarım da tabii müsaade ederse onların hakkından...

Değerli arkadaşlar, özellikle ihraçlarla ilgili soru soruldu. Kanun hükmünde kararnameyle ihraç edilen 73 personelimizden yine KHK'yla 3'ü iade edilmiştir. Ayrıca açığa alınan 23 kişi de görevlerine iade edilmiştir. Şu anda ihraç edilen 70 arkadaşımız, açıkta olan 17 arkadaş ve soruşturması devam eden toplamda 691 kişi var. Yapılan tüm işlemler hukuk devleti ilkesi çerçevesinde, istihbarat raporları ve belgeler doğrultusunda tesis edilmiştir. Her kurumda olduğu gibi kurumumuzda da oluşturulan soruşturma kurulunca gerçekleştirilen tüm işlemlerde azami hassasiyet ve özen gösterilmektedir.

Bazı arkadaşların faydalanmamız için verdiği çok değerli fikirler, öneriler var; araştırma hizmetleri kadrosundan milletvekillerimizin istifade etmesi, Ergün Taşçı ifade etmişti.

Komisyonların toplantı sayılarına ilişkin olarak pek çok şeyler ifade edildi. Bilindiği üzere, komisyonlar, İç Tüzük'ün 26'ncı maddesi uyarınca kendi başkanları tarafından toplantıya çağrılmaktadır. Mezkur maddenin 4'üncü fıkrası uyarınca komisyon üyelerinin üçte 1'i tarafından da komisyonlar başkanlıkça toplantıya çağrılabilir. Görüldüğü üzere, komisyonlar, gündemleri kendileri belirlemekte ve çalışmalarını bu doğrultuda sürdürmektedirler. Bu çerçevede, Başkanlığımız tarafından komisyon çalışmalarına müdahale edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Sayın Tamaylıgil'in iftar davetiyesi, laiklik ve Che Guevara'yla ilgili beyanları olmuştur. Bütün bu beyanlara ilişkin Sayın Başkanımızın basın açıklamaları oldu, bu açıklamaları da kamuoyuna da yansıdı. Gerekirse burada kendisine ifade edebiliriz ya da verebiliriz. Süreden istifade etmek adına ben bunları kendisine de takdim edebilirim, elimizde şu anda.

Yine, Sayın Tamaylıgil, Dikmen'deki yalıtımı yapılan lojmanların yıkılma gerekçesi ve maliyetini sormuştunuz, haklı olarak. Dikmen lojmanlarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi içerisindeki lojmanların mantolama işlemleri için 2011 tarihinde ihale yapılmış -2011 tarihinde yapılmış mantolama işlemi için ihale- toplamda 28 bloku kapsayan ve 6 tanesi Meclis içerisinde bulunan lojmanlardan 3 tanesinin kısmi mantolama işlemleri yapılırken yıkım kararı alınmıştır. 3 lojmanın mantolama maliyeti 142.468 liradır.

Milletin evi külliye... Sayın Paylan, bunlar ayrımcılık değil. Tam tersine, bence, birleştiren, bütünleştiren bir tanımlamadır. Yani bu kadar rahatsız olacağınızı... Ben açıkçası niye rahatsız olduğunuza da anlam yeremedim. Biz kimseyi yok saymıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Açıkladım size.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Kimseyi yok saymıyoruz ama tarihimize, kültürümüze yabancılaşmak neden istiyoruz? Neden yabancılaşmak istiyoruz Allah aşkına ya! Yani biz kimseyi ayırtırmıyoruz ama siz böyle yaparak ayırtırmaya çalışıyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Dolmabahçe külliyesinden mi, Topkapı külliyesinden mi yürütülmüş devlet?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Siz asıl ayırtırmaya çalışıyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devlet nerede külliyyetten yönetilmiş, bize bir tane örnek verin.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Örnek vereceğim, birazdan örnek vereceğim, bir saniye.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir tane örnek verin.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tarihimizden örnek verin.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Bakın, Ankara Milletvekili Sayın Necati Yılmaz'ın soru önergesine vermiş olduğum benim imzamda çıkan bir cevap, aynı soru sorulmuş: “Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, sosyal ve idari tesisleri ile eklentilerinin bulunduğu alana dair herhangi bir resmî isimlendirme söz konusu değildir. Kampus, yerleşke ve külliye kelimeleri zaman zaman birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. Çeşitli sözlüklerde eş anlamlı kampus ve yerleşke kelimeleri ‘Bir üniversitenin genellikle kent dışında derslik, öğrenci yurdu gibi her türlü yapı ve etkinlik alanlarında toplu bir biçimde bulunduğu yer.’ Külliye ise -yani sizin ifadenizin tam tersine- ‘Bütünlük, umumilik ve çokluk’ şeklinde tanımlanmıştır.” Bunu özellikle bir kez daha ifade etmek istiyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Türk Tarih Kurumundan almışsınız.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN – Yine aynı şekilde, bakın, bu ana binayı yapan Holzmeister'in öğrencisi ve kitabı da yazan Mimar Ziya Payzın, geçen sene rahmetli oldu, “Külliye” diye kendisi tanımlamış eğer bir tanımlama istiyorsanız.

BAŞKAN – Sayın Başkan, bizim bir ikinci turumuz daha var.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN – Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN – Evet, kalanlara da yazılı cevap vereceğiz artık.

BAŞKAN – Lütfen.

Evet, Cumhurbaşkanlığımız Genel Sekreteri buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Sayın Başkan, değerli üyeler; sizleri tekrar saygıyla selamlıyorum.

Tüm soruları, görüş ve eleştirileri titizlikle not aldık. Zamanımın elverdiği ölçüde tüm sorulara cevap vermeye çalışacağım.

Öncelikle Komisyonun değerli üyelerine, yapıcı eleştirileri ve bu saygın kurumların yıpratılmaması gerektiğine dair görüşleri için teşekkürlerimi, şükranlarımı sunmak istiyorum.

Burada fırsat bulamadığım, cevap veremediğim sorulara da yazılı cevap vermeye çalışacağım. Benim açımdan ve arkadaşlarım açısından yararlı bir görüşme olduğunu ifade etmek istiyorum.

Öncelikle, Sayın Kuşoğlu'ndan başlamak istiyorum, bir sürü sorusu var.

Bizim “Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde kaç personel çalışıyor?” diye bir soruları oldu. Toplam 1.804 personel çalışmaktadır; kadrolu ve süreli personel 746, hizmet sözleşmeli 357, hizmet alım yoluyla çalışılan personel sayısı 701, toplam 1.804 kişidir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Genel Sekreter, geçen yıl 900 küsurdu bu yıl mı alındı bu, bir yıl içerisinde mi alındı?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Şu andaki toplam rakamları ifade ediyorum. Geçen seneki rakamlar elimde şu anda yok galiba. Geçen seneki rakamlar içerisinde geçiciler yoktu, sadece kadrolu; yani bugün 746 diye ifade ettiğim rakam 357 hizmet sözleşmeliyi de ilave edersek bin küsur kişi ediyor, demek 50 küsur kadar artış olmuş.

Yine Sayın Kuşoğlu'nun “Maliye Bakanlığının E cetveli haricinde Cumhurbaşkanlığının neden özel E cetveli bulunuyor?” gibi bir sorusu oldu, teknik bir soru. Ancak arkadaşlarımdan verdiği bilgiye göre, bu, Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Cumhurbaşkanlığı gibi üç kurum istisna tutulmuş, daha önce, 2003 yılından önce R cetveli olarak yer alan cetvel 2003'ten sonra bu üç kurum tarafından E cetveli olarak bizim yaptığımız gibi sunuluyor. Bu, Sayıştay için de öyle. Arz ettiğim gibi Büyük Millet...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçen yıl da, Sayın Genel Sekreterim, E cetveli için değil. E cetveli sadece Sayıştay ve Türkiye Büyük Millet Meclisi için o şekilde geçerli, çünkü onları bu şekilde ayrı bir yerde tutuyoruz.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Efendim arkadaşlarım...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çünkü bunlar Maliye Bakanlığına gönderilmiyor, siz Maliye Bakanlığına gönderiyorsunuz. Onun için E cetvelini kullanmanız sizin için geçerli değil.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Yine de bunu ben araştıracağım. Arkadaşlarım bizim için de geçerli olduğunu ifade ettiler ama yine de araştıracağım. Bir hata varsa memnuniyetle düzelterek.

Enerji giderleriyle ilgili bir sorunuz olmuştu. Bizim enerji giderlerimiz, toplam, bütün binalarımız, İstanbul'daki Huber Köşkü, Yıldız Sarayı, Büyük Mabeyn, müzeler, kütüphaneler, külliyesimizin harcamaları, toplam enerji giderimiz 17 milyon 203 bin TL; buna yakacak 3 milyon 200 bin dâhil, akaryakıt, yağ gideri 4 milyon 330 bin dâhil, elektrik 9 milyon dâhil, toplam miktardır o. Yine gizli hizmet gideri...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sadece Sarayın enerji giderleri...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – O ayrıntı şu anda elimde yok, onu da ayrıca hesap etme imkânımız var tabii ki.

“Gizli hizmet giderleri neden görev gideri içinde yer almaktadır?” Biz, malum, örtülü ödenekle ilgili yasa çıktıktan sonra bir kez ödenek talep ettik; o ilgili hesaplara aktarıldı ve Maliyeyle yaptığımız mutabakat sonucu cetvelde bu şekilde gösterilmesi gerektiği ifade edildiği için gösterdik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Dün Maliye Bakanı da ifade etti; yanlış ama onlar.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Olabilir, yanlış düzeltiriz. Bu, benim teknik olarak çok fazla bildiğim bir konu değil ama uyarınıza teşekkür ederim.

“Neden 46 taşıt alınması öngörülüyor?” Cumhurbaşkanlığında şu anda 247 taşıtımız var kiralık. Aldığımız taşıt oranında böyle bir planlama yaptık, her yıl kiralayacağımız taşıt sayısını artırmayı hedefliyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 200 küsur envanterinizde var. Ayrıca, 247 de...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Hayır, 247 kiralık aracımız var 2016 yılında.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Envanterinizde de ayrıca 200 küsur var.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Var, evet.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tekrar 46 tane talep ediyorsunuz.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Ama bu yıl kiralama oranında, tabii hizmetin gereklerini düşükten sonra belli bir oranda, satın aldığımız miktar kadar olmasa da belli bir oranda azalma olacak daha az araç kiralayacağız bu sene onu ifade etmek istiyorum.

Sayın Çam “Bugüne kadar kaç muhtarlar toplantısı yapıldı?” dedi. 29 adet muhtarlar toplantısı yapıldı ve toplamda 11.537 muhtar ağırlandı. Bu katılımcı muhtarlar İçişleri Bakanlığı tarafından tespit edilmektedir.

Külliyemize geldikten sonra biz sadece onlara ikramda bulunuyoruz, bir öğlen yemeği ikram ediyoruz onun dışındaki hiçbir giderleri bizim tarafımızdan karşılanmıyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani gidiş gelişleri İçişleri Bakanlığı tarafından mı karşılanıyor?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – İçişleri Bakanlığı tarafından planlanıyor ve organize ediliyor. Bize toplantıdan bir saat önce...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Cep harçlıkları da dâhil mi?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Tabii, onları İçişleri Bakanlığı organize ettiği için belki onlara sormakta daha isabet olabilir.

“Dönen varlıkların eksi bakiye vermesinin sebebi nedir?”

MUSA ÇAM (İzmir) – Maksut Bey’le ilgili bir soru sormuştum. “Sizde görevli mi?” diye ki kendisi Başbakanlıktaki örtülü ödenekteki kişi.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Bizde Başdanışman olarak görev yapıyor arkadaşımız.

Evet, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Kalaycı “Faaliyet sonucunun eksi bakiye vermesinin sebebi nedir?” diye sormuştu.

Efendim, tabii, bizde, harcamada bazı ayrıcalıklarımız var yani daha güvenceli olması bakımından arkadaşlarımız şu şekilde ifade ediyorlar: “Bir yanlışlık yok; herhangi bir gelir getirici faaliyetimiz yok. Tabii, giderin gelirlerden her zaman fazla olması kaçınılmaz. 2015 yılında faaliyet gelirlerinin yüksek görülmesi Başbakanlıktan devralınan hava taşıtlarından kaynaklanmaktadır.” gibi bir açıklama yapmışlar. Bu da dediğim gibi teknik bir açıkla, tam izah edememiş olabilirim.

Sayın Ahmet Yıldırım ve diğer sayın milletvekillerimiz tarafından “Cumhurbaşkanlığı Külliyesi için ne kadar harcama yapıldı?” diye ısrarla soruluyor.

Yine, geçen sene verdiğim cevabı burada tekrar ediyorum. Külliye, Başbakanlık adına yapıldı, bütün kayıtlar orada tutuluyor ancak geçen yıl Sayın Maliye Bakanımız bu binanın maliyetinin 1 milyar 370 milyon TL olduğu gibi bir açıklamaya yapmıştı yanlış hatırlamıyorsam.

GARO PAYLAN (İstanbul) – 1 milyar 370 milyon...

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Açıklamıştı Sayın Maliye Bakanımız Plan ve Bütçe Komisyonunda öyle hatırlıyorum.

BAŞKAN – Evet, Sayın Şimşek açıklamıştı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devam eden yatırımlar var mı?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Onlar ayrı tabii, külliye sorulduğu için bunu söylüyorum.

Bundan sonra devam eden yatırımlar Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği sorumluluğunda ve bizim kontrolümüzde, bizim bütçemizden yapılıyor. Onlarla ilgili net rakamları sorarsanız gelecek sene de Allah sağlık verirse burada size arz ederim.

Yine, Sayın Paylan “Cumhurbaşkanlığı Külliyesi”nin ‘külliye’ diye bir ruhsatı var mıdır? Ruhsatı ‘külliye’ olarak mı aldınız?” diye sordu. Hayır, ruhsat “külliye” olarak alınmadı arz ettiğim gibi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Külliye ismiyle ilgili..

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Külliye ismiyle ilgili şunu arz etmek isterim Sayın Vekil...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tarihî olarak örnek verebilir misiniz?

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı hizmet binası.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Hizmet binası olarak, evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Örnek verebilir misiniz? Veremezsiniz.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Verdim, verdim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne var, neresi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – İşte, şurada “Külliye” yazıyor.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Bir de bizim Alahan Külliyesi diye Hristiyan kilisesinin, manastırın bulunduğu...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Ana binayı yapan arkadaş Mimar Ziya Payzın, Holzmeister’le birlikte; hem öğrencisi ve hem de projeyi yapan mimar “külliye” diye tanımlıyor burayı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nereyi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Meclisi, tabii, Meclisin külliyesi.

Hoşunuza gitmedi belki ama var işte böyle Sayın Paylan. Yani, “Örnek gösterin.” dediniz, alın size bir tane örnek, direkt Meclisle ilgili örnek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz çevirmişsinizdir!

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Bu kitabı ben yazmadım, bu projeyi yapan mimar yazdı.

BAŞKAN – Arkadaşlar, boşuna tartışıyorsunuz ya!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Türk Dil Kurumunun kelime anlamında...

BAŞKAN – Yani anlamsız tartışmalar içerisindeyiz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Niye anlamsız ya?

BAŞKAN – Hiçbir anlamı yok bunun yani.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) - Niye rahatsız oluyorsunuz ki “külliye”den Sayın Paylan? Niye rahatsız oluyorsunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani külliye'nin anlamına bakın ne diyor:

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Birlik, bütünlük, toplantı yeri, cem; ne güzel işte.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Külliye'den devlet yürütülür mü?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bakın, Sayın Genel Sekreterin süresinden çalışıyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Meclis külliye olur mu?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (ADİYAMAN) – Yaparsan olur.

BAŞKAN – Sayın Kasırğa, siz devam edin.

Buyurun.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Evet, Sayın Bekaroğlu “Eski cumhurbaşkanları için yılda ne kadar harcanıyor? Eski Cumhurbaşkanlığında kaç koruma, kaç eleman var, araç var?” diye sordular.

Önceki cumhurbaşkanlarının, sayın cumhurbaşkanlarının büro hizmetlerini, sağlık ve güvenlik giderlerini Cumhurbaşkanlığı olarak biz karşılıyoruz. Yine onların güvenliğiyle ilgili görevlendirilen koruma personeli de bizim bünyemizde, bizim kontrolümüzde temin edilip görevlendiriliyor. Bu kapsamda 10’uncu Cumhurbaşkanlığı bürosunda 13, 11’inci Cumhurbaşkanlığı bürosunda 31 olmak üzere toplam 44 personel çalışmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süre bittiği için kapandı.

Buyurun Sayın Kasırğa.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Güvenlik görevlisi sayıları dâhil değil bu rakamlara, sadece büro görevlisi olarak.

Sürem bitti ama müsaade ederseniz bir şey arz etmek isterim. Uzunca bir süredir toplumda tartışılan başkanlık sistemiyle ilgili görüşler ifade edilirken Sayın Cumhurbaşkanımız hedef alınarak kişisel saldırı niteliği taşıyan görüşlere, düşüncelere katılmadığımı, saygı duymadığımı, paylaşmadığımı ifade etmek isterim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Uçak ve hane halkı harcamalarıyla ilgili...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Amortismanlar, tamamının amortismanı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sorularımıza cevap vermediniz? Yazılı mı cevap vereceksiniz?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 400 kusur milyonluk amortisman mı var burada Sayın Genel Sekreter?

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Bunlarla ilgili müsaade ederseniz yazılı cevap verelim.

BAŞKAN – Sayın Kasırğa, yazılı olarak o cevapları Komisyona iletirseniz ben de Komisyon üyesi milletvekillerimize ileticeğim.

CUMHURBAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERİ FAHRİ KASIRGA – Hayhay, hayhay.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam’ın konuşması üzerinde arkadaşlar hep Cumhurbaşkanımıza hakaret noktasına kitlenmişler ama şöyle konuşmanın ana özüne baktığınızda aslında kendi mevkidaşlarını, milletvekili arkadaşlarını yahut da başkanlık sistemiyle ilgili, özgür iradesiyle ilgili bakış açısını, düşüncesini söyleyen herkesi köle olmakla itham ediyor. Büyük hakaret aslında burada bir fikri savunulara ama sizlerin düşündüğünüz gibi düşünmüyor diye başka insanları köle olarak itham etmek de... Yani Sayın Çam, ben yoktum burada ama şimdi isterseniz söz vereyim sataşıyorum size çünkü ama çok doğru olmamış.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Oradan sataşmayın!

BAŞKAN - Efendim, ben bütün milletvekillerinin, Komisyon üyelerinin hak ve hukuklarını da korumak zorundayım. Açık olarak buradan korumak zorundayım Başkan olarak çünkü Sayın Çam’ın “milletvekili arkadaşlara, Komisyon üyelerine” diyerek bir hakarettir söz konusu olan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olabilir ama oradan sataşamazsınız, oraya geçin!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çam.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- İzmir Milletvekili Musa Çam’ın Cumhurbaşkanıyla ilgili söylediklerinin arkasında olduğuna ilişkin açıklaması

MUSA ÇAM (İzmir) – Şimdi, Sayın Başkan, burada ben o söylediklerimin arkasındayım ve nitekim benim konuşmamdan sonra iktidar partisi milletvekilleri benim konuşmama katılmadıklarıyla ilgili açıklamaları yaptılar. Tabii ki siz de Komisyon Başkanı olarak, milletvekili olarak buna katılmayabilirsiniz ama Sayın Paylan’ın söylediği gibi orada değil, karşıya geçip orada konuşmanız gerekir, orada yanıt vermeniz gerekiyor.

Bir kez daha söylüyorum, Sayın Cumhurbaşkanı bir defa öncelikle Anayasa’nın 103’üncü maddesine göre yemin etti ve ona sadık kalması gerekiyor. Hiçbir kimse, hiç kimse Türkiye Büyük Millet Meclisinde, burada gelip yemin edip de yeminini çiğneyecek tutum ve davranış içerisinde bulunamaz. Bir kez daha söylüyorum Sayın Cumhurbaşkanı bir siyasi parti genel başkanı gibi 7 Haziran seçimlerinde ve 1 Kasım seçimlerinde resmen AKP Genel Başkanı gibi kampanya yapmıştır, kampanya yürütmüştür, AKP’ye oy istemiştir. Dolayısıyla, bunları burada söylemek bizim görevimizdir. Şimdi, ben de halk oyuyla seçildim.

BAŞKAN – Sizin bunu böyle düşünmeniz ayrı bir şeydir, bunları söylerken diğer milletvekili arkadaşlara hakaret etmeniz ayrı bir şeydir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben hakaret etmedim, düşüncelerimi söyledim.

BAŞKAN – “Kölesiniz.” dersiniz, bu bir hakarettir yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Karşıya geçin, karşıdan söyleyin; diğer arkadaşlarımız da bunu söyledi Sayın Bilgiç. Bunları da söylemem gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Cumhurbaşkanına hakaret değil...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bizim bu rejimi, bu parlamenter sistemi korumamız ve kollamamız gerekiyor. Bunu söylemekte hiçbir beis yok.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çam.

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a) Türkiye Büyük Millet Meclisi

b) Cumhurbaşkanlığı

c) Sayıştay Başkanlığı

ç) Kamu Denetçiliği Kurumu

BAŞKAN – Görüşmelere devam ediyoruz.

Sayıştay Başkanımıza söz vereceğim.

Süreniz on dakikadır.

ERGÜN TAŞCI (Ordu) - Sayın Başkan, söz almak istiyorum.

BAŞKAN - Sataşma yok size Sayın Taşcı. Sataşma olsaydı söz verirdim.

Buyurun.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; sabahdan beri gayet faydalı değerlendirmeler ve yorumlar yapıldı. Kurumumuz hakkında söz almış olan, kurumumuz hakkında değerlendirme yapmış olan başta Sayın Temizel, Kuşoğlu, Sayın Ünal, Sayın Kalaycı, Sayın Taşcı, Sayın Aksu, Sayın Tamaylıgil sorularıyla bizim yapacağımızı değerlendirmelere katkıda bulunduğu için teşekkür ediyorum.

Ancak sözlerime başlarken her şeyden önce Sayıştayın görevlerinin Anayasa ile 6085 sayılı Kanun’la ve 5018 sayılı Kanun’la belirlenmiş olduğunu ve Sayıştayın da söz konusu mevzuat çerçevesinde görev yaptığını belirtmek isterim. Kurumumuzla ilgili vesayet altında olduğuna yönelik değerlendirmeleri üzüntüyle karşıladığımı da ifade etmek isterim.

Her şeyden önce şu hususu göz önünde bulundurmamız gerekiyor: Geçtiğimiz on on beş yıllık süreç içerisinde dünyada kamu yönetimi, muhasebe ve raporlama sistematigi kapsamında önemli gelişmeler oldu, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak da biz bu gelişmeleri takip ettik. Başlangıcında 5018 sayılı Kanun’la, sonrasında da 6085 sayılı Kanun’la yeni sistematige uyum sağlamaya yönelik düzenlemeler yapıldı. 5018 sayılı Kanun’un esas itibarıyla mantığı yetki ve sorumluluğun parayı harcayanda olmasına yönelikti ve yetki ve sorumluluğu kullananların da mali tablolarını düzenlemeleri esasına dayanıyor idi. Ancak söz konusu kanun çerçevesinde ilgili düzenlemelerin yapılması, devlet muhasebe standartlarına uyumun sağlanması ve buna uyumlu olarak mali raporların üretilmesi ancak 2015 yılı itibarıyla söz konusu olabildi. Diğer taraftan 6085 sayılı Kanun çerçevesinde Sayıştay düzenlilik denetimi ve performans denetimi yapmaktadır.

Düzenlilik denetimi, mali denetim ve uygunluk denetiminden oluşmakta olup 6085 sayılı Kanun da düzenlilik denetiminin uluslararası standartlar çerçevesinde yapılacağı ifade edilmiştir. Bilindiği üzere uluslararası standartlar esas itibarıyla INTOSAI diye kısaca ifade edebileceğimiz Uluslararası Yüksek Denetim Kurumları Teşkilatının yapmış olduğu standartlardır. Biz de Türkiye Sayıştay'ı olarak söz konusu teşkilatın, INTOSAI'nin standart oluşturma süreçlerine önemli katkı veriyoruz.

Diğer taraftan INTOSAI tarafından, kamu denetim birimleri tarafından kullanılan standartlar da esasen özü itibarıyla IFAC bünyesindeki Uluslararası Bağımsız Denetim Standartları Kurulundan etkilenmektedir. Dolayısıyla INTOSAI standartları esasen özünde IFAC tarafından yayımlanan özel sektöre ilişkin olarak yayımlanmış olan bağımsız denetim standartlarını esas almaktadır. Dolayısıyla biz de Sayıştay olarak 6085 sayılı Kanun'dan sonra INTOSAI standartları çerçevesinde denetim rehberlerimizi hazırladık. Bugün itibarıyla INTOSAI standartlarına uyumlu denetim rehberlerini uyguluyoruz.

Dikkatinizi çekmek istediğim diğer bir husus da şudur: Esasen bağımsız denetim, özel sektör tarafından şirketlerin mali tabloları üzerinde yapılan denetimi ifade etmektedir. Bahsetmiş olduğumuz üzere bağımsız denetim kamu denetimi tarafını da etkilemekte olup INTOSAI'nin standartları bu tarafa yansımaktadır. Dolayısıyla Sayıştay'ın yürütmekte olduğu, hazırlamış olduğu rehberler ve bu çerçevede yürütmekte olduğu denetimler söz konusu standartlara uygun olarak yürütülmekte ve denetçi raporları da bu çerçevede hazırlanmaktadır. Zira, kurumların raporlarında da göreceğiniz üzere denetim çerçevesinde süregiden düzenlilik denetimine ilişkin bulgular, kurumlardan düzeltilmesi istenilen, talep edilen hususlara denetim raporlarında yer verilmiştir. Ancak geldiğimiz noktada geçtiğimiz yıl itibarıyla finansal raporların herkes tarafından rahatça okunamadığı, finansal tablolar konusunda kullanıcılara daha fazla bilgi verilebilmesi açısından IFAC nezdinde standartları belirleyen kuruluştaki denetçi raporuna daha fazla hususun yer verilmesi gerektiği yönünde tartışmalar oldu. Yeni standartlar denetçi raporunda alandan olmayan yani finans kesiminden raporlamaya vâkıf olmayan kişilerin daha fazla denetçi raporundan istifade edebilmelerine imkân sağlanabilmesine yönelik olarak en azından denetimde önem arz eden ya da önemli denetim konularının denetçi raporunda yer verilmesine yönelik yeni standart taslakları oluşturuldu. Geçtiğimiz sene itibarıyla İngiltere denetçi raporunda başta önemlilik düzeyinin belirlenmesi, risk tespit edilen hususlara ilişkin önemli konular, ayrıca denetim sırasında karşılaşılan önemli hususların denetçi raporunda yer verilmesine ilişkin olarak özel sektör denetimlerinde yeni bir düzenlemeyi yürürlüğe koydu. Sanıyorum önümüzdeki yıllarda bu uluslararası kuruluşun taslakları özel sektör tarafında uygulanmaya başlanacak. Biz de bu konuya ilişkin olarak geçtiğimiz ay içerisinde OECD- SIGMA'yla birlikte ortaklaşa bir program düzenledik. Burada Ankara'da bu program yapıldı, denetim görüşü çerçevesinde. Söz konusu programa katılan Avrupa Birliği ülkelerinin Sayıştaylarından katılan kıdemli denetçiler de özel sektör tarafındaki gelişmelerin aslında kamu sektörü tarafında da yansımalarının denetçi raporlarını kullananlar açısından özellikle alana vâkıf olmayan kişiler açısından daha verimli olacağı görüşlerini dile getirdiler. Şüphesiz ki bunlar bir kısmı mevzuat değişikliği gerektirebilecek hususlar.

Diğer taraftan, mali tabloların sunulmasıyla birlikte biz yüce Meclise genel raporlar sunmaya başladık. Değerli milletvekillerimiz dile getirdiler, söz konusu genel raporlar aslında milletvekillerimizin denetlenen kurumlarla ilgili genel bir bakış açısına sahip olmalarına imkân sağlamak üzere sunulmuş raporlardır. Genel raporlar esas itibarıyla bütün denetim raporlarından özünde önemlilik arz eden yahut da yaygınlık arz eden konuların dikkat çekilmek üzere genel rapora yansıtılmasından oluşmaktadır. Bu vesileyle ben konuşma metninde her kadar zaman kısıtı nedeniyle okumamış olmakla birlikte konuşma kitapçığımda söz konusu genel raporların tanımına kısaca yer verdim. Anlaşıyor ki söz konusu genel raporlarla ilgili daha fazla bilgi ihtiyacı olacak. Şayet Meclisimiz takdir ederse önümüzdeki dönemlerde

ya da uygun görülen zamanlarda istenilen her türlü konuda ilave açıklamaları, genel raporlar için ilave değerlendirmeleri ya da ilave talep gelebilecek diğer konularla ilgili biz her türlü desteği, hizmeti, katkıyı vermeye hazırız. Bunu ben takdirle karşılıyorum. Bu bağlamda bu hususu dile getiren sayın vekillerimize de teşekkür ediyorum.

Diğer taraftan, Sayın Aksu “Performans denetim raporları ve de iç kontrole ilişkin olarak kurumlar nezdinde yapılan denetimlerin yetersiz olduğunu konuşmanızda belirttiniz.” diye ifade etti. Evet, ben gerçekten Sayıştay denetiminin performans denetimi anlamında daha etkili olabilmesi açısından başlangıçta stratejik planların ruhuna uygun olarak hazırlanması, stratejik planlar çerçevesinde de performans programlarının hazırlanması ve kurumların bütçelerine o yolla ulaşılması gerektiğini vurguladım. Stratejik planlama anlayışı iyice yerleşmeden performans programlarının ve de bütçelerinin o temele dayalı olarak yapılması imkânı yok. Bu bakımdan biz performans değerlendirmesine ilişkin raporlarımızla -yani kurum raporları içerisinde onları da birleştirdik- iç kontrole ilişkin olarak kurumlara tavsiyelerde bulunuyoruz. Stratejik planların hazırlanışına, stratejik planlarda yer verilen hususların gerçekten kurumun görev alanıyla ilgili olup olmadığı yahut da gerçekleştirilebilecek hedefler olup olmadığı konusunda kurumlara da önerilerde bulunuyoruz. Stratejik planlarının değiştirilmesi, durumuna göre stratejik hedeflerinin ona göre belirlenmesi ve stratejik hedefler çerçevesinde maliyetlendirme yapılmak suretiyle de bütçeye ulaşılması gerekiyor, izlenilmesi gereken yöntem bu. Ancak bildiğiniz üzere stratejik planlama Türkiye’de ve de kamu kurumlarında özellikle yeni. Dolayısıyla zaman içerisinde yapacağımız eleştirilerle biz onlara katkıda bulunacağız. Kamu kurumları da bu eleştirileri dikkate almak suretiyle önümüzdeki yıllarda stratejik planlarını, performans programlarını yerine getirecekler.

Diğer taraftan, Sayın Tamaylıgil’in yargılama raporlarına ilişkin bir sorusu vardı. Öncelikle belirtmek isterim ki denetim iki aşamadan oluşuyor. Birinci aşama denetim raporlarının hazırlanması ve denetim sonuçlarının yüce Meclise -buraya- nakledilmesi. Denetim süreci içerisinde uluslararası standartlar çerçevesinde iki türlü kalite kontrol mekanizması söz konusu. Birincisi, denetim devam ederken yapılan kalite kontrol süreci, ikincisi, denetim bittikten sonra yapılan kalite kontrol süreci. Denetim işlemi tamamlandıktan sonra raporlar Meclise gönderilmeden önce...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreniz bitti, lütfen son cümlelerinizi alayım.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Hemen toparlayayım.

Ayrıca, denetimlerden sonra yargılanması gereken hususlar yargılamaya esas raporla yargılama dairelerine gönderiliyor. Sayıştayda 8 tane yargılama dairesi var ve her dairenin 7 üyesi var. Artık işlem yargılama dairelerinde. Yargılama daireleri bu raporları yargıladıktan sonra hüküm tesis ediyor. Şayet temyiz söz konusu olacaksa Sayıştayda temyiz kurulumuzda nihai hüküm tespit ediliyor. Dolayısıyla yargılamaya esas raporların teslimi o yılın kasım ayı sonuna kadar, yargılama daireleri bu hüküm tesis etmek üzere onların belli bir süresi var. Önümüzdeki yıllarda onlar da hükümlerini tesis edip izleyen yıllarda olursa temyizler yapılıyor.

Dolayısıyla bu çerçevede ben yıllar itibarıyla kısaca rakamları da vereyim: 2012’de yargılamaya gönderilen rapor sayısı 1.497, yargılanan rapor sayısı ise 1.191, kalan 300 civarında rapor bir sonraki yıla devretmiş. 2013 yılında 960 rapor gönderilmiş yargılamaya esas, 567 rapor yargılanmış. 2014 yılında 1.107 rapor gönderilmiş, 709 rapor yargılanmış. 2015 yılında 911 rapor gönderilmiş, 586 rapor yargılanmış, yargılaması bitmeyen raporların yargılama süreçleri müteakip yıllarda devam ediyor. Yine, bu çerçevede yargılamaya esas raporların gönderilmesi üzerine ilgililerin iki ihtimali var; birincisi, doğrudan gidip yargılamada kendini savunmak, ikincisi de sorgu çıkan, tazmin çıkan hususu götürüp yatırmak. Dolayısıyla sorgu üzerinde tahsilat miktarları yıllar itibarıyla; 2012 yılında herhangi bir

tahsilat yok. 2013 yılında 181,2 milyon lira tahsil edilmiş. Yani denetçi sorgusu üzerine ilgililer götürüp tazmin tutarını yatırmışlar. 2014 yılında 95,4 milyon lira tahsil edilmiş, 2015 yılında 46,3 milyon lira tahsil edilmiş. Yargılama sonrası verilen tazmin kararları...

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız?

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Son satırı okuyorum Sayın Başkanım.

Yargılama sonrasında oluşan tazmin miktarı ise 2012 yılında 146 milyon lira, 2013 yılında 46,7 milyon lira, 2014 yılında 94,6 milyon lira ve 2015 yılında 835,6 milyon lira yargılama sonrası tazmin kararı verilmiş.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Başkana.

Sayın Ömeroğlu, buyurun lütfen.

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Sayın Başkanım, Komisyonun değerli üyeleri, sayın milletvekilleri; yeni bir kurumun kurumsallaşması ve bu hâle getirilmesinde denetçilerimiz ve özellikle uzmanlarımız olmak üzere çok büyük gayret gösterdiler. Ben bu anlamda sayın milletvekillerimizden bunun göz ardı edilmemesini isterim. Bu anlamda Sayın Şenal, Gizligider ve Taşcı'ya da ayrıca da teşekkürlerimi sunuyorum. Çok kısa başlıklarla hemen soruları cevaplandıracağım.

Sayın Yıldırımın cevabı: 5 kamu denetçisi, bendeniz olmak üzere bağımsız ve tarafsız hareket ettik efendim. Namusum ve vicdanım üzerine yemin ediyorum ne yönetimden ne Hükûmetten ne bakanlardan ne de Türkiye Büyük Millet Meclisinden inceleme ve araştırmamıza en ufak bir müdahale olmamıştır. Denetçilerimizi malum kamu denetçileri seçmektedir.

Sayın Kalaycı'nın sorusuna gelince, tavsiye kararlarımıza uyma oranı giderek yükselmiştir. Bu sorudan dolayı teşekkür ederim. 2013'te yüzde 22, 2014'te yüzde 33, 2015'te yüzde 37, 2016'da da yüzde 55'lerdedir.

Sayın Aksu'nun sorularına gelince, ortalama yıllık 6 bin şikâyet geliyor. Yıllık raporlarımızda bunların hepsi var. Analiz ve istatistiklerin tümü yer almaktadır, biz bunları yapıyoruz. Farkındalık için yine yıllık rapora bakıldığında oldukça yoğun faaliyetler gösterdiğimiz anlaşılabacaktır. Tabii ki, mükemmel olduğumuzu söyleyemeyiz fakat haklar kültürünün toplumda çok yaygın olmaması sebebiyle biraz vatandaşımızdan da, kurumlardan da ilgi azdır.

Sayın Taşcı'nın da kurumumuzla ilgili söylediği teveccüh dolu sözlerle teşekkür ediyorum ve bize verdiği desteğe teşekkür ediyorum. Resen inceleme ve kanun değişikliği çok önemlidir.

Sayın Kuşoğlu'nun da resen inceleme yetkisi konusunda kurumumuza destek olmasını şükranla karşılıyorum. Bir doğru bilgiyi de iletmek isterim: Kurum Başdenetçilik ve Genel Sekreterlik üzerine kurulmuştur. Birim amiri Genel Sekreterdir. Adalet Bakanlığından da bu konuda görüş olarak biz OHAL'i uygularken bu tasarrufu gerçekleştirdik.

Sayın Temizel'in sorusuna geldiğimizde, şurada bir tomar hâlinde duruyor efendim, aşağı yukarı 15 sayfa. Başta Cumhurbaşkanlığı, Genel Sekreterlik ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı olmak üzere bütün kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir. Ayrıca Anayasa Komisyonu, İnsan Hakları Komisyonu, Adalet Komisyonu, benzeri komisyonlara da bizim raporlarımız tek tek sunulmuştur. Yine, tabii, kanundan kaynaklanan bir durum var. Benim görevim bu ay sonu bitiyor. Dolayısıyla, yine 2016 yılında emeği de veren ben ve arkadaşlarım. Hesap vermeye her zaman hazırım. Maalesef, sıfatım ve görevim kalktığı için yıllık raporda hesap veremiyorum ama özel olarak gelip yine sorularınızı karşılamaya her zaman için hazırım Sayın Temizel.

Sayın Bekaroğlu'nun sorusuna gelince, efendim, 2013, 2014, 2015 yılı raporlarımız yıl sonunu takip eden ocak ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. Bir tanesinin hemen bir örneği buradadır, 2015 yılına ait, bunu da size hemen takdim edebilirim efendim, onu da takdim ederim.

Yine, YSK'yla ilgili şikâyetlere eğer bize bireysel başvuru olursa bakıyoruz. Çok önemli bir karara imza attım, YSK buna itiraz etti. Kararları kesin olduğu hâlde ben onları inceledim ve çok dillilik konusunda bir tavsiye kararı verdim. Ben yönetimi oldukça fazla eleştirdim; insan haklarına geleceğim şimdi, başta Gezi olmak üzere, 1 Mayıs olmak üzere, eğer bunlara bakılırsa ben idareyi de objektif olarak eleştirmişimdir.

Sayın Tamaylıgil'in sorularına gelince, yargı raporlarıyla ilgili doğrusu bize dönüş olmadı. Bu rapora da biz hemen 17-25 Aralıktan aşağı yukarı bir yıl sonra başladık. Şu an Yargıtay üyeleri var, tetkik hâkimleri var. Büyük bir emek sarf ettik. En büyük emek de onlar... Orada bazı tespitlerimiz var. Özellikle yargıyla ilgili daha bu olaylar olmadan bu yapı mensupları sistem dışına atılmadıkça bu sorunu biz gideremeyiz diye söyledim. Bazı yerlerden eleştiri aldım.

Şimdi, demin arz ettim, tavsiye oranları 22'den başlayarak 37, 41, 55'lere kadar geliyor. Bir tek şu önemli: Yaptırım gücümüz yok. Statüsü böyle dünyada. Ancak bizim yetkilerimiz çok sınırlı. Biz fonksiyonel çalışmıyoruz. Bu yasanın mutlaka değişmesi gerekir. Resen araştırma yetkisi verilmesi gerekir, Avrupa İlerleme Raporlarında... Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olan bu kurumda Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının kararlarımızın arkasında durması gerekir, biz başka türlü etkinlik sağlayamayız. Doksan üç yıllık yurttan mahkeme ilamlarının bile uygulanmadığı veya tartışmalı olduğunu da... Tavsiye kararı veren bizim kurumumuzda bu şeyi de bu şekilde ifade edeyim.

Sayın Şenal Sarıhan'ın da tespitlerine ben teşekkür ediyorum. Sadece başvuru -geçen yıldan devredenler dâhil değil bunlara- şu an 4.400'ü de geçmiş vaziyette.

Yine şunu ifade edeyim: 2015'te 610 bin lira bize tanıtım gideri ayrılmış. 2015'te 715 bin lira, 2017'de 614 bin lira ayrılmış vaziyettedir. Biz bu tanıtımları bölge çalıştayları, uluslararası sempozyumlar, üniversitede konferanslar, televizyonlara çıkmalar... İnanın, eğer yıllık raporumuza bakarsanız ciddi anlamda faaliyet gösterdik. Yeterli mi? Değil tabii. Bunu da inşallah benden sonra gelen arkadaşımız şey yapacaktır.

Son olarak, Sayın Paylan'ın sorularını cevaplandırmak istiyorum. Ben yine, imzamin arkasındayım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hrant Dink'le ilgili...

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – 24 üyeden 18'i...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Türklüğe hakaret...

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Türklüğe hakaret ve bir topluluğa hakaretten dolayı... Bu karar kesinleşmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben burada arkadaşlarımıza dağıtacağım, bir tanesi derse ki...

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Ben hiçbir cinayete ortak olmadım. Eğer böyle bir yaklaşım olursa "Hınçak, Taşnak'ın cinayetlerine, 39 Dışişleri Bakanlığı şehidine ortak olmuş." diye suçlamam gerekir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sataşma var.

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Ben cinayeti reddediyorum. Bu bir çete işiydi, çete bunu öldürmüştür, bundan şey değildir.

Diğer yönden, Sayın Cumhurbaşkanının Başdanışmanının, böyle bir tasarruf iddiasını ilk defa duyuyorum ancak böyle bir tasarruf olursa mutluluk duyarım, onur duyarım. Bunu da burada arz etmek isterim.

Hepinize saygılar sunuyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, bir sorum daha vardı, Güneydoğu’ya gittiniz mi?

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Bakın, arkadaş, çok güzel bir soru. Güneydoğu’ya gitmeme gerek kalmadı arkadaşlar, bütün basın bu, sıcak ortamda soğuma ortasını bekledim. Benim insan haklarıyla ilgili üç tane raporum var, biri de HDP milletvekili, hiç onlardan bahsetmiyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gittiniz mi?

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Bakın, bugün yetiştiremedim, yarın hepinize İngilizce, Kürtçe, Türkçe, Arapça olarak basılmış vaziyette takdim edebilirim. Bakın, üç tane çok önemli insan hakları ihlaliyle, sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili, yaşam hakkıyla ilgili, eğitim hakkıyla ilgili, ben bunu...

BAŞKAN – Sayın Ömeroğlu, siz bize gönderin, biz dağıtalım Komisyon üyelerimize.

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Hayhay.

O kadar açık ki burada çukurlar, şeyler...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, bir ilave yapabilir miyim eğer müsaadeniz olursa?

BAŞKAN – Buyurun.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Özellikle Kamu Denetçiliğiyle de alakalı ve bu soru sorulduğu için, zamanım yetmediği için ifade edememiştim, Sayın Temizel zannediyorum sormuştu, Kamu Denetçiliği Kurumu raporlarının milletvekillerine sunulmadığına ilişkin, yanlış hatırlamıyorsam...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Evet.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Şimdi, Kamu Denetçiliği Kurumunun 2013, 2014 ve 2015 yılı raporları, Karma Komisyon raporları 289 sıra sayısıyla 24 Mayıs 2016 tarihinde tüm milletvekillerine dağıtılmıştır, bastırılıp dağıtılmış, böyle. Açık bir şekilde, bunu da özellikle ben getirip göstermek istedim. Kamu Denetçiliği Kurumu raporlarının tamamı, yine “tbmm.gov.tr” adresinden Dilekçe Komisyonu sayfasında açıkça tümünden yayınlanmaktadır bu raporlar.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Kastettiğim olay, Mecliste bulunan...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Yani bu hem milletvekillerine dağıtıldı hem de Meclis sayfasında da tüm raporlar yayınlanmaktadır, Dilekçe Komisyonu...

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Meclis Genel Kurulunda Ombudsmanın gelip de raporları açıklamadığı, böylece tarihe de geçtiğini...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Sizlere de teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ha, sataşmadan size söz vereyim.

Buyurun Sayın Paylan.

Siz de yeni bir sataşmaya mahal vermeden lütfen sözlerinizi tamamlayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sayın Kamu Başdenetçisi geçen yıl da aynı şeyi söyledi, “Hrant Dink Türklüğe hakaret etmiştir, ben o imzaman arkasındayım.” demiştir.

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Kararımın arkasındayım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Ben o kararımın arkasındayım, o imzaman arkasındayım.” dedi. Bir yıl geçti, bir darbe yaşadık. Hrant Dink cinayetindeki nihayet bazı sırlar çözülüyor. İşte, efendim, cemaatçiler, başka kurumlardan olanlar, pek çoğu ortaya çıkıyor. Belki bu iş Kamu Başdenetçisine dayanabilir çünkü nihayetinde verdiği karar Hrant Dink cinayetine yapı taşlarından birisi olmuştur, “Türklüğe hakaret ederek”. 21 denetçisinin 19’u cemaatçi çıkmış sonuç olarak, itham o, bilmiyoruz mahkeme sonucunda ne çıkacağını, bu iş oraya da dayanabilir. Nihayetinde...

BAŞKAN – Sizin böyle bir şeyiniz varsa savcılığa gitmeniz lazım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Elbette.

BAŞKAN – Yanlış bir yol tutuyorsunuz, bu doğru değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır, “Gidebilir.” diyorum, olay bu.

Çünkü bakın, bu devletin girdaplarında pek çok insanımızı kaybettik, böyle “hakaret etti, terörist, hain, şu, bu” diye pek çok insanımızı kaybettik, sonra hepimiz utandık yaptıklarımızdan. “Sabahattin Ali”leri, “Nazım Hikmet”leri, pek çok aydınımızı, yurttaşımızı böyle “hain, şu, bu” diye itham ettik, sonra utandık.

Sayın Kamu Başdenetçisi de bir gün utanacak, utanmazsa da o tarihe maalesef o noktada geçecek, Hrant Dink’i “Türklüğe hakaret etmiştir.” diye yaftalayan yargıç olarak geçecek ve onu da maalesef Kamu Başdenetçisi olarak atamış bir Meclis olarak biz de bunun utancını yaşayacağız.

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Reddediyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan, bu utancı siz kendi içinde yaşayabilirsiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bana müdahale etmeyin lütfen.

BAŞKAN – Ama olur mu, hakaret ediyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, Kamu Başdenetçisi...

BAŞKAN – Size şu an cevap verme durumunda olmayan bir insana karşı yani milletvekilliği kürsüsünü kullanarak ağır ithamlar, hakaretler yöneltiyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bana “Hınçak, Taşnak” filan dedi, bir dakika, daha cevap vereceğim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sana niye desin canım, Hınçak başkası, niye üzerine alınıyorsun? Hınçak’la senin ne alakası var? Hınçak, Taşnak mısın sen?

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yok mu öyle bir örgüt?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onlar siyasi partiler.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Hınçak, Taşnak?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siyasi partiler, evet, Osmanlı’nın resmî siyasi partileri. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

YUSUF SELAHATTİN BEYRİBEY (Kars) – Hınçak, Taşnaklar Kars’ta 30 bin adamı yakarak öldürdüler!

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yazık ya!

GARO PAYLAN (İstanbul) – Osmanlı’nın resmî siyasi partileri, yüz yıl önceki...

Sayın Başkan, müsaade eder misiniz konuşayım?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, gündemle ne alakası var?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, gündeme getiren Sayın Kamu Başdenetçisi.

Şimdi, şunu söyleyeceğim, Kamu Başdenetçisi şunu söyledi... “Güneydoğu’ya gittiniz mi bu kadar hak ihlali olurken?” Darbecilerin ortaya koyduğu fotoğrafları koydu. Bir yıldır orada bazı fotoğraflar servis ediliyor ve hepsi darbeci çıktı ne hikmetse, bütün komutanlar, güvenlikçiler, onların fotoğrafını gösteriyor.

KAMU BAŞDENETÇİSİ M. NİHAT ÖMEROĞLU – Yargı kararı var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Oysa Ombudsman gider kendisi bakar, yargı kararına bakmaz, güvenlikçinin verdiği fotoğrafa bakmaz; kendisi gider, hakkın terazisini koyar, haklı var mı, gadre uğrayan var mı, birey olarak hakkı alınan var mı, buna bakar.

BAŞKAN – Sayın Paylan, amacınız anlaşılmıştır.

Teşekkür ediyorum.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum:

İlk olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Cumhurbaşkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Cumhurbaşkanlığının 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Sayıştay Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Sayıştay Başkanlığı 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Kamu Denetçiliği Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Kamu Denetçiliği Kurumunun 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, değerli üyeler; böylece, gündemimizin birinci bölümünde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarımızın bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, ikinci bölümdeki bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek üzere birleşime saat 19.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.50

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.34****BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)****BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)**

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok Değerli Başbakan Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dördüncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Gündemimizde Başbakanlık, Millî İstihbarat Teşkilatı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bütçe, kesin hesapları ve Sayıştay raporları bulunmaktadır. Ayrıca, Türkiye Yardım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı ile Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliğinin Sayıştay raporları da müzakere edilecektir.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Başbakan Yardımcımız Sayın Numan Kurtulmuş’a söz veriyorum.

Sayın Başbakan Yardımcım, buyurun lütfen.

II.- SUNUMLAR (Devam)

5.- Başbakan Yardımcısı Numan Kurtulmuş'un 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri; hepinizi en kalbi ve en içten selamlarımla selamlıyorum. Bugün bu çalışmamızın da hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Burada yapacağınız olumlu katkılarla Başbakanlık ve bağlı kurumlara ait 2017 yılı bütçesiyle ilgili olumlu teklif ve tenkitlerinize şimdiden teşekkür ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Bendeniz Başbakanlık merkez teşkilatıyla Başbakanlığa bağlı kuruluşlardan, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Basın-Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü, Türkiye Yatırım Destek Ajansının 2017 Bütçe Kanunu Tasarısı üzerindeki görüşlerimizi sizlerle paylaşacağım.

Buna geçmeden evvel, müsaadenizle, Türkiye'nin özellikle son dönemde içinden geçmekte olduğu süreç, 15 Temmuz sonrasındaki süreçle ilişkin kanaatlerimizi sizlerle de paylaşarak sözlerimi açmak istiyorum.

Türkiye 15 Temmuzda, hepimizin yaşadığı gibi, Anadolu, Trakya, Rumeli topraklarının yani bu vatan topraklarında tarih boyunca yaşadığımız en ağır ihanetlerin birisini yaşamıştır, belki en ağır ihaneti yaşamıştır. Bu anlamda, milletin kendisine verdiği imkânları kullanarak, Türk Silahlı Kuvvetlerinin içerisinde odaklanan bir grubu mobilize ederek Türkiye’de son derece kanlı bir darbe teşebbüsü yapılmış ama çok şükür milletimizin cesareti, feraseti, kararlılığıyla bu darbe önlenmiştir.

15 Temmuzdan sonraki süreç, 14 Temmuz gibi değildir. 15 Temmuzdan sonra Türkiye’de birçok şey yeniden gözden geçirilmiş ve Türkiye’de milli birlik ve dayanışma ruhu içerisinde Türkiye yeniden eğer ondan evvel 1 birim çalışıyorsak bundan sonra belki bin birim çalışarak, ondan evvel milli birlik ve dayanışma ruhuna 1 riayet ediyorsak şimdi sonuna kadar riayet ederek yeni bir sayfanın, yeni bir safhanın Türkiye’nin önünde açıldığını ifade etmek isterim.

15 Temmuz gecesi, o karanlık gecede bütün gücüyle direnen Türkiye’deki bütün unsurlara bir kere daha Hükûmetimiz adına, şahsım adına teşekkürü bir borç biliyorum. Özellikle, darbenin o en karanlık saatlerinde, darbe teşebbüsünün en karanlık saatlerinde cesaretle yayınlarını sürdüren bütün medya kuruluşlarımıza, darbe gecesi ve darbe sonrasındaki demokrasi sürecinde, demokrasinin inşa sürecinde siyasette büyük bir olgunlukla darbecilere karşı duran bütün siyasi partilere, cesaretle meydanı dolduran kahraman milletimize ve ayrıca Türkiye’de olmamakla birlikte dualarıyla Türkiye’de milletimize destek sağlayan İslam dünyasının dört bir tarafındaki kardeşlerimize ve mazlum coğrafyalardaki insanlara da teşekkürü bir borç biliyorum.

Yine, bu çerçevede, bu millete korkuyu miras bırakmayan Sayın Cumhurbaşkanımıza cesareti ve liderliği için, o akşam göstermiş olduğu cesareti ve liderliği için de şükran borçlu olduğumuzu ifade etmek istiyorum.

15 Temmuz, 15 Temmuz şehitlerimizi, 15 Temmuzda gerçekten gazi olarak tankların, uçakların, helikopterlerin karşısında direnen bütün yurttaşlarımızın ortaya koymuş olduğu bu kahramanlığı asla unutmayacağız, unutturmayacağız. Bundan sonra, bu salonda bulunan herkesin, hangi siyasi partiden olursa olsun, 15 Temmuz şehitlerine can borcu vardır. Bu can borcumuzu daha gayretli, daha fedakâr, daha yakın işbirliği ve dayanışma içerisinde yapacağımız, iktidarıyla muhalefetiyle yapacağımız faaliyetlerle inşallah sürdüreceğiz ve Türkiye’de 15 Temmuz darbe planını planlayanlar neyi murat ettilerse onun tam tersi sonuçlarını ortaya koyarak Türkiye’yi daha ileri bir ülke olma konumuna inşallah birlikte götüreceğiz.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; ikinci olarak siyaseten üzerinde durmak istediğim konu, dünyada ve bölgemizde yaşadığımız gelişmelerin bize yüklediği ilave sorumluluklardır. 15 Temmuz bize ilave birtakım sorumluluklar yüklüyor, bu iç bakımdan ama dış gelişmeler de bize ilave sorumluluklar yüklüyor.

Bugün Türkiye maalesef yakın coğrafyasındaki büyük bir kıskacın altındadır. Türkiye, özellikle geçtiğimiz temmuz ayından bu yana terör örgütlerinin açık saldırısı altındadır. Ayrıca, Türkiye’nin sınırları dışarısındaki gelişmeler de Türkiye’ye ciddi şekilde bir milli güvenli sorunu olarak dönmektedir. Ancak, tek tek olayların her birisini alıp örneğin Cerablus meselesini, Musul meselesini tek tek konuşmak ve tartışmak yerine Türkiye’yi yöneten siyasiler olarak, siyasi partiler olarak bizim ortaya bütüncül resmi gören, ana resmi gören bir bakış açısıyla bakmak mecburiyetimiz vardır. Ana resmi görmeden olayları tek tek incelememiz, irdelememiz ve doğru bir sonuca ulaşmamızın doğru, mümkün olmadığı kanaatindeyim. Ana resim bir asır evvel devam eden oyunun ikinci perdesinin sahnelenmeye başladığıdır. Bir asıl evvel birinci savaşın galipleri, birinci emperyalist paylaşım planında bu coğrafyayı pergellerle, cetvellerle tamamıyla yapay bir şekilde böldüler, bu coğrafyanın halklarının önce sınırlarını böldüler. İnsanları hiçbir coğrafi, siyasi, kültürel, tarihi gerçekliğe dayanmayan yapay sınırları birbirinden ayırarak bugünkü coğrafyayı ortaya koydular. Ancak, birinci paylaşımın sonraki süreç tam manasıyla bir düzene oturtulmadığı için İkinci Dünya Savaşı ve Soğuk Savaş sırasındaki sıkıntıları yaşadık. Şimdi, Soğuk Savaş sonrasında yeni bir düzen inşa edilmeye çalışılıyor. Bu yeni düzenin hepimizin bildiği gördüğü gibi adı belki ikinci Sykes-Picot ya da Sykes-Picot’un ikinci perdesi olarak adlandırılabilir. Bir asıl evvel cetvellerle sınırları bölerek birbirinden ayırmaya çalıştıkları bu halkların

sınırları ayrılrsa da zihinleri ve gönülleri birbirinden ayrılmamıştı. Şimdi yapmaya çalıştıkları, zihinleri ve gönülleri bölerek bu coğrafyayı lime lime etmek, bu coğrafyayı daha fazla bölmek, bu coğrafyayı etnik ve mezhebi kökende birbirleriyle tamamiyle kavga eden unsurlar hâline dönüştürmektir. Bunun iyi anlaşılması bu coğrafyada üzerinde siyasal projeler üretilen siyasi fay hatlarının yeniden derlenip toparlanması sorumluluğuydu Türkiye'nin siyasetine düşüyor. Bu anlamda hepimizin ortak sorumluluklarından birisi, bu coğrafyada daha fazla derlenmenin, toparlanmanın, bütünleşmenin politikalarını üretmek olmalıdır diye düşünüyorum.

Yine, ayrıca, bu coğrafyada bugün yaşadığımız iki temel sorun sadece coğrafyayı ilgilendiren sorun olmaktan çıkmış, küresel ölçekte bütün ülkeleri tehdit eder bir mahiyet arz etmeye başlamıştır. Bunlardan birisi küresel göçtür, bir diğeriye küresel terördür. Hemen hemen dünyanın hiçbir merkezinin, hiçbir başkentinin artık küresel terörden bir türlü kendini koruması, arındırması mümkün değildir, çok güç bir hâl almıştır. Buradaki temel mesele küresel göç ve küresel temel sorununa karşı mücadele verirken bunu sadece birtakım fiziki tedbirler bağlamında düşünmememiz, küresel göçü ve küresel terörü ortaya çıkaran temel sebepleri ortadan kaldırmaya çalışmak ya da bu konuya odaklanmamızdır. Kanaatimizce, birçok nedenin yanında üç temel neden coğrafyamızdaki hem göç olgusunu hem de terör meselesini oldukça destekleyen, oldukça artıran üç temel faktördür. Bunlardan biri, işgaller ve askerî müdahaleler. Çok açık söylüyorum, eğer Amerika Birleşik Devletleri'nin, öncesinde Rusların Afganistan'ı işgali olmasaydı belki El Kaide denilen terör örgütü olmayacaktı. Aynı şekilde, Irak'ın işgali süreci olmasaydı bugün DEaş terör örgütüyle karşı karşıya kalmayacaktık.

İkinci temel neden de ekonomik yoksunluklar ve yokluklardır. İnsanların, bu bölge halklarının ekonomik süreçlerin dışında bırakılması da hem terörün hem göçün en önemli etkileyici unsurlarından birisidir.

Ayrıca, üçüncü temel meseleyse siyasi istikrarsızlık ve demokrasi eksikliğidir. Bölge halklarının siyasi karar süreçlerinin dışına itilmiş olması bugün iç savaşlar ve vekâlet savaşlarıyla ateş yumağı hâline dönmüş olan Suriye başta olmak üzere bütün bölgelerde halkın siyasal süreçlerin dışına itilmesinin çok temel bir şekilde etkilediği, tetiklediği süreçlerdir. İşte bunların üzerinde yoğunlaşmak mecburiyetindeyiz. Dışımızdaki büyük resmi ciddi bir şekilde görüp içimizde birlik, beraberlik içerisinde sorunlarımızı çözmeye gayret ederken dışarıda da bu sorunların getirdiği ilave yüklerle boğuşan Türkiye'nin güçlü bir Türkiye olmasını sağlamak mecburiyetindeyiz. Bu çerçevede, devletin bütün kurum ve kuruluşları içeride birlik ve dirliği sağlamak, dışarıdaysa güçlü bir Türkiye'yi oluşturmak, güçlü bir Türkiye oluşturma sorumluluğuyla yükümlü olduğunu ifade etmek isterim. Bizim de Başbakanlığın kurumları olarak bu sorumluluk altında olduğumuz, burada bugün ele alacağımız kurumlar, daha sonraki günlerde ele alınacak kurumların da bu sorumluluğun altında olan kurumlar olduğunu ifade etmek isterim ve bu çerçevede sizlerin desteklerinizi, tekliflerinizi ve bakış açılarınızı değerlendirmek isteriz.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Başbakanlık merkez teşkilatının görev ve hedefleri, 2015 Yılı Kesin Hesap Kanunu Tasarısı ile 2017 yılı bütçe tasarısında yer alan ödenek teklifleri konularında heyetinizi kısaca bilgilendirmek isterim.

Şu anda Başbakanlık merkez teşkilatı Ankara, İstanbul ve İzmir olmak üzere üç ilde dokuz ayrı binada hizmetlerini yürütmekte, 2016 Ekim sonu itibarıyla 1.765'i kadrolu olmak üzere toplam 2.302 personel görev yapmaktadır.

Başbakanlık merkez teşkilatının 2016 yılında yürüttüğü önemli faaliyetlerden bazıları: Devlet teşkilatının düzenli bir şekilde işleyişinin temin edilmesi ve vatandaşla daha iyi hizmet sunulması amacıyla Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğümüzce değişik konulara ilişkin 1.001 adet kararname sonuçlandırılmış, 115 adet kanun tasarısı Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sevk edilmiş, 10 adet kanun hükmünde kararname çıkarılmıştır olağanüstü hâl kapsamında.

Mevzuatı Geliştirme ve Yayın Genel Müdürlüğü tarafından da 24 Ekim 2016 itibarıyla 290 adet gümrük, 63 adet de mükerrer olmak üzere 353 sayı Resmî Gazete yayınlanmıştır.

Ayrıca, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğümüzde yürütülen arşivcilik faaliyetleri çerçevesinde de, toplamını ifade etmek istiyorum, Cumhuriyet arşivleri ve Osmanlı arşivleri toplamı 26 milyon 790 bin 560 adet belge dijital ortama aktarılmış, araştırmacı talepleri doğrultusunda Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğümüzün Ankara ve İstanbul'daki depolarda bulunan belgeleri dijital ortama aktarılmış, belgeye aynı gün içerisinde erişim imkanları sağlanmıştır.

BİMER'e gelen bütün teklifler, BİMER'e gelen talepler, istekler doğrultusunda da Başbakanlığımız ilgili birimlerini koordine etmektedir. Bu çerçevede 1 milyon 359 bin 950 adet başvurunun yapıldığını ifade etmek isterim.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Hükümetimiz tüm dünyada barışın ve demokrasinin hâkim olmasından yanadır. Bölgesinde ve dünyada barışı esas alan Türkiye, farklı coğrafyalarda barışın tesisine dönük çabalara önemli katkılar sunmaktadır. Bu kapsamda, Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü bütçesinde barışı destekleme harekâtları ödeneği yer almaktadır ve bu ödenekler 2016 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununda Başbakanlık bütçesinde toplam başlangıç ödeneği 1 milyar 295 milyon 211 bin TL'dir. 2017 yılı içerisinde 2016'ya göre yüzde 22,32 civarında bir artış ortaya konulmuştur.

Başbakanlığa, 3056 sayılı Kanun'la devletimizin millî menfaatlerinin korunmasına yönelik verilmiş görevlerin yerine getirilmesi için 2017 yılı Başbakanlık bütçe tasarısı ile teklif edilen ödeneklerin toplam tutarı ise 982 bin 801 TL'dir. Bu tutar, toplam bütçe teklifinin yaklaşık yüzde 62'lik kısmını oluşturmaktadır. Bütçe büyüklüğü açısından bunlardan en önemlisi BDK harekâtlarına katılım ödeneğidir. barışı destekleme ve koruma harekâtlarına katılım konsepti uyarınca, dünyanın çeşitli bölgelerinde meydana gele krizlerin önlenmesi ve bölgesel barışın yeniden tesisi maksadıyla Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve NATO bünyesinde icra edilen faaliyetlere Silahlı Kuvvetlerimiz ve Emniyet kuvvetlerimizce katılım sağlanmaktadır.

Bütçe tasarısı içinde yer alan bir diğer önemli ödenekse aziz şehitlerimizin yakınları ile gazilerimizin TOKİ'den yapacakları konut alımlarında ödemekle yükümlü oldukları faizlerin devlet tarafından finansmanının sağlanmasıdır ve bu amaçla da TOKİ'ye 2017 yılı içerisinde 150 milyon TL ödenek teklif edilmiş olup bu toplam tasarı ödeneğinin içerisinde yüzde 9,47'lik bir kısmı oluşturmaktadır.

Bildiğiniz üzere -her hayatın normal akışı içerisinde- ülkemizde de ortaya çıkan birtakım acil destek giderleri söz konusudur. Acil destek giderleri içerisinde 2017 yılı bütçesinde 110 milyon TL ödenek teklif edilmiştir. Bu ödenekte bir önceki yıla göre 6,94'lük bir artış sağlanmaktadır.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; Başbakanlığa kanunlarla verilmiş görevlerin yerine getirilmesi için kullanılan kamu kaynağı 2015 Yılı Kesin Hesap Kanun Tasarısı'nda yer almaktadır. Başbakanlık 2015 yılı harcamalarının ayrıntıları, 2015 yılı Başbakanlık Faaliyet Raporu, Meclis ve kamuoyunun bilgisine sunulmuştur ve aşağıdaki tablolarda da yer almaktadır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin temelini Yüksek Müdafaa Meclisi Umumi Kâtipliği teşkil etmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin güvenliğinin sağlanması için 1933 yılında millî seferberlik konseptine göre Yüksek

Müdafaa Meclisi ve Umumi Kâtipliği oluşturulmuş, daha sonra İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra 1949 yılında çıkarılan 5399 sayılı Kanun'la "millî savunma" kavramı çerçevesinde Millî Savunma Yüksek Kurulu ve Genel Sekreterliği olarak düzenlenmiştir. İkinci Dünya Savaşı'ndan elde edilen tecrübeler ışığında ülke güvenliğinin millî savunmadan daha geniş bir anlam kazandığı anlaşılmış, "millî savunma" kavramının da "millî güvenlik" kavramına dönüşmesi 1961 Anayasası'yla Millî Savunma Yüksek Kurulu ve Genel Sekreterliği yerine, Millî Güvenlik Kurulu ve Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği teşkil edilmiştir.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğimiz, ülkemizin millî güvenliğinin sağlanması için Millî Güvenlik Kurulu tarafından ve kanunlarla belirlenen görevler doğrultusunda, uluslararası, bölgesel ve ulusal güvenlik ortamını yakından takip ederek araştırma ve değerlendirmeler yapmak ve dokümanlar hazırlamak, ayrıca seferberlik ve savaş hâli ile kriz yönetimi konularında kanunlarla verilen görevleri icra etmek üzere yeniden teşkilatlanmış önemli bir güvenlik kuruluşumuzdur.

Rakamlara girmeden söylüyorum: 2017 yılı itibarıyla Millî Güvenlik Kurulumuzun 2016 yılına göre yüzde 9,22 oranında ödeneğinin artırıldığı bir bütçe tasarısı teklifine sahibiz.

Üçüncü olarak, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı üzerinde durmak isterim.

Ülkemizin Cumhuriyet Dönemi'nde ilk istihbarat birimi, bilindiği gibi, 1927 yılında "Millî Emniyet Hizmetleri" adıyla faaliyete başlamış. Bu birim, 1965'te Millî İstihbarat Teşkilatına, 1983 yılında ise yapılan yasal değişiklikle, kanunla müsteşarlığa dönüştürülmüştür. Amacı, Türkiye Cumhuriyeti devletinin millî güvenliğine içeriden ve dışarıdan yönelecek mevcut ve muhtemel tehditler hakkında önceden bilgi sahibi olabilmek, alınacak tedbirler yönünden gelişmeleri ilgili makamlara zamanında bildirmektir.

Millî İstihbarat Teşkilatımızın bütçe tasarısındaki ödeneği ise geçtiğimiz yıla oranla yüzde 21,93 oranında artırılmış ve toplam ödenek, başlangıç ödeneği 1 milyar 636 milyon 803 bin liraya çıkartılmıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, Diyanet İşleri teşkilatımız yine Başbakanlığımızın önemli kuruluşlarından birisidir. Toplumu inanç, ibadet ve ahlak konularında aydınlatmak, doğru dinî bilgiyi insanımıza ulaştırmak, batıl inançlara karşı onları bilgilendirmek, millî dayanışma ve bütünleşmeyi sağlamak ve ibadet yerlerini yönetmekle görevli olan Diyanet İşleri Başkanlığı, cumhuriyetimizin kurulduğundan beri devletin önemli, vazgeçilmez kurumlarından birisidir.

Diyanet İşleri Başkanlığı, her türlü siyasi görüş ve düşüncenin dışında, sahih İslami bilgi ve onun doğru yorumunu merkeze alarak İslam dininin anlaşılması ve yaşanması için gayret göstermektedir. Buna ilaveten, Diyanet İşleri Başkanlığı, dünya çapında insanları kendi dinî amaçları için istismar eden odakların eline düşmesinden koruyan, İslam'ın bir bütün olarak anlaşılmasına hizmet eden, insanların özgür iradelerini ve akıllarını ipotek altına almayan, ehliyet ve liyakati yok etmeyen bir anlayışı esas almaktadır.

Bu çerçevede özellikle son dönemlerde dünya ölçeğinde -sadece Türkiye ölçeğinde değil- İslam dini odaklı iki büyük tehlikeyle karşı karşıya kaldığımızı ifade etmek isterim. Bunlardan birisi, bir karanlık odanın sistematik bir şekilde yönettiği, İslam dünyasındaki bazı gelişmeleri ve özellikle küresel terörü de istismar ederek İslam'ın adını topyekûn karaladığı İslamofobi çalışmalarıdır.

Diğer tarafta, en az İslamofobi kadar zararlı olduğuna inandığımız bir başka grup ya da bir başka odak ise İslam'ın mukaddes adını kullanarak bunları kendi amaçlarına hizmet ettiren ve bu doğrultuda terörü de bir araç olarak kullanmaktan çekinmeyen terör örgütleridir; DEAŞ, Boko Haram ve benzeri terör örgütleri.

Şunu çok açık ifade edebiliriz ki İslamofobiği oluşturan unsurlar ile -tırnak içerisinde sylyorum ve İslam'ı tenzih ederek sylyorum- "İslami terör örgütleri" kavramıyla ortaya çıkanlar arasında mantık itibarıyla hiçbir fark yoktur. Bu erevede, Diyanet İşleri Başkanlığımız hem Türkiye içerisinde kendi vatandaşlarımızın bir şekilde sahih din inanlar çerçevesinde uyarılmasını ve aydınlatılmasını sağlamakla ykmlyken diğer taraftan da dünya ölçeğinde hem bu terör örgütlerine karşı hem de İslamofobi faaliyetlerine karşı ciddi bir mücadele vermeye devam etmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığımızın önemli görevlerinden birisi, din i hizmetleri yürütmektir. Ancak, şunu açıkça ifade etmek gerekir ki: Artık, din i hizmetlerden kasıt sadece camilerin içerisinde beş vakit namaz kıldırırmaktan ibaret anlaşılmamak durumundadır. Özellikle genç nesillerin İslam dinini sevmesi, İslami gelenek ve inanlarla daha yakından tanışmasını sağlamak için Diyanet İşleri mensuplarının sadece caminin içerisinde değil, toplumsal hayatın her tarafında var olmasını sağlayacak yeni bir anlayış değişikliğine doğru gitmekte olduğunu ifade etmek isterim. Bu çerçevede, caminin dışında da caminin içinde olduğu kadar Diyanet İşleri mensupları olmak durumunda. Ramazan ayını, Kutlu Doğum Haftası'nı, Camiler Haftası'nı, muharrem ayını, aşureyi, Çanakkale şehitlerini anmayı, bütün bunları toplumsal alanın içerisinde var olmanın önemli ayaklarından birisi olarak gryr ve bu faaliyetleri sürdürüyoruz.

Ayrıca, Türkiye'nin içerisinde önemli problemlerimizden birisi olan, başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu Blgelerimiz olmak üzere, buradaki insanlarımızı rahatsız eden terör örgütlerine karşı, terör örgütüne karşı da halkın bilinçlendirilmesi için özellikle bölgede önemli çalışmalara hız verilmiştir. Sivil toplum kuruluşlarımız, toplumdaki, bölgedeki kanaat önderlerimiz çeşitli şekilde bu etkinliklerin içerisine katılarak terör örgütünün bölge insanına zarar vermesinin önüne geçmesine çalışmaktadır.

Ayrıca, eğitim hizmetleri Diyanet teşkilatımızın önemli ayaklarından birisini oluşturuyor. Rakamlara girmiyorum. Kur'an kursları Türkiye'de her yaştaki insana temel din i bilgileri, eğitimleri verebilecek bir yapıda. Kendisini yeniden yapılandırıyor ve çalışmalarına devam ediyor.

Yine, yayın hizmetlerinde Diyanet İşleri teşkilatımızın memlekette 1.275 çeşit yayını var şu ana kadar ve bunların sayısının son beş yılda özellikle artmakta olduğunu görüyoruz. Ayrıca, görme engelli vatandaşlarımız için de Braille alfabesinde Kur'an-ı Kerim başta olmak üzere, temel kaynaklar basılmış ve bunlar da görme engelli vatandaşlarımıza ulaştırılmıştır.

Yine, hepinizin bildiği gibi, yurt dışı hizmetler bakımından 105 ülkede din hizmeti veriyoruz. Bu hizmetlerin içerisinde camiler, tarih i eserler, okullar, imam-hatip liseleri, ilahiyat fakülteleri ve kültür merkezleri gibi fiziki meknların inşasına, onarımına ve yaşatılmasına da doğrudan destekler veriliyor. Bu çerçevede, hepinizin bildiği gibi, 2 Nisan 2016'da Amerika Birleşik Devletleri'nin Maryland eyaletinde de Osmanlı mimarisine uygun bir cami inşa edilmiş, bu caminin içerisindeki külliyyede de İslam Eserleri Müzesi, kütüphane ve toplantı salonları yer almaktadır.

Kurulumuzun değerli yeleri, Değerli Başkan; hac ve umre hizmetleri Diyanet İşleri teşkilatımızın bir başka önemli faaliyet alanı. Bu alanda Türkiye de gerçekten ciddi bir tecrübeye, birikime sahip hâle gelmiştir. Ümit ediyorum ki bundan sonraki süreçlerde de bu hizmetlerini yüksek kalitede sürdürmeye devam edecektir.

Ayrıca, Diyanet teşkilatımızın kurumsal yapısının geliştirilmesine yönelik çeşitli uygulamalar yapılmıştır. Bunlardan birisi, 2012-2016 stratejik plan çalışmasıdır. Bu stratejik plan çalışmasına göre Diyanet teşkilatımız faaliyetlerine devam etmektedir.

15 Temmuz darbe girişiminden sonra ise birtakım faaliyetler yapılmıştır. Bu anlamda da Diyanet camiasını tebrik ettiğimi, bütün görevli arkadaşlarımıza şükranlarımızı ifade ettiğimi söylemek isterim. 15 Temmuz akşamının o en karanlık noktasında darbenin böyle bıçak sırtında gidip geldiği saatlerde, Allah hepsinden razı olsun, camilerin minarelerinden selalar okunmuş, Fetih Sureleri okunmuş, ezanlar okunmuş. O okunan selalarla milletimiz direnişe, demokrasiye sahip çıkmaya, millî birliğe sahip çıkmaya, ülkenin geleceğine sahip çıkmaya davet edilmiştir ve bu davetin de milletin meydanlarda toplanmasında çok büyük katkısı olmuştur. Diyebiliriz ki: Darbelerin susturduğu ezanlardan, selaların susturduğu darbelere geçişle Türkiye tarihinde önemli bir dönüm noktasını o akşam yaşamış olduk.

Ayrıca, 15 Temmuz sonrasında yapılan önemli faaliyetlerden birisi ise 9’uncu Olağanüstü Din Şûra’sıdır. 9’uncu Olağanüstü Din Şûra’sında Sayın Cumhurbaşkanımızın, bizlerin de katıldığımız bu şûrada Türkiye’nin aşağı yukarı bütün âlimleri, ilahiyat fakültesi hocaları bir araya gelerek FETÖ’nün İslam diniyle ilgisi olmayan sapkın bir dinî kült olduğu yönünde görüşleri dile getirmiş ve bu çerçevede de maddeler hâlinde din şûrası sonuçları yayınlanmıştır. Bunlar çeşitli dillere tercüme edilerek dünyadaki diğer Müslüman ülkelere de ulaştırılmıştır. Ayrıca, 15 Temmuzdan sonra 15 Temmuz Kahramanları Belgeseli, Gündeme Dair Programı’nda Diyanet İşleri Başkanlığı yetkilileri tarafından yine 15 Temmuzla ilgili yapılan görüşmeler, ayrıca, “Sela Belgeseli” isimli bir belgesel ortaya konulmuştur.

Yine bu çerçevede DEAŞ terör örgütüyle ilgili ortaya konulan önemli bir belgenin de Türkiye Diyanet Teşkilatının tarihsel gelişimi içerisinde çok önemli yer olacağını ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; burada tabii, üzerinde ısrarla durmamız gereken, müsaade ederseniz, tabii, FETÖ hakkında çok konuşuyoruz, DEAŞ hakkında da konuşuyoruz, sabahtan akşama televizyonlarda, her yerde konuşuyoruz ama özellikle üzerinde durulması gereken FETÖ ve DEAŞ benzeri örgütlerin teolojik olarak birbirine benzerliğidir. Kanaatimce 5 noktada benzerliklerinin altını çizmek herhâlde Türkiye’de de geniş kitlelerin hem FETÖ’yü hem DEAŞ’ı daha yakından anlaması için faydalı olur kanaatindeyim.

Bunlardan bir tanesi: Bu örgütlerin temel inancı –ikisi de birbirine çok benziyor- lider kadrolarını masum kabul etmeleridir yani ismet sıfatı vermeleridir. Hâlbuki hepimiz biliyoruz ki Müslümanlığın temel şartlarından birisi Hazreti Peygamber’den sonra artık masum hiçbir insan gelmedi ve kıyamete kadar da gelmeyecektir. Hiçbir insanın bir diğerinden bu anlamda seçkinliği, sorgulanamazlığı asla düşünülemez. Bunlar için bir tarafta FETÖ bir taraftan diğer örgütün liderleri, lider kadrosu dokunulmaz, soruşturulmaz, hakkında konuşulamaz, manevi olarak korunmuş insanlar olarak telakki ediliyor. En önemli ana İslam gövdesinden ayrıldıkları teolojik nokta burasıdır.

2’ncisi ise tekfirciliktir. Her ikisi de kendi gruplarının, kendi topluluklarının dışındaki geniş Müslüman kitleleri sanki Müslüman değilmiş gibi kabul ederler. Dolayısıyla, onlarla arasında Müslümanlık hukuku geçmez. Teferruatına giremiyorum vaktimizin kıtlığı dolayısıyla.

3’üncüsü ise kapalılıktır. Bu örgütlerin temel özelliği madem dinî bir iddianız var, madem insanları yüceltecek, onları Allân’a yönelteceksiniz bunların açık olması lazım, halka açık olması lazım, millete açık olması lazım. Hatta sadece Müslümanlara değil, bu örgütlerin ne olduğunu, bunların ne tür yapılar olduğunu bütün insanlar görsün tanısin. Bu, Anadolu geleneğinde bizim üç tane kurumumuz var tarih boyunca getirdiğimiz. Horasan erenlerinin, Fergana Vadisi’nden beri gelen ve bu Anadolu topraklarına, ta Rumeli’ye kadar bizi ayakta tutan ana eksende 3 tane geleneksel kurum var: Cami, medrese –şimdiki adıyla okul- dergâhlar –Hacı Bektaş’ın dergâhı, Hacı Bayram’ın dergâhı ve diğerleri- hepsinin, üçününün de ortak özelliği kapının herkese açık olmasıdır, gelene de eyvallah gidene de eyvallah. Fakat bu örgütler kapalı bir şekilde yapılandıkları için kendi müntesipleri dışarısında herkese kapalıdır, şimdi bütün Türkiye görüyor -bunlar biliniyordu da- bütün Türkiye anlıyor ki adamın

adı Ahmet ama FETÖ'ye girdiği zaman adamın adı oluyor Ferhat, kod adı veriyorlar. Böyle bir şey hangi Müslümanlıkta var? Aynı şey bakıyorsunuz DEAŞ'ta var, aynı şey başkalarında da var kapalı bir örgütlenme.

Ayrıca, 4'üncü temel özellikleri amaca ulaşmak için giden bütün yollar mübahtır. Hâlbuki sahih İslam inancında amaca ulaşmak için, tespit ettiğiniz amacın meşruiyeti kadar amaca giderken kullandığınız yöntemlerin de meşruiyeti şarttır. Yani meşru olmayan, mübah olmayan yollarla amaca ulaşmak mümkün değildir.

5'incisi, bütün bunların sonucu olarak da insan kanı, hatta Müslüman kanı bunlar için değersizdir. DEAŞ'ın her gün Allah adına işlediği cinayetler ortadadır. Aynı şekilde, FETÖ'nün de 15 Temmuz akşamında 246 vatandaşımızı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir iki dakika ilave süre veriyim.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – ...gözlerini kırpmadan bu insanlarımızı katlettiği de ortadadır. Dolayısıyla, Diyanet İşleri teşkilatımızın üzerine çok büyük bir sorumluluk, bu tür kapalı, tektirci, liderlerinin masumiyetine inanan, itikadi olarak bunları tam Batılı tabirle söylemek gerekirse bunlar bir kült yani kendisini herhangi bir yere izafe eden bir kült ama bunun esas sahih İslam inancıyla bir irtibatı olmadığını da artık dünyada ifade etmeye çalışıyoruz.

Son olarak da şunu söylemek isterim: Geçtiğimiz ay 15 Temmuz sonrasındaki dönemde yaptığımız önemli faaliyetlerden birisi de 9'uncu Avrasya İslam Şûrası'dır. Burada da 33 ülkeden 120 dinî lider, dinî temsilci gelmiştir. Bu dinî temsilciler üzerinden de oralandaki halklarla yakın temasın devam etmesi bakımından büyük mesafe alınmıştır. Ayrıca, bu ülkelerden gelen temsilcilerle hem FETÖ'nün 15 Temmuzda ortaya koymuş olduğu bu darbe ve bunun sonuçları hem bundan sonra FETÖ ve DEAŞ benzeri örgütlerle küresel ölçekte nasıl mücadele edileceğine ilişkin çok verimli bir toplantı yapılmıştır. Ümit ederim ki bu toplantının sonuçlarını da takip etmeye devam edeceğiz.

Ben çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, sunumlarını yapmak üzere RTÜK Başkanımıza söz vereceğim.

6.- RTÜK Başkanı Prof. Dr. İlhan Yerlikaya'nın 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Sayın Başkan, Sayın Başkan Vekilimiz, değerli kurum temsilcileri; 2016 yılı içerisinde Komisyonumuz huzurunda bu 2'nci bütçe sunuşumuz vesilesiyle şahsım ve Üst Kurul adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu defa Radyo Televizyon Üst Kurulunun 2017 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Tasarısı ve 2015 yılı Kesin Hesap Tasarısı nedeniyle Üst Kurulun son döneme ilişkin faaliyetleri ve bu dönemle ilgili birtakım hususları arz etmek istiyorum. Vaktimiz sınırlı olduğu için çok fazla detaya girmeden vereceğim ama konuşma metnimiz elinizde var.

Bilindiği gibi, 2011 yılında çıkarılan 6112 sayılı Yasa'yla şu anda Radyo ve Televizyon Üst Kurulumuz görevini ifa etmekte, daha önce de 3984 sayılı Yasa'yla bu görevini yürütmekteydi. Üst Kurulumuz seçim usulüne göre 9 üyeden oluşuyor ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Üst Kurulumuz seçiliyor. Her partinin Parlamentodaki ağırlığına göre kontenjanları çerçevesinde ve altı yıllığına seçiliyor. Radyo Televizyon Üst Kurulu idari ve mali özerkliğe sahip olup mevzuatta kendisine verilen görev ve yetkileri kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak yerine getirmektedir. Görevleri:

Radyo, televizyon alanındaki düzenleme ve denetlemeyi ifa etmek, ifade ve haber alma özgürlüğünü sağlamak, medya hizmet sağlayıcılarının idari, mali ve teknik yapıları ile yükümlülüklerini belirlemek, kanal ve frekans tahsis etmek, yayın lisansı vermek ve bu konularla ilgili izleme ve dinleme oranlarının ölçümlerine ilişkin usul ve esasları da belirlemek.

Değerli arkadaşlar, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu olarak, bu yıl içerisinde ve bundan önceki yıllardaki çalışmalarımızda medyadaki çoğulculuğa çok önem vermekteyiz çünkü demokrasinin temel unsuru medyadır ve medyanın da çoğulcu, katılımcı olması esastır bizim için. Bu bakımdan da medyadaki çoğulculuğu önemsiyoruz. Şimdi, birazdan rakamlarını da vereceğim Türkiye'deki medyamızın, bu bakımdan bu daha net olarak görülecektir diye düşünüyorum.

Burada 15 Temmuz ve medyamız konusuna da kısaca değinmek istersek, 15 Temmuzda –az önce Sayın Bakanımızın da belirttiği gibi- milletimiz, partilerimiz, medyamız, hepsi darbeye karşı direnişte bulunmuşlar ve dik bir duruş göstermişlerdir. Bu bakımdan da gerçekten medyamızı tebrik ediyoruz.

Yine, bu dönemde, 2016-2017 yılı içerisinde önemli bir gelişme daha oldu. Parlamentomuz bir yasayla Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun yayıncıların reklam gelirlerinden, ticari iletişim gelirlerinden alınan yüzde 3 payını yüzde 1,5'a düşürdü ve daha önce 2015 yılı itibarıyla 94 milyon olan gelirimiz belki bir miktar düştü ama biz bu bütçeye de bunu yansıttık yani buradan düşecek gelirimizin yansıtmasını da gerçekleştirdik. Bunu da burada belirtmek isterim, 2017 yılı bütçemizde bu durum bu şekilde gerçekleştirilmiştir.

İdari para cezaları da yine Meclisimiz tarafından yapılandırma içerisine alındı. Bu da yayıncılarımız açısından önemli bir diğer husustur diye düşünüyorum.

Değerli Başkan, değerli arkadaşlar; Üst Kurulumuz kendi yağıyla kavrulan bir kuruluştur. Az önce söylediğimiz gibi, buradaki gelirlerinin tamamını harcamamakta ve büyük bir bölümünü de Maliye'ye aktarmakta; yine, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'na bir kısmını aktarmaktadır, bunların rakamları da bizim sunuşumuzda mevcuttur.

Üst Kurulumuzun merkez ve taşra birimleri vardır değerli arkadaşlar. Bunlar da İstanbul, İzmir, Diyarbakır bölgelerinde bölge temsilcilerinde bölge temsilciliği şeklinde oluşmuştur. Dolayısıyla, bu şekilde bir faaliyet yürütmekteyiz.

Kadro itibarıyla baktığımızda, Üst Kurulumuzun 387 dolu, 262 boş ve toplamda 649 kadrosu vardır.

Bu arada şunu da belirtelim ki medya mecraları yeni iletişim teknolojileriyle birlikte hızla gelişmekte ve çok değişik ortamlarda yeni medya mecraları oluşmakta. Bu bağlamda da radyo televizyonlar karasal, uydu ve kablo olmak üzere değişik mecralarda yayın yapmaktadırlar. Yine, "IPTV yayıncılığı" dediğimiz ve kablo ortamıyla birlikte gerçekleşen yeni mecra ortamları da gündeme gelmektedir. Biz buradaki her mecraya ayrı ayrı da lisans vermekteyiz yani uydu, kablo gibi mecraların her birine lisans olarak ayrı lisans vermekteyiz. Burada şunu belirtelim: Daha önce lisans ücretlerini altı ayda alırken bu, on yıla çıkarıldı yani on yıla yayıldı bu. Yayıncılarımız açısından da bu çok önemli bir husustur diye düşünüyorum. Türkiye'de değişik mecralarda 1.714 tane yayıncı vardır, az önce bahsettiğimiz gibi. Avrupa'nın birçok ülkesinden de bu oran fazladır diye düşünüyoruz.

Diğer bir husus, olağanüstü hâl kapsamında birtakım yayınlara da son verilmiştir. Burada 668 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname'nin 2'nci maddesinin (1)'inci fıkrasının (b) bendinde ve 2 sayılı listede yer verilmek suretiyle 23 yayıncı kuruluş, 16 televizyon ve 19 radyo olmak üzere, 35 radyo ve televizyon kapatılmıştır. Yine, komisyon marifetiyle de ek listelerde yer almayan 27 yayıncı kuruluş

ait 18 televizyon ve 14 radyo olmak üzere toplam 32 radyo ve televizyon kapatılmıştır. Toplamda 65 radyo ve televizyon kapatılmış oluyor. 1.700 oranında yayına kıyasla bakıldığında bunların da durumu, dediğimiz gibi, terör bağlamında ve olağanüstü hâl kapsamında kapatılmıştır.

Farklı dil ve lehçelerde 39 tane yayın var Türkiye’de ve bu yayınlardan yine bu OHAL kapsamında 7’si kapatıldı. Dolayısıyla şöyle bir iddia yersizdir, bu zaman zaman kamuoyunda dile getiriliyor: “Doğuda ana dilde yayın yapan televizyonların hepsi kapatılmıştır.” Böyle bir şey yoktur. 39 tane yayından sadece 7’si suça ve teröre bulaşan kanallar veya bununla ilgili hususlarda sorunu olan televizyon veya radyo kanalları diye düşünüyoruz.

Yine, yurt dışından yapılan yayınlarla ilgili Radyo ve Televizyon Üst Kurulumuz eskiden beri uluslararası mevzuat bağlamında faaliyette bulunmakta, terör örgütüne bulaşanlar varsa onlarla ilişkili yazılar yazılmakta ve bildirilmekte. Bu bağlamda da FETÖ mensubu olduğu veya FETÖ’ye iltisaklı olduğu belirtilen Mefkure TV, yurt dışındaki Eutelsat’la yazışmak suretiyle kapatılmıştır. Yine, Med Nüce TV ve Newroz TV de bu bağlamda kapatılmıştır.

Bu konuda şunu söyleyebilirim: 15 Temmuzdaki olaylar, darbe girişimi ve yine Orta Doğu’da terörle ilgili birçok gelişen olay Avrupalı ülkelerin ve Avrupa’daki yayıncıların da bu konuya hassas olduğunun neticesindedir çünkü daha önceki Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun girişimlerinde böyle bir sonuç alınmamıştı, görüyoruz ki dünya da teröre daha hassas hâle gelmiştir.

Evet, bu arada bu kapatılan kanalların frekansları, karasal ortamdaki frekansları da TRT’ye devredilmiştir. Çünkü, biliyorsunuz, henüz ihale yapılmadı, daha doğrusu ihale yapıldı ama mahkemeler tarafından iptal edildiği için şu anda geçici bir rejimle yürümekte. Bu bakımdan bu frekansların zayi olmaması veya başkaları tarafından işgal edilmemesi için TRT’ye geçici bir süreliğine yani yeni frekans ihalesi yapılınca kadar bunlar devredilmiştir.

Yine, burada size vermek istediğim, 2016 yılı itibarıyla kanal frekans yıllık kullanım ücreti olarak 38 milyon TL tahakkuk ettirilmiştir, bunu belirtmek isterim. Bu bağlamda, karasal, sayısal yayıncılığa yönelik planlama ve uluslararası koordinasyon çalışmaları ile karasal yayın lisansı ve sıralama ihalesine ilişkin çalışmalarımız da devam etmektedir. Bu, gerek mevzuat çalışmaları gerekse teknolojik çalışmalar devam etmektedir. Evet, karasal ve sayısal yayın ihalesi gecikmiştir ama gecikmenin de birtakım avantajları olmuştur çünkü bu süreç içerisinde teknolojiye bazı değişiklikler olmuştur. Biz yeni ihalemizde bu yeni teknolojileri de değerlendirmiş olacağız.

Yine, Ekim 2016 itibarıyla aboneliklere de değinmek istiyorum. IPTV yayınlarında ve kablo ortamındaki yayınlarda 6 milyona ulaşmıştır abonelik sayısı, bu da önemli bir husustur diye düşünüyorum. Sektörün ticari iletişim geliri, büyüklüğü de son beş yılda artmıştır ve yüzde 66 oranında artmıştır iletişim alanındaki gelirleri.

Yine, 2016 yılında izinsiz yayınlarla mücadele bağlamında önemli faaliyetleri olmuştur Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun. Bilhassa sağlığa zararlı ürünler, lottery oynatma gibi veya telefonla yarışma düzenlemek gibi birtakım yayınlarla mücadele edilmiş ve bunlarla ilgili kapatma kararları verilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Başkanım kesildi.

BAŞKAN – Sayın Yerlikaya, süreniz bitti. Yani, toparlamanız için iki dakika süre veriyorum.

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Kısa bir süre verirsiniz ben toparlayayım o zaman.

MUSA ÇAM (İzmir) – Başkanım, RTÜK’ün sesi kesilmez biliyorsunuz, RTÜK keser de!

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Sayın Başkanım, bu arada yine çocuk programlarıyla ilgili dün itibarıyla yeni bir mevzuat yürürlüğe girdi ve bu, genelde tematik içerikli yayın yapan televizyon kuruluşlarının çocuk yayınlarında çizgi filmlere yer vermelerinde hâlinde çizgi filmlerin en az yüzde 20’sinin, diğer çocuk programlarının da en az yüzde 40’nın Türkçe dilinde üretilmiş olması gerekiyor. Beş yıllık bir geçiş süreci vardı, o süreç bitti ve bundan sonra yayıncılarımız da bu hususa dikkat edeceklerdir.

RTÜK’e gelen şikâyetler konusunda da “441 1 178”, Web sayfası, elektronik ortamda mobil uygulamalarıyla gelen şikâyetleri alıyoruz ve şikâyetlerle ilgili de hem yayıncıların izleyici temsilcilerine bunu gönderiyoruz hem de uzmanlarımız bunları rapor yazarken değerlendiriyor.

Değerli Başkanım, sayın üyeler; uluslararası platformda da birtakım faaliyetlerimiz var. Avrupa Düzenleyici Kurullar Platformu olan EPRA’da, Akdeniz Düzenleyici Otoriteler Ağı’nda, yine Karadeniz Yayıncılık Düzenleyici Otoriteler Forumu BRAF’de ve IBRAF’da ki İslam İşbirliği Teşkilatı Yayıncılık Düzenleyici Otoriteler Forumu, bunlardan BRAF’ın kurucusu ve genel sekreteryahğı bizdedir, bunlarla ilgili faaliyetlerimiz de devam etmektedir.

Sonuç olarak şunu söyleyebilirim ki: 2017 Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı’nda oluşturulan kalemler fonksiyonel sınıflandırmaya göre ödenek icmalı şu şekilde: Genel kamu hizmeti 119 milyon, kamu düzeni ve güvenlik hizmetleri 2 milyon 500, dinlenme ve kültür, din hizmetleri 58 milyon olmak üzere 181 milyon TL olarak öngörülmüştür. Ekonomik sınıflandırmaya göre de personel giderleri 57 milyon, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri 9 milyon, mal ve alım giderleri 75 milyon –küsürleri var, onları söylemiyorum- cari transferler 25 milyon, sermaye giderleri 17 milyon olmak üzere, toplam 181 milyon TL olarak öngörülmüştür.

Bizlere Üst Kurul çalışmalarını sunma fırsatı verdiğiniz için şahsım ve Üst Kurul adına çok teşekkür ediyorum. Bütçenin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – RTÜK Başkanımıza teşekkür ediyoruz.

Bütçeler üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

Şimdi, müzakerelere geçiyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bürokratları tanıyabilir miyiz?

BAŞKAN – Peki.

Bir bürokratlar arkadaşlarımız lütfen kendilerini tanıtabilirler mi?

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttı)

IV.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

d) Başbakanlık

e) Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

f) Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

g) Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü

h) Diyanet İşleri Başkanlığı

1) Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

BAŞKAN – Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Başbakan Yardımcısı, değerli milletvekilleri; Sayın Başkanın süreler konusunda çok rijit davranacağını bizzat tebliğ etmesinden sonra konuşmanın yapısını değiştirmek zorundayım. O nedenle, daha önceki bütçelerde “Bundan sonraki bütçelerde devam edeceğim.” diye bıraktığım yerden devam etmek istiyorum.

Tabii, bu arada bütçeleri arkadaşlar arasında paylaştırdık, herkes her konuya değinemeyecek.

Şimdi, değerli milletvekilleri, hem kesin hesabın hem de bütçe tasarısının beraberce görüşüldüğü bu toplantıda görüşmelere başladığımız zaman ilk yapacağımız şey doğal olarak Sayıştayın o kurumla ilgili olarak raporundaki denetim görüşüne bir bakmamız gerekiyor. Başbakanlıkla ilgili olarak denetim görüşüne baktığınız zaman, orada “Ekte sunulan mali rapor ve tablolarının doğru, güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.” deniyor. “Kanaatine varılmıştır.” Şimdi, biz bu kanaat üzerine 2015 yılı hesaplarını ibra ediyoruz.

Boşuna konuşuyoruz değil mi Başkanım? Öyle gerekiyor galiba?

BAŞKAN – Yok, estağfurullah herkes dinliyor.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değerli milletvekilleri, kanaat üzerine siz ibra yetkinizi kullanamazsınız, kullanmamanız gerekir. Eğer bu hesaplar incelenmişse doğal olarak “Bunların doğru olduğu kanıtlanmıştır, saptanmıştır.” denmesi gerekir. Kanaat şüphe içerir. Şüphe içeren bir belge üzerinden de kesin olarak herhangi bir sonuca varılmaz. Peki, bu kanaate hangi belgelerle varılmış? Kendilerine sunulan belgeler ve yevmiye kayıtlarına dayanılarak, kendilerine verilen... Daha ayrıntıya girilmemiş, zaten Sayıştayın diğer hesaplarında yargıya intikal eden olaylardan da bizlerin pek fazla haberi olmuyor.

Peki, bu şekilde çıkmış olan denetim görüşüne göre Başbakanlık 2015 Yılı Kesin Hesap Kanunu’nda ne yapmış? Başbakanlık 2015 Yılı Kesin Hesap Kanunu’nda 929 milyon liralık başlangıç ödenegiyle başlamış, küsuratlarını söylemiyorum. Peki, neyle sonuçlanmış uygulama sonuçları? 2 milyar 440 milyon lirayla sonuçlanmış. Yani, siz 929 milyon lira ödenek vermişsiniz, 2 milyar 440 milyon lirayla sonuçlanmış.

Şimdi, buradaki bu kadar büyük ödenek artışı ister istemez birazcık insanda soru işareti uyandırıyor ama Başbakanlıktaki örtülü ödeneye baktığınız zaman bu olayın sırrı açıklanmış oluyor. Çünkü, Başbakanlık, örtülü ödenekle ilgili sizden izin istemiyor. 2015 yılında da sizlerden sadece getiriyor 1 milyon liralık bir ödenek talebinde bulunuyor aynen bu sene olduğu gibi. 1 milyon liralık ödenek talebinde bulunuyor, siz onu veriyorsunuz ama örtülü ödenek kullanımıyla ilgili veriler 2015 yılı sonu itibarıyla 1 milyar 280 milyon lira oluyor; 1 milyon lira, 1 milyar 280 milyon lira. Aslında, buradaki verilerle bütçenin belirli tablolarına ulaşarak bizim bulduğumuz veriler arasında da ciddi anlamda farklılıklar da var. Örneğin, 2015 yılı itibarıyla bütçeden bizim ulaştığımız verilere göre 1 milyar 773 milyon liralık bir örtülü ödenekten bahsediliyor, 1 milyar 773 milyon lira. Örtülü ödenek buralarda tartışılması gereken, irdelenmesi gereken bir konu değil. O, Başbakanın ya da örtülü ödenegi kullananların namusuna emanet edilmiş bir ödenektir. O nedenle, bunun üstünde tartışmıyoruz. Sadece burada açıklığa kavuşturulmasını istediğimiz şey, 1 milyon liralık ödenek isteyip de bu harcamayı yapmak.

Başbakanlık bütçesinde dikkatlerinizden kaçmamıştır büyük bir ihtimalle, Sayın Başbakan Yardımcısı da net olarak o kaleme değindi zaten, o da Barışı Destekleme ve Koruma Harekâtları Ödeneği.

Değerli milletvekilleri, örtülü ödeneğin yanı sıra Türkiye, bölgesindeki, coğrafyasındaki bütün barışı korumaya dönük hareketlere katılırken artık ciddi anlamda harcamaların muhatabı oluyor. 2015 yılı içerisinde sadece 279 milyon liralık bir harcama söz konusuysen barışı koruma ödeneği olarak 2016 yılında Ağustos sonu itibarıyla 2 milyon 472 bin lira barışı koruma ödeneğine harcıyoruz, bu sene bütçesine de 623 milyon lira koyuyoruz. Bütün bunların hepsi çok somut olarak şu anda görüştüğünüz bütçenin bir transfer bütçesi olduğunu ortaya koyuyor.

TOKİ'ye transfer edilecek olan şehit ailelerine, gazilerin ailelerine verilecek evlerin faizlerinin TOKİ'ye ödenecek olan kısımlarını falan da kattığımız takdirde Başbakanlığımız bütçesi birkaç kalemden ibaret bir transfer bütçesi. Doğrudur, Başbakanlık zaten bütün bütçelerin uygulayıcısıdır, koordinatörüdür, her ne kadar uygulama sorumluluğu Maliye Bakanlığına olsa da. Ancak, bütçenin geneli üzerindeki konuşmam sırasında bir "B" planından bahsettim aklınızda kaldıysa eğer. Türkiye'nin bu ateş çemberinin içerisine doğru yavaş yavaş itildiği bir süreçte, bütçesinin, özellikle Başbakanlık bütçesinin belki de kapalı oturumda, net olarak oturulup konuşulmasında büyük bir zaruret vardır. Bunların kesin göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Konu örtülü ödeneğe gelmişken bir konuya daha dikkatinizi çekmek istiyorum: Biliyorsunuz örtülü ödenek, 5018 sayılı Yasa'ya göre gizli istihbarat hizmetleri için, gizli bilgilerin elde edilmesi için kullanılan ve Başbakanlığa verilen bir ödenektir. Burada sürekli olarak dikkate alınmasını istediğimiz bir konu var: Herhangi bir kurumun eğer yasayla belirlenmiş çok net bir yetkisi yoksa o kuruma siz bütçeyle görevi olmadığı konularla ilgili ödenek kullandıramazsınız, kullandırmaya kalkarsanız hem 5018 sayılı Yasa'ya hem de bütün harcama ilkelerine aykırı davranmış olursunuz. Bu olmaz, bu kesin olarak olmaz. Aslında burada rakamlandırmadan bir yetki kullanıyorsunuz. Aslında bu yetki bu şekilde kullanılmaz. Artım belirli sürelerle olur, yüzde 40 olur, yüzde 30 olur. Biz yedek ödenek kullanılmasıyla ilgili bile oturup bütçeye özel hüküm koyuyoruz, "Şundan daha fazlasını kullanamazsınız." diyorsunuz. Onunla ilgili de sınırlama var. Dolayısıyla eğer siz bu iki ödeneğin kullanılmasıyla ilgili olarak, bölgedeki gelişmeleri de dikkate alarak risk görüyorsanız, ciddi anlamda ödeneğe ihtiyaç varsa bunun net olarak burada konuşulup diğer ödeneklerle ilgili çalışmalar sırasında buraya aktarılacak olan miktarları ve zorunlu olarak yapılması gerekenleri de dikkate alarak belirlememiz gerekiyor. Öyle şeyler vardır ki çok zorunlu hâllerden bile vazgeçemezsiniz. O zaman "Burada kullanacağımız ödenek nedir, nereden gelecektir?" diye bunların burada değerlendirilmesi lazım. Bütçe yapıyoruz, sıradan bir olay değil.

Dolayısıyla, böyle bir bütçeye bakmaya kalktığınız andan itibaren bunları görürsünüz. Zaten bize sunulan bütçe tasarısında da çok net, bütün kalemlerin hepsi 4 artı 7 tane. Kurumsal faaliyetlere ilişkin ödenekler, özellikli ödenekler. Başbakanlığın özellikli ödenek kullanması doğaldır -dediğim gibi- onu kullanacak insanların namusuna emanet edilen bir ödenektir. Ancak bu ödeneklerin başka faaliyetlerden hangilerinin önüne geçeceği, öncelik olacağı konusunun da işte bu Komisyonunda konuşulması gerekir; aksi takdirde burada bir şey yapmış olmazsınız, bir şey yapma olanağınız da yoktur. O nedenle bu olayı çok önemsiyoruz, çok önemsiyoruz, bunun mutlaka konuşulması gerekir. Aksi takdirde çok zor durumlarla karşı karşıya kalınır. İçinizde deneyimli maliyecilerin hepsi bilirler herhangi bir askerî harekât hâlinde orada hangi birimlerin, ilde, bölgede ve merkezde hangi birimlerin bir araya gelerek seferberlik hâli harekât gruplarının nasıl planlar yaptığını gayet iyi bilirler. Bunlar vardır devlette, bunları burada tartışmayız ancak ödeneğini tartışırız çünkü bütçenin diğer bütün unsurlarının hepsi bu konuyla doğrudan ilgilidir. Ben bu konuya özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum.

Başbakanlığın özellikle bu muhasebe standartları nedeniyle...

BAŞKAN – Sayın Temizel, toparlarsanız lütfen, ilave süre verdim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – ...bazen bilinmemesi gereken şeylerin de muhasebe kayıtlarını aktardığını görüyoruz burada; bunlara dikkat etmek gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen, bir dakikada tamamlarsanız.

Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz Ahmet Bey’le sürelerimizi bölüşmüştük fakat Ahmet arkadaşımızın cenazesi çıktı ve acil gitmesi gerekti...

BAŞKAN – Siz buyurun, on dakikanızı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onun süresini...

BAŞKAN – Yok, onu yapamıyoruz, olmayan üyelerinin süresini birleştirme şansımız yok.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olağanüstü bir durum var ve...

BAŞKAN – Komisyona katılan üyelerimiz haklarını verilerse bu mümkün.

Bence vakit kaybetmeyelim.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olağanüstü bir durum var, yoksa hiçbir zaman böyle bir şey talep etmedik, biliyorsunuz. Hazırlığımız o yöndeydi bir anda bir cenaze çıktı yani...

BAŞKAN – Süreniz geçmesin ben mikrofonu yeniden açayım.

Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu durumu bu kadar...

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne zaman istedik ki böyle bir şey Başkan, Allah’ını seversen?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir içtihat yapın Başkan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çok gaddar bir Başkanımız var, ne diyelim, cenazeyi de saymıyor.

Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, öncelikle bütçemiz hayırlı olsun diyorum.

Dün bütçe sunuş konuşmasına cevaben Maliye Bakanına şunu söyledim: Bir ülkenin bütçesi, o ülkenin vicdanıdır. Neye para harcadığımız o ülkenin vicdanını belirler yani hayra mı harcıyoruz, şerre mi harcıyoruz; savaşa mı harcıyoruz, barışa mı harcıyoruz; kardeşliğe, eşitliğe mi harcıyoruz, yoksa hayır dışı işlere mi harcıyoruz bunu belirler.

AKP'nin ilk kuruluş sürecinde bir iddiası vardı. Bu devlet hepimize sırayla kimliklerimizden dolayı, ideolojimizden dolayı zulme uğratan gadre uğratan bir devlet ve bu devleti ehilleştirme iddiası vardı AKP'nin. Siz de hatta başka bir siyasi partideydiniz, sonra bir siyasi parti kurdunuz, bu konuda eleştirileriniz de oldu, sonra AKP'ye katıldınız. Vicdanına güvendiğim bir Bakansınız, her zaman yüzünüze baktığımda öyle görürüm ama pek çok mütedeyyinin devletle imtihanında biraz o vicdanından kaybettiği gibi sizi de biraz öyle görüyorum yani devletle imtihan, güçle imtihan, iktidarla imtihan zor bir şeydir. O iktidar koltuğu zehirleyebilir, kirletebilir; o anlamda sizin kendinizi sakınmanızı ve gerçekten o vicdanlı yüzünüzü her anlamda, her türlü hak ihlalinde, insan hakları ihlalinde Hükûmetin vicdanlı yüzü olarak ortaya çıkmanızı daha çok görmek isterdik.

Evet, büyük bir türbülânstan geçiyoruz. Gerçekten 2016 dünyasında darbe girişimiyle karşı karşıya kalmış bir ülke olma utancını yaşıyoruz hep birlikte ve bu türbülânstan çıkmaya çalışıyoruz. Ancak buradan çıkmak -biliyorsunuz- AKP ilk dönemlerinde hep böyle türbülânlardan hamleyle çıkmaya çalıştı yani demokrasi hamleleriyle ve gerçekten, benim desteklediğim hamleler de söz konusu oldu, desteklemediğim hamleler de söz konusu oldu ama hep “Bir hamle yapalım, demokrasi hamlesi yapalım bu girdaptan çıkalım.” dedi vesayet hamlelerine karşı. Ancak şimdi baktığımızda, vesayetin, statükonun tam ortasına yönelmiş bir AKP'yle karşı karşıyayız. Yani statüko kurumlarını ehilleştirme, statüko kurumlarını demokratikleştirme iddiasında olan bir AKP'den, YÖK'ü kutsayan, Millî Güvenlik Kurulunu üç ayda bir toplamayı becermiş, Millî Güvenlik Kurulundaki o sivil görüntüyü yapmayı becerebilmiş bir AKP'den, Millî Güvenlik Kurulu toplantılarının haber değeri bile olmadığı bir ülkeye doğru yürütebilmiş bir AKP'den, şimdi “Millî Güvenlik Kurulunun tavsiye kararıyla OHAL'e geçtik.” diyebilen bir AKP'ye ve saraya maalesef mazhar olmuş durumdayız. O anlamda iddiamız, eğer ki bu girdaptan çıkmazsa daha fazla güvenlikçi devlet anlayışı değil, tekrar bir demokrasi hamlesi, herkesin hakkının hukukunun korunabileceği, devletin ehilleştirilebileceği bir yere doğru yürümemiz lazım. Mütedeyyinlerin iddiası da buydu, 28 Şubat sürecinden sonra, 2007'deki darbe girişiminden sonra iddiası buydu ancak bakıyoruz ki şu anda o iddiasından geri kaldılar ve maalesef, ülkemizi tekrar o statükonun, dar anlamdaki dar bakışına doğru bir gidişat var ve bundan büyük üzüntü duyuyorum. Gücün merkezde olması hep bunu yaratıyor Sayın Bakan. Biz hep ademimerkeziyetçi bir yapı önerdik. Güç merkezdeyse güç savaşları olur, hep birileri o gücü ele geçirmeye çalışırlar. Bu da bir güç savaşıydı maalesef, çünkü güç dağıtılmamıştı, güç merkezdeydi, birileri o gücü ele geçirmek için hain planlar yaptılar ancak yine o vesayet kurumlarını tahkim eden bir anlayışla karşı karşıyayız. Buradan çıkış -dediğim gibi- tek kişiye, saraya doğru bütün gücü toplamak değil; vesayet kurumlarını tekrar tahkim etmek değil; gücü dağıtmak, ülkeyi demokratikleştirmekten geçiyor burada.

Başkan ne kadar süre verir bilmediğim için diğer konulara, kurumlara geçmek durumundayım sanıyorum. Onun insafına kalmışız.

Sayın Bakan, Millî Güvenlik Kuruluna gelelim. Gerçekten üç ayda bir toplanır bir hâle gelmişken şu anda Millî Güvenlik Kurulu OHAL ilan etme önerisi veriyor yani böyle bir anlayışa tekrar... Ve güvenlik toplantılarına, Millî Güvenlik Kurulu toplantılarına, MİT'teki güvenlik toplantılarına bakar olduk; siyasetin belirlendiği yerler tekrar güvenlik odaları, MİT, işte MGK oldu. Siyaset buralarda belirlenmemeli, siyaset Başbakanlıkta belirlenir. Elbette ki ülkenin güvenlik politikası olacak ama demokrasi hamlesi, demokratikleşme hamlesi de olacak, o görüntü kayboldu yani ülkede elbette bir yandan güvenlik bakışı olacak ama o güvenlik bakışı sürekli olamaz ki. Demokrasi hamlesi nerede? Unutuldu, geride kaldı ve bütün kazanımlar bence berhava oluyor ve olmak üzere. O anlamda hızla bu politikaları öne koyacak siyaseti Başbakanlığa çekmeniz gerekiyor; siyaset şu anda maalesef sarayda gözüktüyor, bütün algıda bu böyle, fiili durumda böyle olduğu söyleniyor. Fiili durumu da resmîyete

çevirme çabaları var. Siyaset, şimdilik eğer ki bu resmî durum böyleyse –ki böyle, biz buna inanıyoruz- Başbakanlıkta siyaset üretilmeli, Mecliste siyaset üretilmeli, bu görüşler tartışılmalı, uzlaşılmalı, ortak akılla yürünmeli diye düşünüyorum.

Bir örnek vereceğim: Bakın, MİT’e geçelim mesela. MİT ne işe yarar? Hepimizin güvenliğini, ülkenin iç ve dış güvenliğini sağlamak için istihbarat toplar, değil mi? Ama bakıyoruz ki MİT içinde hep bir yapılanma olmuş. Bu yalnızca cemaatle ilgili değil, cumhuriyet tarihi boyunca güce göre yapılanma orada, kendi hesabına göre birtakım suçlara yol veren, birtakım suçları gösteren, ortaya koyan bir yapılanmaydı MİT, hep böyle oldu, Teşkilat-ı Mahsusadan beri maalesef böyle.

Şimdi baktığımızda, barış sürecini dedik Sayın Bakan. Siz de çok önemli bir şekilde barış sürecinin arkasında olan bir Bakandınız ve Ceylânınar’da 2 polisimizin öldürülmesi meselesi örneğine bakalım. MİT’teki bir yapı, Sayın Ahmet Davutoğlu’na, eski Başbakanımıza, müstafi Başbakanımıza istihbarat veriyor “PKK öldürdü onları.” diye ve o gün talimat veriyor, “Uçaklar kalsın, bombalansın, barış süreci bitti.” diye. Böyle bir örnekten sonra, resmî rakamlara göre 8 bin insanımızı kaybettik, huzurumuzu kaybettik, pek çok şeyimizi kaybettik. Yani, devletin her dediğine, istihbaratın her dediğine güvenilmeyeceğini ve istihbaratın da mutlaka demokratikleşmesi ve sistemin, hükümetin, Meclisin denetiminde olması gerektiğini gösteren bir örnek.

Bakın, o günden beri insanlarımız birbirine düştü, binlerce insanımızı kaybettik ve istihbarat oralarından geliyor. Roboski’nin istihbaratı oradan geldi ve Roboski’de insanlarımız öldürüldü. Bakın, Suruç, Reyhanlı, Ankara, havalimanı saldırıları belki de oralarda bir yerde biliniyordu birileri tarafından, ya yol verildi ya engellenmedi. Hrant Dink cinayetine bakalım, pek çok yerden devlet kurumu cinayetin içinde. MİT’e soruyoruz, “Bizde belge yok.” diyor. Bir bakıyorsunuz ki içindeki unsurlar bu cinayeti biliyorlar ve yol veriyorlar. Devletin, hani Sayın Cumhurbaşkanının tabiriyle “Ankara’nın karanlık dehlizlerine biz bunları emanet etmeyeceğiz, bunları aydınlatacağız.” diyen bir Cumhurbaşkanından şu anda tekrar o güvenlikçi bakışa döndük ve daha büyük provokasyonlardan endişe ederim. Bir darbe girişimi savuşturuldu ama bu güvenlikçi bakışla o darbe dinamikleri maalesef ve maalesef, tekrar ve tekrar kendini tahkim edebilirler. O açıdan, hızla demokrasiye, demokratikleşmeye dönmeyi salık veririm Sayın Başbakan Yardımcımız.

MİT’in ikiye bölünmesiyle ilgili bir olasılıktan bahsediliyor. Bütün bunlarla ilgili de bilgi verirsiniz -o olasılıklarla ilgili- seviniriz.

Diyanet İşleri Başkanlığına geçeyim. Sayın Bakan, sunumunuzda da söylediniz, hep Sünni İslam’a hizmet veren bir Diyanet İşleri Başkanlığı anlattınız, hep de böyle oldu zaten, cumhuriyetin kuruluşundan beri. Osmanlı Dönemi’nde, hep söylediğiniz, Osmanlıda milletler sisteminde her millet kendine göre yapılanmasını, dinî özerkliği çerçevesinde kurumlarını oluşturmuşken, vakıflarında bunları yönetirken devletin kurumu hâline getirdiniz Diyanet İşleri Başkanlığını ve birilerine o kurumdan hizmet veriyorsunuz, birilerini de yok sayıyorsunuz.

Bakın, bir bütçesi var; bu ülkenin her vatandaşı vergi veriyor, inananı, inanmayanı, Hristiyan’ı, Musevi’si, Müslüman’ı, Alevi’si, Sünni’si, hepsi vergi veriyor. Siz burada bir bütçe sundunuz, yalnızca Sünni İslam’a hizmet veren bir kurumu anlattınız. Orada biz yokuz; Hristiyanlar yok, Museviler yok, Aleviler yok, pek çok kesim yok. Ateistler de vergi veriyor, onların da hakkı hukuku var. Demokratik ülkelerde başka türlü düzenlenmiş yapılar bunlar; ya dinî özerklikler vardır yapılanmalarda ya da “Ben vergimin yüzde 1’ini şu inanç kurumuna vermek istiyorum.” dersiniz, vergiden öyle ödenir.

Bizim de hakkımız var o vergilerde Sayın Bakan, ben hakkımı helal etmiyorum çünkü burada bir hak var. Yani böyle söyleyeyim ki... Çünkü siz kul hakkına önem veren bir Bakansınız, kurumun da öyle olduğunu düşünüyorum. Burada bir hak var, burada yanlış düzenlenen bir hak var, yanlış paylaştırılan bir yöntem var. Bu doğru değil. Bunu sizin de bildiğinizi biliyorum, geçmişte eleştirdiğinizi. O anlamda bunu da bütün vatandaşlarımıza hizmet verebilen bir yapı hâline getirmemiz gerekliliği var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

GARO PAYLAN (İstanbul) - Kısa kesmem gerekiyor.

Sayın Bakan, mesela Diyanet İşleri Başkanlığının gelirlerine baktığımızda bütçeden veriyorsunuz. E, bütçe gelirlerine bakalım; faiz gelirleri var, içkiden alınan ÖTV’ler var, içkiden alınan KDV’ler var yani hem gelirinde sıkıntı var hem harcamasında sıkıntı var. Bu kurum bu şekilde olamaz, bu kurum mutlaka dönüştürülmeli.

Diyanet İşleri Başkanlığının da faiz geliri varmış, gördük yani faize koysa haram, koymasa Sayıştay diyecek ki: “Niye parayı boşa durdurdun, devleti zarara soktun?” Yazık değil mi bu Diyanet İşleri Başkanlığımıza? Yani o açıdan onları da kurtarın buradan, hepimizi de kurtarın derim. Diyanet İşleri Başkanlığı bu şekilde sürdürülmemeli Sayın Bakanım.

Diğer mesele RTÜK’e geçeyim.

BAŞKAN – Hızlı geçerseniz çünkü süreniz bitti.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Geçtim.

Sayın Başkan, vereceğinizi söylediniz demin sizle konuştum. Ahmet Bey’in acil bir durumu oldu.

BAŞKAN – Verdim işte, bu zaten.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir dakika geçti daha.

BAŞKAN – Tamam.

Buyurun.

Bir dakikada toparlayın lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, yapmayın işte.

RTÜK’e geçelim.

Sayın Bakan, yine size hitap edeceğim çünkü RTÜK Başkanımız tabiri şöyle koyuyor subjektif bir şekilde: “Terör örgütüne bulaşan kanallar.” Nerede mahkeme kararı, nerede mahkeme kararı? Zarok TV, bir çizgi film kanalı bakın, Zarok TV çizgi film kanalı. Sünger Bob mu teröre bulaştı? Sünger Bob’u Kürtçe konuşturuyor yalnızca.

RTÜK BAŞKANI PROF. DR İLHAN YERLİKAYA – Yön ve Zarok TV tekrar açıldı, karar çıktı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nerede?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Açıldı, açıldı, türküleri bundan sonra dinleyeceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yeni mi imzaladınız Zarok TV...

RTÜK BAŞKANI PROF. DR İLHAN YERLİKAYA – Geçen hafta.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Benim haberim yok.

BAŞKAN – O zaman bitti demek ki haberiniz olmadığına göre. Kapattınız mı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Diğer mesele, İMC TV’yle ilgili bir mahkeme kararı mı var? Sizin denetiminizdeydi, değil mi Sayın Başkan? Bu, RTÜK’e de bir darbedir. O zaman siz suç işlediniz demek ki bunca zaman İMC TV’ye yol vererek. İMC TV, gayet objektif yayın yapan, AKP’li milletvekillerinin çıktığı, bütün milletvekillerinin çıktığı bir kanal. Şimdi siz subjektif bir şekilde diyorsunuz ki: “Efendim, bu teröre bulaşan kanal.” Bu, Hükûmet kanun hükmünde kararname çıkardıktan sonra mı aklınıza geldi? Yapmayın bunları, bari subjektif açıklamalar yapmayalım lütfen.

Sayın Bakan, basın-yayın ve enformasyonla ilgili bir şeyler söyleyeceğim. Bakın, basın kartları rastgele, hiçbir mahkeme kararı olmadan, ömür boyu basın kartı hakkı olan insanların basın kartları iptal ediliyor. Çok yakın zamanda, geçen hafta Hasan Cemal ve Doğan Akın’ın basın kartları iptal edildi. Hangi keyfiyete göre, hangi hukuka göre? Ya, bir hukuk olur değil mi, bir mahkeme kararı olur ortada, basın kartı iptal edilir. Keyfi basın kartı iptalleri var. Olmaz, bir hukuku olur bunun, hukuk devletindeyiz.

Bir şey de basın yayın enformasyon... Azınlık gazetelerine 2015’te ilanlar verdiniz destek anlamında, 2016’da kestiniz. Hangi keyfiyet? Hep bir keyfiyetle yürüyor Sayın Bakanım. Bunları lütfen yani...

BAŞKAN – Sayın Paylan, tamamlayın lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Son cümleleri edeceğim.

Başbakanlık Tanıtma Fonu’yla ilgili de bir otuz saniye rica ediyorum.

Sayın Bakanım, bakın, tanıtıma para harcamak olabilir ama en büyük tanıtım bir ülkenin demokrasisidir. 2000’li yıllarda gerçekten Batılı ülkelere -ben her yıl kırk kere, elli kere giderim- hep boynumuz dik, başımız dik gitmeye başlamıştık ama şimdilerde, son iki yıldır, gerçekten, herkes, ülkeyi artık Orta Doğu karanlığına doğru sürüklenen bir ülke olarak görüyor. Buna para harcamamıza gerek yok. Biz demokrasimize yatırım yapalım, insan haklarına, hukuk devletine yatırım yapalım. Buradan biz en büyük tanıtımımızı tekrar yapmış oluruz.

Bu anlamda tanıtıma para harcamayalım Sayın Bakanım. Gerçekten, ülkemizin bu imajını el birliğiyle, bütün siyasi partiler olarak, siyaset kurumunu devreye sokarak, ortak akılla, bu ülkeyi bu girdaptan ancak siyaset çıkarır diyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya)- Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokrat arkadaşlarım, kıymetli milletvekilleri ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan konuşmasına başlarken baktım, kısaca, hızlıca Başbakanlık, artı Millî Güvenlik Kurulu, artı MİT geçti; bütün 15 Temmuz olayını ve sonrasını Diyanet İşlerinin bütçesi üzerinden söyledi, işi selayla, ezanla bitirdi. Yani herkesin MİT’i konuştuğu, “Bu darbe teşebbüsünde neden bunlar önlem almadı?” dediği yerde açıkçası çok kısa şekilde geçiştirmek belki işi savuşturmak adına doğru olabilir.

Hadi biz de size uyalım, Diyanet İşlerinden başlayalım, madem öyle. Bir tek selalarla milleti dışarı çıkarmakla iş bitiyor mu Sayın Bakan, öncesi ne olacak? Ben tam tersine, yok yani ben öyle diyorum. İş bitmiyor yani, bitiyor mu derken, meseleyi sadece insanların sokağa çıkması üzerinden... İnsanların sokağa çıkmasına neden olan darbe teşebbüsünü yapan insanların dini nasıl kullandığını da bir sorgulamamız lazım, neden kullandığını. Diyanetin buradaki rolünü de, hadi madem MİT’i

sorgulamayalım kaldı diyorsunuz, bu dursun; ben tam tersine, keşke diyorum yapsa, Sayın Paylan'ın söylediğine katılmıyorum, keşke Sünni İslam'ı anlatıyor olsa, keşke anlatabiliyor olsa, keşke sizin söylediğiniz gibi... Burada güzelce söylemişsiniz “Diyanetin görevleri” diye yazıyor; toplum, inanç, ibadet ve ahlak konularında aydınlatmak, doğru dinî bilgiyi insanımıza ulaştırmak, batıl inançlara karşı onları bilgilendirmek, millî dayanışma ve bütünleşmeyi sağlamak. Şimdi nasıl oldu da biz buraya geldik? Arkadaşlarımız geldi TRT’den röportaj yapmaya. 15 Temmuz gecesi burada olan bir arkadaşınız olarak onlar da birer temsilci gelmişler. Sordular dediler ki: “Hocam sizin için 15 Temmuzdan almamız gereken en önemli ders nedir?” diye. Ben dedim ki: “Buradaki en önemli ders Diyanet İşleri Başkanlığının kendini sorgulamasıdır.” Nasıl oluyor da yıllarca kurmaylık yapmış, askerlik yapmış, yıllarca akademisyenlik yapmış, profesör düzeyine gelmiş insanlar hipnotize olmuş gibi bir talimatla nasıl oluyor? Ruhban sınıfının olmadığı, dindarlık tartışmalarının yıllardır yaşandığı... “Dindar nesil yetiştireceğiz.” derken nasıl oldu da akıldan, mantıktan uzak, bir kişinin yönlendirmesiyle robot gibi bu insanlar harekete geçti? Benim için şu anda en büyük rol aslında Diyanet İşleri Başkanlığına düşüyor. Yeniden bunu bir sorgulamamız lazım. Nerede Sünni insan, nerede Hanefilik nerede Maturidi geleneği? Adını duymaz olduk yani varsa yoksa bir siyasal İslam. Siz de aynı şekilde tırnak içinde söylediniz ama, akademisyen titizliği içerisinde “İslami terör veya siyasal İslam” diyorlar. Ya, böyle bir şey olur mu? İslam’ı kullananlara... Sizin de bahsettiğiniz gibi nereden çıktı; Taliban nereden çıktı, El Kaide nereden çıktı, IŞİD nereden çıktı? Yani onun için bizim yeniden dönüp... Onun için diyorum Buhara’dan, Semerkant’tan gelen, Horasan erenleri dediğimiz, konuştuğumuz şeylere yeniden dönmemiz lazım. Güncellik, küreselleşmenin getirdiği şeyleri uyup sonra siyasi olarak bundan biz nasıl faydalanırız diye baktığınız zaman işte bir süre sonra başımıza bunlar geliyor Sayın Bakanım. O anda evet, tamam, işimize geldi, ılımlı İslam var, medeniyetler ittifakı; onları konuşursak sabaha kadar bitiremeyiz. Kendi kendimize zaten Türk’ün İslam’ı varken gâvurun bize getirdiği İslam’la neyine uğraşıyoruz ya? Asıl İslamiyet’i medeniyet hâline getiren Abbasilerden sonra Türklerin İslamiyet’i kabulüyle beraber dünyaya yayması “İlayikelimetullah” dediği şey değil midir? Niye kendimizden uzaklaşıyoruz? Niye “Türk” dendiği zaman herkes titreyip de böyle bir şekilde farklı bir yer alıyor? Nerede kaldı Türk Müslümanlığı? İslamiyet bir din orada ama bunun herkese göre yorumu yok mu? Yani gerçekten ben şaşıyorum, böyle bir şeye senelerdir müsaade etmişiz. Yani hakikaten biraz böyle bunları gördükçe serzenişlerim artıyor. Çok fazla söylenecek şey var ama yani nerede kaldı, bize sorarlardı “amelde mezhep itikatta mezhep” diye. Ben hiç kimseden duymuyorum. Ara sıra burada gelen Diyanet İşleri mensuplarına soruyorum, ilahiyatçı hocalarımıza soruyorum; okuyorum, bakıyorum, birkaç ilahiyatçı hocamız var onlar yazıyor, onun dışında konuşan da yok; herkes bir dünya şeyine kapılmış hocalar. Onun için ben burada en büyük görevin Diyanet İşleri Başkanlığına düştüğünü düşünüyorum ve yeniden bir ahlaki restorasyona -tırnak içerisinde- ihtiyacımız var yani dinin temeli ahlak. Peygamber Efendimiz “Ben güzel ahlakı tamamlamak için gönderildim.” diyor. Biz işin şekil taraflarına kaptırdık, o arada herkes kendine göre bir din yorumu getirdi. Herkes ayrı bir cemaat oldu, ayrı bir tarikat oldu. Dolayısıyla bizim yeniden orijinal şeylerimize dönmemiz lazım. Bir tarafta Elmalılı Hamdi’ye yazdırdığımız tefsir dururken Seyyid Kutub’un tefsirlerine doğru Fizilalil’e gittiniz, onlar yaygınlaştı. Bunun yorumunu, millete anlatılmasını yapmak yerine herkes kendine göre gruplar kurdu. Nerede kaldı? Arada yıl dönümleri geldiği zaman Mevlânâ’yı aralıkta anıyoruz, Şebiarus’a gidiyoruz güzel; Yunus Emre’nin yıllık şenliklerine gidiyoruz. Bitti mi iş? Nerede kaldı Hacı Bektaş’ın getirdiği şey, Yesevi’den gelen, Buhara’dan gelen geleneklerimiz? Yok.

Yani biraz ben bu konularda işin şekil tarafından gelip sadece bir camia menfaat birlikteliğinin, ister dinî ister siyasi ister ticari olsun oraya dönüşen bu yapıların da ele alınması ve Diyanet İşlerimizin köklü bir... Sadece bir din şurasında 15 Temmuz’a karşı bir şey söylemek yetmiyor, bütün sosyologlarla,

antropologlarla toplu bir uluslararası kongreyle bu işi -sadece ulusal değil- ciddi anlamda bir ele almak gerekiyor. Bu küreselleşmenin getirdiği yolsuzlukla beraber yozlaşmayı da, kâr hırsıyla beraber gelen aşırı kapitalleşmeyi de bir sorgulamamız ve insanımıza, kendi sosyal dokumuza uygun şekilde bunları anlatmamız gerekiyor diye düşünüyorum. Bu kapsamda biraz da kendi nefsimizle de asıl cihatla da yüzleşmemiz lazım. Cihat deyip, “Allahuekber” deyip kendi din kardeşini kesmeyi artık biz insanlara anlatamıyorsak, bunlar da Müslüman gibi görünüyorsa dünyada en büyük sorumluluk bize düşüyor diye düşünüyorum. Bu kapsamda biraz daha asıl kılıçla cihadın yerine, önce nefisle cihadi yapmaya bizi davet etmeleri gerekiyor. Onun için ben de madem öyle dediniz 15 Temmuzun okumasını din ve Diyanet üzerinden yapayım dedim. Tabii ki ciddi bir şeyle karşı karşıya kaldık. Sayın Kurtulmuş o arada “bütün unsurlara” diyerek teşekkür etti ama biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak olayın patladığı andan itibaren Sayın Genel Başkanımızla birlikte genel merkezde ilk açıklamayı yapan; Hükûmetin, devletin, güvenlik güçlerimizin arkasında duran kurum olarak her türlü antidemokratik tavra karşı olduğumuzu bir defa daha beyan ediyoruz: Bunlarla da bir an önce mücadele edilmesi, bütün unsurlarıyla, bütün boyutuyla bir an önce sorgulanması gerekiyor.

Sayın Kurtulmuş’un da ifade ettiği gibi, siyasi boyutunun da tamamen bir elden geçirilmesi gerekiyor ki bir daha bunları yaşamayalım. Ondan sonra da az önce belirttiğim sosyal kısımlarıyla ilgili de çalışmalar yapmamız lazım. Buraya nasıl geldik bu kadar senede? Şimdi, dosyalarımı karıştırırken baktım arada 2010 yılındaki şeylerde bile yani yazılanlar, çizilenler -daha fazla değil, daha geriye gitmeyeyim ama- yani bir sürü cemaat unsurlarının yaptığı şeyler, yine askerlerle ilgili, darbeyle ilgili bir sürü yazılar, çiziler olmuş. Maalesef biz o ara bir şeyden hiçbirine bakmamışız yani yeni de değil. Biz derken topyekûn olarak toplumsal olarak söylüyorum, sadece Hükûmeti bahsetmiyorum. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak uyarılarımızı yapmıştık ama sizlerden çok fırça yemiştik diyelim, en kibar tabiriyle aslında hakarete maruz kaldık ama. Buradan dersler çıkarmamız lazım özeti. Söylenenleri dinlersek hep birlikte yapabiliriz.

Şimdi, birkaç tane de sizi bulmuşken... Başbakanlığı temsilen, Başbakanı temsilen geldiniz. Sabah Sayıştay Başkanımıza söyledik, dün Maliyet Bakanımızı söyledik, sizin kurumlarla ilgili de var. Sayıştay raporlarına yeniden baktım Sayın Başkanım, bilahare Sayıştay Başkanına söyledik ama tekrar şimdi kurumlarınki geldi bakınca, orada genellerine baktık. Arkadaşlarımız burada ama, şimdi bazılarında şöyle bir şey var: Bize rapor diye sunulanlar kurumların tanıtımı ve Sayıştayın ne yapması gerektiği. Okusanız siz bizden de beter aslında eleştirirsiniz, okuma vaktiniz olsa eminim. Akademisyen titizliğiyle dersiniz ki: “Bu ne kardeşim, bunları adamları göndermeyin.” Vallahi dersiniz yani şey olsun diye söylemiyorum. Şuraya bakıp biraz akademik namusu olan birisi o rapora baktığı zaman “Ya böyle rapor mu olur?” der. Siz görmediğiniz için. Sayın Başkan da bize sadece “Ya gönderdik ya işte.” deyip kapatıyor. Bakın diyor ki şu kadicık bir denetim görüşü var, bir tanesi hepsi aynı şekilde, küçük küçük raporlarımız var, sadece bu; diğerleri tanıtım broşürü gibi, kurumun ne yaptığını anlatıyor. Burada da diyor ki, örnek yani şey için söylemiyorum Sayın Başkanınki en üste geldi alta da göstereceğim şimdi. “Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2015 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının -buraya dikkatinizi çekiyorum, ben de çizdim- tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.” Güvenliği bir daha kaldırayım, şurada da var. Yani üç tanesinde tüm önemli yönleriyle yazıyor, raporu hazırlayanların niteliğine göre değişiyor herhâlde. Ötekilerde de yine aynen “gelen şeyler doğrultusunda” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Günal süreniz bitti de, Sayın Kalaycı süresinin beş dakikasını size kullandırmanızı...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, bitiriyorum yani öyle olmuyor, usulümüze aykırı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, yani Sayın Kalaycı burada olduğu için mümkün.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Yok, yani o da konuşur şimdi. Hemen bitiriyorum. Bitirdim zaten.

Şimdi Sayın Bakanım, buradaki sıkıntımız şu: Tablolar gelmiyor, Başbakanlık 2015 yılı Sayıştay... Sizininki söyleyeyim yani genel olarak böyle bir sorunumuz var. KBS üzerinden alınanlar sistemde bir arıza olduğu için 2015 yılında başladık diye bakıyorlar; arkadaşlarımız anılar, belki teknik olarak hemen vakit yok diye söylüyorum. Raporlama şeklinde farklılık olduğu için istenilen düzeyde verilere ulaşamıyor, özeti bu. Hâlen, daha -kaç sene oldu biz bu şeyleri konuşalı- maalesef, bu belgelerin tamlık... Belgelerin de tamamı... Bir de şöyle bir şeyler var hepsinde: “Bize verilen belgelere göre” diyor. Şimdi verilmesi gereken belgeler ayrı, buraya arkadaşlar belgelerin ismini yazıyor –aldıklarını– “Buna göre yaptık.” diyorlar. Ne yaparlar? Yani “Şunlar şunlar gelmedi.” diyemiyorlar. Olan belgeleri yazıyorlar. “Biz denetimimizi bu belgelere göre yatık.” Sonucunda “Bize verilen belgeler usule uygundur.” Peki, verilmeyenlerde ne var veya verilenlerin içinde ne var? O yok. Onun için, bunlarla ilgili biraz daha, Başbakanlık adına... Sayıştay zaten bizim adımıza denetim yapıyor, Meclis Başkanımıza da daha doğrusu, sabah, Başkan Vekilimize, Sayıştay Başkanına söyledik. Ama mesela Başbakanlığınki de doğrudan sizinle ilgili. İki sistem arasında raporlama farklılığı olduğu için -özetini söylüyorum, arkadaşlar bakabilirler- sağlıklı bilgi tam olarak üretilmiyor farklılıklar oluşuyor ve veriler alt alta eklenmiş oluyor. Kurumların verileri aynı standartta olmadığı için, Başbakanlığın yıllardır bütçesiyle ilgili böyle bir sorunumuz var. Bunu da iletmış olayım. İnşallah bir dahakine çözülür. Arkadaşların bir çalışması varsa da bizi bilgilendirirseniz seviniriz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Günal.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, kurumların değerli temsilcileri, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malum olduğu üzere, 15 Temmuzda bir darbe girişimi yaşadık hep birlikte, büyük bir sıkıntı söz konusu oldu Türkiye için darbe sonrası. Bu darbe girişimi sonrası, eğer darbe başarılı olsaydı tabii tüm Türkiye’de demokrasi askıya alınacaktı, büyük bir sıkıntı söz konusu olacaktı; “medya, ifade özgürlüğü” gibi konular hasıraltı edilecekti muhtemelen; Türkiye, uluslararası camiada yalnız kalacaktı çok büyük bir ihtimalle; çok büyük bir ihtimalle darbeciler kendi iktidarlarını devam ettirebilmek için uluslararası camiaya tavizler vermek zorunda kalacaklardı; Türkiye büyük sıkıntıya girecekti; bir bölünmüşlük, bütünlüğümüzün, Türkiye’nin birlik ve beraberliğinin zarar görmesi söz konusu olacaktı, büyük sıkıntılara girecektik; Orta Doğu’da belki bir askerî harekâta girmek mecburiyetinde kalacaktık, savaşa girmek durumunda kalacaktık. Büyük sıkıntılar söz konusu olacaktı.

Peki, Sayın Başbakan Yardımcım, şimdi durum nedir? Yani şimdi bakıyoruz durumumuza, yani “darbe girişimi başarılı olsaydı”dan çok farklı değil demokrasi açısından durumumuza baktığımızda. Demokrasi tektir, demokrasinin tanımı ilkeleri ve demokrasi evrenseldir. Şimdi, bu açıdan baktığımızda, Türkiye’de, sanki bir darbe girişimi olmuş, sanki Türkiye’de demokrasi askıya alınmış vaziyette. OHAL, siz de söylediniz, çok kısa bir sürede -hatta üç ay bile sürmeyecekti- hemen kaldırılacaktı ama uzatıldı, daha da uzatılacak. Belli ki en az bir sene daha uzatılması birileri tarafından arzu ediliyor. Türkiye’nin nedir bu durumu, demokrasimizin nedir bu durumu?

Bakın, geçen Amerikan Başkanlık seçimlerinde buradan biz iktidar ve muhalefete mensup bir grup arkadaş seçimleri izlemek üzere Amerika'ya gitmiştik. Orada, Uluslararası Sınır Tanımayan Gazeteciler Cemiyetinde de görüşmeler yaptık. O zaman 60'a yakın gazetecimiz tutukluydu, gözaltındaydı. Büyük bir sıkıntı yaşadık, özellikle iktidara mensup milletvekili arkadaşlarımız cevap vermekte zorlandı. İnanın, yurt dışında buradaki gibi, burada eleştiriyoruz ama yurt dışında kendi ülkenizi de eleştiremiyorsunuz, büyük bir sıkıntıya girdim kendi adıma da. Cevap veremedik. Arada kalıyorsunuz. İktidara mensup arkadaşlar “Hayır, onlar gazeteci değil.” falan filan dediler ama öyle değil, çok ayrıntılı da bilgilere sahiplerdi. Büyük bir sıkıntı yaşadık. Şimdi de dua ediyorum “İyi ki bu dönemde dışarıda değilim, böyle bir yerde değilim, böyle bir uluslararası toplantıya bu sorulara maruz kalarak katılmıyorum.” diye şükrediyorum. Yani Türkiye'nin bu açıdan durumu ibretlik bir durum Sayın Başbakan Yardımcım, bunları göz ardı edemeyiz. Siz de bunların farkındasınız. Ben de bildiğinizi tahmin ediyorum.

Şimdi, oradan şuna geleceğim: Bu darbe girişimi, tabii ki önemliydi, önemli sonuçları da oldu. Ama darbe girişiminde bulunan örgütün bu iş için yıllardan beri hazırlanan bir örgüt olduğu, bir terör örgütü olduğu... Bunlarla ilgili olarak hepimizin belki günahı vardır ama özellikle vatandaşlarımızın, devlette sorumluluğu bulan kişilerin tabii ki vatandaşlarımıza göre daha fazla günahı var, sorumluluğu var. Fakat, bu örgütün gerçekten bir darbe yapabileceğini tahmin etmek zordu hepimiz için. Yalnız şöyle bir şey var: Bu örgütün dine aykırı, Dinimübinisişlam'a aykırı bir durumda olduğunu tespit etmek de aynı derecede zor muydu? Yani şeyi anlayabiliyorum: Hani, sizin, benim, 15 Temmuz öncesi “Ya, bunlar darbe yapmazlar.” dememizi anlayabiliyorum, yani belli istihbari bilgiler yoksa bunu anlayabiliyorum. Ama bunların Dinimübinisişlam, gerçek İslam'ın dışında olduklarını anlamak için bu darbe girişiminin olması mı gerekirdi? Şimdi, siz bahsettiniz, din şurası toplandı ağustos ayı içerisinde, bazı kararlar aldı, yirmiyeye yakın karar almış: “Bu örgüt dini bir oluşum olarak nitelendirilemez. Başındaki hoca efendi olarak kabul edilemez. Din istismar hareketidir. Kimse aklını, iradesini ve kişiliğini başka birine teslim edemez. ‘Din’ adına, ‘Allah’ adına insanların manevi duygularını istismar edemez.” vesaire ve söz gelimi “Kelimeitevhidin ikinci kısmı olan Hz. Muhammed'in risaletini göz ardı etmek de asla kabul edilemez.” Bunlar 15 Temmuzda olmadı ki, bunlar daha önce bilinmesi gereken konulardı ve bizim Diyanet İşleri Başkanlığımızın muhakkak bunu bilmesi gerekiyordu ve bununla ilgili olarak bazı açıklamalar yapması gerekiyordu değil mi? Müslümanları, vatandaşlarımızı bununla ilgili olarak aydınlatması gerekiyordu. Demek ki Diyanet İşleri Başkanlığı en başta görevini yapmamış bu konuyla ilgili olarak. Bu, çok önemli bir husustur. Diğerlerini anlıyorum; Cemal Bey'in, benim, sizin, bu konuyla ilgili yanıltılmış olmasını anlayabiliyorum ama Diyanet İşleri Başkanlığının bu konuyla ilgili olarak 15 Temmuzdan sonra bu şurayı yapması ve bu kararları alması anlaşılır gibi değildir. Bu toplantıların bir çoğuna da Diyanet İşleri Başkanlığı da katılmıştır; o dinler arası diyalog toplantılarına katılmıştır. Bu konuyla ilgili destek olmuştur vesaire. Bunları anlamak mümkün değil.

Elhamdülillah Müslüman bir insanım. Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili bazı bilgiler aldım. Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili olarak da bu konuları sordum kendilerine, yazılı olarak sordum Sayın Başbakan Yardımcım, cevap vermediler; bir daha sordum, cevap verilmedi. BİMER bağlantılı olarak sordum, çünkü önemli konulardı. Sorduğum sorular da şunlar: Vekâlet yoluyla kurban kesiliyor, kaç kişiye kesiliyor, yıllar itibarıyla, ne kadar para toplanıyor? Önemli değil mi? Paraya müteallik bir konu bu, vazifem bu aynı zamanda. Cevap verilmiyor. Hac ve umre işlemleri Diyanet İşleri Başkanlığının görevi. Bunlarla ilgili olarak ne kadar para toplandı? Vakfa ne kadar aktarıldı? Yurt dışındaki vatandaşlarımızın hac ve... Bir de yurt dışında var, Avrupa'da özellikle olan vatandaşlarımız Diyanetin oradaki temsilcilerine gidiyorlar para veriyorlar, umre yapıyorlar ya da hacca gidiyorlar. O paralar ne kadar, ne kadarı Türkiye'ye aktarıldı diye soruyorum. Bu, benim vazifem. Bunlara cevap verilmedi.

Diyanet İşleri Başkanlığı, ayrıca -2010'da bir deprem söz konusu oldu Haiti'de- Haiti depremi için para topladı. Bu parayla -paranın meblağı da belli- ilgili olarak ne yapıldı, para nerede? Bunları sormuşum. Bunlara cevap verilmiyor. Neyse, BİMER vasıtasıyla sordum, önce bir yanlış cevap verildi, rakamlar birbirine girmiş. Bir basın toplantısı yaptım, ondan sonra rakamları düzelttiler.

Şimdi, bakın, verilen cevaplara göre 2015 yılında -diğerlerini bırakıyorum- durum şu: 2015 yılında 180 bin kişi kurban kesmiş, 180 bin kişi. Bu, 100 milyon liraya yakın bir para taalluk ediyor, 100 milyon liraya yakın bir para. Ne kadar kişi Diyanet İşlerinin yaptığı hac ve umre organizasyonu ile hacca ve umreye gitmiş? 2010, verilen cevaba göre, 7.331 kişi hacca gitmiş, 2.468 kişi umreye gitmiş. Bu da 300 milyon eurodan, yani 1 milyar liradan fazla bir paraya tekabül ediyor. Çok önemli meblağlar bunlar; 1 milyar lira, 300 milyon euro. Peki, bu paralar nerede? Neden bu paraların akıbeti belli değil? Bunları soruyoruz. Herhâlde, vatandaş olarak, bir milletvekili olarak bunlar görevimizdir, bunlara cevap vermek de Diyanetin görevidir. Yırtındık bunlara cevap alabilmek için.

Haiti için 5 milyon 837 bin TL ve 519.959 euro para toplanmış. Bu para gönderilmemiş Haiti'ye. "Burada, efendim, iftar verdik; şuraya, buraya aktardık." Diyanet Vakfına aktarılmış bu para da. Gönderilmiyor, Başkanlık hesabında toplandıktan sonra Diyanet Vakfına aktarılıyor. Şimdi, Diyanet İşleri Vakfı özel hukuka tabi bir kurum, Diyanet İşleri Başkanlığı kamu kuruluşu malum olduğu üzere ama bunların hesapları birbirine girmiş.

Ayrıca bir konum daha vardı: Radyo ve televizyon yayınları yapıyor Diyanet İşleri Başkanlığı, yaptırıyor daha doğrusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 18 milyon lira para verilmiş, 2015'de de 12 milyon lira para aktarılmış. Bunu ben hesaplarda bulamadım. Bunu özellikle görmek istiyorum. Bu para yok.

Burada, Diyanetle ilgili olarak sormak istediğim başka konular da var 2015 kesin hesabıyla ilgili olarak ama Başkanım, müsaade eder misiniz, çok acele olarak onları...

Mesela, sağlık hizmetleriyle ilgili olarak bir meblağ var, nedir? Normalde olmaması lazım.

Gayrimaddi haklar var, 5 milyon 266 bin lira; nedir? Yine, bununla ilgili, açıklamalarda hiçbir şey yok.

Hane halkına yapılan transferler var; nereden gerekiyor bu, nedir?

"Yurtdışından gelenler" deniyor ama nereden gerekiyor böyle bir ödeme?

Yine, 4 milyon liralık bir ödenek ayrılmış, 2 milyon 725 bin lira harcanmış. "Gayrimaddi hak alım bakım gideri" olarak yapılmış.

Bunlarla ilgili olarak da ayrıca bilgi talep ediyorum.

Aslında başka konularım da var ama süremi aşmayayım.

Çok teşekkür ediyorum. Hayırlı, uğurlu olsun bütçelerimiz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Erdoğmuş, buyurun lütfen.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcım, değerli milletvekili arkadaşlarımız ve kıymetli misafirler; hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Diyanet İşleri Başkanlığı konusuna ben de devamden süremi tamamlamak istiyorum. Ben konuya biraz da tutumla ilgili yani anlatma, aydınlatma, bu konudaki hizmet ve faaliyetlerin sürdürülmesi yerine, tutumla ilgili birkaç cümle paylaşmak istiyorum.

Değerli hocalarım benden çok daha iyi bilirler, Diyanetten teşrif eden zevat burada; tarihin her döneminde yani insanlık tarihinin her döneminde, krizin ve baskının zirve yaptığı anda, sürekli olarak toplumda itiraz sorumluluğunu üstlenen sorumlular çıkmış. Bu sorumlular bazen grup şeklinde, bazen de bireysel olarak. Mesela 4 kitaptan bahsederiz ve bazı peygamberlere de indirilen birkaç belli sayfadan bahsederiz. Yani Yüce Allah'ın insanlığa kıyamete kadar gönderdiği 4 kitap ve birkaç peygambere de gönderdiği belli sayfalardan ibarettir mesajı. Eğer dinî tutum sadece bundan ibaret olsaydı, insanların bir kısmı iman ederdi, bir kısmı da iman etmezdi ve bu şekilde hayat devam edip giderdi. Ama burada dikkat etmemiz gereken bir husus var. Bunun yanında 124 bin peygamber gönderilmiş. İşte, bu 124 bin peygamber, tutum olarak her peygamber, kendi döneminde, o baskıya karşı bu şekilde dinin muhalif tutumunu ortaya koymuşlardır. Hazreti Peygamber'den sonra bu tutumu ehlibeyit sergilemiştir. Mesela "Hüseyini kıyam", "Hüseyini duruş" vardır ki 4 mezhep imamlarının da kendi dönemlerinde görmüş olduğu eziyet ve işkencelerin temelinde de bu muhalif ruh ve duruş var. Şimdi, sayın hocalarım -teeddüp ederek söyleyeyim, malumatfuruşluk olmasın- peygamberlerin dönemi bittikten sonra, Hazreti Peygamber'in hadisîşerifinde bir işaret olarak "benim varislerim" buyuruyor, "Benim varislerim, yani peygamberlerin mirasını devralanlar benim ümmetimin alimleridir." diyor. Yani ondan önceki nebilerin, peygamberlerin yapmış olduğu görevi, din alimlerinin, ulemanın o sorumluluğu yerine getirmesi gerekiyor. Peki, nedir peygamberlerin mirası? Kendimize soralım. Yine bir hadisîşerifte, "Peygamberler miras bırakmaz." diyor efendimiz. Nedir o zaman mirasları? İşte, mirasları, bu şekilde, şiddetin, baskının, çatışmanın, kavgaların, katliamların olduğu dönemlerdeki tutumun varisi olabilmektir.

Zaman dar olduğu için günümüze gelirsek, Diyanet İşleri Başkanlığının şöyle bir tutum sergilemesi ihtiyacının zaruri olduğunu iddia ediyorum: Şu anda iç barışa ihtiyacımız var, bu ülkede iç barışa ihtiyacımız var ve savaş bu ülkeyi yedi, bitirdi, hiçbir değer bırakmadı. Peki, Başkanlığımızın bu iç barışla ilgili tutumu nedir? Ben soruyorum hocalarıma; nasıl bir tutum sergiliyorlar veya bu şekildeki planlamaları ve projeleri nelerdir? Kutuplaşma var değerli arkadaşlar. Toplumda artık insanlar birbirlerine selam veremez oldu. Emin olun, bu Mecliste bazen bu mahcubiyeti yaşıyoruz. Farklı partide olabiliriz, farklı siyaset yapılabilir ama parti mensupları birbirlerine selam veremez noktasına geldiler. Peki, toplumu bir düşününüz. Toplumda şu anda bu kutuplaştırıcı, ayrıştırıcı gelişmelerin karşısında Başkanlığımız bu konuda nasıl bir manevi tamir, bir manevi cihat, bir manevi onarım çalışması ve çabası içerisine giriyor?

Şimdi, bakınız, 15 Temmuz darbe teşebbüsünden sonra çok talihsiz bir açıklama oldu Başkanlığımızca. Neydi o? O teşebbüste hayatını kaybeden o başarısız darbe mensubu insanlar da vardı. Diyanet İşleri Başkanlığı açıklama yaptı; bunları camiye almama, cenaze namazını kılmama, bunların kabirleriyle ilgili, mezarlarıyla ilgili... Ya, din bu şekilde bir tasnife gitmez. Yani o insanların tabii ki dini vecibeleri olacak ve birinci derecede de Diyanet İşleri Başkanlığı bundan sorumludur. Camiye gelebilecek her cenazenin, elbette ki Başkanlık o sorumluluğa müdrik bir şekilde, onun dinî vecibelerini yerine getirmek zorundaydı. Öyle bir pozisyon oldu ki, aileler bile korkudan... Ya, bırakın hesabını Allah zaten... Hesap gününe hepimiz inanıyoruz, herkes o herkes o hesap gününde gidip kendi hesabını verecek ama dinî vecibe -bir insan öldükten sonra onun dünyadaki düşüncesi, davranışı, hareketi, siyaseti ne olursa olsun o artık bu dünyaya tabi değil, onun tabi olduğu hükümler tamamen ayırdır- eğer yerine getirilmezse -ki bunun adı "farzıkıfaye"dir malumunuz- bütün toplum, bütün inanç sahipleri, müminler sorumlu oluyorlar.

Şimdi bakın, bundan nasıl bir tehdit doğacak, nasıl bir tehlike doğacak? 1980 öncesi ve 1980’le beraber birtakım tartışmalar yaşandı. Neydi o tartışmalar? İşte, imamların arkasında namaz kılınır mı kılınmaz mı? Düzenin görevlileridirler, düzenin emrindedirler, bağımsız değiller, tarafsız değiller veya cuma namazı dürüst müdür değil midir, sahih midir değil midir? Cami, cemaat, namaz tartışma konusu oldu. Bu tür tutumlar yarın yine bu tartışmaları tetiklemiş olacak. Peki, caminin kimliği, caminin fonksiyonuna kelime, kavram anlamıyla da baktığımızda, toplayan, toparlayan, işte kucaklayan, bir araya getiren özelliğini biz nasıl olur da resmî bir tutumla bu hâle sokarız?

Sayın Başbakan Yardımcım, bu konuşmalara mebni olarak şöyle bir acil problemin Başkanlığımıza inisiyatif verilerek çözülmesini talep ediyorum. Nedir o? Bakınız, son kanun hükmündeki kararnamede 249 Diyanet görevlisi arkadaşımızın, şimdiye kadar camide imamlık yapan, müezzinlik yapan arkadaşlarımızın ihracı sağlandı, ihraç edildiler. Peki, niçin bunların soruşturması yapılmadı? Ben Diyanet İşleri Başkanlığının Teftiş Kuruluna iddia ediyorum ve güveniyorum, bunun o Teftiş Kuruluna havale edilmesi durumunda hakikatlerin, gerçeklerin bir bir aydınlatılacağına inanıyorum ama ya bir ihbarla ya bir istihbarat raporuyla veya bir sendikaya üye olma durumuyla veya “face”den, şundan bundan, sosyal medyadan birtakım paylaşımlarla bu insanlar eğer ihraç edilmişse bu, her şeyden önce Diyanet İşleri Başkanlığının o misyonuna indirilmiş olan en büyük darbedir.

Peki, insanlar bu kuruma bundan sonra güvenmek istedikleri zaman kendi personelinin, kendi elemanlarının, kendi görevlilerinin, cami görevlilerinin eğer teftişini yapamıyorsa, incelemesini yapamıyorsa, soruşturmasını yapamıyorsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlar mısınız lütfen.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

... ve bir yerden bir liste servis ediliyor ve sabah o kararnamede o listenin ihracı gerçekleşiyorsa nasıl bir dinî tutumdan, nasıl bir dinî aydınlanmadan ve aydınlatmadan toplumu tatmin ederek konuşabiliriz.

Sürem tamamlandığı için teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; bugün hazırladığımızın dışında konulara girmek durumunda kalıyoruz. Sayın Bakan bütçeyi sunmadan önce iki konuya girdi; önemliydi tabii. “15 Temmuz ve bölgedeki durumdan sonra bize ek yükümlülükler geldi.” dedi; evet.

Şimdi, 15 Temmuz buraya kınadık, kınıyoruz. Bütün siyasi parti grupları çok ciddi bir tavır ortaya koydular, halkımız demokrasiyi korudu, şehit oldu, gazi oldu. Bunlar tamam ve şimdi de bu olaya sebep olanları, sorumluları ortaya çıkarmaya çalışıyoruz. Bir sürü mağduriyet, sıkıntı falan da yaşanıyor ama burada sorulması gerekli bir soru var: Buraya nasıl gittik? Yani biz 15 Temmuz nasıl geldik? İki tane konu var bence bunlar hep ihmal ediliyor. Bir tanesi ihmal edilmiyor, söylenmiyor ama Hükûmet bunu duymak istemiyor ama bir tanesi ihmal ediliyor. Demokrasimizde gerçekten çok ciddi gedikler, sıkıntılar vardı; bu darbelere gidişte bu demokrasilerdeki eksiklikler, gedikler çok önemli bir yer tutuyor. Dolayısıyla biz 15 Temmuzla ve 15 Temmuz yapanlarla mücadele ederken “Demokrasimizi 15 Temmuzlardan nasıl koruyacağız?” sorusunu sormalıyız ve gerçekten “demokrasi” dediğimiz zaman dünyayı yeniden keşfetmeye gerek yok, bellidir sabah da konuştuğumuz gibi öyle seçime, sandığa indirgenmiş bir demokrasi olmaz. Elbette seçimsiz, sandıksız demokrasi olmaz ama hukuk devleti olmadan, hak ve özgürlükler garanti altına alınmadan, adalet tesis edilmeden de demokrasinin olmayacağını bilmemiz gerekiyor.

Bir başka önemli konu: 15 Temmuzla giderken burada Hükûmetin ve belki de herkesin büyük sorumluluğu var. Neredeydik yani? Bunlar, bu insanlar bu ülkede yaşadılar, doğdular, bütün bu faaliyetlerini burada yaptılar; iç içeydik. Bakın, geçen bir belediye başkanı, Adalet ve Kalkınma Partili belediye başkanı arkadaşım bir şey söyledi, dün de burada zikrettim. “Ben bunları sevmezdim, etmezdim ama geldim belediye başkanı oldum. Üç dönemdir belediye başkanımı; iç içe girdik, kız alıp verdik, şöyle oldu böyle oldu. Şimdi çok zor durumdayım; yeğenimin kocası tutuklu, öbürü açığa alındı. Ben bununla mücadele ediyorum. Şaştım kaldım.” diye dert yandı. Öyle bir durum var yani bunları... Ha, bunun için birilerini tutun yargılayın, kendinizin içinden 10 tane bakanı, 5 tane bilmem neyi açığa alın diye o anlamda söylemiyorum ama bunları görmeden çok büyük yanlışlık yaparız ve biz bu işle mücadele edemeyiz.

Sayın Bakan, Orta Doğu’daki durum yani “Orta Doğu’daki durum” deyip yani bu iş de bir anda olmadı. Orta Doğu’daki durum vardı; daha Irak işgal edilirken, daha öncesinde vardı. Dolayısıyla bugün ortaya çıkmış bir konu değil. Evet, yani oyunun ikinci sahnesi oynanıyor; doğru ama oyunun birinci sahnesini çok iyi incelemek gerekiyor. Sayın Cumhurbaşkanı sürekli konuşuyor; işte, Lozan’dan bahsediyor, “1923 şartlarında değiliz şimdi.” diyor; Musul’dan, Kerkük’ten, adalardan falan bahsediyor. Doğru, 1923 şartlarında değiliz ama şunu unutmayın: 1914 ve 1915 şartlarıyla başlanan oradaki yanlışlar, sonrasında işte 2 küsur milyon metrekareden bugünkü duruma düştüğümüzü, Misakımillî’yi bile kurtaramadığımızı, 1914-15’lerde yapılan yanlışlarla Mondrosların, Sevrlerin geldiğini de unutmamak gerekiyor.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, küresel göç ve küresel terör... Evet, yani küresel göç ve küresel terörle bütün dünya uğraşıyor, biz de uğraşıyoruz. Sayın Bakan “işgaller” dedi, “yoksulluk” dedi, “siyasi istikrarsızlık” dedi; çok da isabetli şeyler söyledi. Ama unutmayın Sayın Bakan, işgaller Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı -o zaman sadece Genel Başkan- şimdi Cumhurbaşkanı Irak’ın işgaline katılmak için can attı ve hâlâ o işgale katılmadığımızdan dolayı bütün bunların olduğunu söylüyor. Yani 1 Mart Tezkeresini, 1 Martı unutmamak gerekiyor; onlar duruyor. Dolayısıyla bir şey söylerken bunun ne anlama geldiğini bilmemiz lazım.

Siyasi istikrarsızlık... Demokrasi çok önemli bir şey; evet yani bu bölgede olup bitenler... Çok doğru ve isabetli bir şey demokrasi. Eğer Türkiye, içeride birliğini, dirliğini koruyacaksa, dışarıda güçlü bir ülke olacaksa yani tekrar “Yurtta sulh, cihanda sulh” diyorsak demokrasi son derece önemli. Eğer demokrasinin kalitesini artırmazsak, demokrasiyi geliştirmezsek, demokrasiyi tam anlamıyla tesis edemezsek, hukuk devleti olmazsa, adaleti ayağa kaldıramazsak biz gerçekten çok daha kötü, bugünkünden çok daha kötü durumlara düşebiliriz.

Peki, Orta Doğu’ya neyle yani bu bölgeye, bu küresel terör ve bölgemizde yaşanan bu duruma neyle müdahale edeceğiz; askerle mi?

Değerli arkadaşlarım, tabii, gerekirse yurt savunması için, güvenliğimiz için asker kullanılır ama Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin ilk döneminde sık sık, çokça tekrar edilen bir şey var: Yumuşak güç. Bunları unuttuk. Bu yumuşak güç sadece bizi bölgede güçlü hâle getirmeyecek, bütün bu belaları savuşturmamızı sağlamayacak, içeride de iç barışımızı sağlayacak. Nedir yumuşak güç? Demokrasidir arkadaşlar, yumuşak güç. “Demokrasi eksikliği” dedi Sayın Bakan. Başka nedir? İnsan hakları, özgürlükler, hukuk devleti, güçlü bir ekonomi, adaletli bir dağıtım sistemi, sosyal devlet; yumuşak güç budur ve eğer bunlar varsa...

Peki, Hükûmet gerçekten bunların üzerine gidiyor mu, bunlara eğiliyor mu?

İçerideki birlik dirlik... “Barış esas alıyoruz.” diyorsunuz, öyle yazmışsınız. Peki, size soruyorum: 7 Hazirandan sonra, 7 Hazirandan bu yana giderek savaş derinleşmiyor mu? “Efendim, terör var.” Var, vardı zaten terör. Nasıl çözeceğiz terörü? Bu soruyu kimse şey yapmıyor. “Terörle mücadele ediyoruz. Son terörist kalana kadar gideceğiz ve bunu...” Ya, yok arkadaşlar, otuz beş seneden beri bunu söylüyoruz. “Kimse terörle mücadele etmesin.” anlamında söylemiyorum ama otuz beş seneden beri bunu söyledik ve çözemedik, terörle mücadeleyle barışı tesis edemedik. Barış için ne yapılacak, ne yapacaksınız, bunlar gündeme gelmezse gideceğimiz yer çok da güzel bir yer değil.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, biraz Diyanet İşleri Başkanlığından ben de birkaç cümle söylemek istiyorum: Şimdi, elimizdeki raporda, Sayın Bakanın okumuş olduğu konuşma metninde “Diyanet İşleri Başkanlığı sahih İslami bilgi, onun doğru yorumunu merkeze alarak İslam dininin anlaşılması ve yaşanması...” Ya, bu -şimdi, bir şey diyeceğim ama “Olur mu böyle?” diyeceksiniz- tehlikeli bir cümle. Yani, sahih İslami yorumu devlet adına yapacak; ya, bu, geçmişte çok eleştirilmiş bir yaklaşımdır, bunlar doğru değil. Bunun yerine, özgürlüklere, özgür bireyin yetişmesine, ezberciliğin bırakılmasına; akıl yürütmenin, kendi kendine yeten insanların yetiştirilmesine katkı sağlasın; serbest, özgür tartışma ortamı olsun; insanlar tartışsınlar, konuşsunlar serbestçe ve diğer insanlar da iyinin, güzelin, doğrunun ne olduğunu anlasın.

Ya, bu Diyanet İşleri Başkanı din hizmetleri filan yapar, tamam da Diyanet İşleri Başkanı... Türkiye Cumhuriyeti devleti laik bir devlet; İslami olsun; özgürlükçü olması gerekiyor. Devletin o ülkede yaşayan bütün vatandaşlarının inanç gruplarının din hizmetlerini görmesi gerekiyor. Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili en büyük şikâyet budur ve bu konuyla ilgili hiçbir adım atılmıyor.

Sonra, bu Diyanet İşleri Başkanlığı, yani Diyanet sadece din hizmetleri filan mı? Hiç gördünüz mü, duydunuz mu arkadaşlar, bu Diyanet İşleri Başkanlığının hiç kul hakkından, taşeron sömürsünden, kiralık işçiden söz ettiğini; kent yağmasından söz ettiğini; kibirden, israftan, iltimastan, adam kayırmadan, ayrımcılığın yanlış olduğundan söz ettiğini? Bu konuyla ilgili bir tanesinin bir açıklama yaptığını duyduk mu, gördük mü? Niye yapmıyorsunuz hocalar -buradasınız- niye yapmıyorsunuz? Dinin böyle bir görevi yok mudur, dinin esası bunlar değil midir? Sudan, su hakkından hiç söz ettiniz mi, “Allah’ın suyu paketlenemez, satılamaz, ticari meta yapılamaz.” dediniz mi hiç? Niye demiyorsunuz ya? Yok mu, yazmıyor mu bu, kitaplarda, okuduğunuz ayetlerde, hadislerde yok mu? Bilmiyor musunuz Medine’de su kuyusuyla ilgili Peygamber Efendimiz’in yaptırdıklarını? Bunlar hiç yok mu kitapta? Bunları da sormak gerekiyor.

Şimdi, Sayın Bakan FETÖ ve DEAŞ benzerliği yaptı. Teoloji benim konum değil yani ama girmek durumundayım burada birkaç cümleyle. Lider kadronun masumiyeti, ismet.... “Bunlar, işte, DEAŞ ve FETÖ de var.” Var ama Sayın Bakanım, siz çok daha iyi bilirsiniz ki bu düşünce sadece DEAŞ ve FETÖ’yle sınırlı değil; bu düşünce bu coğrafyada yaygın bir şekilde var. Şimdi, biz cemaat deyince FETÖ’ye şey yaptık. Öyle değil yani. Çok sayıda cemaat var, çok sayıda yorum var ve bu yorumda çok önemli şeyler var.

Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığı toplantı yaptı. “Bugüne kadar neredeydi?” diye soracağım. FETÖ’ye, işte, “Sapıktır.” dedi, “Şöyle...” dedi, “Bu dinî lider değil.” dedi filan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen toparlar mısınız Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Sayın Görmez, Sayın Diyanet İşleri Başkanı, Diyanetin ey ulu hocaları; bugüne kadar neredeydiniz? İç içe değil miydiniz, bunlarla beraber bütün toplantılara katılmıyor muydunuz? Neredeydiniz? Kutlu Doğum haftalarında, şunlarda, bunlarda... Niye bir kere

çıkıp şey yapmadınız? Hiç olmazsa çıkıp bir öz eleştiri yapın ya, şu millete bunu söyleme göreviniz var ya, vazifeniz var; niye yapmıyorsunuz? Şimdi mi çıktı bunlar? Diyanet İşleri Başkanlığı diyor ki: “Efendim, bu sahte mehdi.” Peki, hakiki mehdi nedir Sayın Kurtulmuş? Birisi çıksın, söylesin, nerede yazıyor? Hakiki mehdi kim, nerede? Çıkacak, şu cemaat diyecek ki “Bizimkidir hakiki mehdi.” Öbür cemaat çıkacak, “Hakiki mehdi...” Alın size “ismet” sıfatı, Sayın Kurtulmuş, günahsızlık şeyi ortaya çıkacak. Dolayısıyla, milleti yanıltmayın, açık konuşun. Bu belayı bir fırsata dönüştürün. Bunu başkanlık, muhalefeti temizlemek için falan kullanmayın. Bu belayı burada, bu şekilde bir fırsata dönüştürün; gerçekten oturup bunların bir konuşalım.

Tekfircilik... Tekfircilik yeni bir şey mi? Şu hadis nasıl bir hadis, gerçekten hadis mi? “Ümmetin 72 fırkaya ayrılacak; bunlardan 1’i doğru, 71’i sapık.” diye şey yapmıyor muyuz? Eğer bu hadisse, bu şekilde devam edersek herkes tekfircilik yapacak, “En doğru benim, hak olan benim, diğerlerinin hepsi sapıktır.” diyecek.

Değerli arkadaşlarım, bana “Sapık.” diyor insanlar, “Sen dinden çıktın.” Niye? “Cumhuriyet Halk Partili oldun.” diyor. Değerli arkadaşlarım, bu yaygın bir şekilde, evet. Bu, din anlayışından kaynaklanıyor; hepsine “Sapık.” diyor. Ne yapacağız şimdi Sayın Kurtulmuş, değerli arkadaşlarım, hocalar? Hani şu meşhur yeşil sarıklı ulu hocalar, en büyük sorumlu sizsiniz.

Kapalılık, gizlilik... Şimdi, bir anekdota gireceğim. Bir zamanlar bir yerde siyaset yaparken bunları tarif ettim, 2009’da. Sordular cemaati bana, tarif ettim: “Ya, bunların alt tarafı cemaat ama üst tarafı cemaat değil. Bunların üst tarafı örgüt, örgüt; gizlilik, kapaklılık, örgüt. Bunlar devletin içinde ayrı bir devlet kuruyorlar.” dedim. O zamanki benim -neyse- liderim, üstüm aradı, “Ne yapıyorsun sen ya? Biz siyaset yapıyoruz, böyle konuşulmaz.” dedi, bana telefon etti, fırça çekti. Değerli arkadaşlar, bunlar yeni olan şeyler değil, bunların hepsi oldu.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) - Yanlış anlaşılmasın, ben değilim. (Gülüşmeler)

BAŞKAN - “Ben değilim.” diyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Neyse, kim olduğu ayrı bir konudur. Yazıyor; bir dergide, röportajda yazıyor.

Şimdi, yani, bu klasik teoloji, bu ezbere dayanan eğitim, yani bunlarla bu iş olmaz değerli arkadaşlarım, bunlarla eğer biz bu yola devam edeceksek çok daha 15 Temmuzlar gelir, yarın başkaları 15 Temmuzlar yapmaya kalkar.

BAŞKAN - Sayın Bekaroğlu, toparlar mısınız lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, MİT ve RTÜK’le ilgili birer cümle söyleyip bırakacağım.

Ya, bu MİT için denmiş ki burada: “İçeriden, dışarıdan gelen tehlikeleri, var olan ve muhtemel olanları algılar, toplar, bilgi verir.” filan. Ya, bu MİT -şu kadar para, kaç milyar veriyoruz- 15 Temmuzdan önce neredeydi? Birisi çıksın, söylesin bize: “MİT burada.” 15 Temmuzdan önce bu örgütün darbe yapacağını ben bilemedim ya, hakikaten aklımın ucundan geçmedi Fetullah Gülen örgütünün, Cemaati’nin askerî darbe yapacağını hiç bilemedim, ben bilmiyorum yani.

KADİM DURMAZ (Tokat) - MİT’in bilmediğini sen ne bileceksin ya.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Askerlere sormak lazım, bir de MİT'e sormak lazım. Neredeydi yani? Bunlar böyle bir hazırlık olduğunu bilemediler. Bildilerse kime haber verdiler? Haber verdilerse ne yapıldı? Bu soruları soralım, değerli arkadaşlarım, herkes sorsun. Bize de söyleyin bunları. Neredeydi bu MİT? Aynen Diyanet gibi. Günaydın Diyanet; hepinize, arkadaşlar, günaydın yani! 17-25 Aralığa kadar hiçbir şey görmediniz. Gördük, hepsini biliyorduk ama göz yumduk.

Ya, RTÜK... Sayın RTÜK Başkanı, güldürdün beni ya. “Medyada çoğulculuk...” Yapmayın Sayın RTÜK Başkanı kardeşim ya. Ya 12 Eylül Dönemi’ni yaşadık biz, gerçekten daha çoğulcu bir medya vardı 12 Eylül Dönemi’nde. Hangi çoğulculuk kardeşim ya? Ya bu terörü yazmak o kadar kolay ki, dünya bunu yapıyor. İstemediğiniz, sizi rahatsız eden, sizin kurmaya çalıştığınız ekonomik düzene, siyasal düzene karşı olan her şeye, herkese “terör” yazabiliyorsun. Dünyanın mevzuatı da bu noktaya doğru gidiyor, Türkiye’deki de bu noktaya doğru gidiyor. Hepsini yazıyorsunuz. Nerede sınır?

Şimdi, deniliyor ki: “Cumhuriyet gazetesi yazılarıyla, haberleriyle bu darbeye zemin hazırlayıcı yayınlar yaptı.” Herkes yapmıştır. Çünkü haber veriyor, yorum yapıyor, nereden... “Subliminal” diye soruyor ya savcı, kardeşim ya, “subliminal” diye mahkeme kararına yazmışlar, “bilinçaltı.” Ya, ben psikiyatri uzmanıyım yani bilinçaltını şey yapamıyorum. Hadi, yaptık; bilinçaltından dolayı kimse tutuklanamaz, yargılanamaz ki kardeşim ya! Hangi çoğulculuktan söz ediyorsunuz ya? Bizim aklımızla dalga mı geçiyorsunuz? Sayın Başkan, arkadaşlar, böyle bir şey olur mu?

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar, kıymetli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; gerçekten, bugün önemli bütçeleri görüşüyoruz ama ben daha ziyade insanlara kul hakkını, vicdani muhasebeyi, hak etmediği bir lokmaya elini uzatmamayı, Hakk’ın yarattığı varlığı Cenab-ı Hakk’ın yer yüzünde bir görüntüsü gibi görmeyi, ona göre de birini diğerinden ayırt etmeden, incitmeden birlikte, kardeşçe yaşamayı; önemli olanın insan olduğunu, eğer “Hak beniâdemden geldi.” diyor, dinimize göre yorumluyorsak da insanlar ekvatordaki güneşi çok görmüş teni siyah olmuş, kutuplardakiler güneşi görmemiş teni beyaz olmuş ama bunların hepsi Cenab-ı Hakk’ın yeryüzündeki birer görüntüsü gibi gören, bunu da insanlara anlatması gereken Diyanetten bahsedeceğim.

Bütçesinin yüzde 80’ini gereğinden fazla istihdam ettiği, yıllardır hepimizin ödediği vergilerden, hatta o bakıştan yorumladığımız zaman lotodan, totodan, piyangodan, alkol gelirinden, alkol satışından elde edilen büyük ÖTV’lerle herkesin maaşını aldığı bu kurumda olanlar bu ülkeye varlığından bu yana olması gereken insani değerlerin monte edilmesi noktasında görevini yapamamışlardır arkadaşlar. Çünkü hâlâ insanlar, sevgili hocamın söylediği gibi, birbirine öyle bakıyor, ön yargıyla yaklaşıyor, birbirini anlama noktasında küçük ayrışma noktalarını çok büyük uçurumlara kadar götürebiliyor. Bunların merkezlerinde de, bir bölümünde dinen bizlerin ödediği vergiden maaşını alan, çoluğuna çocuğuna “Helal lokma götüreceğim.” diyen din görevlilerimiz de bazen böyle olabiliyorsa o teşkilatın baştan sona çok ciddi yapılanması gerekiyor. Bu konuda da hepimize ne düşüyorsa o güzel kuruluşumuzu olması gereken fabrika ayarlarına ya da bu ülkedeki Anayasa’nın temel koyduğu kurallara göre hizmet vermesini sağlamamız gerekiyor.

Değerli Diyanet İşleri görevlilerimiz, kurumunuz son on iki on üç yılda hızla transfer eden yani imam-hatip olmuş bir çocuğu önce göreve başlatıp sonra da işini ayarladığı bir kuruma transfer eden, çok kolay da muvafakat veren bir kurum hâline geldi ve bunların sayılarını bilmiyorum, merak ediyorum, öğrenmek de istiyorum Sayın Bakanım.

Yine, Anayasa'mızın 10'uncu maddesi açık: "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir... Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." diyor. Bakıyoruz, bütçesinin yüzde 80'iyle personel giderine hizmet veren bu kurum -kalan yüzde 20 de artık camilerin ihtiyaçlarına ya da sair giderlere gider, dünya kadar kurumlar var- bu ülkede bu ülkenin yurttaşı olup -rakam şöyle ya da böyle demeyeceğim- ama belli bir mezhepten olmayan insanları yok sayarak yoluna devam etmektedir.

İleri demokrasi iddiasıyla 2002'de iktidara gelen Adalet ve Kalkınma Partisi Alevilerle ilgili 7 tane çalıştay yapmış ama 7 çalıştaydan sonra Allah rızası için "Çıkan sonuç bu. Şunu da biz hayata geçirdik." diye ortaya attığı hiçbir şey ya da uygulamaya geçirdiği bir şey yok. Ben şuna inanıyorum: Mecliste grubu bulunan bütün siyasi partiler ön yargısız bu noktada atılacak her adımda Hükûmetin yanında olacaktır çünkü ortada çok bariz bir kul hakkı var. Ben böyle "Hakkımı helal etmiyorum." falan demiyorum, öyle bir şey deme ihtiyacı da hissetmiyorum. Kul hakkını bilen insanın illa bir başkasına "Helal etmiyorum." demesine gerek yok. Akşam uzandığı zaman, elini de şuraya koyduğu zaman onu yüreğinde hissetmeli. İnsanım, inanıyorum, bu ülkede kardeşçe, barışçıl yaşamak istiyorum çünkü dedelerimizle, bu güzel, işgal edilmiş Anadolu coğrafyasını, 7 bölge, 4 iklimin olduğu bu güzel coğrafyayı birlikte kurduk. Birlikte de yaşamak istiyoruz ve şöyle ya da böyle ayırım boyutunda değil, insan vücudundaki gözenekler gibi de serpişmiş, Türkiye'nin her tarafında gayet güzel komşuluk ilişkileri içerisinde olmuşuz.

İçişleri Bakanlığı bütçesi görüşülüyordu Sayın Bakanım. Tokat'ın İl Özel İdaresinin programını Sayın İçişleri Bakanımıza işaretleyip verdim Tokat'ta. Peşinden Sayın Müsteşarla çalıştık, "Haklısınız, bayağı haksızlık yapmış bizimkiler." dedi yani İl Genel Meclisi çoğunlukta. Maliye Bakanımıza dedim ki: "Ya vicdanen Tokat İl Özel İdaresine gönderilecek para nedir? O ilde yaşayan insanların fert başına bu güzel devletten düşen haktır, paradır, hiç değilse bunun eşit dağıtılın." İşte, geldiğimizde Diyanet boyutuna bu had safhada gidiyor ve Türkiye'de birçok yasanın da bu anlamda değiştirilmesi gerekiyor.

Sayın Bakanım, bakın, birkaç tane yasayı da ben şöyle sayacağım: 442 sayılı Köy Kanunu'nun 2 ve 91'inci maddeleri; 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18, 27, 44'üncü maddeleri; yine 2981 sayılı İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun, 6785 sayılı İmar Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu'ndaki bazı maddeler; 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 6831 sayılı Orman Kanunu gibi sayıp gidiyor. Bu noktada, tabii birçok belediyelere, resmî kurum kuruluşlara yapılan başvurular geri döndü ve çaresiz olarak da Aleviler Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine gitmek zorunda kaldı ve oradan da bizim ülkemizin altına imza attığı taahhütlerin hayata geçirilmediği noktasında bağlayıcı karar da çıktı ama böyle bir hak, böyle yargıyla alıp Hükûmetle karşılıklı didişerek alınan haklar rızayla kullanılacak haklar değil. Hükûmete yakışan... İsteddiği her şeyi çıkarıyor. Bakıyorsunuz ki burada çok makul bir kanun torba yasa olarak gelmiş, diğer komisyonlarda yeteri kadar olgunlaştırılmamış ama burada dayatmayla biz ona şartlanırken ikinci bir torbayla birkaç şey daha buradan geçirip gidiyorsunuz. Ben hepinize, gerek karşı sıralarda oturan çok sevdiğim, her gün selamlaştığım, hâl hatır ettiğimiz arkadaşlara diyorum ki bu konularda gelin 2017'ye girerken bir adım atalım.

Anayasa'mızın 136'ncı maddesinde "Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, lâiklik ilkesi doğrultusunda, bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir." diyor. Diyanetimiz

de bu eksene dönüp ve bunu yeteri kadar yaptığı zaman da inanıyorum, bu ülkede 15 Temmuzda yaşanan birinden kurtulduk, diğerinin kucağına düşme zorunda bırakılan çocukları, aklı yetkinleri de kurtaracaktır. Ben Sayın Bakanımızın da bu konuyu özel, Başbakan ve Bakanlar Kurulu düzeyinde ele alıp bu bütçe döneminde bu haksızlığın giderilmesi noktasında çaba göstereceğine yürekten inanıyorum.

Ne diyor Aleviler? Bakın, birkaç tane de Hacı Bektaş Veli'nin söylediği sözlerden bahsedeyim. “İncinsen de incitme.” Doğru bu ülkede Alevileri yaktılar, vurdular, öldürdüler, geriye doğru derisini yüzdüler Nesimi'nin ama biz insanı Hakk'ın en güzel varlığı olarak görmekten asla ödün vermedik. “Kadınlarınızı okutunuz.” diyor. Bakın, Peygamber Efendimiz “İlim Çin'de de olsa alın.” diyor.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen sözlerinizi tamamlar mısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Toparlıyorum.

Hazreti Ali “Bana bir harf öğretenin kırk yıl kulu kölesi olurum.” diyor. Hacı Bektaş Veli altı yüz yıl sonra bunları söylüyor: “Eline, diline, beline sahip ol.” “Her ne ararsan kendinde ara.” “Arifler hem arıdır hem arıtıcı.” “Marifet ehlinin ilk makamı edeptir.” “İnsanın cemali sözünün güzelliğidir.” “Hiçbir milleti ve insanı ayıplamayınız.” “Nefsine ağır geleni kimseye tatbik etme.” “İlimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır.” “Düşünce karanlığına ışık tutanlara ne mutlu.” Ve bu ülkenin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk geliyor, aradan bir altı yüz yıl geçiyor, “Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, bilimdir, çağdaşlaşmadır.” diyoruz. Ve bu anlamda Diyanet İşleri Başkanlığının bağlı olduğu devlet başkanlığımız düzeyinde bu konuyu masaya yatırıp... Oralarda işte, makamlar olsun, mevkiler olsun gibi bir niyeti yok Alevilerin, laik devlet neyi gerektiriyorsa Diyanet İşlerimiz onu yapsın, insan merkezli... Bütün dinlerin çıkış noktası, insana belli bir oranda insan olduğunu unutturmadan yola çıkıyor. Ve bu hizmetin verilmesini diliyoruz.

Değerli RTÜK Başkanımız, “Televizyonları gayet güzel kontrol ediyorsunuz.” diyemiyorum. Cumhuriyet Halk Partisine TRT -8-10 tane kanalı var- altı yıl Genel Başkanımıza ekranı kapatmış, hiçbir yaptırımınız yok. Çıktığı zaman da yer yerinden oynuyor, herkes şaşırıyor, Kılıçdaroğlu'na bu kadar zaman... Bu konuda da biraz daha kanalların birine, diğerine ayrıcalıklı değil... Yoksa bazı canlı yayınlarında çok kıymetli insanların, bilim adamlarının, gazetecilerin konuşurken dahi ekran kararttığınızı da biliyoruz.

Bu anlamda 2017 bütçesinin, bir miktar sözünü ettiğimiz bu olumsuzlukların giderilmiş, bu ülkenin her ferdinin “benim bütçem” diyecek bir bütçe hâline dönmesi noktasında her türlü katkıya varız. Emek verenlere teşekkür ediyoruz. Ülkemize hayırlı olsun diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Durmaz.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcımız; RTÜK, Millî Güvenlik Kurulu, Başbakanlık Müsteşarlığı, MİT ve Diyanet İşlerinin çok değerli temsilcileri, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2017 yılı bütçesinin ülkemizde barışa, kardeşliğe vesile olmasını diliyorum. Hayırlı, uğurlu olsun.

Partisinin 25'inci İstişare ve Değerlendirme Toplantısı'nın kapanış konuşmasında Başbakan FETÖ'ye ilişkin: “FETÖ AK PARTİ döneminde palazlanmamıştır. Bu terör örgütü AK PARTİ döneminde kurulmuş, güçlenmiş gayreti içinde göstermeye çalışanlar var. Bunlar kendi yanlışlarını örtme gayreti içindeler.” demektedir. Peki, aynı Başbakanın daha önce İzmir'de Gülen Cemaati tarafından organize edilen Türkçe olimpiyatlarında yaptığı konuşmaları biz unutmadık ve unutmayacağız. Ama hakkını teslim edelim, bu işleri yaparken yalnız değil Sayın Başbakan; cemaatin uluslararası organizasyonu

olan Türkçe olimpiyatları, hemen hemen tüm AKP’li bakanların yolunun geçtiği ve kürsüye çıkan her bakanın Fetullah Gülen’e övgüler yağdırdığı bir platformdu. Bu da aslında cemaatle ilişkilerinizin ve bu ilişkilerin sınır tanımazlığının açık bir göstergesiydi. Olimpiyatlarda, on dört yıl boyunca cemaat üyelerine sağladığınız imkânları, kadrolaşmanızı ve iş birliğinizi ballandıra ballandıra anlatıyordunuz; övgüler, selamlar, gözyaşları akıtıyordunuz. Darbenin hemen ertesinde elinizdeki listeler de zaten bu işlerdeki ortaklığınızın sonucu. Bu kadar büyük sayılarla açığa almaları, ihraçları açıklamak işte bu yüzden mümkün. Çünkü aslında cemaatin siyasi kolu AKP, hepiniz oradaydınız. Bunu herkes ve en iyi de siz biliyorsunuz.

İçişleri eski Bakanının 81 ilin Emniyet müdürünün 74’ünün FETÖ’cü olduğu yönündeki açıklamalarını unutmadık. Eski bakanınızın açıklamalarına göre palazlanma yok, yerleştirme var. Fetullah Gülen de bir Amerikan gazetesine verdiği söyleşide şunu diyor: “Biz ne istediyssek onlar verdi, onlar ne istediye biz verdik; ne yaptısak birlikte yaptık.” Hatta Cumhurbaşkanı bile açık açık “Hata yaptık.” diyebiliyor, nedamet getiriyor, aynı yolun yolcusu

olduğunuzu ikrar ediyor. Güleciler sivil ve askerî alanda, siz siyasi alanda aynı menzile farklı yollardan yürüyen bir hareketiniz. Siyasi kolunuz. Şimdi Başbakan koltuğunda oturan Sayın Binali Yıldırım böyle bir açıklama yapıyor. Halkı açıkça aldatmaya yönelik bu tür söylemlerin karşılığı olmayacağını unutmanızı dilerim. Halka da, kamuoyuna da bu yolla hakaret etmeyiniz. Kimse hafıza kaybı yaşamıyor.

15 Temmuzdan itibaren tutuklanan, gözaltına alınan, meslekten ihraç edilen, açığa alınanlar için 3 kriter öne sürüldü: 1) MİT raporu. 2) byLock. 3) Bank Aysa hesapları. Şimdi buradan soruyorum: Eğer gerçekten samimiyseniz... MİT raporlarına göre, byLock sistemine girenin kiminin 100 bin olduğu, kiminin 150 bin olduğuyla ilgili ciddi iddialar var; byLock listesi açıklansın. İktidar partisinden, muhalefet partilerinden, belediye başkanlarından kim, ne varsa hepsi açıklansın. Hangi partiden ne kadar siyaset adamının byLock sistemine girip de konuşma yaptığı, mesajlaştığı ortaya çıksın.

Kamuoyuna yansıyan bilgilerden öğreniyoruz ki, byLock çıkan milletvekilleri arasında ilk sırayı 82 milletvekiliyle AKP aldı. Doğru mu değil mi, açıklansın bunlar.

BAŞKAN – Olmadığı söylendi efendim defaatle.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yok. Peki, kim bu milletvekilleri? Neden korkuyorsunuz? Başkanlık rüyaları için mi susuyorsunuz? Darbeye direnirken, hayatını demokrasi uğruna kaybeden insanları hiç mi ciddiye almıyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Çam, ben bile dayanamadım, müdahale ettim, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Kim varsa bunların hepsinin açıklanması gerekiyor.

Başbakan tarafından AKP İstanbul Danışma Meclisinde söylenen “Başkanlık gelmezse Türkiye’nin bölünme riski var.” sözü tam anlamıyla bir skandaldır arkadaşlarım. Bir ülkenin Başbakan koltuğunda oturan kişi bunu söylüyorsa gerçekten bir skandaldır. Başkanlık uğruna neler yapabileceğinizin küçük bir ipucudur. Bu ülkeyi bizzat kendi ellerinizle bölmeye hazır olduğunuzun, Erdoğan’ın başkanlığı için atmaya hazır olduğunuz anlaşılan akıl almaz adımlarınızın bir göstergesidir ve bu söylemi, bu korku dilini Cumhuriyet Halk Partisi olarak reddediyoruz. Bu kendi başarısızlığınızın itirafı olduğu kadar aynı zamanda bir de şantajdır ama bu çok tehlikeli bir oyun, çok tehlikeli bir şantajdır. Bu ülke doksan üç yıldır dimdik ayakta, bütün darbelerle karşı ayakta kalmış ve Başbakan yapılmış bir kişi çıkıyor “Başkanlık olmazsa Türkiye bölünür.” diyor. Yani “Başbakan olarak ben ve mensubu olduğum

siyasi hareket Türkiye’yi bölünme noktasına getirdik.” diye samimi bir itirafta bulunmaktadır. Artık o koltukta oturmaması gerekiyor Sayın Başbakanın. Türkiye’nin bölünmesinden söz eden bir kişi, Başbakanlık koltuğunda de asla oturmamalıdır.

Diyanetle ilgili de birkaç şey söylemek isterim: Diyanet İşleri Başkanlığı bugün kendinden ve AKP’den başka hiçbir inancı temsil etmemektedir. Böyle bir kuruma bütçe oluşturmak, bir inancı bile değil yalnızca bir kastı, bir zümreyi doyurmaktan başka hiçbir anlama gelmemektedir. Gıybet, iftira, insanların gizli hâllerini araştırma, yetim malına el uzatma, hırsızlık, kamu mallarını zimmete geçirme sözleri size neyi ve kimleri hatırlatmaktadır? Bunları yapanlar bizzat Diyanet İşlerinin İnternet sitesinde “haram bilinci” yazısının altında yer almakta. Bana söylemeyin ama vicdanınıza sorun: Bu ülkenin Sünni’sinden, Alevi’sinden, Hristiyan’ından, Yahudi’sinden ve inanmayanlarından vergi toplayıp onların hiçbirini temsil etmemek, bu da yetmiyormuş gibi onları yok sayan, istemeyen, ikinci sınıf vatandaş olarak gören politikalar uygulayanların dizlerinin dibinden kalkmamak haram değil de nedir?

Yetkiye doymayan Diyanet, şimdi de siyasi parti gibi gençlik örgütü kurmaya soyunuyor. AKP Hükümetinin, Diyanet eliyle camilerde kurmayı düşündüğü Cami Gençlik Kolu Projesi, aslında kamusal alana ve toplum yapısına yönelik süregelen dinselleştirme ve mezhepleştirme siyasetinin bir parçasıdır. Cami Gençlik Kolu Projesi’nin iddia edildiği gibi inanç özgürlüğüyle zerre kadar yakından ve uzaktan hiçbir ilişkisi yoktur. Aksine hem inanç özgürlüğüne hem de laiklik ilkesine aykırıdır. Peki, bir caminin gençlik çalışması olamaz mı? Kuşkusuz olur. Sorun bu değil. Avrupa ülkelerinde de dinî gruplar gençlere yönelik teolojik, sosyal, kültürel ve akademik çalışmalar yapıyor. Fakat tüm inanç grupları, gençlere yönelik çalışmalarını kendi imkânları, kendi özgür kararları ve kendi özel dinî alanlarında devlet baskısı, dayatması olmadan laiklik ilkesine göre yapıyor. Hükümetler ya da kamu kurumları, kilise, sinagog, cami ve cemevi adına karar verip siyasallaşma amacıyla ibadet yeri merkezli ve iktidar güdümlü gençlik örgütü kurmuyor. Ama AKP iktidarı, Diyanet eliyle ve fetvasıyla camilere emrivaki cami gençlik kolu kuruyor. Bu, bir inanç özgürlüğü değil, dini politikleştirerek, gençleri iktidarın sadık kölesine dönüştürmektir, gençlerin özgür iradesiyle demokratik ve siyasal örgütlenme haklarının gasbidir; namazda kıblesine, siyasette AKP ideolojisine saf tutmaktan başka bir şey değildir.

Eğitim dinselleştirilerek, okullar birer cami hâline getirildi. Yetmedi, “İmam Hatip ve Proje Okulları” adı altında gençlerin laik ve bilimsel eğitimi hakları gasbedildi. Yetmedi, şimdi de cami gençlik kolları kuruluyor. Gerekçe ideal gençlik yaratmak. Aslında “ideal gençlik” AKP’nin dindar ve kindar nesil yaratma ideolojisinin Türkçe tercümesidir. Demokratik rejimlerde tek tipleştirilmiş, mezhepleştirilmiş, “yerli”, “millî” ya da “ideal gençlik” tanımı yoktur, eşit yurttaşlık hakkı vardır. Tarih aslında ders verici niteliktedir. İnsanlık ve adalet için ders çıkaranlar devlet eliyle gençlerin etnik ve dinî temelde örgütlenmesinden her zaman uzak durmuşlardır. Yakın bir tarih olarak Almanya örneğine bakalım: 1930 Almanyası’nda faşizm, safkan Alman gençleri iktidar eliyle Hitler gençliği örgütüne dönüştürdü. Reichsführer okulları, etnik milliyetçilik ve Katolik kiliseler üzerinde inanç temelli gençlik kolları kuruldu. Millî ve dinî gençlik Wehrmacht askerleri ve Nazi üyeleri hâline getirildi. Muhbir olmaları için çırak gestapo eğitimlerine tabi tutuldular. Alman olmayanlara ve farklı düşünenlere karşı düşmanlaştırıldılar. Sonuç; “Bir daha asla” diyerek lanetlenmiş kanlı bir tarih.

Dolayısıyla, Hükümetin ve diyanetin, Türk-İslam senteziyle beslediği, kamu bütçesiyle desteklediği Cami Gençlik Kolları Projesi çok kültürlü ülke gençlerini kutuplaştırmaya ve homojenleştirmeye yöneliktir. Sayıları 20 bine ulaşmış cami dernekleri ve Türk Diyanet Vakfı üzerinde 100 binin üzerindeki camide cami gençlik kolları kurulmasının yaratacağı toplumsal sorunları ve tahribatları öngörmek sanırım siyasal bir körlük olur.

Gençler hak, Diyanet biat istiyor. Türkiye’de gençlerin çözüm bekleyen başka sorunları var. Kimsesiz çocukların yuva, öğrencilerin yurt; gençlerin meslek, iş, eğitim, özgürlük ve örgütlenme gibi sorunları var. Gençlerin, hak ve adalet temelli taleplerinin karşına TOMA dizenler, çözümü devlet camisinde diz çöktürmekte arıyorlar. Oysa gençler çoğulcu, katılımcı, demokratik, sosyal, laik, vicdanlı, eşitlikçi, barışsever ve özgür iradeye sahip olacakları bir ülke düşüyor. Cami Gençlik Projesi’yle Diyanet, mezhepçilik, tekçilik ve ayrımcılık üretiyor. Devletin en büyük camisi olan Diyanetin gözünde farklı olanlar yok hükmündedir.

Unutulmamalı ki, 78 milyonluk Türkiye’de herkes cami merkezli yaşamıyor; kilise, havra, sinagog ve cemevi merkezli yaşayanlar var. Laiklik ve inanç özgürlüğü gereği farklı inanma ya da hiç inanmama hakkını yaşayan insanlar var.

İşte, bu evrensel laiklik ve demokrasi ilkeleri gereği siyasi ve dünyevi Hükümet kamu kurumları eliyle sivil toplum ve inanç örgütlenmesi yapamaz, uhrevi alana kolunu sokamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

Sayın Başkan, 7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerinde İzmir gibi bir yerde kimi camilerdeki cami imamının, siyasi propaganda yaparak “Alnı secdeye gelmeyen partiye ve lidere oy verilmez.” diye propaganda yapıldığını ben tanıyorum; benim seçim bölgemde, İzmir’de. Şimdi, benim ödediğim vergilerle cami imamı çıkacak diyecek ki... Nedir bunun kriteri? Alnı secdeye gelmeyen kimdir? Nedir bunun ölçüsü? Böyle bir cami imamı olabilir mi arkadaşlar ya!

Yetmedi, İzmir’de bir Musevi vatandaş -Kemeraltı’nın en eski esnafıdır- Yosef öldü, vatandaşlar gittiler, dediler ki: “Sela ver ve aynı zamanda hangi kilisede kaldırılacağıyla ilgili ilan et.” “Ben bunu yapamam.” dedi. Adam vergisini veriyor Türk Cumhuriyeti Devleti’ne, bizim cami imamı şunu söyleyemiyor: “Falan kilisede cenazesi kaldırılacaktır.” diyemiyor. Bütün o Kemeraltı’nın tarihî esnafı, o insanın elinde büyümüş olan, ekmek yemiş insanlar o adamının cenazesini katılamadı.

Yine Kemeraltı’nda, daha çok yakın bir zamanda, Tuncelili Cafer Kahraman -Alevi kökenli, Kemeraltı’nın en eski dönercisi- öldü, yakınları gidiyorlar: “Sela ver. Narlıdere Cemevi’nde cenazesi kaldırılacaktır.” dedirtemediler arkadaşlar ya. Adam vergi veriyor, adamın Narlıdere Cemevi’nden cenazesinin kaldırılacağını cami imamı söyleyemiyor, “Söyleyemem.” diyor.

Diyanetin sayın sorumluları, bu ülkede bu kadar insandan farklı mezheplerden, farklı inançlardan vergi alıyorsunuz, maaş alıyorsunuz. O insanların da selasını, o insanların hangi camide, hangi kilisede, hangi cemevinde cenazesinin kaldırılacağını söyleyin, ne olacak bu ya!

MİT’le ilgili, Türkiye’nin en önemli kurumu, göz bebeğimiz ama 241 insanın hayatını kaybettiği, onlarca insanın yaralandığı ve bu ülkeyi, bu uçurumun kenarına getiren olayı istihbarat örgütü çözmeyecek, dinlemeyecek, önlem almayacaksa; Musa Çam’ın telefonunu dinleyecekse, beni takip edecekse bunun bir kıymetiharbiyesi yok arkadaşlar.

BAŞKAN – Sayın Çam, toparlar mısınız lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dolayısıyla, Millî İstihbarat Teşkilatımızın da bu konuda özellikle önemli görevleri yerine getirmesi gerekiyor.

RTÜK’le ilgili bir şey söylemeye gerek yok. 12 Eylülden yaşananlardan çok daha kötü bir zulmü yaşıyoruz. Ne diyeyim, “Zulmünüz artsın mı?” diyeyim, ne diyeyim Sayın Başbakan Yardımcım?

Bütçelerinizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başbakan Yardımcımız, değer kurum temsilcilerimiz ve başkanlarımız ve değerli hazırun; ben de öncelikle konuşmaya başlamadan ilk söylemek istediğim. Mete Akyol, benim için hayatta çok sevdiğim öğretici bir basın temsilcisiydi. Bugün kendisini kaybettik. Ben bütün dünya serilerini okuyarak okul ve sonrası dönemlerde çok etkin bir şekilde yetiştirmesini yaşadığım bir değerli duayen. Maalesef, Türkiye’de yaşanan basın özgürlüğüne karşı, baskı ve uygulamalara da tek başına 80 yaşında olmasına rağmen dimdik direnmış çok değerli bir kişiydi. Ben tekrar ona hem Allah rahmet eylesin demek istiyorum hem de onun gibi ışıklar her zaman aydınlığını saçsın diye diliyorum.

BAŞKAN – Allah rahmet eylesin.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, buradan basından başlamışken tabii, uygulamalarda basın enformasyonla ilgili birkaç şey söylemek isterim. Yine başında, şu anda, uzun yıllar deneyimli bir medya temsilcisi var. Ancak, bugün gündemiyle baktığımızda, sürekli sarı basın kartlarının iptali, basın mensuplarının sahip olduğu gri pasaportların son onay mercisi hâline gelen ve bu onayın zaruriyetini de neye göre ortaya koyduğu yasal çerçeve içerisinde netleştirilemeyen uygulamalarla karşı karşıyayız. Bu yönde basın ve medyayla ilgili sivil toplum kuruluşlarının sürekli olarak tepkileri, talepleri ve değerlendirmeleri var. Eğer yine bu sektörün içinden yetişmiş bir başkanın olduğu düşünülürse bu noktadaki tespitlerin kulak arkası edilmeyeceğini umuyorum.

Diğer taraftan, yine sunumlarını okudum. Sunumların içerisinde uluslararası ilişkiler, burada yapılan çalışmalar, haberlerin hangi çoğunluk gazetecinin katılımı sağlanarak gerçekleştirildiği var ama unutmayalım ki bu ülkede bir de yerel basın gerçeği var ve yerel basınla ilgili milyonlara varan hem basın emekçisi hem de çalışma alanı ve halka bilgiyi aktaran birimler açısından ne yapıyor, nedir, tedbirler ne, hedef ne; bunları gösteren herhangi bir çalışma buradaki beyanlar içinde de kendini göstermiyor.

Diğer taraftan, hiç kimse şu anda kadar dile getirme ama ben çok önemli gördüğüm, yine bütçesini gördüğümüz bir ajansı vurgulamak istiyorum: Başbakanlık Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı. Yani Sayın Başbakan Yardımcımız bile çok fazla vurgusunda bulunmadı ama burada Türkiye’nin ekonomik açıdan yaşamış olduğu sorunlar ve bugünkü tabloya baktığımda öyle bir paragraf var ki “Ya, biz bu kurumu bu kadar mı ihmal ediyoruz, yoksa bu kurumda böyle gerçeklikler var. Şu an Dünya Bankasının yayınladığı bir rapordaki rakamlarla uyuyor mu uyuşmuyor mu?” sorgusunu benim kafamda oluşturdu. Ne dersiniz? Ajans, bünyesinde proje stokunda başta enerji, lojistik, kimya ve otomotiv sektörleri olmak üzere 29 farklı sektörde 21 ülkeden 147 projenin yer aldığını beyan ediyor ve “toplam değeri 22,8 milyar Amerikan doları.” diyor. Yani biz dün bütçenin genelini konuştuk. Türkiye’deki yatırım ortamı, Türkiye’deki yine son dönemde hatırlarsanız varlık barışları yapıldı, orada hedefler ortaya konuldu, “Yabancı yatırımcı çekmek için ne yapılabilir?” diye değerlendirirken buradaki rakamlara baktığımız zaman ortaya konulan bir gerçeklikte... “Biz ne kadar sahip çıkıp destekliyoruz ya da hangi ortamlarda verilen bu rakamları başarıyla tamamlamaları mümkün olacaktır?” diye soruyorum. Çünkü verdiği potansiyel projelerin, potansiyel işgücü yaratma rakamı bile müthiş bir rakam, 42 bin küsur kişi. Ama, şimdi, “Nasıl bu hedeflere ulaşacak?” dediğim zaman da Dünya Bankasının İş Yapma Kolaylığı 2017 Endeksi yayınlandı. Bu endekse baktığımız zaman da Türkiye Rusya, Bulgaristan, Ermenistan ve Gürcistan gibi komşularımızın bile gerisinde kaldı, onlar bizim önümüzde, bir de ortam olarak baktığınızda ve Jamaika ve Fas’la aynı seviyelerde dolaşıyoruz. Ve

biz 2010 ve 2017 karşılaştırması yaptığımızda da yedi sene önce 54'üncü sırada, yedi sene sonra 15 basamak gerileyerek bugün baktığımızda 69'uncu sıradayız. Yine, vahim olarak bir gelişme var ki bu ülkelerde endeksi oluşturan iş yapma skorunda en fazla değer kaybeden ülke 1'inci sırada Türkiye.

Şimdi, bu iş yapma ortamının iyileşmesi, iş ortamının iyileşmesi, bununla ilgili ilerlemenin sağlanamamış olması... “Biz yatırım ortamıyla ilgili pek çok çalışma yapıyoruz.” derken neticeye baktığımızda karşılığını alamıyoruz demektir. Yine, iş ortamıyla ilgili kanun, mevzuat açısından değişikliklerin gerekli olanlarını yapamıyoruz demektir. Ve eğer önümüzdeki dönemde durgunluğu aşmak, yatırım ve üretime bağlı artık, Türkiye'nin yeni modeliyle ilerleyeceksek de bu ortaya çıkan gerçekleri alıp bu ajansın da ortaya koyduğu hedefleri, inşallah, destekleyecek çalışmaları değerlendiririz diye düşünüyorum.

Şimdi -RTÜK'e sonra birkaç şey söyleyeceğim ama- değerli MİT Müsteşar Yardımcısı da buradayken benim de Musa Bey gibi söyleyeceğim byLock ve Eagle galiba değil mi? İkinci bir de sizin tespit ettiğiniz program var. Şimdi, bu programlarla ilgili olarak raporlarınızdan ortaya çıkan bir bu Fetullah Gülen Cemaati terör örgütünün bağlantılarının tespit edilmesi ve ona bağlı yasal işlemlerinin götürülmesi var ama burada kimdir, potansiyelde kimler vardır, kimler seçmece mi alıyor? Rakamlar yüzlerce bin olarak söyleniyor ve dayanaklarıyla bunlar muhtemelen zaten dava dosyalarına da girecektir diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, yine, adı geçen örgüt yani Fetullah Gülen Cemaati terör örgütünün sadece Türkiye değil, Balkanlar, Orta Doğu, Kafkasya ve Afrika olmak üzere, pek çok ülkede de bağlantılı ağırları olduğu iddiası ve bilgisi sürekli olarak kamuoyunda değerlendiriliyor. Ben size şimdi şunu sorayım: Bu ülkeler çapında arkadaşların Türkiye ve genelindeki istihbari çalışmalarla ilgili soruları da oldu. Kaç kişi bu ülkelerde bu konuda değerlendirme, bilgi ve rapor hazırladı bugüne kadar? Bu çalışmalar hakkında yeterli bilgiye sahip misiniz? Bir sorum daha olacaktır. Bu süreçten sonra yani darbe girişimi sürecinden sonra MİT'in bünyesinde hangi görevlerde kaç kişi görevden alma veya hukuki takibat açısından değerlendirme içine alınmıştır? Bu bilgileri öğrenmek istiyorum.

Diyanetle ilgili o kadar çok şey konuşuldu ki ben sadece iki konuyu söylemek istiyorum. Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili Sevgili Başbakan Yardımcımız cumhuriyet ve Cumhuriyet Dönemi'nin getirdiği kurumların içinde oluşunu vurgulayarak sunumunu yaptı. Bir iddia var, şunu sormak istiyorum: Son iki yıldır, üç yıldır cuma hutbelerinde Cumhuriyet Bayramı -ki bu Cumhuriyet Bayramı bir gün sonrasındaydı cumanın- cuma hutbesinde –ki bundan önce yer alıyordu- yer alıyor mu, almıyor mu? Almıyorsa neden almıyor? Çünkü, bugün bakıldığında Diyanet İşleri, cumhuriyetimizin gerçekten önemli olarak kuruluşuyla beraber ortaya koyduğu kurumsal yapıdır.

Bir de yine Diyanetle ilgili olarak bir anket var. Bu anketten, bilemiyorum, yöneticiler... TÜRK DİYANET VAKIF-SEN diye bir sendikanın ortaya koyduğu bir anket var. Bu anket doğru mudur? Yani, bu da basına yansımış olan bir anket ve Diyanet personelinin 11.720 kişinin bu anketin içerisinde yer aldığı söyleniyor ve karşıya çıkan cevaplarda mobbing olduğu, amiriyle gerginlik yaşadığı ve diğer taraftan başarısızlık olarak bakıldığında yönetimle ilgili değerlendirmeleri... Diyor ki büyük bir çoğunluğu bu ankete göre...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BİHLUN TAMAYLIĞİL (İstanbul) – ... “Din görevlileri camide para toplamasın.” gibi değerlendirmeler var.

BAŞKAN – Buyurunuz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yine, aynı şekilde, “Kur’an kurslarına cemaat, dernek, vakıf ve muhtarlıklar tarafından müdahale ediliyor.” deniyor. Böyle bir anket doğru mudur, böyle bir anket Diyanet İşleri Başkanlığına ulaşmış mıdır, bununla ilgili herhangi bir takibat yapılmış mıdır? Bir de bunu sormak isterim.

Diğer taraftan, tabii, RTÜK’le son olarak vakıflara da yayın hakkı verildiği zaman RTÜK Başkanıyla -şimdi yok ama- uzun uzadıya konuşmuştuk.

RTÜK’le ilgili son birkaç şeyi söyleyip biteceğim Sayın Başkan.

Şimdi, baktığımızda RTÜK’le ilgili olarak o kadar çok başlık var ki ama ben önce TRT ve RTÜK ilişkisi diye değerlendirmek istiyorum. Şimdi, TRT ile RTÜK’e bakıldığında, TRT’ye özellikle seçim dönemleri açısından baktığımızda rekor sayıda cezayla karşılaştı ve bu cezalarla ilgili olarak düşündüm de bu cezaları benim cebimden çıkan vergilerle ödüyoruz. Bununla ilgili idari noktalarda değerlendirme yapıldı mı? Tabii, bu konuda bir ihmalin veya adaletsizliğin olduğu hakkında neler yapıldı, neler değerlendirildi? Dediğim gibi, benim bütçem, benim yarattığım, kendi vatandaşlarımızın yarattığı kaynakla olan ödemeler olacak bunlar, olmuştur.

Şimdi, yine, özel yayın kuruluşlarının ek frekans, yeni frekans tahsisi ve yayın alanı genişletme taleplerinde ihalenin yapılmadığı ancak ihale sonrası bu taleplerin karşılanabileceği gerekçesiyle ret yanıtı verilen Üst Kurulda, TRT’nin buna benzer taleplerinin 26’ncı madde geniş olarak yorumlanarak karşılandığına dair değerlendirmeler var. Bu doğru mudur, değil midir?

Yine, aynı şekilde, baktığımızda, şimdi, TRT’nin içerisindeki bir yöneticinin, RTÜK Üst Kuruluna görev olarak baktığımızda aynı kişinin iki görevde de olması gerçek midir? Böyle bir uygulama var mıdır?

Diğer taraftan, RTÜK Başkanımız yine yok ama RTÜK’ten arkadaşlar var, Anten AŞ diye bir AŞ var. Bu Anten AŞ dijital yayına geçişle ilgili kurulmuş olan bir yapılanma. Bu Anten AŞ’yle ilgili de çeşitli iddialar var yani bu Anten AŞ hedefine ulaşacak çalışmaları yaptı mı, taahhüt ettiği sürece geldi mi, yöneticileri kimlerdi, ne oldu? Biraz da o konuda bilgi verilirse gerçekten sevinirim diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, bu yayın yasağıyla ilgili konu, bir anda yayın yasağı... Şimdi, çıkan KHK’larla avukatlarla görüşmemiz, her şey yasak. Olan bir olaydan hiç kimsenin haberi olmasın. Bu işte, dediğimiz kapalı vesayet yapısının içerisindeki bir düzenin işleyişinde belli bir sınırsız sansür gibi ortaya çıkan gerçekler... Bu yayın yasağının kriterleri ve derecesi her yerde nasıl oluyor? Ve biz bir anda her şeyin kapatıldığı, karartıldığı ve tekrar televizyon kanallarında eğlencelerin ortaya çıktığı bir program akışıyla Türkiye’yi yaşıyoruz. Bunun da ne derece basın özgürlüğüyle karşı karşıya bulunduğunu sorgulamak gerekiyor.

Yine, karasal sayısal frekans ihalesiyle ilgili sorularım var ve bu konuyla ilgili olarak bilgi verilmesine ihtiyacım var.

Sayın Başbakan Yardımcısı, Sayın Başkan; RTÜK gerçekten çok önemli bir görev ifa ediyor ancak bu görevi ortaya koyarken gerek frekans ihaleleri gerek baktığımızda ortaya çıkan çalışmalarındaki tutarsızlıklar ve buna bağlı pek çok başlıkta kendi içinde bile oturmaşlık gösteremiyor.

Bugün yine bir gerçek var, 2 bakanımız da açıkladı, Cumhuriyet gazetesiyle ilgili soruşturmayı yürüten savcıyla ilgili. Şimdi, Türkiye’de -bu Sınır Tanımayan Gazetecilerden tutun birçok ülkeye kadar- basın özgürlüğüyle ilgili ortaya çıkan bu tablo gerçekten bize yakışmıyor. Böyle bir tablonun

içerisinde, böyle bir hukuki sürecin savcısının da bugün bir darbe sürecinin sanığı olarak dava konusu olduğu ortaya çıkınca, biz sorgulamalarımızı ve ne şekilde doğru hizmet edildiğini iyi hesaplamalıyız diyorum.

Verdiğiniz süre için çok teşekkür ediyorum.

Hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Tamaylıgil.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben uzun değerlendirme yapmayacağım, sadece bazı sorular soracağım Sayın Başbakan Yardımcım.

FETÖ'yle mücadele her boyutta her düzeyde sürdürülüyor. Bu doğal olduğu kadar doğrudur da; elbette kim suçluysa, ihanete kimler taraf olduysa, adli ve idari tasarruf gecikmeden yapılmalı. Türkiye Cumhuriyeti FETÖ'nün tüm kalıntı ve tortularından arınmak zorundadır, Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizim buna desteğimiz tamdır.

Burada bir konuyu dikkate getireceğim. Çünkü karşılaştığımız, bizlere gelen, birçok aileden aldığımız görüşler doğrultusunda bunu dile getireceğim Sayın Başbakan Yardımcım. Mesela, kendisi veya çocuğu sadece bu FETÖ'nün okulunda okudu diye memur görevden atılırken aynı durumdaki bir kişi bakan koltuğunda oturuyorsa bunu izah edemeyiz. Yine, sadece bu yapının bankasından kredi kullandı diye bir kamu çalışanı ihraç edilirken aynı durumdaki bir kişi milletvekilliğine devam ediyorsa bunu millete anlatamayız. Yine, aynı şekilde, bylock kullanan bir memur tutuklanırken, ki doğrudur, aynı yönelimler içinde yer alan siyasetçi ya da yüksek kademeli bürokrat görmezden geliniyorsa bunu da izah etmek zordur. Bu, toplum ve devlet hayatını içten içe çürütür.

Sorularıma gelince: Toplam sayıyla ilgili öncelikle elinizde bilgi var mı bilmiyorum ama açığa alınmış, tutuklanmış, görevden çıkarılmış kamu çalışanlarının sayısı nedir? Burada tabii Başbakanlık, yine Başbakanlığa bağlı Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü, MİT Müsteşarlığı, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği gibi kritik kurumlarımız da var. Ben özellikle de bu kurumlarımızla da yani Başbakanlık Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğünde kaç kişi yine açığa alınmış, ihraç edilmiş, tutuklanmış; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinde kaç kişi tutuklanmış, açığa alınmış, görevden çıkarılmış; MİT personeli ve istihbarat elemanlarında yine kaç kişi açığa alınmış, ihraç edilmiş, tutuklanmıştır?

Bir başka sorum: Bu 15 Temmuz melun darbe girişiminin sevk ve idaresini yapan lider kadrosu, tepe isimler tespit edilmiş midir? Bu hain ve haysiyetsizler kimlerdir, belli midir?

Yine, “yurtta sulh konseyi” isimli ihanet oluşumunun üyeleri ve elebaşlarını kimler oluşturuyor? Yine FETÖ'cüler Cumhurbaşkanı, Başbakan, bakanların yerine kimleri planlamış, siyasi ayağında kimler var, bunlar tespit edilmiş midir?

Bir başka konu, PKK konusu. FETÖ terör örgütünde olduğu gibi, PKK ve türevleriyle ilgili de kapsamlı KHK'ler çıkarılacak mıdır? PKK'nın da, türevlerinin de, IŞİD'in de kökünü kurutacak mıyız? Bu konuda yaptığınız bütün mücadeleye de Milliyetçi Hareket Partisi olarak destek veriyoruz, yanınızdayız Sayın Başbakan Yardımcım.

Basınla ilgili de bir iki soru soracağım. Basın çalışanlarının en temel sorunlarından biri, olumsuz çalışma koşulları. Basın çalışanları düşük ücret almakta, uzun çalışma saatlerinde zor koşullarda görev yapmaktadırlar. Yine, yıpranma yakından sadece sarı basın kartı olanlar yararlanabilmektedir. Basın çalışanlarının tamamının yıpranma hakkından yararlanması ve çalışma şartlarının iyileştirilmesiyle ilgili bir çalışmanız var mıdır?

Yine, Anadolu basını, yerel basın zor şartlarda büyük özveriyle faaliyet gösteriyor. Şunu da burada açıkça ifade edeceğim, yani Sayın Başbakan Yardımcım, Anadolu basınına verdiğiniz destek için gerçekten teşekkür ediyorum, onların yanında olduğunuzu biliyoruz. Ama, siz de biliyorsunuz, gelir kaynaklarının yetersizliği, maliyetlerin sürekli artması nedeniyle ekonomik açıdan ciddi sıkıntılı günler geçiriyorlar. Anadolu basınının basın ahlakına sahip, tarafsızlık ilkesine bağlı ve objektif bir yayın organı olarak faaliyetlerini sürdürebilmeleri için özel destek programları uygulamaya konulmalı, böylelikle ayakta kalabilmek için bazı kişi veya kuruluşların sesi olma yoluna gitmeleri de önlenebilir. Bu anlamda, yine özel destek programlı... Ki teknolojilere, biliyorsunuz, ayak uyduramıyorlar Sayın Başbakan yardımcım, onları yenileyebilmeleri için faizsiz ya da çok uygun maliyette krediler, işte teşvikler... Bu konuda da bir çalışmanız, düşünceniz var mıdır?

Ben teşekkür ediyorum.

Bütçelerimizin hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben de birkaç soru sormak istiyorum.

Sayın Başbakan Yardımcım, hâlen Başbakanlığa bağlı ilgili, ilişkili ve gözetim ve denetim altında olmak üzere, toplam 39 kuruluş var. 3056 sayılı Kanun’a göre Başbakanlığın esas görevi koordinasyondur. İktidar olduğunuzda bu hantal yapıdan şikâyetle bazı kurumları önce bakanlıklara bağladınız, sonra tekrar Başbakanlığa aldınız. 21 bakanlığın olduğu dikkate alındığında fonksiyonel ayrıma da aykırı olan bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz ve buna ilişkin bir düzenleme öngörüyor musunuz?

İkinci sorum: Konuşmanızda BİMER’e 1 milyon 359 bin 950 adet başvuru olduğunu ifade ettiniz. Bunlardan kaçısı hakkında işlem yapılmıştır? İşlemden kastım, “bilgi edinmek üzere not edilmiştir” şeklinde değil, yani işlem anlamında.

Son olarak da kanun hükmünde kararnamele toplam 70.082 ihraç yapılmış bugüne kadar. Bir de 667 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 4’üncü maddesi var yani kurumlara yetki veren, komisyonlar marifetiyle ihraç edilenler. Bunlara ilişkin hiçbir bilgi yok. Başlangıçta bu komisyonlar aracılığıyla atılanlar sonradan kanun hükmünde kararnamede de dâhil edildiler. Dâhil edilmeyenler var mıdır? Buna ilişkin bir sayısal bilgi verebilir misiniz?

Teşekkür ediyorum.

Bütçelerin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

Bütçeler üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Şimdi, soru işlemine geçeceğim.

Evet, ilk soru Sayın Bekaroğlu’nun.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sorulardan bir tanesi, Başbakanlık, bütün bakanlar ona bağlı, milletvekillerinin soru önergelerine niye cevap verilmiyor ya da verilen cevaplar neden eksik? Bu konuyu Meclis Başkanı sorduk, “Ne yapalım?” filan diyor. Başbakanlık ne düşünüyor? Niye milletvekillerinin denetim görevi engelleniyor? Soru bir, bu.

İki: TRT ve Anadolu Ajansı -Anadolu Ajansı’nın da “basın odası” filan diye bir programı var-niçin muhalefet temsilcilerine yer vermiyor? Son üç yılda, beş yılda iktidar ve muhalefet temsilcilerine ayrılan süre nedir TRT’de? Yani gerçekten milletin vergileriyle kurulan bir kurumda niye böyle bir ayrımcılık yapılıyor?

Başka bir soru: Eski Başbakanlar için ne kadar harcama yapılıyor? Eski Başbakanlara -yaşayanlar: Çiller, Yılmaz, Davutoğlu sanıyorum- kaçır araba tahsis edilmiş, ne kadar korumaları var ve yıllık ne kadar harcama yapılıyor?

Bir başka soru, şöyle bir iddia var: İşte, 15 Temmuz şehitleri ile diğer şehitlerin -tabii, şehitler her şeyi hak ediyor, bütün fedakârlıkların yapılması gerekiyor- arasında ayrımcılık yapıldığı, ailelere para yardımı konusunda çok büyük farkların olduğu söyleniyor. Efendim, işte “15 Temmuz şehitlerine para toplandı, halkımız yardım etti.” gibi şeyler söyleniyor ama bunlar gerçekten çok incitici. Doğru mudur bu haberler? Doğruysa niçin? Buna bir şey gerekiyor.

Sormuştum, tekrar ediyorum: Bu MİT niçin bu anayasal düzene yönelen, Türkiye demokrasisine yönelen bu darbe girişimini ortaya çıkaramadı, çıkardıysa, gördüyse ne yaptı?

Bu kadar sorularım.

(Oturum başkanlığına Kâtip Emine Nur Günay geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bekaroğlu.

Buyurun Sayın Çam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim.

Ben, 15 Temmuzdan sonra, açıklamaya göre MİT’ten 87 personelin ihraç edildiğini duydum, okudum. 87 midir, daha fazla mıdır gerçek sayı nedir onu öğrenmek istiyorum.

Bir de, bu 87 kişinin veyahut da kaç kişi ihraç edildiyse bunların kıdemleri nedir? Örneğin, 20 kişisi üç yıllık, 30 kişisi beş yıllık, 40 kişisi on yıllık gibi kaç yıllıktır bu personel, bunu öğrenmek istiyorum.

MİT’ten ihraç edilenlerin veyahut da açığa alınanların içerisinde tutuklanan var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Buyurun Sayın Erdoğan.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sorum Başbakan Yardımcısı Sayın Kurtulmuş’a: Geçen dönemki bütçe görüşmelerinde bölgedeki o şehir savaşlarıyla, yıkımlarıyla ilgili “Bir parantezdir ve o parantez yakında kapanacak.” demiştiniz. Maalesef, bu parantez artık Bermuda üçgenine döndü. Parantez ne zaman kapanacak? Bu bir.

İkincisi: Muhterem Hocam, otuz beş yıl önce 1982 Anayasası oylamasında bölgedeki görevli hocalarımızla ilgili denildi ki o günkü cunta tarafından: “Bunlar anayasa oylamasında muhalif durdular, aktif çalıştılar ve ‘hayır’ oyunda etkili oldular.” Otuz beş yıl önce Diyanete bunların ihracıyla ilgili o günkü cunta tarafından liste verilmesine rağmen, Diyanet direndi ve o görevlilerimizin yerini değiştirdi. Siz, bugün bu ihraçlarla ilgili bu direnişi gösterebilecek misiniz?

Üçüncüsü, ruhban okuluyla ilgili bir sorum var, hâlen kapalı. Buna bağlı olarak patrikhanelerin statüsü ne olacak? Cem evlerinin statüsü ne olacak?

Basın kartlarıyla ilgili iptal gerekçelerini soruyorum.

Son sorum da RTÜK’e: Bu fal, bal satan kanallar İMC’den çok daha mı yararlı veya İMC onlardan daha mı zararlı, onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Erdoğan.

Sayın Başbakan Yardımcım, soruları cevaplamak üzere mikrofonunuzu açıyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Çok teşekkür ediyorum.

Aslında sabaha kadar cevaplandırılacak sorular var ama ben, önce çok kısaca sorulara cevap vereyim.

Birincisi, Zekeriya Temizel Bey 2017 yılındaki bu Barışı Destekleme Fonu’yla ilgili artışın nedenini sormuştu. Bunun temel nedeni Somali-Türk Görev Kuvvetlerinin faaliyete başlaması ve Katar’daki askeri üssün faaliyetlerine başlamasıdır. Ayrıca, geçen yıla göre aradaki farkın artmış olmasında kurların artışının da bir miktar payı vardır.

Garı Paylan Bey’in sorusu: MİT’le ilgili bir düzenleme yapılıyor mu? Evet, MİT’le ilgili iç istihbarat ve dış istihbarat şeklinde bir çalışma sürdürülüyor. Çalışma bitirildiği zaman da bu mesele halledilecektir.

Şunu da ifade edeyim: Kendisinin dile getirdiği 6 azınlık gazetesine yardım yapılması konusu Aralık 2016’da yapılacak Basın İlan Kurumunun genel kurul toplantısında karar alınarak 6 azınlık gazetesine destek olunacaktır.

Tabii, kendisi burada yok, Garı Bey vicdanla ilgili bir şey söyledi. Kusura bakmasın, çünkü vicdanım neyse bugünkü vicdanım da odur, yarınki vicdanım da o olacaktır. Hiçbir şekilde ne fikirlerimizde ne ahlaki duruşumuzda ne siyaset anlayışımızda zerre miktar bir fark olmadığı gibi vicdanımızda da olmadı, olmayacaktır. Bunu bir dost tavsiyesi olarak aldığımı, “Sakin ha şaşırmayın.” manasında bir söz söylediğini yorumlamak isterim, kendisi burada olsa daha rahat konuşurdum.

Şimdi, yine sorulardan biri; Hasan Cemal, Ahmet Doğan Akın’ın sürekli basın kartının iptal edilmesi. Somut olduğu için somut cevap veriyorum: Kartları iptal edilmedi, 2015’te kart değişimine gidildi bütün herkes için. Bu 2 kişi kart yenilemesi için başvuruda bulunmadığı için eski kartları otomatik olarak sistemden silindi. Bunları ifade etmek isterim.

15 Temmuz darbe meselesi niye önceden haber alınmadı? O gün alınan istihbaratın değerlendirilmesi eğer vaktinde yapılmış olmasaydı, şunu açık söyleyeyim, saat gece üçte yapılacak bir darbeyle devletin bütün kurum ve kuruluşları, başta Türkiye Büyük Millet Meclisi, Bakanlar Kurulu ve diğer bütün kurumlarımız olmak üzere, herkes bir şekilde darbeye yakalanmış olacaktı; bunu da söylemek isterim.

Ayrıca, biraz sonra FETÖ ve Diyanetle ilgili konuşulan konularla ilgili genel değerlendirmeleri yapacağım ama özellikle son iki yıldır Emniyet ve Adalet teşkilatında yapılan, bu örgüte karşı yapılan temizlik operasyonları olmasaydı biz bu darbeye yakalanırdık ve maalesef, Türkiye bu darbeyi yemiş olurdu.

Mehmet Günal Bey, o da burada yok. Mehmet Günal Bey “Evet, bazı şeyleri yeterince millete tanıtmadık.” falan dedi. Diyanet İşleri teşkilatı “Fizilâ’l Kur’an” gibi kitaplarla sınırlı kalmamıştır. Burada çok sayıda, demin söylediğim 1.230 küsur dinî kitap yayınlanmıştır ve toplumun bütün kesimlerini ilgilendiren, her yaştan insanları ilgilendiren ahlak, ilmiyal, hadis ve inanç serileri gibi çok sayıda tefsirler, kitaplar yayınlamıştır. Kaldı ki zikrettiği Elmalılı Hamdi Yazır’ın “Hak Dini Kur’an Dili Tefsiri”nin orijinal baskısı da yapılmış ve ayrıca yeni bir tefsir çalışması da yapılmaktadır.

Diyanetle ilgili çok soru geldi, geçen sene de gelmişti. Burada rakamlar var. Bir kere Diyanet İşleri Teşkilatı –Bülent Bey’in sorduğu soru- hiçbir şekilde faiz gelirleri elde eden bir kurum değildir...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ben sormadım.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Bir arkadaşımız sordu. Yani, böyle bir şey yok. Kendi şeyi dolayısıyla...

Garı Bey sormuş.

Diyanet İşleri Başkanlığı genel idare içerisinde yer alan giderleri merkezî yönetim bütçesinden karşılanan hizmet ve faaliyetlerinde yasa gereği hiçbir şekilde faiz geliri elde etmeyen bir kamu kuruluşudur.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştay raporunda var ama.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 190 milyar civarında.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – O şeyden dolayı, Maliye Bakanlığına bir transferi o şekilde göstermişler, teknik bir detaydan dolayı ama yapmamaları lazım, doğru, hiçbir şekilde onu da göstermemeleri lazım.

Muvafakat meselesi, Kadim Bey söyledi, doğru, haklı bir eleştiri açıkçası ancak söylediği kadar büyük bir eleştiri değil. 2016 yılında 643 personel Millî Eğitim Bakanlığına din bilgisi ve ahlak kültürü öğretmeni olarak transfer olmuş, ayrıca 89 personel de Diyanet teşkilatından üniversitelere geçmiş. Dolayısıyla, onlar da zaten kendi konularıyla ilgili alanlara geçmişler.

Hac ve umre organizasyonu Diyanet Vakfı üzerinden yapılıyor, bunların hepsi kendi kanunu içerisinde denetleniyor. Ayrıca, Diyanet İşleri teşkilatının yurt dışı teşkilatı olan DİTİP üzerinden yurt dışındaki vatandaşlarımız geliyor ve Suudi Arabistan’a eriştiği andan itibaren de Diyanet Vakfı tarafından hizmetleri görülmeye çalışılıyor.

Evet, 2016 yılında Alevi dedesi olarak görevlendirilen vatandaşlarımız Hıdırellez, muharrem ayı ve Nevruz etkinlikleri için yurt dışına görevlendirilmiş. Bunlar Cem Vakfı, Baba Mansur Derneği, Almanya Alevi İslam Birliği gibi, Almanya Türk Caferiler Birliği, Cumhuriyetçi Eğitim ve Kültür Vakfı gibi birtakım vakıflardan temin edilen, onların tavsiyeleriyle yönlendirilen kişilerdir.

Haiti’yle ilgili şeyler, burada rakamlar var, okumayayım isterseniz bunu. Haiti’yle ilgili toplanan paraların tamamı Haiti depremiyle ilgili kullanılmıştır. Kurbanlarla ilgili, 2016 yılı içerisinde...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, yok, gönderilmemiş Sayın Bakan.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Buradaki bilgi bu şekilde.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, öyle değil işte. Haiti’ye gönderilmemiş, vakfa aktarılmış.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Vakıf yoluyla gidiyor, vakıf yoluyla toplanıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Haiti’ye göndermemiş, başka şekilde harcamış.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Vakfın bilgisi burada. Diyanet İşleri göndermiyor zaten, Vakıf üzerinden gönderilen bir şey. Detayını ben size gönderirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama, göndermemiş. Başka şekilde harcamış ama göndermemiş.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Hayır, yanlış bir bilgi. Haiti’yle ilgili toplanan yardım camilerde bile toplansa, biliyorsunuz, Diyanet İşleri teşkilatı üzerinden değil, Türkiye Diyanet Vakfı üzerinden bu paralar toplanıyor ve gönderiliyor. Bunun bütün detayını size verebilirim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başkanlık hesabında toplanmış, aradan birkaç yıl geçtikten sonra da vakıf hesabına aktarılmıştır.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Zaten bütün düzenlemeler vakıf üzerinden gidiyor.

Bu yıl itibarıyla yurt içi ve yurt dışında toplam 239.414 kurban toplanmış ve bunların hepsi, hatta fazlası, arkadaşların bilgisi... Yurt dışında toplanan paradan, mesela, 690 lira toplanmış yurt içinde, daha ucuza kurban temin edildiği için geri kalan kurban paralarının fazlası da dağıtılmış.

Şimdi, byLock’la ilgili olarak sorular soruldu. Bunlar, byLock ve Eagle iletişim sistemlerinden elde edilen FETÖ’ye ait bilgilerin tamamı Millî İstihbarat tarafından yurt içindeki ve yurt dışındaki ilgili kurumlara gönderilmiştir. MİT’ten şu ana kadar bu örgülle irtibatlı olduğu tespit edilen 118 kişi ihraç edilmiştir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Toplam kaç kişi bu sistemi kullanan, mesajlaşan, haberleşen?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Sürekli yeni tespitler yapıyor Millî İstihbarat Teşkilatı. Biliyorsunuz, bu özel, ticari bir kullanım değil. Yani, burada sürekli tespitler yapılıyor, bu tespitler ilgili kurumlara gönderiliyor ve tek başına byLock kullanımı ya da Mustafa Bey’in ifade ettiği gibi, tek başına çocuğunu okulda okutmuş olmak ya da herhangi bir banka hesabına para yatırmış olmak herhangi bir şekilde tek başına delil ittihaz edilmiyor kurumlar tarafından.

Şimdi, burada detaylar var kurum kurum. Bu süre içerisinde yaklaşık 118 bin kişinin bir şekilde hakkında işlem yapılmış.

MUSA ÇAM (İzmir) – 118 bin mi?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Söyleyeyim, net vereyim rakamı, Meclisin bilgilenebilmesi lazım. 46.117’si görevden uzaklaştırılmış, 72.720’si kamu görevinden çıkarılmış, toplam 118.427. Şimdiye kadar, biliyorsunuz, 70 küsur bin başvuru yapıldı. Bu başvurulardan 11.182’si görevine iade edildi.

Şimdi, bakın, geçen hafta -belki dikkatinizi çekti- 2’si general olmak üzere, 30 küsur kişi Türk Silahlı Kuvvetlerinde göreve iade edildi. Bu hafta da yaklaşık bin küsur kişi ihraç edildi Jandarmadan.

Şimdi, değerli arkadaşlar, biraz sonra şey yapacağım ama karşı karşıya kaldığımız tehdidi çok iyi anlamamız lazım. Kimde suç vardı, ne vardı, onlara biraz sonra teferruatlı olarak geleceğim, şu soruları bitireyim. Zor bir süreç, kırk yıllık bir hazırlığı kırk günde ortadan kaldırmak mümkün değil. Burada hem partiler arasında hem toplumun geneli bakımından bir dayanışmaya ihtiyacımız olduğunu ifade etmek istiyorum.

Cami gençlik kolları meselesi geldi. Burada cami gençlik kollarıyla ilgili rakam da geldi, 90 bin cami içerisinde sadece 1.192 camide gençlik kolları kurulmuş ve bunlar şey yapıyor.

O söylediğiniz sela okumayan imam kimse onu bize bildirin. Burada yerden göğe kadar haklısınız. Kimse yanlış yapmış.

MUSA ÇAM (İzmir) – Kimsenin ekmeğiyle oynamak istemeyiz. İl müdürlükleri bir genelge çıkarsa, böyle böyle dese, bitti.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Alevi yurttaşlarımızla ilgili şeyinizde haklısınız. Yani, sela meselesi ortak bir çağrıdır, bunun yapılması gerekir.

Şimdi, o kadar çok soru soruldu ki...

(Oturum Başkanlığına, Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Zamanımız var, mümkün olduğunca hepsini cevaplandırabilirsiniz.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Zamanımız var mı? Hepsini cevaplandırayım.

Şimdi, Mustafa Bey'in bu örgütlerle mücadeledeki destek ifadesi dolayısıyla çok teşekkür ediyorum. Bakın, Türkiye eş zamanlı olarak 3 örgütün tehdidi altındadır. Aynı gün içerisinde aldığımız tehditler: Birisi diyor ki "Türkiye'yi işgal edin."; birisi zaten alandaki örgütsel faaliyetlerine devam ediyor, her türlü bombalaması vesairesi, uluslararası aldıkları desteklerle birlikte; bir taraftan da devletin her kademesine sızmış ve hâlâ muhtemelen devletin en önemli yerlerinde bile varlığını koruyan bir örgüt. Dolayısıyla, biz bunların hepsiyle birlikte mücadele edeceğiz. Bu mücadelede Cumhuriyet Halk Partisinin de, Milliyetçi Hareket Partisinin de, HDP'nin de ve bütün toplumun da desteğine ihtiyacımız olduğu da açıktır. Bu, sadece AK PARTİ'nin meselesi, sadece iktidarın meselesi değildir. Hâlâ çok uzun uzun üzerinde konuşsak, 15 Temmuz getiren sebepler ve 15 Temmuz tartışmamız lazım. Ama, herhâlde şunu da görmemiz lazım: 15 Temmuz akşamı başarılı olsaydı bu adamlar, biz bugün burada bu toplantıyı yapıyor olmayacaktık, Meclisimiz bu meseleleri konuşuyor olmayacaktı.

Yatırım Destek Ajansı ile ilgili Bihlun Hanım'ın sorduğu soru... Şimdi, Türkiye'de maalesef 2 kurum tam manasıyla istediğimiz şeyde değildir. Bunlardan birisi Yatırım Destek Ajansıdır, birisi de kalkınma ajanslarıdır. Her ikisi de sadece şimdilik bir proje birimi gibi kullanılıyor. Hâlbuki kalkınma ajansları üzerinden Türkiye'de illerin kalkınması, illerin potansiyellerini en yukarıya çıkarabilmesi için bir çalışma yapılabilir. Yatırım ajansı bakımından, yurt dışından ve yurt içinden gelecek olan yatırımcıların bütün o bürokratik işlemlerini kolaylaştırıp çok kısa süre içerisinde yatırım yapmasını sağlayacak bürokrasi kısmı çok az ama yatırımcı girişimci kısmı çok fazla bir kuruluş hâline getirilebilir. Oradaki eleştirileri ben de şahsen yerinde bulduğumu ifade etmek isterim.

Şimdi, müsaade ederseniz, iki temel meseleyi konuştuk. Bunlardan birisi FETÖ meselesi, ikincisi ise Diyanetle ilgili sorular çerçevesinde dinî hayat, dinî düşünceyle ilgili sorular ve sorunlar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, FETÖ meselesi yeni bir hikâye değil, ta 1973'te bu adamlar -şimdi ortaya çıkıyor ki- harp okullarında soruları çalmaya başlamışlar. Şimdiye kadar ki zaten adamların amacı... Bendeniz demin bir espri yaptım Bekaroğlu'na "Ben değildim." diye. Bendeniz 2009 yılında hem de bir gazetede, tirajı çok yüksek bir gazetede verdiğim tam sayfa mülakatta "O kadar istiyorlarsa gelsinler, partilerini kursunlar." demiş olan birisiyim. Şimdi, bugünlerde de "Ben geçmişte bunu söylemiştim FETÖ'yle ilgili." deniliyor, bu şeye girmeden. Ama, ortada bir mesele var ki bu adamlarla ilgili mücadele de eksik yapılmış, hata yapılmış, tam manasıyla mahiyeti anlaşılmamış. Bunların hepsi kabul edilebilir ama sonuçta, bundan sonra nasıl buradan çıkacağız? Bu adamların tarzı, herhangi bir şekilde muhalefet edip iktidar partilerini zorlamak değil; kim iktidardaysa onun gölgesi altına girip,

kanatları altına girip iktidar nimetlerinden istifade etmek. Hatta, eski derin devletin elitlerinin yerine kendileri iktidar gücünü kullanarak yeni derin devlet oluşturmayı da hedeflemiş olan bir örgüt. Bunu da kendi platformlarında bir şekilde dile getirmiş olan bir örgüt.

Şimdi, hiç kimse kusura bakmasın yani “Biz eskiden söylemiştik, şunu yapmıştık, bunu yapmıştık.” demeye de gerek yok. Şimdi, bu adamlar -örnek olsun diye söylüyorum- Türk Silahlı Kuvvetlerinde nasıl örgütlendi? Demin onun için teolojik kısmı üzerinde durdum. Yani, kusura bakmayın, milletin bazı kesimlerini, milletin bazı insanlarını... Siz örnek olsun diye 28 Şubat sürecini şöyle bir hatırlayın. 28 Şubat sürecinde Türk Silahlı Kuvvetlerindeki insanlar için “Sosyal toplantılara geliyorlar mı, katılıyorlar mı? Eşlerinin başı açık mı, değil mi? Kendileri içki içiyorlar mı, içki içmiyorlar mı? “Evlerine gidin, ziyaretler yapın. Ziyaretlerde evlerinde birtakım dinî semboller falan buluyor musunuz, bulmuyor musunuz?” diye herhangi bir talimatı verirsiniz... Adamın özelliği zaten takiye üzerinden kendini gizlemek. FETÖ’cüler kendisini gizliyor, bütün bunların hepsini yapıyor, hedefe ulaşmak için her şey mübah ama gerçekten samimi, iyi niyetli, inancını yaşamaya çalışanlara yakalanıyor. Böyle bir süreci yaşadık. Eğer bu kadar baskılar olmasaydı bu tür birtakım kapalı örgütlenmelerle samimi, dinî duyguları istismar ederek ortaya çıkmak mümkün olmayacaktı. Burada bir öz eleştiriyle herkesin kendi hatasını, eksikliğini ortaya koyması lazım.

Peki, buradan çıkış yolu nedir? 15 Temmuzdan sonrasının herkese ders olması gerek. Evet, doğru, demokratikleşmeyle buradan çıkacağız; evet, doğru, şeffaflaşmayla buradan çıkacağız; doğru, devletin tüm kurum ve kuruluşlarını, halkın bütün kesimlerini açık hâle getireceğiz. “Ehliyet”, “liyakat” ve “vatana sadakat”, “milletle sadakat” prensipleriyle devleti yeniden yapılandıracğız. Bütün bunlar doğru ama şu anda Türkiye’nin olağanüstü hâli gerektiren durumunu da unutmayalım. Daha şehitlerin kanı kurumadı, daha insanların gözyaşları kurumadı ve aynı şekilde, Türkiye eş zamanlı olarak...

Bakın, Nimetullah Bey sorduğu için söylüyorum, ben gerçekten samimi olarak bu bir parantezdir, parantezi kapatalım dediğimi hatırlıyorum, hangi cümlelerle konuştuğumu da hatırlıyorum. Ama kusura bakmayın, çukur siyaseti, hendek siyaseti devam ederse, insanların yaşadığı yerlerde insanların hayatlarını zindan edecek birtakım eylemlerin içerisine girilirse; sadece bölgede değil, Türkiye’nin bütün genelinde bütün düzeni altüst edecek, milleti birbirine düşürecek eylem planlarının içerisinde terörist faaliyetlere devam edilirse; bu yapılırken de yurt dışında Türkiye düşmanı herkesle bir türlü irtibata geçilirse; söyleyebildiğim kadarını söyleyeyim, Türkiye düşmanı, Türkiye’yi uluslararası alanda köşeye sıkıştırmak isteyen bazı çevrelerin, unsurların silah destekleriyle, istihbarat destekleriyle, lojistik destekleriyle Türkiye’de Kürt halkına, Türk halkına ve aziz milletimizin tamamına karşı, devlete karşı bir mücadele verilirse; öte taraftan, DEAŞ denilen bir örgüt üzerinden yine 72 millet arkasında istihbarat ve silah, lojistik desteğiyle Türkiye’ye saldırırsa biz tabii ki hep birlikte bu devleti, bu milleti, bu vatani korumak mecburiyetindeyiz. Bütün bunların hepsini biz bazen söyledığımızda “Abartıyorsunuz.” diyorlardı. Adam dağdan telsiz mesajı gönderiyor, 14 Temmuz akşamında -şu anda sorguda- diyor ki: “Bir ay süreyle artık terör faaliyetlerini yapmayacaksınız.” “FETÖ’yle PKK’nın birtakım irtibatı var.” dediğimiz zaman bazıları bunu abartı olarak zannediyorlardı. Aynı şekilde, Suriye ve Irak sahasında bu terör örgütlerinin PYD/YPG ile DEAŞ’ın ve Suriye rejim güçlerinin ne tür irtibatları olduğunu da biliyoruz.

Dolayısıyla, biz Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olarak, bu milletin insanları olarak ülkeyi korumak, vatani korumak mecburiyetindeyiz. Bunu yaparken de keşke hiç böyle bir ortamın içerisinde olmasak yani bizim hoşumuza mı gidiyor? Ama biz vatani korumakla mükellefiz devleti yöneten insanlar olarak. Sizler milletvekilleri olarak Türkiye’nin birliğine, dirliğine sahip çıkmak mecburiyetindesiniz, bunu ifade etmek istiyorum. İnşallah Türkiye bu süreçten daha fazla demokrasiyle çıkacak, daha fazla

şeffaflaşmayla çıkacak, içeride milli birlik ve beraberliğimizi daha fazla konsolide ederek çıkacak ve inşallah, ehliyet, liyakat ve millete sadakat prensipleri çerçevesinde yeni bir kamu düzenini kuracağız ve ümit ediyoruz ki en kısa süre içerisinde de bunları bitirmek mümkün olur.

Tabii ki, bir de, sadece Türkiye’yle ilgili değil, artık Orta Doğu’nun her şehrindeki gelişme birinci derecede Türkiye’yi ilgilendiriyor; Musul’daki gelişme, Cerablus’taki gelişme... Buralara karşı ilgisiz, duyarsız kalamayız. Türkiye’nin tavrı ve tarzı açıktır, meydanlarda ne söylüyorsak diplomasi alanında da aynı şeyleri söylüyoruz. Biz Musul’la da ilgili, Rakka’yla da ilgili, Cerablus’la da, Halep’le de ilgili hep şunu söylüyoruz: Bu illerin korunması, yeniden DEAŞ’tan alınmasıyla ilgili asli unsur olarak oranın yerel halkını alalım; Musul Musullularındır, Halep Haleplilerindir; oranın yerel halkını da silahlandırılalım, onlar mücadele etsinler, koalisyon güçleri de yukarıdan uçakla destekler versinler. Buralarda özellikle hassas olarak ikinci Sykes-Picot’a yeniden atıfta bulunuyorum: Hassas dengeleri olduğunu, her mahallesinin, her sokağının hassas dengeleri olduğunu biliyoruz, Musul da öyle, Halep de öyle, Telafer de öyle. Yani Şii, Sünni, Türkmen meselesi, Arap meselesi, Kürt meselesi... Diyoruz ki: Bir terör örgütünü buradan kovalarken başka terör örgütlerini buraya yerleştirmeyin. “DEAŞ’ı gönderiyoruz Haşdi Şabi’yi getirelim. DEAŞ’ı gönderiyoruz YPG’yi getirelim.” Türkiye buna müsaade edemez. Dolayısıyla, Türkiye, bu anlamda yurt dışındaki gelişmeleri de yakinen takip etmek mecburiyetindedir; Bunun için de içeride dirliği birliği sağlarken de dışarıda da dirlik birlik olsun, bunun peşindedir.

4 noktanın altını çizmek isterim: Yeni bir toplumsal düzene bölgede ihtiyaç var. Ben bütün karanlık tabloya rağmen iyimser olduğumu ifade etmek isterim. Onlar bizi mezhep temelinde bölmeye çalışıyorlar; biz karşılığında Sünni’sini-Şii’sini bir arada tutacağız. Onlar bizi etnik temelde Kürt’ü, Arap’ı, Acem’i, Türkmen’i birbirine düşürmek istiyorlar; biz bütün etnik farklılıkları zenginlik olarak kabul edeceğiz ve 4 temel üzerinden Orta Doğu’nun yeniden inşa edilmesinde katkıda bulunacağız. Tek başımıza yapabilir miyiz? Bunu söylemiyorum. Böyle bir reel politığın dışında hayalperest bir şey söylemem ama farklılıkları esas alan bir toplumsal anlayışı yeniden ikame etmemiz lazım. Türkiye bu anlamda üç yüz yıllık modernleşme, yüz elli yıllık demokratikleşme tecrübesine, altmış altı yıllık da çok partili siyasi tecrübeye sahip. Hukukun üstünlüğünü esas alan bir adalet anlayışını inşa edeceğiz. Hakça paylaşmayı esas alan bir ekonomi anlayışının gelişmesini sağlayacağız. Aykırı görüşlere imkân veren siyasal katılımı ve siyasal anlayışı geliştirmeye çalışacağız. Bunları yaptıkça Orta Doğu’daki sorunların tabii ki hemen bugünden yarına çözülmesi mümkün değil ama çözülme istikametinde bir yöne gireceğini ifade etmek isterim.

2’nci alan: Diyanetle ilgili çok konuşuldu, çok hakikaten güzel bir tartışmadan hem de çok istifade ettiğim görüşler ortaya konuldu, keşke vaktimiz olsa sabaha kadar konuşsak. Türkiye’de din, diyanet vesaire konuları konuştuğumuz an aslında 3 tane temel konuyu konuşuyoruz farkında olmadan.

1’inci: Türkiye’de bu topraklarda yaşanan dinî gelenek ile –gelenek deyince asırlar boyunca süregelen geleneği kastediyorum, geleneksellik anlamında da söylemiyorum yani “tradition” anlamında söylüyorum- modernizm arasındaki çelişki, uyum ve sorunlardan kaynaklanan birtakım anlayışlar. Din ve devlet ilişkilerinin ortaya koymuş olduğu, buradan kaynaklanan birtakım meseleler ve sosyolojik anlamda dinî geleneğin cemaat yapılanmalarına, sosyolojik cemaat yapılanmalarına etkileri üzerinde ister istemez konuşuyoruz. Dolayısıyla, Diyanet İşleri teşkilatıyla ilgili sorunları konuşurken ya da dinle ilgili herhangi bir meseleyi konuşurken sadece 2016’nın meselesini konuşmuyoruz, asırlar boyunca ve özellikle son iki yüz üç yüz yıllık süre içerisindeki bir kısmı dejenere olmuş kurumsal yapılarla ilgili,

birtakım anlayışlarla ilgili de konuşuyoruz; bunu sadece parantez içerisinde ifade etmek istiyorum. Diyanet İşleri teşkilatının vazifesi mümkün olduğu kadar doğru dinî bilgilerle vatandaşlarımızı buluşturmak, doğru.

Niye FETÖ örgütlenmesi ve diğer meseleler anlaşılmadı? Değerli arkadaşlarım, şöyle bir şey yok, hiç kimsenin böyle bir gücü yok: “Sahih İslam anlayışını, sadece bunu, ayakta tutalım ve sapık inançların hepsini de yok edelim.” Eğer böyle olmuş olsaydı Hazreti Peygamber’in sağlığında Müseylemetül Kezzab diye bir yalancı peygamber ortaya çıkmazdı, Hazreti Peygamber’in Medine toplumunda kendi camisinin içerisine gelen münafıklar olmazdı. Biliyorsunuz, Hazreti Ömer sordu: “Kim bunlar ya, Resulullah?” “Benden başka kimse bilmez.” dedi. Yani bu öyle bir şey ki zaten din herkesin özendiği bir şey olduğu için sahtesi çok olur; sahte mehdisi de olur, sahte peygamberi de olur vesaire. Bizim üzerimize düşen, işte o demin konuştuğumuz, en başta konuştuğumuz, bu Anadolu topraklarındaki gelişmiş olan bu geleneği yeniden üreterek 2016’da ortaya koyabilmektir. O Horasan Erenlerinin asırlardır bu toplumu bir arada tutan o anlayışı yeniden ortaya koyabilmektir. Eksiklikleri yok mu? Var. Her alanın, her kurumun eksiklikleri var. Ben bugün buradaki eleştirileri bu eksikliklerin tamamlanmasına ilişkin görüşler olarak ifade ettiğimi söyleyeyim. Eğer illa eleştiri yapılacaksa ben de bir eleştiri yapayım. Yani, FETÖ’nün kim olduğunu anlamak için bu kadar beklemeye gerek yoktu, doğru söylüyorsunuz. Birtakım müsamahalar sonunda bu noktaya geldiğinde de hiçbir kuşku yok yani özellikle dinî alanda... Adam kalktı –hatırlayacaksanız yıllar evvel- dedik ki: “Bana Cebrail kardeşim gelse dese ki, ‘Falanca partiye oy ver.’, hadi oradan sen kim oluyorsun diyerek onun kovalarım.” Allah aşkına bu memlekette hiçbir din adamı, hiçbir ilahiyatçı –söylendi de yani genel anlamda söylüyorum- bu söz dahi bu kişinin yani bir şekilde yuhalanarak İslami tradisyonun dışına atılması için yeterliydi. Ya sen kim oluyorsun da Cebrail sana gelsin? Yani -haşa- Cebrail geldi de sen yine kim oluyorsun da Cebrail’i kovalıyorsun. Yani bu kadar açık sapkınlıkların dahi üzerine gidilmedi, bunu diyorsanız, doğrudur. Bununla ilgili diyanet camiamızın, ilahiyat camiasının bir gecikmiş görevi vardır ama süratle bu eksikliklerin tamamlandığını sizlere söylemek isterim.

Sadece bu örgüt değil, biz doğrusunu ortaya koyacağız. İnsanlar sonunda neye inanırlar, nasıl inanırlar kimin neye inanacağını devlet zoruyla tespit edecek değiliz ama insanların doğru bir şekilde bilgilenebilmesi -yeni Müslüman olmuş bir toplum da değiliz, bin kusur senedir Müslüman bir toplumuz- bütün bu geleneğin içerisinde süzülerek gelen bilgilerin bugünün şartları içerisinde millete aktarılması Diyanetin sorumluluğundur.

Ben çok teşekkür ediyorum. Başka belki sorular da var ama katkılarınız için. Eğer cevaplanmayan sorular varsa onları da yazılı olarak inşallah cevaplayacağız.

MUSA ÇAM (İzmir) – MİT’le ilgili sormuştum ona yanıt verilmedi.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – MİT’le ilgili kaç kişi atıldı?

MUSA ÇAM (İzmir) - Atıldı ve bunların kıdemleri ne kadar?

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Ha, onu bilmiyorum ama bu çalışma da yapılır, eğer çok şeyse. 118 kişi şimdiye kadar...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yurt dışı örgütlenmeyle ilgili yani Balkanlar, Afrika, işte Kafkasya ve orada hâlen de devam eden çalışmalarla ilgili...

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Bir şey daha, müsaade eder misiniz, vakit geçti ama?

BAŞKAN – Estağfurullah.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Şimdi, şurada FETÖ özelinde söylüyorum, bu önemli bir mesele: Nerede, ne var ne yok en ücra noktalara kadar bilemiyoruz, devletin belki başka yerlerindeler ama şimdi bu adamların özellikle de yurt dışı “network”leri bakımından sürekli üstlerine gidiyoruz. Yani, onlar şimdiye kadar nasıl yurt dışında bu kadar güçlü oldu, açıkçası devletin imkânları ve devletin korumasıyla yani Türkiye Cumhuriyeti devletin gölgesinde bu adamlar adım atıldılar. Şunu da söyleyeyim: Sadece burada AK PARTİ’yi suçlamak da doğru olmaz, şimdiye kadar gelmiş bütün iktidarlar, istisnasız...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Başta sizin iktidarınız olmak üzere.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Ha, sadece –Allah rahmet etsin- Erbakan Hoca’nın o on bir aylık kısa iktidarını kenarda tutarım. Onun dışındaki bütün iktidarlar, rahmetli Ecevit de, rahmetli Süleyman Demirel de, rahmetli Özal da herkesin bu örgütle ilgili bir katkısı olmuştur; bunu da açıkça ifade etmek lazım. Dolayısıyla, şimdi, bu bir millî mesele. Bundan sonrasında yurt dışı bakımından şöyle rahat olmak lazım: Bu imkânları yok bu adamların. Artık bundan sonra her yerde köşeye sıkıştırılacaklar. Gittiğimiz bütün resmi toplantılarda, daha önceki dönemlerde “Ya tamam, iyi ama siz bunları böyle desteklediniz diye biz de bunlara destek oluyoruz.” deniyordu, şimdi o kalktı. Çok açık söyleyeyim yani bunu asla siyasi polemik için söylemiyorum, şu FETÖ mağdurları edebiyatını da bir tarafa bırakalım. Evet, bu memlekette bir mağdurluk söylenecekse 246 şehidimiz var, işte 2.194 vatandaşımız gazi oldu ve FETÖ’nün -Allah muhafaza- başarılı olsaydı mağdur edeceği 79 milyon milletimiz var. Bu süre içerisinde haksızlığa uğrayanlar yok mu? Bana da intikal eden, benim de bildiğim, hakikaten haksızlığa uğramış, yanlışlıkla değerlendirilmiş olanlar var; onlar da –demin söyledim- süratle değerlendiriliyor, süratle bunlar da düzeltilmeye çalışılıyor.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Çok yavaş işliyor Sayın Bakanım o.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Yahu kolay değil. Bak 70 bin müracaat var, hakikaten çok titiz inceleniyor. Şundan emin olun ki siz bu konuyla ilgili ne kadar rahatsızlık hissediyorsanız bir her gün omuzlarımızda sanki on ton yükü dolaşıyoruz, kimseye yanlışlık yapılmaması için gayret sarf ediyoruz. Kolay değil, askeriye örneğini verdim, kimini çıkarıyoruz, kimini göreve iade ediyoruz, Millî Eğitim Bakanlığı da aynı şekilde, çok sayıda çıkarılanların olduğu... Dolayısıyla, böyle bir süreç. Bir bunu dostça, kardeşçe istirham ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Bir cümle daha.

BAŞKAN – Tabii, tabii.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Bu, FETÖ’nün algı operasyonuna, ekmeğine yağ sürmek olur “FETÖ mağdurları” tabiri.

İkincisi: Allah rızası için şu Orta Doğu’daki örgütleri mezheplerine ve etnik kökenlerine göre isimlendirmeyelim. Hatırlayım, Amerika Irak’ı işgal etti, ertesi günden itibaren “Kürt bölgesi”, “Şii bölgesi”, “Arap bölgesi” diye isimlendirmeye başladı. Orta Doğu’da şimdi DEAŞ mı bütün Sünni’leri temsil ediyor, böyle bir şey kabul edilebilir mi? Haşdi Şabi mi bütün Şii’leri temsil ediyor, PYD-YPG mi bütün Kürtleri temsil ediyor? Örgütlerin ismini söyleyelim, PYD diyelim, Haşdi Şabi diyelim, DEAŞ diyelim. Silahlı terör örgütlerinin ismini söylersek bu örgütlerin Şii, Türkmen, Arap, Sünni bütün kitlelerden irtibatını koparırsınız ama istiyorlar ki bu örgütlerin isimleriyle etnik ve mezhebi kimlikler örtüşsün ve toplumdaki mezhep savaşları ya da etnik savaşlar derinleşsin.

Bu oyunu da bozmamız lazım. Buradaki algıya da dikkat ediyor, hepimize hürmet ediyor, hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çam, bir şey mi söyleyeceksiniz, açayım mı?

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani, soruma MİT yazılı olarak cevap versin.

Bir de byLock’la ilgili bir mağduriyet var. Buca Kuruçeşme’de üniversitenin, 9 Eylül Üniversitesinin kampüsünün olduğu bölge. Hasan Ateş diye bir vatandaşa etrafındaki öğrenci evlerinden, yurtlardan, hemen kapı komşusu olan çocuklar, öğrenciler diyor ki: “Hasan Abi, şu İnternet şifreni ver, öğrenciyiz, fakiriz, işte belli durum, bundan faydalanacağız.” Öğrenciler oradan byLock’a giriyorlar. Tabii, inceleme sonunda adam yakalanıyor şimdi. Poliste ifadesi alınıyor. Polis byLock’a onun girmediğini, başkasının girdiğini tespit ediyor ama gönderilen savcılıkta -bu şimdi tek kişilik mahkemeler, savcı-otomatikman tutukluyorlar. Savcıya gittim, anlattık durumu, diyor ki: “Vekilim, bir apartmanda 3 hâkim oturuyor. Kapıcıyı çağırmışlar, demişler ki ‘Gideceksin, İnternet’e abone olacaksın.’ Kapıcı da gidiyor. 3 hâkim, baba hâkim, gitmezse olur mu? Gidiyor da o da İnternet’e abone oluyor, geliyor 3 hâkim byLock’a giriyor.” Savcı anlatıyor bunu bana. Sonra kapıcıyı çekiyorlar, konuşuyorlar, alıyorlar ifadesini, bakıyorlar ki hakikaten adamın byLock’la bir ilgisi yok, hâkimleri alıyorlar ve tutukluyorlar. Şimdi, buna benzer o kadar çok mağduriyet var ki yani suçsuz günahsız bunca insan var, bunlara da “FETÖ mağduru edebiyatı yapmayın.” demeyin, gerçekten mağdurlar var yani. Adam ticaret yapmış, mal satmış, demiş ki: “Kardeşim, şu banka hesabına para yatır.” Öğrencisi, okula göndermiş, okul “Bank Asya’ya yatır.” demiş, vatandaş da götürmüş Bank Asya’ya yatırmış; adam şimdi mağdur bundan. Ya, bu ve buna benzer çok mağduriyet var.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çam, teşekkür ediyorum.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – İşte, bunları söylerseniz yani bunları bildirirseniz, o manada söylüyorum. Yani, ben de söyledim, rakam verdim, 118 bin kişide 11 bin kişi iade edilmiş. Demek ki bir şey var, bir yanlışlık yapılmış. Bunları söyleyin ama ya “FETÖ mağdurları”, “Şu kadar milyon insan mağdur oldu.” dersiniz örgüt de bunu istiyor zaten.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Yok, yok, biz asla onu demiyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, bir şey soracaksınız galiba?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yok, yok, kısa; bu FETÖ mağduru meselesi.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak hiçbir zaman böyle bir mağdur edebiyatı yapmadık zaten bunu bir siyasi propaganda meselesi olarak da hiçbir zaman görmedik. Sadece hassasiyetimiz, ki Başbakanlıkla, Hükûmetle de yakın diyalogla bizlere gelen isimleri bildiriyoruz, onlar da inceleniyor yani o konunun da edebiyatını biz yapmıyoruz.

İkinci konu da FETÖ’cülere özel ilgilimiz Milliyetçi Hareket Partisi olarak hiçbir zaman olmamıştır, bunu da zabıtlara geçireyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, şimdi RTÜK Başkanımıza soru ve eleştirilere cevap vermesi için süre vereceğim.

Buyurun Sayın Yerlikaya.

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Süremiz kısa, sayın vekillerimiz de toparlanmaya başladı ama uzun olanları ben adreslerine de yine göndereceğim, elimizde notlarımız var. Şöyle kısa kısa cevap vermeye çalışayım çünkü bazıları uzun sorular yani burada uzayabilir.

Örneğin, Mustafa Kalaycı Vekilimiz sormuş “15 Temmuzdan sonra kaç kişi ihraç edilmiş?” 29 kişi çıkarıldı ve açığa alınan 6 kişi.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – RTÜK’ü sormamıştım.

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Pardon.

Bihlun Tamaylıgil Vekilimizin epeyce sorusu var, onu isterseniz yazılı göndereyim çünkü frekans ihalesini falan sormuş, o uzunca bir süreç. Bir ihale yapıldı, mahkeme onu reddetti. Biz hazırlıklarımızı yapıyoruz. Ama az önce de söyledim, bunun ertelenmesinde de bir hayır var çünkü ITU nezdinde yeni birtakım kararlar alındı, biz de onlara uymak zorundayız. Dolayısıyla, ertelenmiş olmasının böyle bir faydası da oldu, yeni teknolojiler geldi. Bunu isterseniz yazılı olarak vereyim Sayın Vekilim.

Yine, Anten AŞ de tabii, bu frekans ihalesi yapılmayınca o da atıl bir vaziyette durdu, onu da öyle söyleyelim.

Evet, ihale yapılmadığı hâlde kıt kaynaklar niteliğindeki frekansların TRT’ye neden tahsis edildiğini soruyor. Öyle bir özel tahsis yok. Frekans, biliyorsunuz kamu malıdır. Kamu yayıncısı olduğu için tek tük oldu ama eğer son dönemde yapılan tahsisi kastediyorsanız FETÖ kanallarından boşalanları geçici ve emaneten, bir nevi yedimecin gibi TRT’ye verdik, zaten TRT de bunları kullanmıyor; o frekanslara sahip çıksın yeni frekans ihalesine kadar diye verdik Sayın Vekilim.

Yine “Yayın yasağının kriterleri, ölçüsü nedir?” demişsiniz. Yayın yasağı da 6112 sayılı Yasa’nın olağanüstü dönemlerdeki yayınlarla ilgili 7’nci maddesinin (1)’inci fıkrasına göre oluyor ve esasen bunlar mahkemelerin yayın yasağı fakat çok acil durumlarda –yasada öyle diyor- savaş, terör amaçlı saldırılar, doğal afetler gibi durumlarda Başbakanlığa da geçici olarak bu izin veriliyor. Bu bağlamda Radyo Televizyon Üst Kurulunun görevi de bunu duyurmak ve bu yayın yasağını yayıncılara duyurmaktır.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kamu televizyonunda yayın yasağını delen hiç oldu mu? Kamu televizyonu -TRT için de- herhangi bir şekilde bu yayın yasağını bu dönem içinde deldi mi?

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Yani, delen olursa onlarla ilgili herhangi bir şey gözetmiyoruz, bütün uzmanlarımız onları inceliyor Sayın Vekilim.

Diğer bir konu: “TRT, CHP’ye yeterli zaman ayırmıyor, bunu denetleyemez misiniz, uyaramaz mısınız?” Şunu söyleyeyim Sayın Vekilim, bunu da Kadim Durmaz Vekilimiz sormuştu: Biz önceden denetleme yapmıyoruz ne TRT’ye ne de şeye, yayın yaptıktan sonra eğer bir müeyyide varsa ondan sonra uyarıyoruz Sayın Vekilim. Bununla ilgili de yine 6112’nin 8’inci maddesi (k) bendinde böyle bir uyarı ve müeyyide uyguluyoruz, TRT’ye de böyle bir uygulama yapıyoruz zaman zaman, bunu belirtebilirim.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Beş yıl ama ya beş yılda uyar uyar, sonunda ceza verilmesi lazım.

RTÜK BAŞKANI PROF. DR. İLHAN YERLİKAYA – Yani, seçim dönemlerinde belki olabiliyor.

TRT seçim dönemlerinde... Yine, aynı soru Mehmet Bekaroğlu Vekilimiz tarafından sorulmuş. Neden eşit uygulanmıyor? Burada şunu da söyleyeyim: Seçim dönemlerinde -Sayın Vekilimiz gitmiş ama- yetki yani televizyonları denetleme ve müeyyide yetkisi YSK’ya ait yani biz orada tamamen kenara çekiliyoruz, YSK uyguluyor. Dolayısıyla, bununla ilgili cevap verecek kimse de YSK. Yani, biz orada sadece sekreteryaya yapıyoruz işin açığı.

Benim vereceğim sorulara cevaplar da bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, Sayın Başbakan Yardımcıma ve Sayın Başkana değerlendirmeleri için teşekkür ediyorum.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bir cümle izniniz var mı?

BAŞKAN – Buyurun açayım Sayın Erdoğan.

NİMETULLAH ERDOĞMUŞ (Diyarbakır) – Yani, yanılıyorsam lütfen bağışlayın. Hasan Cemal’in kartı sürekli bir kart olduğu için yenilenmesine gerek yok gibi bir bilgi var bizde.

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Yok yok, o bilgi yanlış; bütün kartlar sürekli, sadece Hasan Cemal değil çok sayıda sürekli basın kartı sahibi olanlar var. Kartlar değiştirildi, yeni bir sisteme girildi, yeni bir şeye girildi. Dolayısıyla, bütün kart sahiplerine kartlarını yenilemesi için çağrılar da yapıldı. Herkes geldi, “Yeniliyorum kartımı.” dedi, müracaat etti, aldı kartını, bu 2 kişiye yenileme müracaatı yapmamışlar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yenilemeyince hakkını kaybetmiş mi oluyor yani gelse müracaat etse...

BAŞBAKAN YARDIMCISI NUMAN KURTULMUŞ (Ordu) – Tabii tabii yapsın, yarın gelsin yapsın, alsın kartını.

BAŞKAN – Değerlendirmeler ve cevaplar için teşekkür ediyoruz Sayın Başbakan Yardımcımız.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

Başbakanlık bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Başbakanlık 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Millî İstihbarat Teşkilatı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Diyanet İşleri Başkanlığı 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Radyo ve Televizyon Üst Kurulu 2017 yılı bütçesi ile 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

Plan ve Bütçe Komisyonu

3 . 11 . 2016

T: 4

O: 4

BAŞKAN – Gündemimizde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 7 Kasım Pazartesi günü saat 11.00'de görüşmelere devam etmek üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.17

